מעריב

העתון הנפוץ ביותר במדינה • MAARIV •

לגליון זה מצורף: מוסף אנשים שווקים מעריב ת"א

75	היום 184 עמוד
יום ו' 28.3.86	י"ז באדר ב' תשמ"ו

גליון מס' 11686 – שנה ל"ט

המחיר 75 אג' (כולל מע"מ) המחיר באילת (ללא מע"מ) 65 אג'

המייסד והעורך הראשון ע. קרליבך ז"ל

כל הזכויות שמורות ל"מעריב" © 1986

בית מעריב – החל מ־1.4.86 המשרד הראשי: בית מעריב ת"א. טלפון ישיר למסירת מודעות 439–439. נגבל משרדי המרכז

מזג אוויר

מעונן חלקית. טמפרטורות גבוהות מהרגיל. בשבת אחר הצהרים יחזור אוויר קריר ולח • הטמפרטורות: – ירושלים 15–25; תל־אביב 16–25; חיפה 17–26; אילת 18–33. הטמפרטורות בארץ ובעולם בעמוד 11.

כלי כסף אומנותיים

אמינות ★ מקוריות ★ מוניטין

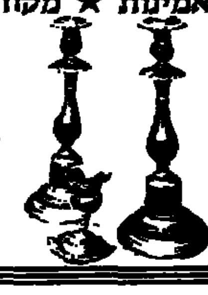

יצואן מוסמך 80% מהתוצרת ליצוא: מבית האחים חדד – מלאכת יד בע"מ

הקטיושות חזרו לקרית־שמונה

רק במקרה לא היו נפגעים רבים ★ הטיל נחת במרחק כ־20 מטרים מבית־ספר שבו שהו מאות תלמידים בהפסקה והחטיא עקרות בית רבות שהלכו משני צידי הכביש הראשי של העיר ביום השוק ★ תום ג'מל, בן ה־15 ממטולה נפצע מרסיס שחדר דרך עצם הגולגולת במצחו, כאשר ישב בשולי מגרש הכדורסל; תום מספר: „שמעתי שריקה חדה וקול רעם אדיר ולפתע נפל גל של זכוכיות מנופצות על ראשי" ★ בלילה נותח הנער ברמב"ם; „מצבו טוב" ★ מטוסי חיל האוויר הפציצו יעדי „פתח" של ערפאת באזור צידון והרסו, בין היתר, תחנת רדיו עצמאית של אש"ף שעמדה לשדר בקרוב לערביי השטחים בישראל – ובכלל זה סיסמאות לחוליות מחבלים הפועלות בשטחים

אור אדום טס באוויר זו היתה קטיושה

• תום ג'מל בבית־החולים לאחר פציעתו (צילם: יוני לובלינר)

מאת יהודה גורן, שפי גבאי ויוסף ולטר

השריקות המאיימות והמוכרות, מן העבר של קטיושות חזרו אתמול לקרית־שמונה, אך רק בדרך מקרה לא היו נפגעים רבים. טיל הקטיושה שהתפוצץ בעיר נחת כ־20 מטרים מבית־ספר שבו היו מאות תלמידים בהפסקה; הקטיושה החטיאה מאות עקרות בית שהלכו משני צידי הכביש הראשי של העיר בבוקר יום השוק. (כתבה בעמוד 3)

רחל כהן מקרית־שמונה היתה בעת התקיפה בקיבוץ השכן כפר גלעדי והיא מספרת: „ראיתי אור אדום טס באוויר. זו היתה הקטיושה שנעה במהירות לעבר קרית־שמונה".

הטיל נחת והתפוצץ בקול מחריש אוזניים על אדמה בורכה ליד בית הספר.

תום ג'מל, בן 15 ממטולה, תלמיד כתה ט' בבית הספר ישב אותה עת בשולי מגרש הכדורסל בבית הספר: „אני יושב ופתאום שומע שריקה חדה ומיד קול נפץ אדיר וגשם של זכוכיות מנופצות נופל לי על הראש וכל הגוף".

תום ג'מל היה הפצוע היחיד מבין ארבעה הפצועים שנפגע מרסיס הקטיושה עצמה. נפצעו קל משברי זכוכית מיכל ברשושן, בת 15, תל־

(סוף בעמוד 11)

משה שטרן נעצר עם החזרתו מצרפת

החשוד במעילה במיליוני ד' בבנק צפון־אמריקה „שוכן" באברבנאל ויובא היום בפני שופט

מאת דן אריקן ואילן בכר

משה שטרן, לשעבר מנהל סניף בנק צפון־אמריקה בירושלים, החשוד במעילה בכספי הבנק במיליוני דולרים, הובא אמש ארצה מצרפת.

(סוף בעמוד 11)

• משה שטרן בישראל (צילם: ראובן קסטרו)

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע: צו

	עו"ש	מוצ"ש
ירושלים	5.18	6.33
תל־אביב	5.36	6.35
חיפה	5.28	6.34
באר־שבע	5.34	6.33
אילת	5.35	6.34

לקוראינו

החל מהיום עולה מחיר העתון ביום שישי וערבי חג 75 אג'. עליה זו היא הראשונה מה־1.7.85, ונעשית באישור ועדת הפיקוח על המחירים.

הנהלת מעריב

שיטת הפיחותים הזוחלים תופעל שוב בחודש מאי

הכוונה לפחת את השקל ב־1986 ב־18% ★ יצחק מודעי: לא יהיה פיחות – לא במאי ולא אחר־כך

מאת שרגא מקל

משרד האוצר מתכוון לחדש את פיחות השקל בחודש מאי – ולנהל שוב מדיניות של „פיחותים זוחלים" שתשים קץ למדיניות הקודמת, מאז יולי 1985, של הקפאת שער הדולר. פרטי התכנית נודעו ל„מעריב".

הכוונה היא לפחת את השקל בחודש מאי ב־3% ולפיכך יהיה אז

(סוף בעמוד 11)

לוח „מעריב" נפרד מ„הארץ"

יהיה עצמאי ב„דרושים" ושותף ל„ג'רוזלם פוסט" במודעות מלים

לוח „מעריב" נפרד מהשותפות עם „הארץ" שנמשכה ארבע שנים והחל מהשבוע הבא יופעל לוח „מעריב" בעצמאי במודעות ה„דרושים" ובשיתוף „ג'רוזלם פוסט" במודעות המלים.

עם יציאתו הבריו „לוח מעריב – הלוח הבטוח", על מבצע חסר תקדים: „לך על בטוח". פרטים נוספים ב„שווקים" המצורף לגליון זה בעמודים: 7 ו־29.

חשד: אי־סדרים כספיים בוועד למען מכון ויצמן בניו־יורק

שתי ועדות חקירה בודקות בימים אלה אי־סדרים כספיים האמורים בוועד למען מכון ויצמן בניו־יורק.

(סוף בעמוד 11)

קיסר למודעי: אני יורק דם מהיחס שלך לקופ"ח

מודעי: אני עוד אגלה מה אתם עושים בכסף שאנחנו נותנים לכם ★ בדיון אתמול בלשכת רה"מ ניסו שר האוצר ומזכ"ל ההסתדרות להגיע להסכמה כיצד להבריא את קופת־חולים

מאת אורי בינדר

בדיון בלשכת ראש הממשלה בענייני קופת־חולים הטיח מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בשר האוצר, יצחק מודעי: „אני יורק דם מהיחס שלך לבריאות הציבורית ובעיקר לקופ"ח". הגיב מודעי: „אני עוד אגלה מה אתם עושים בכספים שאנחנו מעבירים לכם".

בפגישה אמש שבה נטלו חלק מודעי, גור, קיסר,

(סוף בעמוד 11)

לכבוד צבור לקוחותינו

אנו מודיעים כי החל מ־1 באפריל 1986, לא נמכור יין ביקב בפירות הגולן.

ניתן יהיה לקנות את היין בחנות מפעלי רמת הגולן אזור התעשיה קצרין, טלפון 8–069.61841. פתוח בימים א'–ה' בשעות 08.00–15.00, ביום ו' 08.00–11.00.

המכירה קימעונאית בלבד, לא למוסדות, חנויות ובתי מלון.

בברכת חג שמח

הנהלת היקב – ירדן גמלא

לפי בקשת הקהל המכירה הטרנס־אטלנטית נמשכת עד מוצ"ש 29.3.86

כל שטיח בהנחה של עד 50%

ב־Macy's, ניו־יורק ובחנות מפעל שטיחי כרמל בקיסריה.

החנות פתוחה: כל יום מ־9.00 עד 20.00, ביום ב' רצוף עד 22.00. ביום ו' מ־9.00 עד 14.00. במוצ"ש כשעה לאחר צאת השבת מ־19.30–22.00

מבצע פסח ב־ווטמן מרצפות בע"מ

מבחר מרהיב של ריצוף אילטקי ושיש

25% הנחה

בחנות המפעל ק. אריה פ"ת טל. 2-9231901

שריונית – דלת בטחון – מנעולה – חסם – ש לך ר אש שקט

בהזדמנות כיסאות למסעדות תוצרת איטליה – הספקה במקום 8-04-721107

מוסף בניה מורחב – דירות יוקרה בניה ופיתוח ביש"ע בניה בקרית־ראשון – ראה „משכנות" עמודים 44–63

אור הטבע – דודי שמש – הקונצרן הגדול בארץ – 03-586266, 882291, 585921 – 7 תשלומים – ראה מודעה בעמ' 5

הידיד הקלאסי באלהוט – תקליטים קלאסיים במבחר עצום החל ב־ 4 ש"ח – אלהוט, אבן גבירול 21 ת"א

صكنا من الاهل

صكتا من الامل

תאום היה פיצו

ערה והתלמידים

שמעון פרס: „אנו עובדים עם הלב ולא עם גרזן; אם ביום ב' לא יהיה תקציב – לא תהיה ממשלה"

ראש־הממשלה ביקש אתמול מחברי הקואליציה לתמוך בהצעת התקציב ללא הסתייגויות ★ המערך עדיין מתנגד להטיל אגרת חינוך ומס על גימלאים ★ מודעי: חבל שהח"כים מבקשים מיסים חדשים במקום קיצוצים נוספים בתקציב

מאת גבי קסלר ויהושע ביצור

„זו הצעת הממשלה ולא ניסוח ממנה. אם ביום שני הקרוב לא יהיה תקציב, לא תהיה ממשלה" – הזהיר אתמול ראש הממשלה, שמעון פרס, את חברי הקואליציה, ערב ההצבעות בכנסת על אישור תקציב המדינה לשנת הכספים החדשה.

לפי שעה לא נראה שחברי סיעתו של ראש הממשלה, אנשי המערך, מתרגשים יתר על המידה מאיומיו של פרס. מיד לאחר שנשמעו דברי התוכחה של ראש־הממשלה בישיבת הקואליציה, התכנסה שוב הנהלת סיעת המערך, וחזרה על עמדתה הקודמת, לפיה אין הסיעה תומכת בהטלת אגרת חינוך ומיסוי הגימלאים, והיא תובעת להוסיף 18 מיליון דולר לתקציב קרנות הרווחה. כל זאת על בסיס קיצוץ מקביל בתקציב לפיתוח ההתיישבות ביו"ש.

הליכוד תומך בתקציב

בסיעת הליכוד, לעומת זאת, מתגבש רוב התומך בהצעת התקציב של הממשלה במתכונתה הנוכחית. שתי הסיעות יתכנסו שוב ביום ראשון, המערך עם ראש הממשלה והליכוד עם שר האוצר, לדיונים אחרונים לפני ההצבעות על התקציב, ביום שני.

ראש הממשלה ושר האוצר הציגו אתמול בישיבה רבת־משתתפים של חברי הקואליציה בכנסת, את הצעות המיסוי החדשות שגובשו כתחליף לצעדי מיסוי אחרים שנפלו:

★ מ־1 באוגוסט יוטל, זו השנה השניה ברציפות, היטל רכוש על 800 אלף בעלי הרכב בארץ. ההיטל יהיה בשיעור של 2% משווי הרכב והוא יעמוד בממוצע על 70 דולר למכונית. ההיטל אמור להכניס 55 מיליון דולר לקופת המדינה והוא בא במקום הקיצוץ בקיצבת הזיקנה.

★ מ־1 בספטמבר תוטל אגרת חינוך בשיעור של 68 דולר לכל ילד במערכת החינוך. מאגרה זו יהיו פטורים כ־40% מהמשפחות שהכנסתן החודשית היא מתחת לסף המס (כ־550 ש"ח לחודש). כן יינתן פטור מאגרת החינוך למשפחות בערי הפתוח, לנכים, למקבלי קיצבות ממשרד הבטחון ולמקבלי קיצבה להבטחת הכנסה ומזונות מן הביטוח הלאומי.

★ פנסיונרים בעלי הכנסה גבוהה – למעלה מ־900 שקל לחודש לזוג, יחויבו בתשלום מס הכנסה. עם זאת יהיה פטור ממס גם להבא על קיצבת הזיקנה של הביטוח הלאומי.

על מה ויתרה הממשלה

★ הממשלה ויתרה על מיסוי דמי הלידה, על הקיצוץ בתוספת הוותק של מקבלי קיצבות הזיקנה, ועל הכוונה לדחות את גיל הזכאות לקיצבת זיקנה אצל נשים מ־60 ל־65.

ראש הממשלה שמעון פרס, שהיה הדובר העיקרי בדיון עם חברי־הכנסת, דחה אחת לאחת את כל ההצעות שהועלו על ידי הח"כים, להכנסת שינויים בהצעת הממשלה.

כן דחה פרס הצעות להטיל מיסוי על דירות פאר; להגדיל את מס הנסיעות (אם כי ברמז שמס זה נשמר כרזרבה למקרה של גזילה מחודשת ביתרות מטבע החוץ); לא יוטל מס על הבורסה. („לא מפני שהדבר איננו מוסרי, אלא כדי למנוע זעזועים בשוק ההון ובריחת שקלים אל הדולרים" אמר פרס).

פרס אמר לחברי־הכנסת: „לא הדלטנו על הצעדים הללו בלב קל ובנפש חפצה. כל צעד לא זהיר מצידנו יכול להחזיר אותנו לאינפלציה, ולשים לאל את כל הקורבנות הגדולים של האזרחים בחודשים האחרונים. הממשלה חייבת לנהל מאזן עדין מאד כדי למנוע את התפרצותה של האבטלה. אנו עובדים עם הלב ולא עם גרזן".

שר האוצר, יצחק מודעי, לא היה צריך להוסיף דברים רבים לאחר דברי התוכחה מפי של ראש־הממשלה. הוא רק הביע את אכזבתו כי חברי הכנסת מחפשים שוב מסים חדשים ולא תובעים קיצוץ נוסף בתקציב המדינה.

שר האוצר לשעבר יורם ארידור, קרא לממשלה לעשות את ההיפך. הוא אמר כי הממשלה אינה צריכה להרתע מהגדלת הגרעון בתקציבה לנוכח סימנים של התגברות האבטלה והירידה. לדבריו, הנתונים המראים כי האבטלה עומדת על 7% אינם משקפים את המציאות שכן במשך 1985 גם ירדו מן הארץ כ־20 אלף תושבים. קטע אותו ראש הממשלה: „אלה נתונים מבוצים מן האצבע".

יורם ארידור: „אתם התגברתם בזמן המלחמה כלבנון להורדה של 3% בשכר ואתר שוקתם את השכר באחוזים רבים הרבה יותר".

פרס: „השאלה היא האם המלחמה היא לא היתה מיותרת בכלל".

שר התחבורה חיים קורפו הציע כי במקום להטיל היטל חד־פעמי על בעלי הרכב, ישגו אותן הכנסות ע"י איביצוע הזולה מתוכננת במחירי הבנזין. להצעה זו התנגד מיד שר האנרגיה משה שחל שהסביר כי לרוחייה בהוזלת הדלק תהיה משמעות שלילית על מדד המחירים.

● „קיסר, רד מהאולימפוס", ביקשו אתמול מפגיני סולל־בונה בתל־אביב. (צילום: אורי קובה)

„סולל־בונה אינה אתא; אנחנו אופרה אחרת"

קרא יו"ר הוועדים של הקונצרן, בהפגנה סוערת מול בניין הוועד הפועל ★ ח"כ שמאי סולק, וקיסר התקשה לדבר

מאת אורי גינוסר

למעלה מ־1000 עובדי סולל־בונה קיימו אתמול הפגנה סוערת מול בנין הוועד הפועל של ההסתדרות. במהלך ההפגנה היו קטטות בין העובדים על רקע מחלוקת בין מראשי הוועדים ישא דברים ראשון. בסיומם של המפגינים לפרוץ לבנין הוועד הפועל סוכל על־ידי כוחות המשטרה ומשמר הגבול. ראש סיעת הליכוד בהסתדרות, ח"כ יעקב שמאי סולק, ומזכ"ל ההסתדרות ומזכיר חברת העובדים התקבלו בשריקות בוז והתקשו לשאת דברים.

עובדי סולל־בונה מתכוונים להחריף את המאבק, וביום ב' הם יקיימו, אם תאפשר זאת המשטרה, הפגנה בהשתתפות 10 אלפים עובדים, מול משכן הכנסת בירושלים. הם גם שוקלים לנסות ולעכב ביום ג' בנמל התעופה בן־גוריון את יציאתו של ראש הממשלה לארה"ב.

ההפגנה אתמול התגבר כבר בפתיחה, כי ראשי הוועדים יתקשו בעתיד לפעול יחדיו וכי הם מתקשים להשתלט על אנשיהם. שמר אל ארלשטיין, יו"ר ועד חטיבת העובדים היצים בסולל־בונה, שהיא הגדולה בחטיבות הקונצרן, ניסה בתחילה לשאת דברים אך הוא נקטע מיד בשריקות בוז. אז התפרצו כמה מאנשיו והודיעו כי לא יאפשרו לאיש לדבר. החלפו מהלומות ולבסוף הצליח שמר אל ברדוד, יו"ר ועד הגג של עובדי סולל־בונה להרגיע מעט את הרוחות. בדבריו קרא ברדוד לאחריות של ההנהלה: „האם אנחנו רכשנו את וכריה דרוקר וגרמנו להפסדים של 40 מיליון דולר? אומרים לנו ששרגא רוטמן נשלח הביתה, האם לזה צריך לקרוא הסקת מסקנות כאשר מדובר באדם שנמצא שלושה חדשים לפני גיל 65. מה עם האחרים?" ברדוד אמר כי סולל־בונה אינה אתא ו„אתנו זו תהיה אופרה אחרת".

„קיסר והוזליר – רדו מהאולימפוס" קראה אחת הכרזות שהונפה בהפגנה, ומשאלה בושו לרדת עקב ישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות שהתכנסה באותה שעה, החלו העובדים לנסות ולפרוץ מן החצר לתוך הבניין פנימה. כוחות משטרה ומשמר הגבול נאלצו להפעיל כוח כדי להדוף את המפגינים. מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, תיווך וקיפאו־פנים, הצליח אך בקושי לפלס את דרכו ולשאת דבריו. חלק מן המפגינים עודדו אותו, אחרים שרקו בוז וקראו „קיסר הביתה".

לוי ושרון: יש לכנס את ועידת חרות לפני 9 באפריל

מאת אבי בטלהיים

ראשי תנועת החרות תיכננו לפתוח היום במשא ומתן מסודר בין המחנות השונים במגמה להשיג הסדר פנימי שיאפשר שלום בית בתנועה. אך נציגי השר שרון לא הוזמנו, בניגוד למה שסוכם תחילה, ואנשי דוד לוי הודיעו כי לא ישתתפו במו"מ בלעדיהם.

ח"כ דוד מגן, שאמור היה לעמוד בראש הצוות של מחנה שרון, אמר אמש כי עמדת מחנה שרון היא שאין לכנס צוותים קודם שסוכמו עקרונות ההסדר בתנועה בין השרים לבין עצמם.

גם אם תתקיים הבוקר פגישה בין אנשי שמיר לאנשי לוי, לא יתקיים בה דיון תכליתי ונראה שהמשך המגעים יידחה לשבוע הבא.

במו"מ בין המחנות אמורים להשתתף תשעה חברים: מיכאל דקל, דן מרידור ויגאל כהן אורגד (מחנה שמיר); מיכה רייסר, חיים קופמן ומיכאל קליינר (מחנה דוד לוי); דוד מגן, גדעון גדות וישראל כץ (מחנה אריאל שרון).

דוד לוי ואריאל שרון תובעים לכנס את הוועידה למושב מיוחד עוד לפני כינוסה של ועידת מפלגת העבודה ב־9 באפריל.

אלה עיקרי ההצעות של מחנה לוי למו"מ בין המחנות בתנועה: הוועידה תיהפך למרכז המפלגה; יוקם צוות הנהגה פעיל בראשות ארבעת השרים הבכירים; תוקם ועדת צירופים שתוסיף כמה עשרות חברים למרכז החדש; יו"ר הוועידה יהיה אריאל שרון; יוצעו שני מסלולים לגבי יושבי ראש המוסדות בתנועה.

מתנדבים פוחדים להגיע לקיבוצים מסיבות בטחוניות

שרה פרידמן

צעירים זרים רבים שהיו אמורים להגיע לארץ כמתנדבים בקיבוצים, ביטלו בואם בשל המצב הבטחוני והפיגועים בנמלי התעופה של וינה ורומא.

בשבועות האחרונים חלה ירידה ניכרת במספר המתנדבים המגיעים למחלקת כוח אדם זמני בתק"ם ובקיבוץ הארצי, והביקוש למתנדבים מצד קיבוצים שונים אינו זוכה להענות. בין היתר, בישלה לאחרונה גם קבוצה מאורגנת מארצות־הברית את בואה.

בעיית המתנדבים עלתה עתה שוב על שולחן הדיונים בתנועות הקיבוציות, בעיקר בשל סיבות כלכליות. לאור המצוקה הכלכלית והצמצומים, ביקשו בתנועות להפחית את מספר המתנדבים. צוות שבדק את הנושא בתק"ם, הגיע למסקנה שעלות אחזקת מתנדב עולה על זו של אחזקת חבר.

הצוות המליץ, שלוה העבודה של הקיבוץ לא יכלול עבודת מתנדבים, אלא לעבודות עונתיות, לפי מפתח אשר יקבע בתאום בין המשק, ועדת המשק המחולקה לכח אדם זמני. יום העבודה למתנדבים הוארך לשמונה שעות, ששה ימים בשבוע והמתנדבים נאלצים לעבוד כמו החברים. על פי החלטות התנועות הקיבוציות, ניתנת עדיפות לקבלת קבוצות ס.ל.ע. (סטודנטים עובדים ולומדים), תנועות הנוער הארגונים הקשורים לתנועות הקיבוציות בחו"ל – על־פני מתנדבים בודדים.

ארבעה קיבוצים ביטלו את קליטת המתנדבים הבודדים כליל: דגניה א', שדות־ים, שער־הגולן ולהבות הבשן, בעיקר בשל בעיות סמים, אלכוהוליזם והשפעה שלילית אחרת על בני המשק.

ל„מעריב" נודע, כי עיקר הבעיה בקיבוצים התעוררה עם מתנדבים מאנגליה, לאחר שהחלו להגיע לארץ מוסרי עבודה, ו„ורוקים".

„חיל־האויר אינו יכול לרכוש מטוס זול מה'לביא'"

אמר אתמול יו"ר התעשיה האוירית, דוד עברי ★ 'ביטול הפרוייקט יגרום הוצאות אדירות'

מאת יצחק דייש

בנתונים הקיימים היום, מטוס ה„לביא" זול יותר ובדאי יותר מכל האלטרנטיבות הקיימות בפני חיל־האויר. כך אמר אתמול יו"ר מועצת המנהלים של התעשייה האוירית, האלוף (במיל.) דוד עברי.

לדבריו, בחודש יולי ישלם אב־טיפוס של ה„לביא". הייצור הסדיר של המטוס יתחיל ב־1990 בקצב של שמונה מטוסים לשנה, וב־1992 יגיע הייצור ל־24 מטוסים לשנה.

עברי הזהיר מפני נטייה לסגור פרוייקטים בגלל המצב הכלכלי, ואמר שהתוצאות עלולות להיות קטלניות לגבי המדינה. הוא אמר שהדיבורים על הפסקת הפרוייקט הם מזיקים. הם רק גורמים לכך שהתעשיה האוירית עומדת בפני דרישות לתנאים קשים יותר בהתקשרויות עם קבלני־משנה.

ההשקעות בפיתוח הפרוייקט יגיעו לכ־2.2 מיליארד דולר וההוצאות לייצור מטוס יגיעו ל־13.5 – 15.5 מיליון דולר. לדברי יו"ר מועצת המנהלים של התעשיה האוירית, ישראל לא היתה מקבלת את התוספת המיוחדת מארה"ב בלי פרוייקט זה. ביטול הפרוייקט יגרום להקטנת הסיוע ב־400 מיליון דולר לשנה.

עברי אמר, כי הפסקת ייצורו של ה„לביא" יגרום לביזבוז ההשקעה ואף יחייב תשלומי פיצויים בסך כ־200 מיליון דולר ע"פ התחייבויות חוזיות. זו עלולה להיות מהלומה קשה ביותר לעשרות מפעלים קטנים העובדים בקבלנות משנה.

'אסור להפחיד את הבוחרים הדתיים של העבודה'

אמר אתמול פרס, והביא לגניזתו של מסמך שהכין עו"ד צדוק

מאת אבי בטלהיים

ראש־הממשלה, שמעון פרס, הטיל אתמול את מלוא כובד משקלו נגד אישור טיוטת מצע מפלגת העבודה בנושאי דת ומדינה. בישיבת הוועדה המכינה אמר פרס כי „אם המפלגה הוצגת אויים, חייבים לשנות את המסמך ולהפוך אותו לכללי יותר ומתחייב פחות". ברוב גדול נתקבלה הצעתו והמסמך שחוברה ועדה בראשות עו"ד חיים צדוק, נגנז.

שמעון פרס הזכיר לחברי הוועדה כי המצע הקודם של מפלגת העבודה גרם נזק. דבריו קוממו את עו"ד צדוק: „אני כופר כפירה מוחלטת שמצע הקודם מנע הקמת קואליציה בראשותנו. הסיבה היתה יחסי כוחות. אבנו לעולם לא נכל לתת למפלגות הדתיות את מה שמציע להם הליכוד. המצע הזה הוא ה'אני מאמין' שלנו."

השיב פרס: „הבעיה שלי איננה הסכם קואליציוני, אלא כמה מצביעים נקבל בבחירות הבאות. כמה אנשים יצביעו עבורנו. יש ציבור רחב של אנשים דתיים ומסורתיים, הקרובים אלינו ומצע כזה עלול להניע אותם מלהתמך בנו".

גם מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, תמך בעמדת ראש־הממשלה. לאחר ההצבעה הוחלט על הקמת ועדת המישה, שתגבש בתוך ימים אחדים את המסמך החדש של הפרק „דת ומדינה" במצע מפלגת העבודה. בכל מקרה נראה שבנושא זה צפוי ויכוח נוקב בוועידת המפלגה.

המשמרת הצעירה, למשל, המקיימת בסוף השבוע כנס מכין לקראת הוועידה, תתבע להחליט בוועידה על חזרה לסטטוס־קוו בנושאים הדתיים. כלומר, לבטל את החוק ההפלות, לחדש את טיסות אל־על בשבת ועוד.

הגיע משורר הונגרי שהיה קיבוצניק ב־48

מאת חיים נגיד

משלחת של חמשה סופרים הונגריים עומדת להגיע ביום ד' הבא לביקור בישראל, באורחי העתון ההונגרי הישראלי „אויקלט" והוצאת „עקד". הם ישהו בארץ עשרה ימים ויבקרו בירושלים, בקיבוץ, ב„יד ושם" ויפגשו עם סופרים.

בין הסופרים האורחים, המשורר המפורסם ביותר בהונגריה היום, שנדור צ'ורי (יליד 1930), שבין שיריו יש גם יצירות ספוגות באהדה לעם היהודי. משורר מפורסם אחר הוא פרנץ יוהאס (יליד 1928) שזכה פעמיים בפרס היוקרתי ביותר בהונגריה ונחשב לגדול המשוררים ההונגרים.

המשורר היהודי היחידי בקבוצה הוא אנדראש כדאי שכבר הגיע ארצה. הוא דובר עברית וב־1948 היה בארץ כחבר „השומר הצעיר" והיה חבר קיבוץ נגבה. בשנה שעברה זכה בפרס ק. צטניק הניתן לסופר הכותב על השואה מחוץ לגבולות ישראל.

מעריב

המו"ל: הוצאת מודיעין בע"מ
בית דפוס „מעריב" בע"מ

עורך: עידו דיסנצ'יק
סגן עורך: יובל אליצור
סגן עורך: לוי יצחק הירושלמי
ראש מערכת המוספים: יעקב ארז
ראש מערכת החדשות: אברהם תירוש

יו"ר מועצת המנהלים: עובד בן עמ"י
מנכ"ל: אמיר דרוריון
מנכ"ל: שמעון חמץ

עזריאל קרליבך – מייסד ועורך 1948-1956
אריה דיסנצ'יק – עורך ראשי 1956-1974
שלום רוזנפלד – עורך ראשי 1974-1980
שמואל שניצר – עורך ראשי 1980-1985

(C) כל הזכויות שמורות ל„מעריב"

היפר קו־אופ
הזול מכולם!
פתוח במוצ"ש!
היפר אשראי בהיפר קו אופ
קנו היום ושלמו אחרי הפסח!
קנו היום בהיפר קו אופ' ושלמו אחרי הפסח ב־2.5.86
רק אצלם על כל קניה מעל 80 ש"ח בלבד
בישראכרט ובסופר שק
* בחנויות היפר קו אופ, בחנויות הרווחה – רמת החייל רח' הברזל 4 שכון דן תל־אביב. תל כביר גרינבוים 45 ובסניף רמת־אביב רח' ברודצקי 43.
חדרה | תל אביב | באר שבע | גבעתיים | נתניה | אשקלון | בת־ים
היפר קו־אופ

‚פתאום היה פיצוץ אדיר, הכיתה רעדה והתלמידים לקו בהלם'

יצחק מנחם תלמיד בית הספר שנפגע מספר על התקרית בה נפצעו שלושה תלמידים ומורה אחת ■ שמיר: ‚זו מלחמה ממושכת שיש לנצח בה יום יום' ■ אלוף פיקוד הצפון: ‚אם יש שינוי במדיניות המחבלים נשנה גם אנו המדיניות שלנו' ■ שר הבטחון שיבח קור רוחם של התושבים

מאת יהודה גורן ומאיר הראובני

בקרית-שמונה אמרו אתמול התושבים: זה היה כמו פורים באיחור של יום. השעה היתה 9 וחצי בבוקר ומאות עקרות בית ניצבו בשני צידי הכביש הראשי בקרית-שמונה שהרי יום רביעי הוא יום השוק בעיר.

עם השמע קולות הפיצוץ הורה מנהל בית הספר, ידין שור מיד לכל התלמידים והמורים לרדת למקלטים. במקום היתה פאניקה מסויימת אך הכל הבינו מיד כי אסון כבד ביותר נמנע בנס. יצחק מנחם, תלמיד בית הספר שהיה אותה שעה בחדר המלאכה סיפר: „לא שמעתי כלום ופתאום היה פיצוץ אדיר והמחרטות בכתה רעדה. כל התלמידים בכתה נכנסו להלם".

מיד לאחר שהכל ירדו למקלטים בבית הספר חשו למקום צוותי מד"א, שוטרי תחנת קרית-שמונה ואנשי מפקדת העיר שבדקו את המכתש הגדול שהותיר אחריו הפגז ואת שייריו. כבל חשמל נפגע בפיצוץ והיתה הפסקת חשמל קצרה. כעבור שעה מאז הפיצוץ ניתנה הוראה לצאת מהמקלטים ואז שבו התלמידים לכיתות והלימודים חודשו אם כי אותות הלם ניכרו היטב על פני התלמידים והמורים.

בתקרית נפצעו שלושה תלמידי בית ספר בקרית-שמונה ומורה אחת. אשה, תושבת העיר לקתה בליבה כתוצאה מרעש ההתפוצצות.

ראש עיריית קרית-שמונה פרוספר אזרן שב היום מארה"ב שם שהה 4 שבועות. יוסי גולדברג, ראש מועצת מטולה השכנה ויו"ר פורום ראשי הרשויות בגבול הצפוני שיגר אתמול מברקים לראש הממשלה ולשר הבטחון ודרש מהם לכנס את ועדת השרים לנושא קו העימות כדי לקיים דיון דחוף בנושא השלמת ההערכות בישובי הצפון. לדעת גולדברג ולדעתם של רבים בקרית-שמונה וישובי הגבול, לא הסתיימו עדיין עבודות ההערכות בישובי קו העימות כמו השלמת בניית מקלטים וחדרי בטחון. שלטונות צה"ל טוענים כנגדם כי את המקלטים העיקריים כבר סיימו לבנות.

ממלא-מקום ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר אמר אתמול, בפגישה עם ראשי ישובי קו העימות בצפון, במושב חסן בגליל-המערבי כי „לצערינו המלחמה טרם פסקה. מעבר לגבול עושים ארגוני הטירור הפלשתינאים מאמצים ניכרים כדי להקים מחדש את בסיסיהם כדי לתקוף את הגליל בראש ובראשונה. גורמים קיצוניים מתקרבים לגבול הצפוני וצה"ל עומד בפרץ ומאפשר חיים תקינים בגליל. זו איננה מלחמה ליום אחד או לשנה אחת ואי אפשר לפתור אותה במאמץ מדיני זה או אחר. זו מלחמה ממושכת שיש לנצח בה יום יום והנצחון היום-יומי מתבטא בכך שאנו רודפים את המחבלים ומכים בהם שוב ושוב שוק על ירך" – אמר יצחק שמיר.

זר לו נקלע לקרית-שמונה החל משעות הצהרים ואילך, לא היה יכול להבחין כי רק שעות ספורות קודם לכן נחת והתפוצץ טיל קטיושה בלב העיר. קרית-שמונה שבה לשיגרה.

בשיחה עם כתבים במושב אלון הגליל, באיזור נצרת, אמר יצחק שמיר כי „צה"ל ומדינת ישראל יעשו הכל כדי להפסיק את ההתקפות האלה (קטיושות מלבנון) בטרם יתרבו. יש לנו האמצעים לעשות זאת ולמנוע את הישנות ההתקפות הנפשעות – אמר אתמול שר החוץ יצחק שמיר.

ארגון המחבלים "פתאח" מאזור צידון נטל אמש על עצמו את ירי טיל הקטיושה לעבר קרית-שמונה. כח צה"ל שפתח אתמול בבוקר בחיפושים נרחבים באזור המשוער ממנו שוגר טיל הקטיושה, העלה חרס בידו ואף לא גילה את משגר הטיל.

„אם אכן מבצעי ההתקפה אתמול הם אנשי תנועת ההתנגדות הלאומית בלבנון – אמר שמיר – אולי יש מקום לתנועה כזאת בלבנון אך היא צריכה להתנגד להשתלטות הסורית או להחדרה האיראנית שדבר אין להם עם האינטרס האמיתי של תושבי האיזור. צה"ל ימצא את הדרך הנכונה להפסיק את הפעולות האלה." – אמר.

אלוף פיקוד הצפון אורי אור שביקר אתמול בבוקר בקרית-שמונה בלווית קצינים בכירים בצפון אמר כי איננו סבור שירי הקטיושה לעבר קרית-שמונה מסמן שינוי במדיניות של המחבלים הסלמה במצב. „אך אם יתברר לנו שאכן יש שינוי במדיניות המחבלים נשנה אף אנו את המדינית שלנו. עד אז לא נשנה את המדיניות". אלוף פיקוד הצפון הוסיף כי לא ברור עדיין אם "אמאל" מנע ידי נוסף של קטיושות אתמול או שידה בעצמו. הוא הדגיש כי נעשים מאמצים ניכרים למנוע ירי ולו בודד של קטיושות לעבר הגליל הגם שאין זה קל.

אתמול לפנות בוקר נורו גם שני טילי קטיושה מצפון לנבטיה לעבר אזור הבטחון. חיילי צד"ל השיבו באש לעבר מקור הירי. אתמול בצהריים הפגיזו כוחות צה"ל וצד"ל את המטרות שמשם נורה טיל הקטיושה לעבר קרית-שמונה. טיל הקטיושה שנחת אתמול בקרית-שמונה היה בקוטר 122 מילימטר והוא נורה מחוץ לאזור הבטחון. טווח הטיל למעלה מ-20 ק"מ. לפני מספר ימים נחת טיל קטיושה אחר באצבע הגליל. לא היו נפגעים.

„אני מצדיע לתושבי קרית-שמונה. התקפות מטוסי חיל האויר בסמוך לירי הקטיושה לעבר קרית-שמונה, על בסיסי מחבלים בלבנון, מצביעה על העובדה שישראל דרוכה יום יום ושעה שעה למלחמה בארגוני הטירור ובהגנה על שלום ובטחון הגליל" – אמר שמיר.

כח צד"ל שפתח אתמול בבוקר בחיפושים נרחבים באזור המשוער ממנו שוגר טיל הקטיושה, העלה חרס בידו ואף לא גילה את משגר הטיל. אלוף פיקוד הצפון אורי אור שביקר אתמול בבוקר בקרית-שמונה בלוויית קצינים בכירים בצפון אמר כי איננו סבור שירי הקטיושה לעבר קרית-שמונה מסמן שינוי במדיניות של המחבלים הסלמה במצב „אך אם יתברר לנו שאכן יש שינוי במדיניות המחבלים נשנה אף אנו את המדיניות שלנו. עד אז לא נשנה את המדיניות".

אלוף פיקוד הצפון הוסיף כי לא ברור עדיין אם "אמאל" מנע ידי נוסף של קטיושות אתמול או שידה בעצמו. הוא הדגיש כי נעשים מאמצים ניכרים למנוע ירי ולו בודד של קטיושות לעבר הגליל הגם שאין זה קל. אתמול לפנות בוקר נורו גם שני טילי קטיושה מצפון לנבטיה לעבר אזור הבטחון. חיילי צד"ל השיבו באש לעבר מקור הירי.

" בקרית-שמונה נחתה קטיושה. חיל האויר תקף מטרות מחבלים בלבנון. חיילי צה"ל וצד"ל עובדים היום קשה כדי למנוע ירי נוסף לעבר הגליל. חיילי צה"ל מסיירים בגבול למנוע חדירת מחבלים. ואנו כאן בשלומי חוגגים ברוב עם את יום החייל. היש ביטוי יפה מזה כדי להמחיש שהחיים נמשכים כרגיל בקו העימות "? – הצהיר אמש בשלומי בגליל-המערבי שר הבטחון יצחק רבין "ביום החייל" הרביעי הנערך בעיירה.

שר הבטחון שיבח את קור רוחם של תושבי קרית-שמונה ואת התנהגותם בעת התפוצצות טיל הקטיושה בחצר בית הספר בעיר אתמול והבטיח כי הממשלה תעדיף את ישובי העימות על פני אזורים ומיגזרים אחרים. " רק אז, כאשר הממשלה תממש את הבטחותיה לסייע לישובי קו העימות ולהעדיפם על פני כל אזור ומיגזר אחר, רק אז נוכל לתבוע מכם כושר עמידה במבחנים הצפויים ", אמר שר הבטחון באוזני תושבי הצפון שהגיעו אמש לשלומי בהוסיפו כי " כאשר הוזמנתי לערב זה בשלומי לא ידעתי שבאותו היום יתרחשו ארועים המשקפים את הווי התושבים בצפון". שר הבטחון הוסיף: "אם כאן בצפון לא יהיו חיים תקינים, לא יהיו גם מעבר לגבול. אנו נרדוף ונשיג את המחבלים וארגוני הטירור באשר יהיו ובאשר יימצאו".

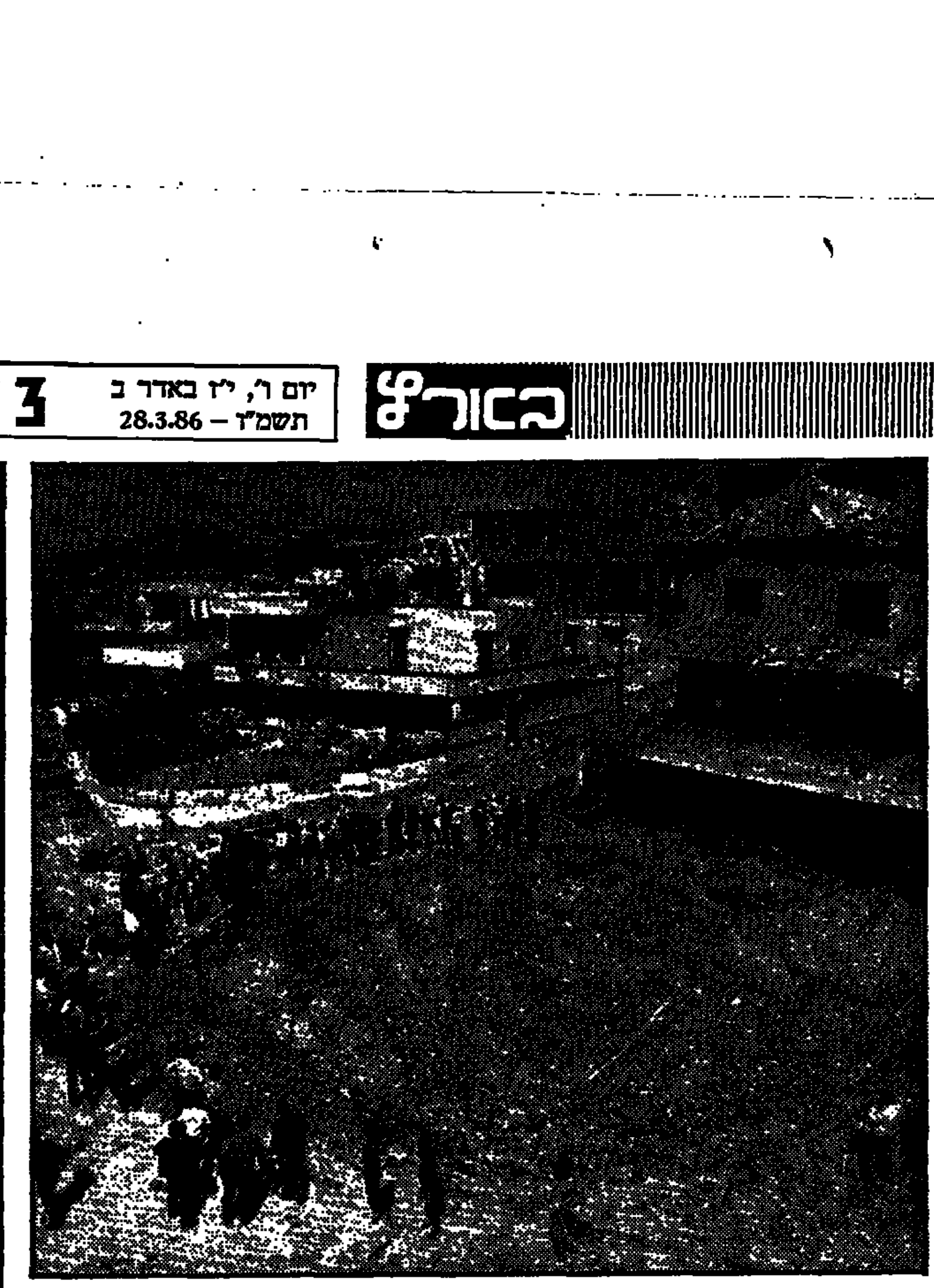

● תושבי מחנה עין חילווה עומדים מסביב למכתש שנוצר בעקבות תקיפת חיל האויר, אתמול.

יש הסכמה לאומית- סולל בונה תשובה למדינה!

סולל בונה חברת הבניה הגדולה בישראל, מזה 60 שנה, רשמה דפים מזהירים בבנין הארץ ובהקמת המדינה, בזמן שלום ובזמן מלחמה.
סולל בונה בנתה את הפרוייקטים הגדולים והמורכבים ביותר, הן בתחום האזרחי והן בתחום הבטחוני.
סולל בונה חלוצה בביצוע משימות לאומיות, בטחוניות וחברתיות רבות, תוך שימת דגש מיוחד על ערי ואזורי הפיתוח.
יש הסכמה לאומית – את הבניה הזאת אי אפשר להפסיק!

סולל בונה חלוצת התנופה הקבלנית גם מעבר לים, יזמה פיתוח וביצוע של פרוייקטים בינלאומיים בכל רחבי תבל, בשרות היצוא ומאזן התשלומים.
בשנים האחרונות הכניסה סולל בונה מאות מיליוני דולרים לאוצר המדינה.

25,000 בתי אב בישראל חיים ומתפרנסים מסולל בונה.
יש הסכמה לאומית שאוכלוסיה של יותר מ-100,000 נפש אסור להפקיר!

כתוצאה מן המשבר הכלכלי העמוק במשק בכלל ובענף הבניה בפרט, ובעקבות הלאמת שוק ההון, נקלעה סולל בונה למשבר חמור.
החברה המובילה בענף, נפגעה בפרופורציה ישירה להיקפה, גודלה ופריסתה הגאוגרפית בכל רחבי הארץ.

תוכנית ההבראה של החברה, נועדה להתאים את היקפה ואת המבנה הארגוני שלה, לתנאים השוררים כיום בענף הבניה ולאפשר לה לפעול ברווחיות על בסיס מסחרי.
תהליך ההבראה כרוך במאמץ משותף של השותפים לבית סולל בונה – חברת העובדים, החברה וציבור העובדים.

* חברת העובדים תתן חלקה בהשקעת הון מניות חדש.
* החברה עצמה תממש נכסים שצברה במשך 60 שנות קיומה, בסדר גודל של כמאה מליון דולר ולוקחת על עצמה ביצוע מהלכי רה-ארגון, יעול וחסכון.
* ציבור העובדים ישא בפרישה של כוח אדם עודף, שנוצר כתוצאה מצמצום היקף הפעילות וההתארגנות החדשה.

סולל בונה איננה מבקשת תקציבים, מענקים, או סובסידיות מאוצר המדינה.
לנוכח הלאמת שוק ההון, נאלצה סולל בונה לפנות לממשלה על מנת שתאפשר לה ביצוע תוכנית הבראת-מבנה ההון של החברה.

סולל בונה מבקשת רק זאת –
היתר לגיוס מקורות לזמן ארוך בארץ ובחו"ל, לצורך פרעון התחייבויות לזמן קצר.
היתר זה איננו מגדיל את היקף האשראי במשק ואיננו מהווה הזרמה.

תוכנית ההבראה של סולל בונה נבחנה ואומצה על ידי הועדה הממשלתית בראשות הממונה על התקציבים.
סולל בונה החלה בביצוע חלקה בתוכנית ההבראה.
שעון החול אוזל – עוד מעט ולא ישאר אויר לנשימה!

סולל בונה פונה לממשלה לממש את חלקה בעוד מועד.

תנו לנו להמשיך לסלול ולבנות!

סולל בונה בע"מ

החורף היבש: הגיעו מים עד נפש החקלאות

בפרדס ליד השוקת הריקה ובשדות הכותנה – משטר-מים

בפעם הראשונה מאז קום המדינה, הוחלט לקצץ במכסות המים בחקלאות ★ מאגרי המים יבשים והבצורת כבר היכתה בשדות ★ החקלאים צופים כי בשנה הבאה היצוא החקלאי יקטן, היבולים יהיו נמוכים והפירות מצומקים ★ נציב המים: „אני פונה אל המצפון – חיסכו גם במי-שתייה"

מאת אהרן פריאל

בפעם הראשונה מאז קום המדינה החליטה הממשלה לקצץ במכסות המים בחקלאות: מ-1 באפריל יופעלו התקנות לשעת חרום במשק המים. משק המים הלאומי הסובל מגרעון הידרולוגי מצטבר שווה ערך לצריכת מים של שנה אחת, בהיקף של כ-1.6 מיליארד מ"ק – נערך בימים אלה להתמודד עם משטר מים חדש, בתקווה שהקיצוץ במכסות המים לא יפגע במטעים, בגידולי שדה שונים, בשדות הפלחה הכותנה והדרים.

לקיצוץ במכסות המים בהיקף של 130 מיליון מ"ק, שאושר שלשום על-ידי הממשלה, יש משמעות כלכלית ישירה: קיימת סכנה מוחשית של יבולים נמוכים, יותר בכל ענפי הייצור במיגזר החקלאי, לצריכה מקומית בתוצרת השנה ולייצוא בעונה הבאה. החקלאים אינם יודעים מה יהיה גורל היבולים בהפעלת משטר מים חדש.

לדעתו של צבי חרמוני, מנהל הקרן לנזקי טבע בחקלאות, הפגיעה הקשה ביותר צפויה בענף המטעים שלא יקבל השנה את מנת המים הדרושה. שדות התבואה כבר נפגעו ומתוך 600 אלף דונם של שדות זרועים – כבר ידוע היום, כי יבולי התבואה על שטח של 400 אלף דונם יהיו יבולים מצומקים. ובשטחי השלחין בשדות הפלחה בנגב – משקים היום כמו בעיצומו של הקיץ.

הכותנה, ההדרים והעגבניות ייפגעו

בימים אלה מתחילים בזריעת כותנה, על שטח מתוכנן מראש של כ-650 אלף דונם. אולם ספק אם הכותנאים יקבלו לממש את תכניתם: אין מספיק מים. מועצת הכותנה משנה את תבנית הזריעה לצמצום השטח לכדי 500 אלף דונם בלבד, פרוש הדבר – פחות 40 מיליון דולר של יצוא לכותנה והשבתת שליש מתעשיית הייצור של ענף הכותנה: מנפטות, מערכות השקייה, קטפות וציוד אחר.

אותה חרב מאיימת על ענף ההדרים: בימים אלה, כאשר החניטה בעיצומה, חייבים הפרדסנים להשקות את עצי ההדרים, אבל אין מספיק מים.

„משרד החקלאות ונציבות המים מחפשים דרכים כדי להבטיח שהחקלאים לא יחרגו מהמכסות החדשים וצריכת המים בפועל תהיה במסגרות הקיצוצים שהממשלה אישרה", אומר צבי אלון, עוזר שר החקלאות.

„לא רק משקי ההדרים ושדות הכותנה, שהם צרכני המים הגדולים ביותר במיגזר החקלאי, עלולים להיפגע. גם גידולי קיץ מובהקים, כגון: תירס ועגבניות לתעשיה יפגעו. בגלל הקיצוץ במכסות המים, והחקלאים נערכים עתה להקטין את שטחי הגידול.

הקרן לנזקי טבע בחקלאות שילמה אשתקד כ-20 מיליון דולר פיצויים לחקלאים, ועל-פי הערכתו של מנכ"ל הקרן צבי חרמוני „בגלל החורף החם ישולם השנה הרבה יותר כסף בפיצויים לחקלאים".

מאגרי המים בכל הארץ יבשים. מפלס המים בכנרת ירד לשפל. אתמול הגיע המפלס בכנרת למינוס 211.22 מטר, והיום חסרה בימה לכמות של 400 מליון מ"ק מים. מספר רב של בארות מים מתוקים נמצאים בסכנת המלחה, וכמה בארות כבר המליחו ונסתמו.

חברת „מקורות" הפסיקה את השאיבה מבארות הנמצאות בסכנה של המלחה.

הברז ייסגר לחורגים מהמיכסות

החורף היבש והחם יפגע לא רק במגזר החקלאי, אלא כבר עתה ברור שבקיץ השנה יהיה מחסור חמור גם במי-שתיה במיוחד באזור תל עדשים נצרת, בית יוסף-נווה אור ובבקעת הירדן.

נציב המים, צמח ישי: „אני פונה למצפונם של כל אזרחי ישראל ומבקש מהם לחסוך במים. עוד לא התקלנו במצב חרום כזה של משק המים הלאומי. אם לא ירדו גשמים באפריל, נקצץ עוד יותר במכסות המים".

נציב המים הוסיף כי השנה „נקפיד הקפדה יתר על כל חריגה מהמכסה החדשה. עניין הקנסות בגין חריגות הוא שולי. מי שיחרוג ממכסות המים, לא תהיה בכדי ברירה אלא לסגור לו את הברז".

אין המטרה לצמצם יותר מאשר שדות, קמלים ופירות מצומקים המטרה, כדברי צבי אלון עוזר שר החקלאות, הנה „להפעיל משטר השקייה שלא יגרום חלילה לייבוש מטעים".

صكنا من الاهل

האמריקנים למדו על בשר הלובים את סגולות טיליהם המתוחכמים

נשיא ארה"ב רייגן שיבח את מבצעי הצי השישי במפרץ סידרה ★ בלוב מנסים להפוך את סיום התימרונים האמריקניים לנצחונו האישי של שליטם מועמר קדאפי

מאת עודד גרנות ושפי גבאי

נשיא ארצות־הברית רונאלד רייגן ושר ההגנה כספר וינברגר, שיבחו אמש את מפקדי הצי השישי על הביצוע הנקי ללא דופי של הפעולות במפרץ סידרה – שעות אחדות אחרי שהפנטגון הודיע על סיום התמרונים במפרץ.

דוברי הפנטגון הבהירו כי ההחלטה על סיום התמרונים ופינוי יחידות הצי מאיזור המפרץ התקבלה לאחר שהלובים לא ניסו להמשיך ולהפריע לתמרוני הכוחות האמריקניים. מפקד הכוחות המשולבים, אדמירל קראו, הדגיש אמש כי היתה זו הפעם הראשונה שבה הפעילו הכוחות האמריקניים במעולה מבצעית את הטילים החדישים והמתוחכמים מדגם „הרפון" ומדגם „הארם". „התיזכום והשקעה – השתלמו", אמר קראו. מקורות אמריקנים גילו כי היתה זו הפעם הראשונה שבה למדו האמריקנים להכיר מקרוב את תכונותיו של טיל הקרקע אויר סאמ־5 מתוצרת ברית־המועצות, שנורה על־ידי הלובים.

אמצעי התקשורת של לוב מנסים להפוך את החלטת ארה"ב על סיום התמרונים במפרץ סידרה כנצחון צבאי אישי של מועמר קדאפי. שליט לוב הבטיח לקיים לכבוד המאורע מסיבת עתונאים אך עד למסירת הידיעה, אמש, הוא לא הופיע למקום כינוסה, שם ממתינים לו עשרות כתבים מרחבי העולם.

אתמול נערך בטריפולי מצעד ליום השנה של פינוי הבסיסים הבריטים מהמדינה. קדאפי שעמד להשתתף במצעד זה המסמל את גירושם של הזרים מאדמת לוב לא הופיע. הפגנות האנטי־אמריקניות נמשכו בערי המדינה. גם בדמשק צעדה הפגנת תמיכה ענקית שנשאה כרזות נגד ארה"ב וישראל.

נתיני הוד־מלכותה

• אתמול אחר־הצהריים יצאה המלכה לבקר את נתיניה ברובע ברומלי בלונדון. קהל רב התאסף לברך את אליזבת, וביניהם גם זוג פנקיסטים צעירים. הם מחייכים, המלכה מחייכת, ורק שומר הראש של המלכה, משמאל, בוחן אותם בחשדנות מסוימת. (תצלום א.פ)

„אבו ג'יהאד": לא שמענו שאש"ף מגורש מרבת־עמון

אתמול פורסם כי המלך חוסיין ציווה לסגור בבירתו את משרדיו של ארגון המחבלים, בגלל ההצהרות שהשמיע ערפאת נגדו

מאת שפי גבאי, סופר „מעריב" לענייני ערבים

ראש המטה הצבאי של אש"ף, חליל אל־וזיר הוא „אבו־ג'יהאד", אומר כי לא קיבל כל תזכיר רשמי מממשלת ירדן לסגור את כל משרדי ארגון המחבלים ברבת עמון ואף לא קיבל רשימה שמית של כ־100 עובדים אזרחים וצבאיים שנתבקשו לעזוב את תחומי הממלכה.

היומון הכוויתי „אל־אנבאא", ששואב את כל המידע שלו מאישים פלשתינים המתגוררים בכוויית, כמו האיש מס' 2 באש"ף „אבו־איאד", פירסם אתמול כי המלך חוסיין ציווה על „אבו־ג'יהאד" לסגור עד סוף החודש את משרדי הארגון ברבת עמון ואף לסלק את עובדיהם אל מחוץ לירדן. „אבו ג'יהאד" קיים במשרדים אלה את המגעים שלו עם חוליות המחבלים בשטחים ובישראל ובאמצעותם מפעיל מתוכם את המחבלים ששבו ללבנון.

זעמו של חוסיין על אש"ף גבר בימים האחרונים נוכח הצהרותיו של יאסר ערפאת השוהה בקהיר והמנסה בעקיפין להדגיש פעמיים ביום כי המלך שיקר בנאומו לאומה, וכי ארה"ב כלל לא השיבה להצעות אש"ף לזרז תהליך השלום באיזור.

בתגובה על הצהרות ערפאת פורסמה בירדן הודעה ממשלתית כי מנהיג המחבלים מנסה שוב לחמוק מהאמת ולהטיל את האשמה על אחרים. „ארה"ב השיבה על הצעות ערפאת אבל ראש אש"ף לא השיב על תביעות המלך – הכרה בהחלטת מועצת הבטחון 242, זכותה של ישראל להתקיים והפסקת מעשי הטירור". ירדן חזרה על האשמה כי אש"ף מעוניין רק בשלטון ולא בהצלת „האדמה הכבושה".

צילומי רנטגן מוכיחים: הגופה – של מנגלה

משטרת בראזיל ונציגים אמריקאים רשמיים הציגו אתמול צילומי רנטגן של שיני יוזף מנגלה, ואמרו כי הם מוכיחים שפושע המלחמה הנאצי אכן מת לפני שבע שנים בבראזיל.

צילומי הרנטגן, שנמצאו ברשותו של מרפא שיניים בראזילאי שטיפל במנגלה, תאמו בצורה מושלמת את צורת הגולגולת של השלד שהוצא ביוני אשתקד מהקבר ליד סאן פאולו – מסר מפקד משטרת בראזיל רומאו טומה במסיבת עתונאים. „אנו מאמינים כי זו ההוכחה הסופית הדרושה כדי לסגור את פרשת מנגלה", אמר.

המומחה האמריקאי לרפואת שיניים לואל לויין, חבר צוות בינלאומי שבדק את שרידי הגופה בחודש יוני, אמר כי גילוי קרני הרנטגן הסיר כל ספק לגבי זהותו של האיש שגופתו הוצאה מהקבר. „קרני רנטגן אינן נופלות מטביעות אצבעות כאשר מדובר בזיהוי".

(רויטר)

גורם צבאי סובייטי:

יתכן שחזית הגולן תתחמם

מאת שפי גבאי, סופר „מעריב" לענייני ערבים

חזית רמת הגולן עלולה להתחמם בתוך זמן לא רב – רמז גורם צבאי סובייטי בכיר לחברי משלחות ערביות שהשתתפו בוועידה הכ־27 של המפלגה הקומוניסטית במוסקווה.

הידיעה הזאת מתפרסמת בשבועון לענייני צבאות ערב „אל־כיפאח אל־ערבי" המופיע בפאריס. לדבריו, בסוריה מתגבשת תוכנית להכשלת כל פעולה צבאית מצד ישראל.

ארגנטינה: ליגלג על יהודי והתנצל

מאת מאיר מהנאי, סופר „מעריב" בבואנוס איירס

מנהיג האיגודים המקצועיים בארגנטינה סול אובלדיני שיגר אתמול התנצלות לארגון הגג של הארגונים היהודיים בארגנטינה על הביטויים האנטישמיים שנשמעו בהפגנה שנערכה בארגנטינה באמצע השבוע. „הערות אלה מקורן מקבוצות מבודדות ואינן מבטאות את רגשות ציבור העובדים המאורגן", כתב אובלדיני.

אלפי מפגינים השמיעו הערות אנטישמיות אחרי שאובלדיני לגלג על חבר קונגרס יהודי.

ואלדהיים: למה הכחשתי את מעורבותי? מי זוכר הכל מהמלחמה

מזכיר האו"ם לשעבר הודה בראיון לעתון ביוגוסלאוויה כי במלחמת־העולם ה־2 היה באיזור בו נהרגו אלפים

שירות „מעריב"

מזכיר האו"ם לשעבר, קורט ואלדהיים, הבהיר אתמול בראיון לעתון יוגוסלבי, כי היה באיזור שבו נהרגו או נשלחו למחנות הריכוז אלפי אזרחים במלחמת העולם השניה.

„הייתי על הר קוזארה" מסר ואלדהיים לעתון „וצ'רניה נובוסטי".

כאשר נתבקש על ידי העתון להגיב על הכחשותיו הקודמות בדבר השתתפותו בכוחות מיבצעיים, השיב ואלדהיים: „מי מסוגל לזכור את הכל מתקופת המלחמה".

סוכנות הידיעות היוגוסלבית מסרה אתמול: „לפי מסמכים שברשות יוגוסלאוויה, היה קורט ואלדהיים שליש שעסק בעבודה של קצין מודיעין". להגנתו של ואלדהיים יצא מפקדו לשעבר בבלקנים, הרברטס וורנשטוף. בראיון לעיתונות האוסטרית אמר וורנשטוף כי ואלדהיים, ששירת תחת פיקודו בשנה האחרונה למלחמה עסק בעבודת מטה בלבד ולא היה מעורב במבצעים בשטח.

יוון: עצרנו ספינה שהובילה מסוק ונשק מישראל לדרום־אמריקה

מאת כתב „רויטר" באתונה

שלטונות יוון עצרו שלשום ספינה שהובילה מסוק, 200 טונות מ.ג.פ, ו־24 תת־מקלע מדגם „עוזי", והיתה בדרכה מישראל לאמריקה הלטינית – מסר אמש משרד הספנות היווני.

בהודעה נמסר כי האניה, „הוסט לאויד", נעצרה בנמל איוס ניקולאוס שבכרתים, והמשטרה חוקרת את רב החובל היווני ואת אנשי הצוות: שבעה תורכים, שלושה פיליפינים ואוסטרי אחד.

אנשי הצוות מסרו כי הם משיטים את המטען מישראל לפורטוגל, גואטמאלה ומשם למדינות באמריקה הלטינית.

הספינה נעצרה אחרי שספינת משמר יוונית הבחינה שהצוות משנה את שם הספינה.

מחשש טירור:

ב„היתרו" בורחים הפקידים כשנוסעי אל־על מגיעים

מאת מאיר בליך, סופר „מעריב" בלונדון

פקידי הגירה בנמל התעופה היתרו של לונדון, נוטשים את עמדותיהם כאשר נוסעי „אל על" עולים למטוסים המטוסים לישראל.

משרד הפנים הבריטי אישר עובדות אלה. מאז הועברו טיסות אל־על מטרמינל אחד לאחר, בשל סיבות בטחוניות, מסרבים העובדים לאייש את העמדות בשל החשש מפיגועי טרור.

עזיבת העובדים של הטרמינל מאפשרת לנוסעי „אל על" לצאת את בריטניה בלא שהדבר נרשם ברישומי משרד הפנים הבריטי, שבדרך כלל נוהג להקפיד בעניין זה. גם פקידי המכס הבריטיים אינם משרתים את נוסעי „אל על" בטיסות היוצאות.

נציג בכיר של השגרירות הישראלית יעלה את הנושא בפני משרד החוץ.

בשגרירות אין מוכנים כליכך בנושא פקידי ההגירה, אולם היעדרם של פקידי מכס פוגעת ישירות באזרחים ישראלים העושים קניותיהם בחנויותיה של לונדון. היעדרם של הפקידים הללו מונעת מישראלים לקבל חותמת על בקשות החזר של מס ערך מוסף ששיעורו 15 אחוז.

לראשונה בארץ –

ב„כלל מערכות בניה" – וילה במסגרת תוכניות „בנה ביתך", בבניה קונבנציונאלית, תוך 4 חודשים

תוך 4 חודשים בלבד מיום אישור התוכנית, משפחתך האתה עומדים להגשים חלום ולקבל לידיכם את מפתחות הבית – בלי לעבור את מסלול המיכשולים המתיש, כאבי הראש והדייצות, הכרוכים בבניית בית.

„כלל מערכות בניה" פועלת לפי הדגם האמריקאי ולוקחת אחריות על כל התהליכים הדרושים להקמת וילה, תוך ביצוע ברזמני של הפעילויות:
יעוץ, שרותי תכנון, ביצוע הבניה ופיקוח עליה.
הוילה בנויה ממעטפת איטונג משוריין, מחיצות מאיטונג וריצוף לפי בחירת הלקוח.
הוילה כוללת אינסטלציה, מערכות חשמל ותקשורת, הכנה למזגן ולטלויזיה, ארונות מטבח וכלים סניטריים לפי בחירה. עבודות הגמר כוללות גימור חוץ בהתזה אקרילית.
הבניה קונבנציונאלית לחלוטין ולכן מאפשרת התאמת התכנון לדרישות המיוחדות של הלקוח ולטעמו. לוילה חד־קומתית או דו־קומתית. שימוש בלוחות איטונג משוריין נותן למבנה איכות מיוחדת – בידוד תרמי מעולה המבטיח חסכון בהוצאות קירור וחימום ומניעת כתמי לחות ועובש, עמידות בפני אש, ובידוד אקוסטי מעולה.
„כלל מערכות בניה", מנוית על קבוצת כלל, שפירושה גיבוי כלכלי איתן ואמינות. (מ)

הצמד האידיאלי לאירוע הקלאסי
חני ודני

בתכנית אמנותית ובמוסיקה לריקודים
מופיעים בסופי־שבוע ב„קפה פילץ"
אפשרות להרכב שלישיה, תזמורת ומוסיקה רקע.
להזמנות, טל. 03-728073

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר

ערב זכרון
לד"ר גד שטאבר ז"ל
ד"ר נאוה בלוך שטאבר ז"ל
ובנם שי ז"ל

במלאת שמונה שנים למותם בטרם עת, יתקיים ביום שני, כ' באדר ב' תשמ"ו, 31.3.86, בשעה 16.00, באודיטוריום ע"ש מרבאום, בבנין הפאקולטה לרפואה ע"ש סאקלר, קרית האוניברסיטה רמת־אביב.

הענקת מענק מחקר בפרמקולוגיה ובגנטיקה ע"ש בר ונאוה שטאבר ז"ל (מיסודו של אביהם אברהם שטאבר ז"ל) ע"י פרופ' יורם לס, סגן דיקאן ביה"ס לרפואה ע"ש סאקלר לפרופ' סידל ליבמן, מנהל המכון הגנטי בבי"ח איכילוב, הוצג לתורשת־הגנום, ביה"ס לרפואה ע"ש סאקלר.

הרצאת מקבל מענק המחקר:
„השימוש בגלאי ד.נ.א.
(DNA PROBES)
במחלת דושן (DUCHENNE)

מעוניינים לרכוש
משאית 7.5 מטר
דבלהיבר חקלאי
משאית 7.5 מטר דבל
לפנות בעבודה:
טלפון 04-942545
בבית: 04-942960,
לא בשבת

מבצע לשבוע ימים בלבד!
ב„בייבי־לנד"
עגלות ילדים
„אפריקה"
260 ש"ח ב־3 תשלומים
ראה „מעריב" ת"א עמוד 16

מודעת הטיולים והחופשות של
מועדון מטיילי מעריב
מתפרסמת היום במוסף „שווקים" בעמוד 17

למכירה / להשכרה
מכולות קירור
לכל מטרה – בכל טמפרטורה
★ ארגזי קירור
★ חדרי הקפאה
★ חדרי קירור
„רולק" 04-671778, 04-724375

בית וגן
2
גליון מספר 2 של ירחון „מעריב" לתרבות הדיור יופיע ביום א'

אל: שמעון פרס, ראש הממשלה
מאת: מגדלי הכותנה

עתידו של ענף הכותנה – בידך! הענף מצוי עדיין הבוקר בסכנת חיסול; רק החלטה חד־משמעית של הממשלה לסייע לו תוכל להציל את הגדול בענפי החקלאות שלנו, את היעיל בענפי הכותנה בעולם, את ענף הייצוא של למעלה ממיליארד דולר בעשור האחרון.

בשבועות האחרונים חזרת והצהרת, כי לא תיתן יד להתמוטטות החקלאות – הפקרת הכותנה היא הצעד הראשון לקראת התרחשות אסון זה.

בידך לעצור את ההידרדרות, להבטיח כי שטחי הכותנה אכן ייזרעו, כי השווקים שכבשנו ברחבי העולם בעמל רב יישארו בידנו, כי מפעלי התעשיה המספקים תשומות לענף לא יצטמצמו, כי פרנסתם של למעלה מעשרות אלפים עובדים לא תיפגע.

הממשלה חייבת להחליט ביום א' הקרוב על הצלת הכותנה – והדבר הוא בידך!

מעריב

בכלא לא נמצא ... שיתאימו לרגלי...

„גברת, אני רוצה א... אמר האלמוני ואנס... האשה בת ה...

...להט החליט: גם קבל... ...טיים יפנו את הא...

...ים הוא קרבן של עת... ...הסניגור וחוזר ב... ...יסקת טיעון עם התב...

בכלא לא נמצאו נעליים מס' 48 שיתאימו לרגליו של דמיאניוק

מהלך בזוג הנעליים היחיד שהביא עמו מארה"ב ★ לומד עברית וקורא עתונים אמריקנים ★ עשרות עתונאים וצוותי טלוויזיה מחו"ל מבקשים לסקר המשפט ★ המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין המליצה לשר המשפטים לאפשר לפרקליט האמריקני מרק אוקונור לייצג את דמיאניוק

מאת גיל יהילוביץ' ואילנה באום

שרות בתי־הסוהר אינו מצליח להתאים זוג נעלים לפושע הנאצי ג'ון דמיאניוק, שמספר הנעל הדרוש לו הוא 48. ראש מחלקת אפסנאות, גונדר־משנה יגאל מאירי, פנה ליצרניות הנעלים הגדולות בישראל, אולם הוברר, כי אין נעלים במידה כה גדולה על מדפי הייצור.

דובר שרות בתי־הסוהר, סגן־גונדר שמעון מלכה אומר, כי מאז נוסד השרות לא נתקלה מחלקת האפסנאות בבעייה של אי יכולת לספק פריט זה או אחר. „זו הפעם הראשונה שיש לנו בעייה והעציר דמיאניוק מהלך בתאו בזוג הנעלים היחיד שהביא עמו מארה"ב ואין לו כלל נעלי־בית".

בימים האחרונים החל דמיאניוק לגלות יותר ערנות וענין בשיחות עם הסוהרים המופקדים עליו. הוא לומד עברית וכבר מסוגל לפטפט משפטים שלמים. הוא לובש את מדי האסיר שסופקו לו וקורא במשך שעות רבות עיתונים ושבועונים אמריקנים. לדמיאניוק אין רדיו בתאו, אך אם קרובי משפחתו יכניסו סכום כסף מתאים לחשבון המיוחד שיש לכל אסיר לקניות בקנטינה יוכל לרכוש לעצמו טרנזיסטור.

מחלקת הבטחון של שרות בתי הסוהר השלימה את ההיערכות לקראת הדיון על הארכת מעצרו של דמיאניוק היום במועדון הסוהר, שהוסב בפעם השנייה לאולם בית משפט.

בימים הקרובים תיפול בשרות השידור ההחלטה כיצד ומי יסקרו את משפטו של דמיאניוק. אם המשפט יתקיים באולם בית המשפט – יוכל לצלמו רק צוות טלוויזיה אחד. במקרה זה יוענק זיכיון הסיקור הטלוויזיוני לטלוויזיה הכללית. אם המשפט ייערך באולם גדול יותר שבו ניתן למקם יותר מצוות טלוויזיה אחד – כמו אולם תיאטרון ירושלים – יאופשר הסיקור ליותר מרשת טלוויזיה אחת.

עד כה פנו עשרות עתונאים וצוותי טלוויזיה, שאין להם צוות קבוע בארץ, למשרד המשפטים בבקשה לקבל אישור לסקר את משפט דמיאניוק. עניין מיוחד בפרשה מגלה התקשורת מקליבלנד אוהיו – עיר מגוריו של הפושע הנאצי בטרם הוסגר לישראל.

המועצה הארצית של לשכת עורכי־הדין בישראל, החליטה פה־אחד להמליץ לשר המשפטים להיעתר לבקשת עורך־הדין האמריקני, מרק אוקונור, ולהתיר לו לייצג את ג'והן דמיאניוק, במשפט שייערך בישראל.

בהתאם לסעיף 23 לחוק לשכת עורכי־הדין רשאי שר המשפטים לאפשר לנאשם, שאינו אזרח ישראלי, בעבירה שדינה מיתה לפי החוק לעשיית־דין בנאצים ובעוזריהם – למנות לעצמו סניגור שאינו בעל רשיון ישראלי לעריכת דין, לאחר התייעצות עם המועצה הארצית של הלשכה.

בפני חברי המועצה הונח מכתב בקשה של ג'והן דמיאניוק אל שר המשפטים לאפשר לסניגורו האמריקני, אוקונור לייצגו בישראל. במכתבו לשר אומר דמיאניוק כי אין הוא מסכים לכל מינוי של סניגור אחר מלבד אוקונור.

אביב כבוד של צרפת שגריר צרפת בישראל ז'אק דיפון העניק אתמול לעתונאי שמואל שגב מ„מעריב" את אות אביר מיסדר הכבוד של צרפת ושיבח את שגב כעתונאי מבריק, מומחה לנושא המזרח־התיכון,ובעל ידע מעמיק בנושא צרפת. השגריר הדגיש, כי מר שגב, שעובד גם כסופר העתון „ל'אכספרס" בישראל, כתב ספרים על נושאים רבים. אחדים מהם תורגמו לצרפתית. „אני מעניק אות זה לך בגלל כל פעולותיך אלה",אמר השגריר. (צילם הנס אנגלסמן)

הנגן הראשי בלהקת פוליקר חשוד ביבוא סמים

„כרטיס הברכה" מחו"ל הכיל 3 גרם קוקאין

בית משפט השלום בתל־אביב ציווה אתמול לעצור את החשוד, הגיטריסט חיים רומנו, והמשטרה איפשרה את הופעתו שלשום עם הלהקה בליווי שוטרים ★ בחיפוש בדירתו נמצא גם חומר החשוד כחשיש ומריחואנה ★ הסניגור: „האיש הוא אמן וצורך מפעם לפעם סמים"

מאת איה אורנשטיין

חיים רומנו, הנגן הראשי בלהקתו של הזמר יהודה פוליקר, נעצר אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב בחשד ביבוא קוקאין לארץ ובאחזקת סמים בביתו.

רומנו בן 35 נעצר לאחר מעקבים ותצפיות לעבר ביתו. המשטרה עשתה לפיו מחווה ואפשרה לו שלשום להופיע יחד עם להקתו של פוליקר למרות מעצרו, כשהוא מלווה שוטרים.

נציגת המשטרה, רס"ר דינה פרנקו, סיפרה בבית המשפט כי ב־21 בחודש התקבלה במחלק הסמים מעטפה מחו"ל שמוענה לרומנו. בתוך המעטפה היה כרטיס ברכה, ובתוך הכרטיס היה חומר החשוד כקוקאין במשקל העולה על 3 גרם ברוטו. הסם החולף בחלקו בחומר דָמֶה, המעטפה החזורה לתיבת הדואר של רומנו.

נציגת המשטרה ציינה כי ב־25 בחודש הבחינו בלשי המשטרה שצפו לעבר ביתו של החשוד באשתו המוציאה את המעטפה מתיבת הדואר. בחיפוש שנעשה בדירתו של רומנו נתפסה המעטפה ובה הסם, כן נתפסה קופסת עץ ובתוכה חומר החשוד כחשיש חרעים החשודים כמריחואנה. בנוסף לכך נתגלו במקומות שונים בדירה עוד סמים. מדובר בקוקאין, בחשיש ובמריחואנה.

סניגורו של החשוד, עו"ד ד"ר חיים משגב, אמר שרומנו הוא אדם ללא עבר פלילי, נשוי ואב לשני ילדים המתפרנס כאמן, גיטריסט, ומפעם לפעם הוא צורך סמים. טענת הסניגור היתה כי מישהו התחכם לרומנו ושלח אליו את המעטפה עם הקוקאין. לדברי רומנו, הוא אינו מכיר את השולח. השופטת דבורה ברלינר לא קיבלה גירסה זו והחליטה, בהסתמך על עדות שהוצגה לה, להאריך את המעצר.

„גברת, אני רוצה אותך" אמר האלמוני ואנס את האשה בת ה־72

מאת תלמה פריד

אשה אלמנה בת 72 מכפר־סבא נאנסה אתמול באכזריות בידי אלמוני כבן 45, שנכנס לביתה. האשה, שנפצעה במהלך האונס ולקתה בהלם אושפזה בבית החולים „מאיר" להשגחה.

אתמול סמוך לשעה 11.00 לפה"צ התדפק אלמוני על דלת דירתה של הקשישה, המתגוררת בגפה, בדירה בקומת הקרקע. היא פתחה את הדלת בחושבה כי המתדפק הוא בנה. ואולם להפתעתה נכנס לדירה גבר שאמר לה: „גברת, אני רוצה אותך". האיש דחפה פנימה לעבר הסלון, השכיבה על הספה ואנסה. לאחר שנגרמו פציעות והיא אבדה את הכרתה. כעבור כשעה התעוררה והבחינה בסמני דם על בגדיה הפזורים בחדר ועל הספה.

האשה הזעיקה את קרוביה ואלה הזמינו אמבולנס של מד"א, שהעבירה לבית החולים „מאיר". האשה אינה פצועה קשה, אך בשל ההלם בו היא נתונה הושארה להשגחה בבית החולים.

לכתבת עתי"ם נמסר מבית החולים כי הנתקפת הגיעה עם דימום חזק והוחלט לאשפזה במחלקה הגינקולוגית. בשעות אחר הצהריים התייצב מצבה והיא החלה כבר לשוחח עם בני משפחתה, הרופאים מסרו, כי היא תמשיך להיות מאושפזת בשלב זה.

שכנים אמרו כי לא שמעו כל רחש חשוד. אחת השכנות שהבחינה באלמוני ליד הבנין מסרה את תיאורו למשטרה.

מפקד משטרת כפר סבא סנ"צ אריה קפלן אמר כי האשה עדיין במצב הלם ודבריה אינם ברורים, לפיכך ישנם קשיים בחקירה.

רימון השלך לפאב

מאת אלי דנון

נזק רב נגרם אתמול לפנות בוקר לפאב „פינגווין" ברחוב יהודה הלוי בתל־אביב כתוצאה מהתפוצצות רימון יד שהושלך לעבריו.

„היה נס גדול שהמקום היה ריק אחרת היה נגרם אסון" אמר הדר שמריהו בעליו של הפאב שמסר עדות במשטרה. הוא טען כי הרקע למעשה הוא מיסורי.

להט החליט: גם קבלנים פרטיים יפנו את האשפה

כדי למנוע מצב שעובדי התברואה הקבועים „יתפסו את העיר בגרון" בימי חג כפי שאירע בפורים

מאת יצחק בן־חורין

ראש עיריית תל־אביב שלמה להט החליט להפעיל קבלנים פרטיים לפינוי אשפה, ולא להסתפק בעובדי אגף התברואה. זאת בעקבות העיצומים שקיימו השבוע 200 נהגי התברואה. אתמול שבו העובדים לעבודה סדירה בהמלצת שופט בית הדין לעבודה, שהורה לצדדים לפתרו במו"מ.

„השביתה האחרונה בה תפסה קבוצת עובדים את העיר בגרון, דוקא בחג הפורים, הנדירשה את הסאה. החלטתי להתקשר עם קבלנים פרטיים לפינוי אשפה באזורים שונים בעיר, כפי שנהוג בהרצליה, חולון, ובמידה מסויימת – בבת־ים", ציין ראש העיר.

העירייה הפעילה כבר, בהוראת מר להט, קבלן פרטי שניקה בשעות הערב את רחוב דיזנגוף שהצטברו בו ערימות גדולות של אשפה. יו"ר ועד הנהגים דוד בלסי אמר בתגובה כי „כמויות האשפה הגדולות שהצטברו בתל־אביב נובעות מבלמוס הלילה בפורים. זו תופעה זמנית להוליכם שהעובדים ישתדלו לחסלה במהירות".

נהגי התבואה בתל־אביב שבו אתמול לעבודה סדירה בעקבות דיון בבית־הדין האזורי לעבודה. הנהגים הצהירו אתמול בבוקר כי הם חוזרים לעבודה בצורה בהיקף שהיו נוהגים לפני פרוץ העיצומים. הם ביקשו שבוע ימים לניהול מו"מ עם העירייה. לאור הצהרה זו ויתרה העירייה על צו המניעה הזמני.

נציגת העירייה עו"ד פנינה הריניב הסבירה בבית הדין כי אסור לעירייה לסטות מתוק התקציב והסכמי השכר במשק כולו.

העובדים מצידם הודיעו כי הם מוכנים לנהל מו"מ ומקווים שהעירייה לא תנקוט סנקנות ותגרור את העימות בחזרה לבית הדין.

„וייס הוא קרבן של שיטה" טען הסניגור וחזר בו מעיסקת טיעון עם התביעה

התפתחות מפתיעה במשפטו של מי שהיה ראש מועצת גני־תקוה ★ עו"ד אריה קמר: הכל ידעו על השיטה שפעלה כמעט בגלוי של העברת כספים לגופים ומוסדות בדרכים פיקטיביות אבל רק מרדכי וייס הועמד לדין ★ קיבל את עצת השופט לשקול מחדש העיסקה עם התביעה ולהוכיח טענותיו

מאת איה אורנשטיין

התפתחות מפתיעה ביותר אירעה אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב במשפט „תיק אפרסק" נגד מרדכי וייס, מי שהיה ראש מועצת גני־תקוה. התפתחות זו, שאירעה לאחר הרשעת הנאשם במירמה ובהפרת אמונים, גרמה לדחיית המשפט, שכבר עמד להסתיים – למועד אחר.

הסניגור, עו"ד אריה קמר, הופסק באמצע טיעונו לעונש על־ידי השופט אורי שטרוזמן, שיעץ לו לשקול אם לחזור בו מעיסקת טיעון שאליה הגיע עם התביעה.

התובעת, עו"ד הלנה ביילין, והסניגורים, עוה"ד אריה ויוסף קמר, הגיעו לפני פתיחת המשפט לעיסקת טיעון, שעל פיה הודה וייס והורשע בהעברות חריגות של כספי מענקים שקיבל ממשרד הפנים למוסדות דת וחינוך של חסידי בלז, שעמם הוא נמנה. אלא שלמרות שהכל היה כבר מסוכם מראש בין הצדדים, כולל העונש – שלושה חודשי מאסר בפועל וקנס של 250 ש"ח – אירעה „התפוצצות" בגלל שהטיעון לעונש של התובעת, עו"ד הלנה ביילין, חרג לדעת הסניגור, עו"ד אריה קמר, ממה שסוכם מראש. הסניגור קם וטען בלהט שוייס לא היה אלא קורבן של שיטה. „35 שנה – טען הסניגור – פעלה אותה שיטה להולכת כספים שנדונה כבר במשפטו הראשון של השר לשעבר אהרן אבו־חצירא. חיפשו דרכים פיקטיביות להעברת כספים לגופים שונים על ידי רשויות מקומיות. משרד הפנים ידע על כך, שרים ופקידים בכירים ידעו על השיטה שפעלה בגלוי. עד שאנשים לא מעלו ונטלו כספים לכיסם, איש לא קם. חבל שהמשפט הזה אינו מתנהל – הוסיף הסניגור – החקירה בקשר לתיק אפרסק הביאה רק להעמדתו של וייס לדין, היא הפסקה מסיבה כלשהי, ווייס אינו אחראי להפסקתה".

בשלב זה הפסיק השופט את דברי הסניגור, הודיע לו כי דבריו נגד משרד הפנים חמורים ביותר, וכי עולה מהם הסכמת המשרד להעברות כספים בלתי חוקיות. על כן יעץ לו לשקול אם לנהל את המשפט ולהוכיח את דבריו על ידי השמעת העדים. עו"ד קמר קיבל את ההצעה לשקול מחדש את עמדתו, והתיק נדחה לתזכורת ל־8 באפריל.

מרדכי וייס בן 60 היה החשוד היחיד שנגדו הוגש כתב־אישום במסגרת „תיק אפרסק" המפורסם, שעורר לפני כחמש שנים סערה ציבורית, בעקבות חילוקי הדעות על דרך הטיפול בו, בין שר הפנים לשעבר ד"ר יוסף בורג לבין מי שהיה מפכ"ל המשטרה הרצל שפיר שנאלץ לעזוב את המשטרה.

תעשיות דודי שמש ומערכות סולריות

אור הטבע

המוכר ביותר במדינה!

30 שנות ייצור ושרות | אור הטבע | בהשגחת מכון התקנים הישראלי

ליצרנים! אספקת חלקי דודי שמש וחשמל
פחים • צנורות • פוליורטן • דודי הסקה •
דודי שמש 120 שכיבה, 200/150/120 בעמידה—תו תקן
דודי חשמל 120/80/60/30—תליה ושכיבה—תו תקן
קולטים בדגמים שונים עם תו תקן.

המפעל: מאור עיניים 14, ת"א טל. 586266 ,585921
מרכז מכירות ארצי שד' ירושלים 181, ת"א טל. 591333 ,874351
חנויות המפעל
בת־ים חסשילד 24 טל. 874351, 873019
חולון, הנשיאים 3 טל. 882291 ,585921
רמת־גן – גבעתיים כצנלסון 114, ככר נח טל. 03־314266
ראשל"צ, רוטשילד 46 טל. 03־997672 ,956812
תל־אביב, האצ"ל 21 טל. 391112 ,378752
רחובות, הרצל 140 טל. 08־488696 ,235250
פ"ת, חובבי ציון 16 טל. 03־908444 ,912715
אשקלון, העבודה 4 טל. 051־23503 ,28340
לוד־רמלה, הרצוג 7 טל. 08־224338 ,235250
כפר־סבא, טשרניחובסקי 28 טל. 052־22459
חדרה, הנשיא 14 טל. 063־37013
ירושלים, יפו 155 טל. 02־242271
חיפה, בר־יהודה 7 טל. 04־662650 ,529930

תו תקן דודים מס' 1218
תו תקן קולטים מס' 1133

סוכנים מורשים
אילת, גבי סוכנויות, אזור תעשיה חדש, טל. 059־78141/2/3 • אור עקיבא, הרב קוק 6, טל. 063־62477 • אשדוד, ביתני גב"ים 9/2, אזור תעשיה קלה, טל. 055־62689 • באר־שבע, פסג' אוניקו, טל. 057־35377 • דלית אל־כרמל, טל. 04־222321 • הוד־השרון, השרון 38, טל. 052־35334 • טבריה, אילת 1, טל. 067־90482 • לוד, החשמונאים 22, טל. 08־226916, ביאליק 2, טל. 08־242176 • נס־ציונה, הבנים 62, טל. 08־474558 • נתניה, ספיר 2, טל. 053־42753 • עכו, מרכז רסקו, טל. 04־916496 • עפולה, אזור התעשיה, קהילת ציון, טל. 065־92155 • פ"ת, ספטמבר 28, טל. 909557, 910641 • קרית־גת, בנין אוסים, חנות 8, טל. 051־884839 • קרית־מלאכי, אזור תעשיה חדש, טל. 055־83644 • שפרעם, טל. 04־965243 • תל־אביב, יגאל אלון (גיבורי ישראל) 162, טל. 257392 ,258837.

ללאה ודב זודקביץ יקיר חדה היקרים

למלאת 60 שנה לנשואיכם
שאו ברכה חמה מקרב לב
הרבו בריאות ואושר

האחים והאחיות:
יהודית טננבאום וב"ב
צודל ומשה רזון וב"ב
ראובן זודקביץ וב"ב
רבקה ומלכיאל זודקביץ וב"ב
סוניה וטוביה זודקביץ וב"ב
רבקה פרוינד וב"ב

ל־רונה ורוג'ר קוסטר

ס/נשיא „דיזי דיזי" רשת בתי מלון באיי הים הקריבי (ארובה, בונאיר איי קימן וברבדוס – לשעבר מנהל מלון „נפטון" אילת ס/מנהל שרתון תל־אביב)

שלוחה ברכה לרגל זכיה בפרס

„קסדת הזהב"
International Tourism Assn. מטעם

על הישגיו בניהול בתי־מלון

מאת ידידיך וחבריך בארץ

הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ
תל־אביב, ת.ד. 4810, טל. 283339

ספרים חדשים לילדים

קארו דבש עושה שלום
מאת: א. דגלי
סיפור לילדים בו משתקפת משמעות המלחמת השואה. המחיר: 10.50 ש"ח

מבצע בלב ים
מאת: זאב ורדי
סיפור ממלחמת השחרור, הידוע בשם „פרשת לינר". המחיר: 9.50 ש"ח

אוטובוס גדול כמו כל העולם
מאת: מריו סימל
מסע נפש של ילדים אל איזור ההרים המכוסים שלג והרפתקאות מסוכנות הקורות להם בדרך. המחיר: 9.50 ש"ח

בעקבות הנוכל
מאת: מריו סימל
הסיפור שלפניכם מתרחש מספר שנים לאחר מלחמת העולם השניה שמסעה לא שבו אבות רבים.
המחיר: 9.50 ש"ח

שאמא לא תדע
מאת: מריו סימל
בספר מסעיר זה מסופר כיצד נקלע ילד לשורה ארוכה של הרפתקאות, מהן מסוכנות מאד מאד. המחיר: 9.50 ש"ח

הספרים תורגמו בידי זאב ורדי. כל הספרים מלווים איורים נאים.
להשיג בחנויות ספרים מובחרות או בהמטעה בצירוף המחאה מתאימה.

صكنا من الأصل

המחזור ה־22 בליגה הלאומית: תחזית

הראשונה מתכננת לסיים חודש של בצורת – נגד האחרונה

בעוד הפועל ת"א תארח את הפועל חיפה ותצפה לנצחון, ינסו גם מכבי חיפה (בבית מול שמשון) ובית"ר ירושלים (ביבנה) לדאוג לחיזוק מניותיהן בצמרת הגבוהה ● מכבי ת"א תארח את מכבי פ"ת והשוערים גינצבורג ומרכוס ישאפו למחוק את סיוט הסיבוב הקודם (4–4)

מאת אלכס פרלסמן

לאחר שצברה שלוש נקודות בלבד מארבעה משחקיה האחרונים, יכולה מחר המובילה הלאומית, הפועל ת"א, לחזור אל דרך ההצלחה, ולהשכיח את „חודש הבצורת". היא תהנה מיריבה נוחה, על הנייר, נועלת הטבלה הפועל חיפה, העובדה שהמשחק יהיה באיצטדיון בלומפילד ביפו תוסיף ליתרונם התיאורטי של האדומים. אמנם משה סיני המוצהב ייעדר, אבל אם התל־אביבים יפתחו את המשחק בסערה, וילחצו על הרשת כבר מהדקות הראשונות, הם עשויים לזכות בנצחון משכנע. אם לא, אפשר שהפועל חיפה תשכיל להתבצר בהגנה, ואז תהיה המלאכה קשה לחניכיו של דוד שוייצר.

המובילה מיחלת למעידות של שתי הדולקות אחריה – של מכבי חיפה, שתארח במשחק המוקד של המחזור ה־22 את שמשון ת"א ושל בית"ר ירושלים, אשר תתארח ביבנה. תוצאות ההתמודדות ביבנה תלויות, בראש ובראשונה, ביכולתה של בית"ר, הנבנית מעריפות מקצועית בולטת.

הפועל ירושלים תוכל, סוף־סוף, להעשיר את קופת הנקודות הדלה שלה, כשתפגוש במגרש ימק"א בבירה את הפועל כפר־סבא. קשה לנבא את התפתחויות במאבק בין מכבי שעריים שבתחתית להפועל פתח־תקוה שבאמצע הטבלה, הגם שהוא ייערך באם־המושבות. גם הסיכויים במפגש בין בני־יהודה ת"א ומכבי יפו, בשכונת התקוה, שווים.

מכבי ת"א תארח באיצטדיון רמת־גן את מכבי פ"ת, והפועל באר־שבע תפגוש בבירת הנגב את מכבי נתניה. למארחות יתרון קל.

השעה הראשית: 15.00.

הליגה הלאומית
(לאחר המחזור ה־21)

1.	הפועל ת"א	17–35	41
2.	מכבי חיפה	15–30	39
3.	בית"ר י־ם	22–32	37
4.	מכבי ת"א	20–29	33
5.	בני־יהודה	11–12	33
6.	שמשון ת"א	24–26	32
7.	הפועל ב"ש	13–17	30
8.	מכבי פ"ת	27–27	29
9.	מכבי נתניה	24–28	28
10.	הפועל כפ"ס	27–27	27
–	הפועל פ"ת	27–27	27
12.	מכבי יבנה	22–16	26
13.	מכבי יפו	26–16	22
14.	הפועל י־ם	33–21	18
15.	מכבי שעריים	24–11	17
16.	הפועל חיפה	35–13	17

המשחק המומלץ

עבר והווה בין־ארציים בחוד בקרית־אליעזר

מאת אלכס פרלסמן

שתי קבוצות בעלות פוטנציאל להצגת כדורגל שובה עין יתעמתו מחר באיצטדיון הנפלא בקרית־אליעזר. אם המארחת, מכבי חיפה, תדע לצאת מהלחץ בו היא נתונה בגלל המאבק לכתר אליפות שלישי ברציפות, ובמקביל תנסה האורחת שלה, שמשון ת"א, ללכת על כל הקופה, תוך כדי ויתור מסויים על טאקטיקה הגנתית, יוכלו האלפים הרבים ביציעים להנות ממאבק מלהיב, שאפשר ויפלו בו גם כמה שערים.

לא מן הנמנע כי מאמן שמשון, מיכאל קדוש, יחליט ברגע האחרון לוותר על שירותיו של הלוזר יום־טוב שוקרון, ולהציב במקומו שחקן אמצע שדה (אולי מאיר שלום). במקרה כזה יווצר על כר הדשא מצב נדיר – כל 5 הלוזים יהיו בין־לאומיים. אלה של שמשון כדורגלני נבחרת בעלי עבר מפואר, ויקי פרץ וגדעון דמתי; ואילו החיפנים שותפי הסגל הלאומי כיום, זאהי ארמלי, רוני רוזנטל ומשה סלקטר.

יתרונה של חיפה יבוא, במיוחד, תודות לעדיפותה התיאורטית באמצע השדה (ברוך ממן), ולמחץ שיפעילו שני מגיניה, איתן אהרוני וציון מריליו. שמשון תהנה מיכולתו הגבוהה בעת האחרונה של מגינה הותיק יפתח הלוי, והיא סומכת גם על שוערה פרדי לסטר הבלמים, הבכנים אלי אוחי.

לחיפה סיכוי טוב לזכות בשלוש הנקודות בעוד שמשון תוכל לראות בתיקו הישג.

ועידת פיסגה בהרצליה

בית"ר ת"א תארח את לוד במוקד הארצית

מאת מאיר ריפמן

למרות שקבוצותיה משחקות כיום בליגה ב', תזכה העיר הרצליה באירוח שתי יריבות מצליחות המבקשות לחזור ללאומית: בית"ר ת"א מול הפועל לוד – במוקד המחזור ה־22 בליגה הארצית. לשתי הקבוצות אסור לאבד נקודות, שכן במקום הרביעי אורבת להן מכבי עמידר, שתנסה לחזור ולטפס לשלישיה המובילה. עמידר תארח את הקבוצה המדורגת בדירוג השבוע – בית"ר רמלה – שעברה 9 הזדמנות אחרונה.

בית"ר נתניה תנצל עימותי צמרת אלה כדי לבסס את מעמדה, ואולי אף להגדיל את פער הנקודות בצמרת בזכות נצחון ביתי צפוי (מגרש מכבי בעיר) על הפועל טבריה. יתר המשחקים: עכו – הפועל ר"ג (היום ב־2.30); חדרה – בית"ר חיפה; מרמורק – הכח; יהוד – רמת־השרון; צפרירים חולון – בית־שמש.

הליגה הארצית
(לאחר המחזור ה־21)

1.	בית"ר נתניה	17–38	44
2.	בית"ר ת"א	20–35	39
3.	הפועל לוד	18–28	37
4.	מכבי עמידר	13–20	36
5.	בית"ר רמלה	15–19	32
6.	צפרירים חולון	22–24	32
7.	הפועל טבריה	24–22	30
8.	הפועל חדרה	20–22	29
9.	הפועל ר"ג	24–25	28
10.	רמת־השרון	26–25	28
11.	הפועל עכו	17–20	26
12.	הכח ר"ג	27–16	24
13.	הפועל מרמורק	32–21	21
14.	הפועל יהוד	22–17	20
15.	בית־שמש	28–14	15
16.	בית"ר חיפה	33–12	9

לאן השבת

כדורגל
(השעה הראשית: 15.00)

ליגה א' צפון
„עליה" כ"ס – מכבי טמרה (12.00)
קרית־שמונה – אור־עקיבא
נצרת־עלית – מכבי חדרה (10.30)
בית־שאן – טירת־הכרמל
הפועל רעננה – קרית־אתא
מכבי עפולה – אור־נצרת (עפולה, 13.00)
מכבי שפרעם – בית"ר נהריה

ליגה א' דרום
הפועל אשקלון – בית"ר ב"ש
השקמה ר"ג – הפועל דימונה (וינגייט, 10.00)
קרית־אונו – הפועל אזור
קרית־גת – הפועל בת־ים
הפועל ירוחם – קרית־מלאכי (בבאר־שבע, 13.00)
הפועל ראשל"צ – אור־יהודה

כדורסל: טורניר לזכרם של דני הרן ובתו ז"ל, שנספו בהתקפת המחבלים בנהריה, ייערך בשבת בשעה 9.00, בקרית־טבעון

גבר לעניין
אתה בעניין. יום שני. קבענו.
ביום שני יש לך: אמנון ז'קונט – ספר, המוסר, מתת, הצלחה בעולם ■ רכב: למה כדאי לקנות משומשת דווקא עכשיו ■ תיירות בשווייץ היום, למי שמתכנן לנסוע השנה ■ הכומר הרוצח: פרשת פשע ואנשים המסעירה את ארה"ב ■ מה חדש אצל העשירים – תזמורת התזמורת היקרה ביותר בארץ ■ באמצע ובשער: אניקה במשרד, הלוואי במשרד שלך ■ יום שני, כן?
וכן המדור הפירסומי: מועדון גבר לעניין.
תסתכל מה קורה ב"מעריב"

חקלאי
הנחות עד 20%
חיפה כימיקלים מכריזה על מבצע הנחות בחודש אפריל:
★ חנקת אשלגן סטנדרד – 5% הנחה
★ חנקת אשלגן פרילד – 5% הנחה
★ חנקת אשלגן נוזלי – 5% הנחה
ממשיכות ההנחות למתערים:
★ דשן כל – 20-20-20 – 10% הנחה
★ זרחנו 0-61-0 – 10% הנחה
★ מ.א.פ 12-61-0 – 10% הנחה
★ זרחאמון 7-25-0 – 20% הנחה
חיפה כימיקלים
חיפה כימיקלים מחלקת המכירות טל: 04-726051, ת.ד. 1809, חיפה 31018

...ואפשר ללכת על בטוח.
פרטים היום ב„שווקים"

סרטו השמח ביותר של
וולט דיסני
היפהפיה והיחפן

החל משבת | „רב חן" תל־אביב | שבת: 11 בבוקר מוצ"ש: 7.30 בערב ימי חול: 4, 6, 7.45

כור תעשיות בע"מ
שד' שאול המלך 8 ת"א

מכרז למכירת רכב 3/86

אנו מציעים למכירה את הרכבים הבאים:

מס'	מס' סדר רישוי	סוג הרכב	שנת ייצור	תוקף הרשיון	הערות
1.	180-835	טנדר דודג' D–200	1979	12.3.86	בלי רדיו
2.	184-936	טנדר פיג'ו 404	1979	12.01.87	בלי רדיו
3.	190-313	סובארו 1200	1979	11.3.86	בלי רדיו, יד שניה (מהשכרה)
4.	397-686	רנו 12 1300	1976	2.6.86	בלי רדיו
5.	420-553	פורד אסקורט 1300	1978	27.3.86	בלי רדיו
6.	424-626	פורד אסקורט 1300	1978	31.5.86	בלי רדיו
7.	852-268	דאטסון שימושי 1600	1977	6.7.86	בלי רדיו, יד שניה
8.	22-833-81	פיאט 131 1600	1981	28.9.86	בלי רדיו, עם מזגן
9.	26-037-81	פיג'ו 504 1800 אוט'	1981	14.3.86	בלי רדיו, עם מזגן
10.	58-337-80	סימקה טנדר	1980	3.6.86	בלי רדיו
11.	62-613-83	אופל אסקונה	1983	9.3.87	בלי רדיו, עם מזגן

את הרכב הנ"ל ניתן לראות בחניון בית כור, שד' שאול המלך 8 ת"א, בימים א'–ה', בשעות 16.00–08.00. פרטים לרכב הנ"ל אפשר לקבל במשרדנו, קומה 12־חדר 1211, בשעות העבודה הרגילות. החברה מוכנה לקבל הצעות לכל רכב בנפרד. ההצעה, בצרוף המחאה על סך 10% מערכה, יש להגיש עד תאריך 4.4.86 שעה 12.00. טופס למכרז אפשר לקבל במשרדנו. מע"מ חל על סכומי הרכב מסחרי בלבד. מע"מ על חשבון הקונה. העברת בעלות על חשבון הקונה. הזוכה במכרז שלא יוציא את הרכב תוך 10 ימים, מיום פתיחת המכרז, הזכיה תבוטל. אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת.

בזק – החברה הישראלית לתקשורת בע"מ
ביצוע עבודות בכפר טירה
תיקון טעות
שלא כפי שפורסם אתמול במעריב בטעות, מספרי הנושים בהם מבצעת בזק עבודות פיתוח רשת הטלפונים בכפר טירה הם: 7758, 7760, 7765, 7733, 7773 עד 7783.

בידור לגנות ועציצים קונים ב„אלביד"
משמר הנגב – מכירות: 03-335231-2

קניה / מכירה
משטחים מעץ למלגזה
ציוד בנין ועץ משומש
בר־הלל ושות' בע"מ,
טל. 03-909725,
בבית: 03-355384

מעונין במשרד
עם 7 קווי טלפון
בשכר דירה
בת"א – בסביבות
קרליבך – המסגר
טל' 439274, 439456

עכשיו, כשקדאפי בחדשות,
קרא בספר
שיטת האימה
מאת דוד ירון
על ביצועה של תכנית לובית דמיונית לשגר למצרים מטען, החשוד כפצצה גרעינית. עלילה המתרחשת לפי תסריט פוליטי.
להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ, ובחנות ספרית מעריב, דרך פתח־תקוה 72א', תל־אביב.
ספרית מעריב

השרשרת לא נותקה: מכבי ת"א אלופה

בפעם ה־27 בכלל וה־17 ברציפות הניחה אמש מכבי ת"א את כתר אליפות הכדורסל על ראשה והוכיחה כי היא קורצה מחומר מיוחד במינו, לאחר נצחון 105–103 על אליצור נתניה במשחק גמר הגמר־סל השני ● הנתנייתים יוכלו להתנחם בכך שהם היו קרובים מאד לכפות משחק שלישי ובעיקר בקרב העיקש ובדרמה מסמרת השיער שהם העניקו לאלופה ולצופים המרותקים ● אבל הנסיון, במיוחד זה של מיקי ברקוביץ' (34 נק'), הכריע את הכף ● שיפוטם של נפתלי ופישר הותיר סימני שאלה רבים ●

מכבי ת"א 105 (59)
אליצור נתניה 103 (56)
● קלעו למכבי: ברקוביץ' 34, מגי 30, ג'ונסון 15, ג'מצ'י 12, לאוסף 10, ליפין 4.
● ריבאונדר מצטיין: ג'ונסון 12.
● קלעו לנתניה: פייר 32, סימס 23, נברסון 17, הול 15, ברכה 12, טל 4.
● ריבאונדר מצטיינים: הול ופייר 7 כ"א.
● שופטים: פישר ועובדיה, 10,000 צופים ביד־אליהו.

מאת מרדכי רוזנבלום

הכל היה נראה כל כך מוכר. השמחה הגדולה על משטח הפרקט בהיכל הכדורסל ביד־אליהו: הכדורסלנים שנישאו על כפיים, הקהל שהריע ביציעים וסירב לעזוב, רשתות הסל שנחתכו במספריים שהוכנו בעוד מועד, דגלים כחול־לבן וצהוב־כחול – הכל היה כל כך מוכר. מכבי ת"א אלופת המדינה בכדורסל בפעם ה־27 בתולדותיה וה־17 ברציפות. הכל נשאר כפי שהיה.

מיקי ברקוביץ', הסופרסטאר הותיק של מכבי, עשה זאת שוב. הוא הגן על כתרו בהתלהבות גדולה, בשאפתנות ובמיומנות של אלוף אמיתי. הוא לא היה שם לבד, בתוך הגעש שבהיכל. לצידו לחמו שיחקו חבריו לקבוצה, והוכיחו לכל כי טרם הגיעה העת לחילופי גברי בכדורסל הישראלי. ההגמוניה היתה ונשארה במעוזן עטור ההישגים, גם אחרי קריאת התגר של נתניה, התופעה המיוחדת של העונה.

מכבי ת"א 105. אליצור נתניה 103. תוצאה מתאימה בהחלט למשחק גמר מרתק ומלהיב. על כך מגיעה תודה לשתי הקבוצות. למנצחים ולמפסידים כאחד. הנתנייתים העניקו לשחקני מכבי מאבק אדיר עד לשנייה האחרונה ממש. כן, כאשר נותרה עוד שנייה אחת לסיום המשחק, גם אז עמד הזמן מלכת והכל עצרו את נשימתם. הכדור היה של כדורסלני נתניה האלה, הרי מסוגלים להכל...

הם מסוגלים למחוק, כהרף עין, פער של 13 נקודות שקבע מגי בדקה ה־35 (83–96). דקתיים חוצי חלפו והנתנייתים הלהיטו את האוירה בהיכל עם נקודה הפרש בלבד למכבי (95–96). שתי דקות נוספות האוהדי האלופה חשו מתוק בגרונם: קרל נברסון, במבצע אישי מרהיב, העלה את קבוצתו ליתרון סנסציוני, 100–101, כאשר לסיום נותרה דקה אחת בלבד.

לי ג'ונסון ישב אותה עת על הספסל, כשבאמתחתו 5 עבירות אישיות. חן ליפין (שהוביל בהצלחה את מכבי ברוב דקות המחצית השניה), פינה עוד קודם לכן את מקומו למוטי ארואסטי. קרין מגי, עם 4 עבירות (מאז הדקה ה־21), מיקי, האוהדי לאוסף (מהימן והכשר אישי טוב) וקוזיקי גלמן – זו החמישיה שנלחצה אל הקיר, בידי קבוצה של שחקנים בצהוב (זו היה אתמול הצבע של אליצור נתניה...), שאינם מרימים ידיים.

אני מתבונן אל דני ברכה, הרכז כחול־לבן של הוטעה לכתר, וילי סימס, קרל נברסון הוירטואוז, מרייפייר, והיימי הול. בוף פאל ישב אותה עת על הספסל, עם חמש עבירות.

מי אם לא ברקוביץ'

תסריט המתח, לו היינו שותפים אמש, הול למעשה כאשר לוח התוצאות האלקטרוני, במרומי ההיכל, הורה על 50 שניות לסיום. מגי קבע 101–102 למכבי. 14 שניות בלבד החזיק היתרון המכבי מעמד. נברסון העלה שוב את אליצור ליתרון בן נקודה, 102–103.

מכבי ת"א, כך היה נדמה באותה עת (34 שניות לסיום), איבדה גובה במהירות רבה. הנתנייתים לחצו על כל המגרש וניסו בחירוק שיניים לחטוף את הכדור. מיקי (מי אם לא הוא...), הרים את ראשו, הביט בשעון וכאשר ראה כי נותרו 10 שניות, התרומם מעבר לקשת, כדי לנסות את מזלו בסל של 3 נקודות (עד אז הוא דייק ב־5 קליעות כאלה). וילי סימס ידע כי אם יש מי שמסוגל להחדיר את הכדור ממרחק כזה, אל תוך הסל הנתנייתי, הרי זה מאסטרו מיקי. על כן הוא ניסה לעצור בו. לדעת השופטים, רמי פישר ועובדיה נפתלי, עשה זאת סימס שלא כחוק, וספג את העבירה ה־5 שלו.

שוב פרצה מהומה במגרש, אחת מיני רבות בגלל החלטות שנויות של השופטים. במיוחד טעה רמי פישר. היו לו כמה החלטות שאיש בהיכל לא היה מסוגל להבין כיצד אפשר להגיע אליהן. לא במקרה היו נגד אנשי המשרוקית טענות קשות מצד שתי הקבוצות. נדמה לי כי איגוד השופטים היה צריך לחשוב פעמים לפני השיבוץ הלא מוצלח הזה, למשחק החשוב ביותר העונה.

המהומה נרגעה וכולנו חזרנו אל תסריט המתח. מיקי קיבל 3 קליעות עונשין. 10 שניות לסיום. אליצור נתניה מוליכה בנקודה, עשרת אלפים צופים ביציעים מריעים־שורקים. מיקי קר־רוח. הקליעה הראשונה בפנים. 103–103. השניה – סל. מכבי מוליכה 104–103. הנסיון השלישי – כן, מיקי יודע את המלאכה. מכבי עלתה ליתרון של 2 נקודות, 105–103.

10 שניות זה הרבה זמן אצל אליצור נתניה. קרל נברסון יצא אישא בדהירה מהירה אל הסל המכבי (במשך 6 שניות), אך נעצר שלא כחוק בידי ארואסטי. הוא זכאי לקליעה אחת ועוד אחת, אם ידייק בראשונה. נברסון זורק ו... הכדור בחוץ. נוצרת עידבוביה שבסופה פוסקים השופטים: כדור מהצד לנתניה. השעון הגדול מורה שנייה אחת לסיום. אבל מסתבר שאפילו עבור הלהקה הנתנייתית זה זמן קצר מדי... הדממה בהיכל שלטה אישא עוד שנייה בלבד. אחריה הולה התגינה הגדולה של מכבי ת"א, אלופת ישראל 1985/86. ב־7 באפריל, מועד משחק הגמר על גביע המדינה נגד הפועל חולון, יחפשו המכבים סיבה נוספת למסיבה.

● אמש נערכו משחקי הסיבוב השלישי בגמר־סל לנוער: צפון,בית עליון: מכבי חיפה – בקעת בית־שאן 88–69; מכבי חדרה – עמק הירדן 86–79. דרום, בית עליון: מכבי ר"צ – שער־הנגב 83–82; הפועל חולון – מכבי ים 95–81.

35 נק' לבירד – נצחון 35 מתוך 36 לבוסטון

בוסטון סלטיקס השיגה אור לאתמול את נצחון הבית ה־25 ברציפות שהיה גם נצחונה ה־35 ב־36 משחקיה האחרונים. לארי בירד קלע 35 נקודות והקורבן היתה הפעם מילווקי שנוצחה 121–115. מאמן הסלטיקס עתה 13–59 וחסרים לה שני נצחונות רצופים כדי להשוות את השיא של הלייקרס מלפני 36 שנה.

מוזס מאלון קטף 11 ריבאונדים כדי לנפץ את מחסום 11 אלף הריבאונדים בקריירה שלו (מאונו עתה 11,006) ובנוסף לכך גם קלע 32 נק' בנצחון פילדלפיה על אטלנטה 112–103. והאשינגטון ניצחה את ראלאס 120–112 ועלתה בזה לפלייאוף, בפעם ה־16 ב־18 שנה. רן ראונפילד קלע למענה 19 נקודות ו־12 ריבאונדים. יוסטון – אינדיאנה 110–107 (אולג'ואן 27 נקודות ו־21 ריבאונדים. ולף סמפסון יצא שלשום מביה"ח). קליבלנד – ניו ג'רסי 110–108, יוטה – דנבר 116–101 (דנטלי 37 ליוטה, אינגליש 27 לדנבר), סאן אנטוניו – קליפרס 105–97, פניקס – סיאטל 120–107.

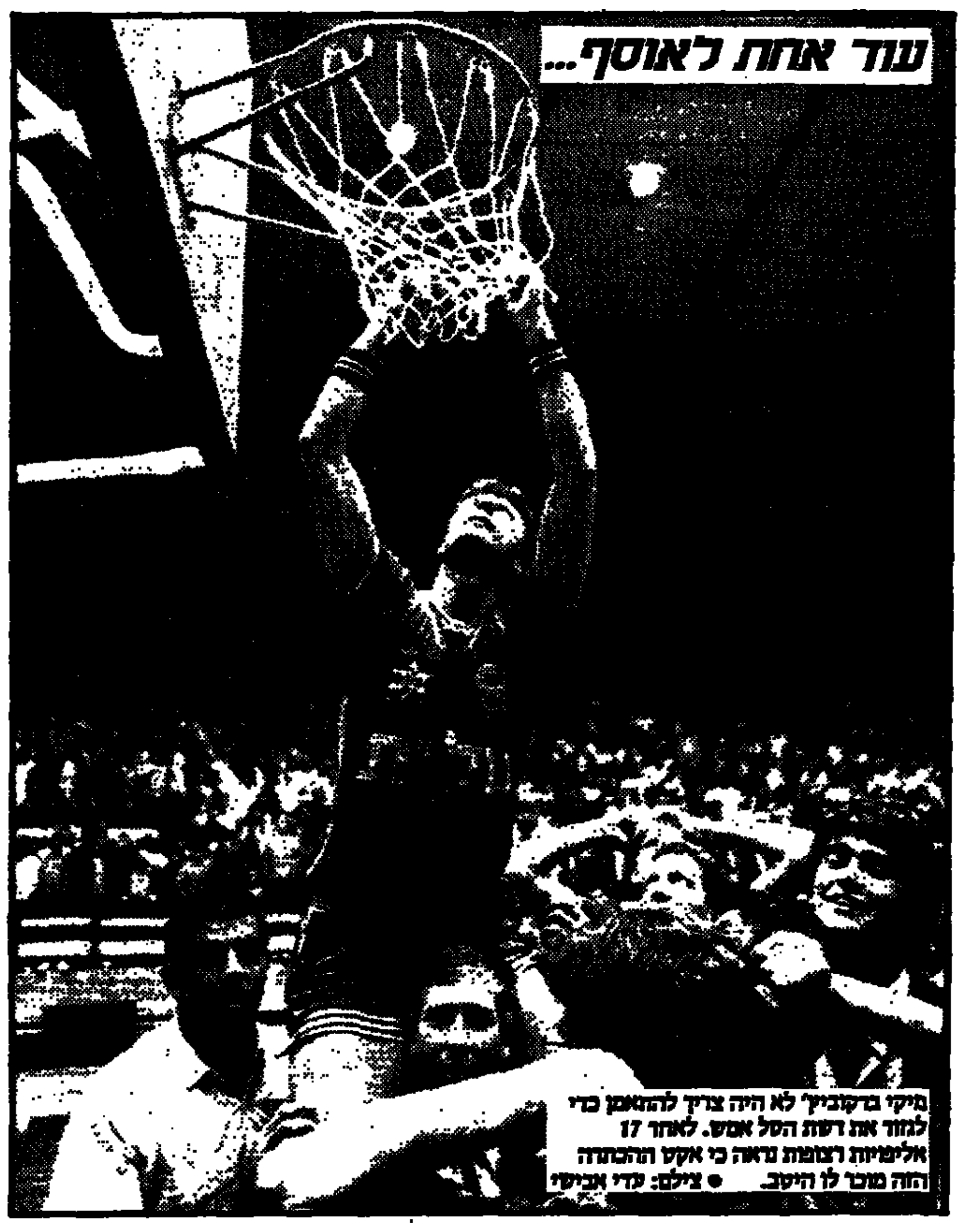

מיקי ברקוביץ' לא היה צריך להתאמץ כדי לגזור את רשת הסל אמש. לאחר 17 אליפויות רצופות נראה כי אקט ההכתרה הזה מוכר לו היטב. ● צילם: עדי אבישי

מיקי: 17 הוא המספר שלי הררי: ראיתי את הנצחון...

מאת מרדכי רוזנבלום וברוריה בינגמן

"הראנו להם מי זו מכבי ת"א. אנחנו הקבוצה מספר 1. תאמרו להם, לכל אלה מנתניה, מי מספר 1 !" הכריז אמש קרין מגי תוך שהוא מצביע לעבר החבורה העצובה של נתניה מיד עם השריקה לסיום. כשיצא מחדר ההלבשה קיכם במילים: "נצחנו את המשחק וזה מה שיש לי לומר."

המוני מעריציו של מגי כמעט שחנקו אותו מרב אהבה. רק בלווי משטרתי הצליח להגיע לרכבו. טבעת הדוקה של שוטרים התפרשה גם בשמירה על ברקוביץ', ארואסטי, ג'מצ'י ואחרים.

דורון ג'מצ'י, שאמו בידו זר פרחים שהוא ועמיתיו קיבלו בחדר ההלבשה, התקשה להרגע מרב אושר. "זה הכתר הראשון שלי. בחיים שלי לא הייתי כל כך נרגש. עתה, לראשונה אני מרגיש מה זה לשחק במכבי ת"א ולהיות אלוף". מיקי ברקוביץ', שנולד ב־17 בפברואר לפני 32 ומרפים: "זו האליפות ה־17 ברציפות שלנו. אני אוהב את המספר 17. זה המספר שלי." ולנתניה הוסיף: "כל הכבוד לאליצור נתניה".

מאמן מכבי צבי שרף: "ניצחנו את נתניה 5 פעמים העונה. זכינו באליפות כשלחובתנו הפסד בודד. לא צריך יותר מזה. אני מכבד מאד את נתניה שניצחה קבוצות טובות כחולון והפועל ת"א. הגענו למאבקים נגדה עם 25 משחקים יותר בגביע אירופה. השופטים קיפחו אותנו. זו כנראה נורמה אצל חלק מהשופטים הרוצים להראות שהם אינם חוששים ממכבי ת"א."

על ספסל המנוצחים נשפכו הדמעות כים. מי שנכנס להיסטריה היה ג'יימי ג'וניור, בנו של ג'יימי הול שאי אפשר היה להרגיעו. הוא, כמו שחקני הקבוצה, המאמנים והמנהלים הרגיש ש"גנבו" להם את הנצחון. הכדורסלנים הסתובבו בחלק המגרש שלהם ולא שעו להפצרותיו של דני ברכה שביקש מהם להתאסף במרכז המגרש ולנופף לקהל לשלום. השר מודעי ירד לפארקט, ניגש ליוסי הררי ואמר לו: "החבר'ה שלך שיחקו בלתי רגיל. בנית קבוצה נהדרת. אני עוקב אחריכם" הררי ענה: "מכבי קיבלה את הנצחון במתנה." ברכה בקש מהררי: "תאמר שהשופטים מכרו אותנו".

הבוס ביל גילמן ניסה לרובב את בחוריה: "זו לא סיבה לבכות" אמר. הול מילמל: "אבל כל הזמן עושים לנו זאת". וגילמן הוסיף: "למדתי שאף קבוצה שמתקרבת למכבי לא יכולה לנצח אותה. השופטים חסרי אומץ לשרוק נגד מכבי בזקות קיסיות. לקחת את התואר ממכבי זו משימה בלתי אפשרית. זו הסיבה שאני לא אמשיך לעסוק בכדורסל."

הררי לא נרגע והתקשה להשלים עם המציאות. כשכבו האורות הוא חזר לפארקט ושיחזר לידידיו ולראשי נתניה, את האירוע האחרון של המשחק שהכריע את גורל האליפות – עבירה של סימס על ברקוביץ'. "הייתי 20 ס"מ ממקום האירוע. בשום אופן לא היה פאול. כולם יראו בשידור חוזר שהיתה חסימה נקיה. ללא השריקה היה זה נצחון שלנו. אני כואב את ההפסד. בעשר השניות האחרונות, כשהיתרון היה שלנו, ראיתי את הנצחון בעיניים. כואב לי שהפסדנו בצורה כזאת."

מכבי פ"ת „שמה עין" על המאמן ג'ק מנסל

מאת א. טבק

מכבי פ"ת שוקלת להביא ארצה את המאמן האנגלי ג'ק מנסל. מנסל היה מאמן נבחרת ישראל בתקופת המשחקים המוקדמים לקראת הגביע העולמי לפני כארבע שנים.

אתמול שוחחו יו"ר מכבי פ"ת, נחמן מנדל, ויו"ר הועדה המקצועית של הקבוצה, דני בגלייבטר, הגיעו לתמימות דעים, כי יש לעשות מאמץ ולהביא את מנסל על־מנת שיאמן את הקבוצה. דבר קיומה של השיחה והמסקנות אליהן הגיעו השניים לא הוסתרו מהמאמן הנוכחי של מכבי פ"ת, משה מאירי.

מנסל, המתגורר בסמוך לבריסטון, אינו מאמן עתה והוא הבהיר לאחרונה כי הוא פנוי להצעות וישקול בחיוב מו"מ עם מועדונים בישראל.

ההוצאות המנופחות בכדורסל הביאו לחשבון נפש:

הפועל יתיר רישום קבוצותיו רק לאחר שיאשר תקציבן

מאת ברוריה בינגמן

ראשי קבוצות הכדורסל של הפועל בליגה הלאומית יישמרו אישית לוחצת בידי מרכז הפועל בכל מה שקשור לניהול הכספי שלהן בעונה הבאה. בפגישה בין נציגי הקבוצות (ממנה נעדרו ראשי חולון וגליל עליון) וראשי הפועל, בהשתתפות יעקב ישי, מחזיק תיק הפועל בהסתדרות, הובהר כי נוכח הגרעונות הגדולים של קבוצות הפועל בעונה זו, תידרש כל אחת מהקבוצות להציג בפני המרכז את מקורות ההכנסה שלה לבניית תקציב בעונה הבאה ורק לאחר שיאושר, תותר הרשמת הקבוצה באיגוד הכדורסל. "בכל תקציב יילקח בחשבון שכל החובות מן העבר", אמר יעקב ישי.

הפועל יתיר שיתוף פעולה של הקבוצות עם נותני חסות רק לאחר שיוצגו לפניו ערבויות בנקאיות של הספונסרים. כמו כן מסתמנת מגמה ברורה להוריד את רמת התשלומים לשחקנים גם אם יפגע הדבר ברמה המקצועית של הקבוצות. "לא תינתן עוד אפשרות להקלע לחובות שאין להם כיסוי", אמר איתן חפר, רכז הקבוצות בהפועל, שבידיו תופקד בדיקת תקציבי הקבוצות.

נוכח מריניות היד הקשה היו שהציעו שקבוצות הפועל יעשו יד אחת וישחקו בליגה בעונה הבאה רק עם כדורסלנים ישראלים, אך ההצעה נדחתה.

לונדון מגישה: פעמיים דרבי צמרת

בעוד ליברפול ואברטון נלחמות, עקב בצד אגודל, על ההגמוניה בעיר ועל פסגת הליגה האנגלית גם יחד, תהיה זו דווקא לונדון שתעמוד במוקד המחזור ה־35 מחר. שני משחקי דרבי ייערכו מחר בבירה, ולשניהם השלכות על המירוץ לאליפות הצמרת. בסטמפורד ברידג' תארח צ'לסי, הנמצאת בעמדת איום רצינית על הליברפוליות (מרחק 4 נק' ושני משחקים חסרים) את וסטהאם, שגם היא עדיין לא אמרה נואש. ביום השני לין יתקיים הדרבי הגדול של צפון לונדון בין טוטנהאם וארסנל, כשהאחרונה תנסה להמשיך במסע הנצחונות הרצוף שלה העשוי עדיין להפוך אותה ל"סוס שחור" בפסגה.

שאר המשחקים: בירמינגהאם – מנצ'סטר יונייטד, קובנטרי – נוטינגהאם, אברטון – ניוקאסל, לסטר – לוטון, מנצ'סטר סיטי – אסטון וילה, אוקספורד – ק.פ.ר, שפילד ונסדיי – ליברפול, ווטפורד – איפסוויץ', ווסט ברומיץ' –סאות'המפטון.

● נבחרות הטניס של ת"א א' זכתה אתמול בבכורה באליפות הערים הראשונה התקיימה במרכז הטניס ביפו. בגמר ניצחה ת"א א' את ת"א ב' 2–0. רביב וידנפלד וברעז ברנשטיין הצעידו את ת"א א' לזכיה. בגמר הנשים זכתה ת"א א' לאחר שגברה על ירושלים 2–0 כשבת"א מככבות דליה קדיאס ויעל שבים. בתחרויות השתתפו 15 ערים מהן 3 מחו"ל.

מכבי קבילין יפו

קבוצת הילדים של מכבי יפו נקראת החל מאתמול מכבי קבילין יפו, על שם שוער הקבוצה הבוגרת, הרצל קבילין ז"ל, שנפטר לפני חודש. בקבוצה משחק שרון קבילין, בנו של הרצל. אתמול נערך טכס אזכרה באיצטדיון „באן" ביפו, ונכחו בו מאות אנשים. מנהל העזבון של המנוח, עו"ד ברציון באייעה, מסר לסגן יו"ר האגודה יוסי ברכה המחאה ע"ס 1,500 ש"ח, עבור מילגה לאחד הכדורגלנים הצעירים בסוף העונה. בטכס השמעה קסטה עם שירים ודשים של המנוח, ובמועדון הוקמה פינה לזיכרו. צילם: אורי קובה

صكرا من الاهل

صكتا من الاعلام

בקרוב יוחלט אם צים תמכר לקבוצת עצמון

מאת דוד ליפקין

החלטת הממשלה אם למכור את חלקה של החברה לישראל בחברת הספנות צים לקבוצת עצמון צפוייה תוך 10 ימים. שר האוצר, יצחק מודעי, הבטיח שתשובה זו תימסר תוך זמן קצר.

מנחם עצמון מסר, כי קבוצתו כוללת את איש הספנות צבי רוזנפלד ואיש הכספים, אורי ברנון, לשעבר חשב מפעלי ים-המלח. הוא הדגיש, כי חברת הספנות האנגלית „סי. קונטיינרס" אינה נמנת על הקונים. אך היא תיתן ייעוץ מקצועי לצים בבעלות החדשה.

תוכניתה של קבוצת עצמון הוצגה כבר בפני הבנקים. לדברי עצמון, הבנקים הנושים של צים הגיבו בחיוב.

עצמון הוסיף, כי קבוצתו מגייסת את הכסף לסילוק הצבות בסך 30 מיליון דולר מבנקים זרים. משמעות הדבר, שהבנקים הישראליים יקבלו בחזרה חלק מחובות צים.

למעשה, קבוצת עצמון רוצה לקבל לידיה את השליטה בצים. לכן, היא רוצה לרכוש גם מהממשלה 14 אחוז ממניות צים המוחזקות על-ידה. זאת תמורת שחרור הממשלה מערבות נוספת בסכום של 30 מיליון דולר.

לא יבוטלו כתבי האופציה של קופל נהיגה עצמית

מאת איה אורנשטיין

בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב הושג אתמול הסדר להצלת כתבי האופציה של משקיעי חברת קופל נהיגה עצמית.

ההסדר בין הבורסה לבין קופל נהיגה עצמית ופרקליטו של אחד המשקיעים, עו"ד ערן פלס, שאושר על-ידי השופט איתמר פילפל, הושג בעיקבות פנייתו של עו"ד פלס בשבוע שעבר לבית-המשפט בבקשה להוציא צו מניעה זמני, שימנע את ביטול כתבי האופציה של קופל נהיגה עד לחידוש המסחר בכתבי האופציה ובמניות קופל על-ידי הבורסה.

עו"ד פלס טען בשם המשקיע סמי אבינרי, כי כל עוד לא הובהר אם יש תוקף לערבויות קופל נהיגה עצמית לחברות בקונצרן קופל שבפרוק, המוחזקות בידי בנק דיסקונט, וכל עוד לא חודש המסחר במניות ובכתבי האופציה בבורסה, אין כדאיות כלכלית במימוש כתבי האופציה.

בעיקבות הגשת הבקשה להוצאת צו המניעה, פנה אתמול המישנה למנכ"ל הבורסה, נתן שילה, לבית-המשפט בהודעה שבה נאמר, כי נוכח הנסיבות המיוחדות שאליהן נקלעה חברת קופל נהיגה עצמית, ואשר בעטיין הופסק המסחר במניותיה, אין לבורסה התנגדות שמועד מימוש כתבי האופציה של החברה יוארך, כאשר סכום המימוש החדש ייקבע סמוך לחידוש המסחר במניות ובאופציות.

לאחר הגשת ההודעה הזו הושג הסכם בין הצדדים, שבו חברת קופל נהיגה עצמית נתנה לו את הסכמתה. השופט פילפל אישר את ההסכם וקבע שהמועד האחרון למימוש האופציות יוארך מדי פעם בחצי שנה עד לחידוש המסחר, וסכום המימוש ייקבע בעתיד בין קופל נהיגה עצמית לבין הבורסה. לאבינרי תהיה זכות לטעון בקשר לגובה סכום המימוש.

ההסדר שהושג הוא הסדר תקדימי שתהיינה לו, ככל הנראה, השלכות על אופן מימוש כתבי האופציה של חברות נוספות, שהמסחר במניותיהן ובכתבי האופציה שלהן הופסק עקב קשיים כלכליים.

חברה אמריקנית תגייס השקעות למפעלים בארץ

מדובר בגיוס השקעות בסדר גודל של 50–70 מיליון דולר לשנה ★ התכנית תידון בביקורו של שמעון פרס בשבוע הבא בוושינגטון

מאת שרגא מקל

חברה אמריקנית תגייס כספים בשוק ההון האמריקני להשקעה במפעלים בישראל. ההשקעות יבוצעו בתמיכת „החברה לביטוח סיכוני סחר חוץ" של ארצות-הברית והן יתמקדו בתחום המחקר והפיתוח. מדובר בגיוס השקעות בסדר גודל של 50–70 מיליון דולר בשנה.

התכנית הזו תידון בביקורו של ראש הממשלה, שמעון פרס, בשבוע הבא בוושינגטון. מגעים על התכנית מתקיימים כבר מזה מספר חודשים. את המגעים בעניין זה מנהל מטעם ישראל סגן שר האוצר, עדי אמוראי, שיצטרף לצוות זה למסעו של פרס.

● רוה"מ שמעון פרס

נושא ההשקעות בישראל ה„צמיתה" יעמוד במוקד שיחותיו הכלכליות של פרס בוושינגטון. ראש הממשלה יפגש בוושינגטון עם שר החוץ ג'ורג' שולץ והוא עשוי לבקש מהממשל להגדיל את רכישות הצבא האמריקני בישראל.

פרס יפגש בארה"ב גם עם ראשי „כת המשימה" – אנשי העסקים היהודיים המסייעים לישראל. פגישה זו אורגנה לפני מספר שבועות בעת ביקורו של שר הכלכלה, גד יעקבי, בארה"ב.

ראש הממשלה התייעץ אתמול עם שרי האוצר יצחק מודעי, שר הכלכלה גד יעקבי וסגן שר האוצר עדי אמוראי על החלק הכלכלי של ביקורו בארה"ב.

בגלל אי-תשלום מע"מ:

הוטל צו עיקול על נכסים של התעשיה האווירית

למרות החלטת ממשלה שאין לשלם מע"מ תמורת עבודות פיתוח ה„לביא"

מאת דן אורקין

שלטונות המס הוציאו צו עיקול על נכסים של התעשיה האווירית בשווי של 300–400 אלף דולר בטענה, שהתעשיה האווירית לא שילמה מע"מ בסכום הזה תמורת עבודות מחקר ופיתוח של מטוס ה„לביא". הנהלת התעשיה האווירית טוענת, כי לא שילמה את הסכום בהסתמך על החלטת ממשלה, שאין משלמים מע"מ על עבודות הקשורות לפרוייקט ה„לביא".

על תשלום המע"מ הזה נטוש ויכוח בין משרדי הבטחון והאוצר. שלשום זומן לשלטונות המס נחמיה חסיד, סמנכ"ל לכספים של התעשיה האווירית, ושם נמסר לו על צו עיקול הנכסים בשווי הסכום שלטענת שלטונות המס לא שולם עבור הרבע האחרון של שנת העבודה הנוכחית.

החלטת הממשלה נתקבלה אחרי שהאמריקאים הודיעו שאינם מוכנים שישולם מע"מ מכספים שהם מקציבים לפרוייקט ה„לביא".

ויזה מאפשרת דחיית כל סכום הקניה

מאת מיכל הולצמן

„תשובת חברת ויזה למבצע ישראכרט היא מבצע ויזה+30", אומר מנכ"ל ויזה, אהוד מורבמן.

החל מחודש אפריל, עוברות שתי חברות האשראי לחיוב חד חודשי, ולמעשה תוכנית ויזה+30 מאפשרת (לוויזה) אשראי בן 60 יום, כאשר 30 הימים הנוספים ניתנים בריבית של 2.5 אחוז. מורבמן רואה בהצעת ישראכרט לדחיית מחצית סכום הקניה עד ה-2 ביוני, מבצע זמני בו יש הגבלות של בתי-עסק (המבצע אינו חל על מכירת מזון ודלק) והגבלת סכומים (המבצע מיועד רק לרוכשים מעל 80 ש"ח), בוויזה הוא אומר „השיטה קבועה ומאפשרת קניה מתוכננת ודחיית כל סכום הקניה".

תוכניות האשראי הארוך ניתנות כיום על-ידי חברות האשראי ועל-ידי ספקים שונים, המצטרפים בעצמם רבה על קניות הפסח, הידועות כקניות גדולות במיוחד. בשתי חברות האשראי נעשה המעבר לחיוב חד חודשי לשלושה חודשי ניסיון בלבד.

סאיטקס מכרה הנפקת מו"פ בכ-14 מיליון ד'

מציגה דור חדש של מוצרים לשוק הקדם-דפוס הצבעוני

מאת כתב „מעריב"

חברת סאיטקס הצליחה למכור את כל הנפקת המו"פ. באמצעות הנפקה זו גייסה החברה כ-14 מיליון דולר, מסר אתמול יו"ר מועצת המנהלים של סאיטקס, אפי אראזי.

סאיטקס הציגה אתמול סידרה גדולה של מערכות מחשב חדשניות בתחום הקדם-דפוס האלקטרוני הצבעוני. סידרה זו תוצג בתערוכת דרופה, הנערכת אחת לארבע שנים, שתיפתח ב-2 במאי בדיסלדורף שבגרמניה. המכנה המשותף לדור החדש הזה של מערכות, הוא היותן כלי עזר מהירים, נוחים וקלים לשימוש, זולים בתפעול וניתנים להתקנה בכל מקום.

הסידרה החדשה של מוצרים, שסאיטקס ריכזה את מאמציה בפיתוחם בתקופה האחרונה, כולל סורק מהיר, הקולט תמונות צבעוניות בצורה של מידע ספרתי, ושאינו זקוק להכנה מיוחדת של אתר ההתקנה.

במגמה להוסיף בהוצאות הדרכה, פותחה גם מערכת המבוססת על דיסק אופטי להדרכת המפעיל בעזרת מחשב אישי, לחסכון ויעילות בהדפסה.

אוניברסיטת בר-אילן

הפקולטה למדעי הרוח
המחלקה לפילוסופיה
מזמינים ל

כנס החוגים למחשבת ישראל

שיתקיים ביום כ"א באדר ב' תשמ"ו – 1.4.86
הנושא: בעיית הרע בהגות היהודית לדורותיה

9.30 – ישיבת פתיחה באולם ארנסטינה
יו"ר ד"ר אברהם גרשאל, ראש המחלקה לפילוסופיה
ברכת האוניברסיטה
הרצאה על הנושא: דואליזם גנוסטי ודואליזם קבלי
המרצה: פרופ' דן יוסף

10.45 – ישיבה ראשונה
חדר א/41 יו"ר ד"ר יוחנן סילמן
א. ד"ר נסים בטן – טובו של האלוקים וקיום הרע בעולם בהגותו של פילון.
ב. מר משה פרמן – פתרון בעיית הרע במשנתו של רס"ג.
ג. גב' עמירה ערן – תפיסת הרע (והטוב) בספרו של אברהם אבן דאוד „אמונה רמה" והשפעתה על הבחירה החופשית.
חדר א/42 יו"ר ד"ר משה הלמיש
א. ד"ר מנחם קלנר – טענותיו של היצר הרע אצל בחיי ועיקרי הרמב"ם.
ב. ד"ר שאול רגב – הנפש הזכה והנפש העכורה – ירידתה לגוף ושיבתה למקורה.
חדר א/7 יו"ר פרופ' יעקב בלידשטיין
א. פרופ' אלכסנדר ברזל – מקור הרע ומעמדו בפרשנות גן עדן
ב. ד"ר דבורה שכטרמן – החטא הקדמון
ג. ד"ר דניאל לסקר – החטא הקדמון וכפרתו על פי הסדאי קרשקש.
הפסקת צהרים

14.00 – ישיבה שניה
חדר א/41 יו"ר ד"ר נחום אריאלי
א. פרופ' מאהרד דרייפוס – בעיית הרע במשנתו של הרבן כהן
ב. ד"ר אהרן שאר-ישוב – תפיסת הרע בתיאולוגיה של שלמה לוי שטיינהיים
ג. פרופ' בנימין גרוס – תמונת הטוב והרע במשנתו של מהר"ל.
חדר א/42 יו"ר ד"ר יעקב ליבנר
א. גב' מרשל גבריק – שיבת הדברים להייתם ועילוי הרע בקבלת ר' יצחק סגי-נהור ותלמידיו בגירונה.
ב. דורית כהן אלורו – „מחכמתא עילאה לחכמתא צטרפי אילנא" על הכישוף כפעל יוצא של חטא האדם הראשון, ע"פ ספר הזוהר.
ג. ד"ר מרדכי פכטר – תפיסת הרע במשנת רמח"ל.
חדר א/7 יו"ר ד"ר אתמר גינזלד
א. ד"ר זאב הרווי – אמונות הסטוריים ותורת הרע של הקבלה והפילוסופיה
ב. ד"ר חיים קריספל – התגובות הפילוסופיים לבעית „צדיק ורע לו".
ג. ד"ר אברהם מלמד – שראפה ואברבנאל על ידיעת טוב ורע – הביקורת על עבודת הרמב"ם.

16.30 – ישיבה שלישית
חדר א/41 יו"ר ד"ר יעקב חיש
א. ד"ר יונה יעקובסון – צלם אלוקים כמקור רעתו של האדם לפי המהר"ל מפראג.
ב. פרופ' רבקה הורוביץ – תגובתם של ארבעה הוגים למלחמת העולם הראשונה.
ג. ד"ר יהודה גלמן – בעיית הרע במשנתו של הרב קוק.
חדר א/42 יו"ר פרופ' שלום הלוי וילנסקי.
א. ד"ר מ.צ. נהוראי – ספר איוב ע"פ הרמב"ם והרלב"ג
ב. ד"ר חנה כשר – פירוש אריסטוטלי ופירוש פוסט-אסטרולוגי לאיוב אצל אבן-כספי.
ג. פרופ' א' אבמדלי-רולנסי – בעיית הרע אצל איוב לפי יונג
חדר א/7 יו"ר ד"ר ברכה זק
א. ד"ר מיכל אורון – קיום להתפתחות דמותו של סמאל מסיטרא לסמל.
ב. ד"ר בנימין איש שלום – תנין ליותן ונחש – גלגולו ופשרו של מוטיב אגדי.
ג. ד"ר חיים שוקק – תפיסת הרע בספר הישר.

הציבור מוזמן

IBM—PC
קונים ב-PCC
מבצע
סוף שנת הכספים
פרטים בעמ' 13 במוסף „שווקים"

למכירה וילה בהרצליה ב'

הוילה ברוז המעלות 4 בנויה על מגרש בשטח 812 מ"ר, 4 חדרים, מטבח ופינת-אוכל (ניתן לבנות יחידה נוספת).
הצעות לרכישה בצירוף ערבות בגובה 10% מסכום ההצעה יש להגיש לח"מ לא יאוחר מ-30 יום מיום פרסום מודעה זו.
הנכס מוערך בסכום של 190,000–200,000 דולר.
המכירה כפופה לאשור בית המשפט ואין בית-ש מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

אריה ריזל, עו"ד
רח' הזכבי ציון 8
פ"ת, טל' 905007

יגאל יהלומי, עו"ד
רח' בן-גוריון 176
גבעתיים, טל' 736211

בהגרלת „גבר לענין" מס' 17
זכה ב-1.000 ש"ח
מר חגן סלמור, נתניה.
שביצע רכישתו ברהיטי דיור אינטריאס, נתניה.
בתמונה מקבל הזוכה את ההמחאה
מידי מנהל הב' גרין קארד

להשכרה אולם

בשטח של 513 מ"ר במקום מרכזי באזור התעשיה של מפרץ חיפה.

האולם שוכן בקומה א' וכולל:
★ מעלית משא, הכנה למיזוג אויר, מאור הישג, טלפון ושירותים צמודים.
★ מתאים במיוחד כאולם מכר ותצוגה.

בפרטים נא לפנות: בימים א'–ה' 08.00–16.00, 04-794193, 04-794083, בערב 04-732512.

עקב הדרישה העצומה!!!
„ניפגש בסיבוב"
קולנוע „בן יהודה" ת"א
הצגה נוספת
במוצ"ש 29.3 בשעה 11.15 בלילה

מכרז רכב

למכירה פורד אסקורט 1300, שנת ייצור 1976.
את הרכב הנ"ל אפשר לראות בין השעות 8.00–14.00 במסוף הדלק בגלילות, מול הקאנטרי קלאב, טל. 412131.
על המעוניינים להגיש הצעותיהם במקום עד יום 10.4.86.
יש לצרף המחאה בגובה 10% מערך ההצעה.
אין התחייבות לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

הנהג
עשה לך
מנהג –
קח עמך
חייל לדרך

כתיבה במכונה
בשיטה עיוורת
תלמדו ב-12 שעות
בבי"ס למסחר
„רימון"
ת"א, רח' דיזנגוף 85 ☎ 281985

...ואפשר ללכת על בטוח.

ניתם מערכות תדמית

פרטים היום ב„שווקים"

ישראל
משרד העבודה והרווחה

מחשבים

אורט ישראל

אם אתה חושב על מחשבים בוא לאורט.

קורס מעולה ואמין תכניתן מחשבים סוג 1 בפיקוח משרד העבודה והרווחה שמעניק לך מקצוע מבוקש, משתלם ורב-יוקרה.

בקורס המתקיים במכון להשתלמות מקצועית משולבת ברשת "אורט" תוכל לרכוש את מקצוע תכנות המחשבים בצורה יסודית, במסגרת ציבורית אמינה ומוכרת.
בקורס נלמדים הנושאים הבאים: מבוא, שפות הבייסיק, הקובול, ופורטרן.
במהלך הקורס מתרגל כל תלמיד באופן מעשי הרצת תכניות במחשב, שימוש במחשב באמצעות מסופים של ביה"ס.
הקורס מקנה תעודת סיווג מקצועי לעומדים בבחינות הסיום.

הקורסים מיועדים לבעלי השכלה של 12 שנות לימוד. המועמדים יעברו מבחני התאמה שיבוצעו ע"י מכון מדעי לאבחון, ייעוץ והכוונת כח-אדם.

פרטים והרשמה: כל יום משעה 8.00 – 19.00, ביום ו' עד 13.00.
תל-אביב: שד' רוד המלך 39, מיקוד 64954 טל: 234507, 231783. התבור 32 טל: 657065, 660086. בת-ים: לשכת המדריך העירונית, שד' העצמאות, טל: 586803. רמת-גן: רח' אורדה 6, בי"ס אורדה טל: 722109. ירושלים: דרכות ראשונים 8, טל: 223033, 226455. אשדוד: רוגוזין 32, טל: 22261. נתניה: ירושלים 1, טל: 32727. חיפה: שמריהו לוין 30, טל: 666182. קרית ביאליק: חטיבת הביניים, רח' דפנה 54 טל: 714605.

המכון להשתלמות מקצועית משולבת

האוניברסיטה הפתוחה

נפתחת ההרשמה ללימודים
לסמסטר סתיו תשמ"ז (21) ספטמבר 1986 - ינואר 1987

לתואר בוגר B.A.

האוניברסיטה הפתוחה מציעה לימודים בתחומים:

- מדעי הרוח
- מדעי היהדות
- ניהול וכלכלה
- מדעי ההתנהגות
- חינוך
- מדעי המחשב
- מתימטיקה
- מדעי הטבע
- מדעי החיים

ההרשמה ללימודים אינה מותנית בהצגת תעודה על השכלה קודמת

- הלימודים מתבססים בעיקר על למידה עצמית בביתו של הסטודנט באמצעות חומר כתוב, מערכת מטלות הנבדקות על-ידי מנחים ובחינות גמר.
- בנוסף הסטודנט נעזר באמצעי למידה שונים ופגישות עם מנחים הנערכות אחת לשלושה ארבעה שבועות באזור מגורי הסטודנט.

האוניברסיטה הפתוחה מציעה גם מסלולים ותכניות מיוחדות:
מסלול לימודים להשלמת השכלה תיכונית; מסלול לימודי שפות; מסלול לימודי מינהל, הכשרה והשתלמות מקצועית; מסלול לימודי משפחה, קהילה וחברה.

ההרשמה תיסגר ב-15 ביוני 1986

28.3.מע

לכבוד האוניברסיטה הפתוחה, המחלקה למידע למירשם ולמעקב ת.ד. 39328 רמת-אביב, 61392
אבקש לקבל את ידיעון האוניברסיטה הפתוחה וחומר הרשמה לסטודנט חדש.
שם ______
כתובת ______ מיקוד ______

כללי

סטודנטים ותיקים אשר למדו בסמסטרים 19 ו/או 20 מתבקשים לפנות לאוניברסיטה הפתוחה רק אם לא יקבלו חומר הרשמה המיועד לסטודנט ותיק עד סוף אפריל 86

רשת עמל

עמל
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל

בית מרכז הרשת, תל-אביב, רח' קהילת קיוב 15, טלפון 03-497444

נפתחה ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ז לבתי ספר תעשייתיים, לבוגרי כתות ט'–י'

ביה"ס	מגמה	כתובת	טלפון	בשיתוף
צור	עיבוד שבבי	גבעת פרומפלדור נהריה	04-923656	מפעלי תעשיה בנהריה
רמת דוד	★ חשמל מערכות מטוסים ★ מכונאות מטוסים ★ מכונאות מטוסים	מרכז יהודית (ליד נהלל)	065-68294	צה"ל
שמשון	מכונאות רכב	צומת גלעד	067-67860	צה"ל
נצר סירני	עיבוד שבבי	מפעלי נצר סירני	08-242268	מפעלי נצר סירני
מכס מין	תחזוקה תעשייתית	דרך פ"ת 130, תל-אביב	03-217233	מפעלי "עלית"
מר"צ	קירור	תל השומר	03-616286	צה"ל, מפעל אלקטרה
אשדוד	מקצועות תעופה	איזור תעשיה אשדוד	055-33510	צה"ל
ממעי בית-שמש	★ מנועות תעופה ★ עיבוד שבבי	מפעל מנועי בית-שמש	02-919307 02-913062	מפעל מנועי בית-שמש

פרטים והרשמה במזכירויות בתי-הספר

"עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי-ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים, בתי-ספר לתניכים ובתי-ספר תעשייתיים, נתיבים טכנולוגיים בהתישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים.

מעוזן צרכנים

לקוראי מעריב
מוסף "סגנון"

ללא הגרלה

פרס של כל קניה

כרטיס קולנוע
עם בלוגריף
ארוחה במסעדה
מחרוזת פנינים
מצלמת פולארויד

לאלה שאינם קונים:

מיבזע בן שמעי

ענה על השאלות:

1. למי שייך מספר הטלפון: 231232?
2. למי שייכת הכתובת: ההגנה 36 א. התעשיה ראשל"צ.
3. למי שייך מספר הטלפון: 057-75655
4. למי שייכת הכתובת: הנגרים 9 ת"א..

את התשובות נא לשלוח לחבי גריך-קארד
דיזנגוף סנטר 510 ת"א
מיקוד 64332 ע"ג גלויות בלבד.

הפרס הגדול ידית לרכב באדיבות

אוטו סייפ AUTO SAFE

רח' משד 7 ת"א טל. 338828

בהגרלה שנערכה ב-15.3.86 זכתה בפרס ראשון הגבי שמידט מירב מהרצליה.
בכרטיסי קולנוע זכו: מרים גלעדי, שרה מלאכי, רינה בר גיאת, גלריס לאת, שרא מחלב, יעל ברק, כרש אחרות, דרורי יחזקאל, ברזוכר חיים, טאני חפר.

קניה עם רעיון

פרטים ב"מעריב תל-אביב" בכל יום ו'

אורט ישראל

מכללת אורט
קריית האוניברסיטה
גבעת רם, ירושלים

בעקבות בקשה, שהגיש "אורט ישראל" למועצה להשכלה גבוהה להענקת **תואר אקדמי**

בוגר בחינוך טכנולוגי (B. TECH. ED)

נפתחת הרשמה לשנת **הלימודים תשמ"ז**

★ **תחומי התמחות** - הכשרת מורים למקצועות **אלקטרוניקה ומחשבים.**
★ **פטור משכר לימוד, מילגות וסיוע כספי** - יוענקו לסטודנטים, אשר יתחייבו לשמש כמורים במערכת החינוך הטכנולוגי.
★ **הלימודים יתקיימו** - במכללת אורט, בירושלים ויימשכו 4 שנים.
★ **תנאי הקבלה** - מקבילים לתנאים הנהוגים באוניברסיטאות בארץ.
★ **פרטים והרשמה** - במשרדי המכללה (טל. 02-5433141), בכל יום משעה 9.00 עד שעה 12.00, החל ב-1 באפריל 1986.

לפרוייקט פרסומי בתחום העתונות דרושים/ות
תושבי חיפה או הקריות
צעירים/ות דינמיים
בתחומים הבאים:

פקידה
בעלת הופעה נאה, אחרי שירות צבאי, יחסי ציבור, הרגשה, כושר ביטוי טוב בכתב ובעל"פ בעברית, התמצאות בחשבונות, יוזמה ועצמאות, נכונות להשקעת מאמץ גם בשעות גמישות.

גרפיקאי ביצועיסט
המשב ומשם פרסום, בעל חוש אסתטי, ידע ונסיון בעבודות גרפיקה מעשיות, בתחום העתונות והפרסום (יוכלת להציג עבודות) ונכונות להשקיע מאמץ גם בשעות בלתי מקובלות.

מזכירה
מרכזת ומלקטת מודעות
הופעה נאה, לאחר שרות צבאי, עצמאית, בעלת יוזמה ויכולת עבודה בשעות לחץ ושעות בלתי מקובלות וכן יחסי ציבור, הרגשה, כושר ביטוי טוב בכתב ובעל"פ בעברית התמצאות בחשבונות, נכונות להשקיע מאמץ בפרוייקט מעניין.

פרסומאי ואיש מכירות בכיר
בעל נסיון במכירות (רצוי בתחום הפרסום), הופעה, יוזמה ומעוף, כושר ביטוי בכתב ובעל"פ בעברית. למועמד המעוניין לבנות את עתידו בתחום הפרסום ואשר יבחר ויעתק הדרכה. העבודה על בסיס שכר + אחוזים.

נא לפנות בכתב יד אישית למנהל הפרוייקט בציון פרטים אישיים ומספר טלפון לת.ד. 45408, עבור פרוייקט פרסום.

בנק ישראל
הודעה על תוצאות מכרזים

ביום 27.3.1986 הוצעו לציבור אג"ח צמודות באמצעות מכרזים.

להלן פירוט הסדרות שהונפקו ותוצאות המכרז.

סדרה	צמודה	מחיר המכירה	שיעור ההקצאה ב-%	סה"כ הכמות שנמכרה בסדרה במיליוני שקלים חדשים
שגיא 4203 ה'	מדד	86.5	68.76	25.0
גליל 3755 ה'	מדד	80.5	11.60	10.0

ההזמנות במחירים הגבוהים ממחיר המכירה סופקו במלואן.
ההזמנות במחיר המכירה סופקו בחלקן לפי שיעור ההקצאה הרשום לעיל.
ההזמנות במחירים נמוכים ממחיר המכירה לא סופקו.

פלמוליב

מחזור מס' 3

2 בקבוקי נוזל כלים פלמוליב=30 נקודות

פרטים מלאים: קרנבל המתנות הגדול בכל מוספי מעריב, את ומעריב לנוער.

בסן|P.B.S|גלים

صكنا من الاهل

אמנו וסבתנו היקרה

טובה רבינוביץ

אלמנתו של גוטמן רבינוביץ ז"ל

נגאלה מיסוריה

הלויה תצא היום, יום שישי, י"ז באדר ב' תשמ"ו (28.3.86), בשעה 12.00, מבית הלויות העירוני, רח' דפנה 5, ת"א, לבית העלמין בנחלת יצחק.
יושבים שבעה ברח' רב אשי 15, תל־אביב.

בנה וכלתה: איתמר ואפרת רבינוביץ
בתה וחתנה: מיכל ושמואל קפלן
הנכדים: איריס, ערן, ארנה, גיא ומורן

על פטירתה של

טובה רבינוביץ

אלמנת גוטמן רבינוביץ ז"ל

אבל עם
מיכל ואיתמר

בית מעריב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו היקרה

דזי פפושדו

הלויה תתקיים היום, יום שישי, י"ז באדר ב' תשמ"ו, 28.3.86.
על שעת הלויה נא להתקשר לטלפון 03־217358.

המתאבלים: בעלה
בניה
בנותיה
אחיה
נכדיה
וכל המשפחה

יקירנו

עקיבא לנדן

איננו

הלויה תצא היום, יום שישי, י"ז אדר ב' תשמ"ו 28.3.86 בשעה 12.00 בצהרים מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים.
אוטובוס יצא בשעה 11.30 לפנה"צ מבית המנוח, רח' הרצוג 10, גבעתיים.

המשפחה

במלאת חמש שנים לפטירתו של יקירנו

תת־אלוף

חיים דומי ז"ל

נעלה לקברו ביום ראשון, י"ט באדר ב' תשמ"ו, 30.3.86, בשעה 16.30 אחה"צ, בבית הקברות הצבאי בחיפה.

המשפחה

לאברהם אשרי ומשפחתו

הננו משתתפים בצערכם בהילקח מכם האם

אידה ז"ל

לאחר סבל רב.
מי יתן ולא תדעו דאבה עוד.

משפחת ורטהיימר
בית ישקר
גן התעשיה תפן
כפר ורדים

לאלי מאור ובני המשפחה

משתתפים באבלכם על מות

האח ז"ל

הנהלת משרד החקלאות
וחבר העובדים

כתיבה במכונה
בשיטה עיוורת
תלמדו
ב־12 שעות
בבי"ס למסחר
"רימון"
ת"א, רח' דיזנגוף 85,
☎ 281985

במלאת שנתיים לפטירתה של
אמנו וסבתנו היקרה

חיה פרידמן ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום ראשון, י"ט באדר ב' תשמ"ו (30.3.86).
ניפגש בשער בית־העלמין "הדרום" בגבול חולון–בת־ים (ליד השער הישן) בשעה 3.00 אחה"צ.

בנה: יצחק פרידמן
בתה ובעלה: אילנה ואלחנן דנקנר
הנכדים והמשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

מרדכי (מקס) אשכנזי ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, י"ט באדר ב' תשמ"ו (30.3.86), בשעה 14.00, בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה.
נפגשים ליד השער הראשי.

המשפחה

גבעון החדשה ישוב קהילתי | המועצה האזורית מטה בנימין

במלאת שנה להירצחו של חברנו

זימה, זלמן אבולניק הי"ד

יתקיים ערב עיון לזכרו בנושא
"תרומת עולי בריה"מ לארץ ולתרבות בישראל"
ביום שני, 31.3.86, בשעה 20.00, במועדון מתנה בגבעון.
אוטובוס 071 מירושלים יצא ב־19.15.

האגודה למען החייל

מביעה תנחומיה על מות

רחל שפירא–רפלד

ידידה מסורה של האגודה למען החייל במכסיקו

למר אברהם אשרי

משתתפים באבלך על מות

אמך ז"ל

"אלקו" בע"מ

לתהילה צין

תנחומינו הכנים באבלך במות עליך

אביך ז"ל

פוגז — חברה לשיווק בע"מ
ההנהלה והעובדים

לשפרה פיליפ ומשפחתה

תנחומינו הכנים באבלך
על מות

אביך ז"ל

בית ניר גלים

י"ח שנים לפטירת

שרה אוזנוביץ

ת.נ.צ.ב.ה.

במלאת שלושים לפטירת אבינו וסבנו היקר

יצחק כץ ז"ל

(ב"ר שלמה)

נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה ביום שני, כ' באדר ב' תשמ"ו, 31.3.86, בשעה 16.30, בבית־העלמין בקרית־שאול.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

ד"ר יוסף בוגוזובסקי ז"ל

תערך אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, י"ט באדר ב' תשמ"ו (30.3.86), בשעה 4.00 אחה"צ, בבית־העלמין "סגולה", פתח־תקוה.

אשתו: ד"ר מנוחה בוגוזובסקי
משפחות בניו: אסתר ומרדכי לב
אלכסנדר וצפירה טל
ברמלה ז"ל ואברהם ברקת
אביבה ומרדכי בקהורי"ן
נכדיו ונינו

במלאת שנה לפטירת יקירתנו

אהובה רון ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום שני, כ' אדר ב' תשמ"ו (31.3.86), בשעה 16.30, בבית העלמין בקיבוץ נען.

שמעון
חנה וערן
יעל ויואל
והנכדים

במלאת שלושים לפטירתו של
בעלי, אבינו וסבנו היקר

חיים בילדנר ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, י"ט באדר ב' תשמ"ו (30.3.86) בשעה 16.00 בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת ים.
נפגשים ליד השער הישן.

המשפחה

למשפחת פלד

המומים וכואבים
אתכם באבלכם הכבד
על מותו הפתאומי של

אילון פלד

חברת סיעוד
שרותי אחיות וחובשים בע"מ

למשפחת שלום

משתתפים בצערכם
על מותו של

פסח שלום ז"ל

זיתי הגליל בע"מ
ההנהלה והעובדים

במלאת שלושים לפטירתו של בעלי, אבי, אחי וסבנו היקר

יעקב (קובה) שטיינוורצל ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום רביעי, כ"ב באדר ב' (2.4.86) בבית העלמין בכפר־סמיר.
נפגשים ע"י השער הראשי בשעה 16.00.

המשפחה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים
על פטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

ר' יעקב ז'רסקי

הלויה תערך היום, יום שישי, י"ז אדר ב' תשמ"ו (28.3.1986), בשעה 11.00, בבית הקברות בקרית־שאול.
התחבורה תועמד לרשות המלווים בשעה 10.00, ברח' גורדון 9, תל־אביב.

המשפחה האבלה

לשוד עמי ז'רסקי

השתתפותנו בצערך על מות

אביך

קבוצת חברות
קו צינור אילת אשקלון בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו לאחר מחלה ממושכת

משה ברסקי

בן יהודה לייב ז"ל

פרטים על מועד הלויה השבעה בטלפונים 03־875602, 03־461314, 03־451861, 03־797935.

המשפחה המתאבלת

במלאות שלושים לפטירתו
של

נורברט הוכמן ז"ל

תערך אזכרה ביום שני, כ' אדר ב' תשמ"ו (31.3.86) בשעה 15.00 בבית העלמין באילת.

המשפחה

במלאת שבע שנים לפטירת יקירנו

נחום מיליקובסקי ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום רביעי, כ"ב באדר ב' תשמ"ו (2.4.86), בשעה 16.00, בבית העלמין בקרית שאול.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

משה (מיקו) ורטהיימר ז"ל

מאקו — בני ברק

נקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום חמישי, כ"ג אדר ב' 3.4.86, בשעה 15.30 בבית העלמין "סגולה" פתח־תקוה.
נפגשים ליד השער.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתה של
אמנו וסבתנו הבלתי נשכחת

ינטה פוטשניק ז"ל

נקיים אזכרה ביום שני, כ' באדר ב' תשמ"ו, 31.3.86, בשעה 4.30 אחה"צ, בבית העלמין בצור־שלום.

משפחות: מ"ץ, שפירא, קבר

במלאת שנתיים לפטירתה של יקירתנו

שרה הורשטוק ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום שני, כ' באדר ב' תשמ"ו 31.3.86 בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים.

המשפחה

ארה"ב הקימה זרוע מחץ נגד סוחרי סמים מישראל

מאת דן דגוני
סופר „מעריב" בניו־יורק

כח משימה פדרלי מיוחד למאבק בכנופיות של סוחרי סמים מישראל הוקם באחרונה בארה"ב, בעקבות גידול ניכר במספר העבריינים הישראלים בניו־יורק, מיאמי ולוס־אנג'לס – מסרו ל„מעריב" מקורות משטרתיים בניו־יורק.

לדברי המקורות, מקבל הכוח מידע לא רק ממשטרת ישראל אלא גם משלטונות ההגירה של ארה"ב. המקורות אמרו, כי ראשי הכוח גייסו לשורותיו שוטרים יהודיים דוברי עברית, שיאזינו לשיחות טלפון. אולם התברר, כי שוטרים אלה – אמריקניים שלמדו עברית בבתי־ספר יהודיים – אינם מסוגלים לפצח את העגה של חברי הכנופיות.

„הם (העבריינים הישראלים) משרבבים בשיחותיהם משפטים בערבית, מילים צה"ליות, ביטויים שהשוטרים שלנו אינם מסוגלים כלל להבין, והדבר מוסט כמה ניסיונות לפצח כנופיות", אמר אחד המקורות. גם ילידי הארץ שחיים בארה"ב תקופה ארוכה אינם מסוגלים להבין את „העברית החדשה" אמר המקור.

„זרועות החוק גילו שהישראלים עובדים כמו יחידה צבאית. קשה להחדיר מלשינים. יש כנופיות שהיגרו מישראל כקבוצה מגובשת. שום סוכן משטרתי לא יוכל לחדור לכנופיה כזו. לכך", אמר המקור, להקים זרוע מחץ שתפעל לפיצוח הכנופיות הישראליות.

עורך־הדין רן כרמון, עורך־הדין הישראלי היחידי בניו־יורק המתמחה במשפט פלילי, אמר אתמול ל„מעריב" כי כמנהגו לבדה מתנהלים עתה הליכים משפטיים נגד „לפחות 50 ישראלים החשודים בסחר בסמים".

מקור ישראלי אמר, כי בניו־יורק פועלות כנופיות ישראליות בעלות הרכב „גיאוגרפי": כנופיות מוקסמבים, מהכרם, משכונת התקווה וכו'.

אנשי משטרה בניו־יורק הופתעו מאוד מהגידול במספר העבריינים הישראלים שנרשם בשנה שחלפה, הסביר ל„מעריב" המקור האמריקני. „רבים משתקעים במיאמי שנהפכה צומת חשוב בנתיב הסמים מאמריקה הדרומית. הם נטמעים היטב באוכלוסייתן לטינית מפני שרבים מהם דוברים ספניולית".

השדולה הדתית אימצה נוסח וינרוט לחוק נגד הגזענות

מתנגדת בתוקף לנוסח המוצע על־ידי הממשלה

מאת יהושע ביצור

השדולה הדתית החליטה אתמול בכנסת לאמץ את הצעת החוק שהכין המשפטן הדתי ד"ר יעקב וינרוט לניסוח מחודש של חוק הגזענות, ולהתנגד בכל תוקף לנוסח המוצע של החוק על־ידי הממשלה. השר משה שחל כבר הודיע, כי הוא שולל את הצעת הדתיים מכל וכל והוא עומד בתוקף על חקיקת ההצעה הממשלתית. פירוש הדבר שבעיית חוק הגזענות מצוייה במבוי סתום.

בשדולה הדתית נמסרה אתמול הצעת החוק כפי שהוכנה על ידי ד"ר וינרוט. העקרון של הצעה זו הוא, כי החוק לא ידבר על גזענות אלא על מעשי הסתה, הסתה או פגיעה בבני מיעוטים, שהוא מעשה בר ענישה ויוטל עליו עונש של חמש שנות מאסר.

ח"כ אברהם ורדיגר טען בישיבת השדולה, כי המלה גזענות היא בעלת משמעות נאצית מיוחדת. לכן אין זה מתקבל על הדעת שדווקא במדינת ישראל ישתמשו בחקיקה בהגדרה של גזענות בנושא של מיעוטים. מה גם שגזענות בעלמא ניתן לפרש כנגד הדתיים.

ח"כ פרופ' אבנר שאקי הציע לכלול בחוק איסור של פגיעה כלשהי בנושאים דתיים ויהודיים. אבל הרוב בשדולה הדתית החליט שלא לערבב פרשיות של גזענות ודת.

השדולה הדתית החליטה להפגש עם השרים משה נסים ומשה שחל כדי להביא בפניהם את הצעת ד"ר וינרוט שאומצה על ידם ואת תוך שלילה מוחלטת של ההצעה הממשלתית.

עם זאת יש לציין כי הדתיים לא איימו הפעם בעזיבת הממשלה או הקואליציה, אם עמדתם לא תתקבל. שר המשפטים משה נסים אמר לח"כים הרב דרוקמן, שאקי וורדיגר כי יעיין ביסודיות בהצעתם ויתן להם בשבוע הבא את תשובתו.

כנגד זה הגיב השר משה שחל, שקיבל גם כן את הצעת הדתיים לידיו כי הצעה זו דווקא יוצרת אי שויון על־ידי העדפת המעוטים במדינה. לדבריו לא ייתכן לקבל במדינה מודרנית חקיקה מיוחדת עבור המיעוטים, אשר פוגעת בעקרון שוויון האזרחים.

ח"כ מרדכי וירשובסקי (שנוי) פסל את הצעת הדתיים. לדבריו, חסר החוק הגדרות כלשהן, והוא דרש להצביע על הנוסח המקורי.

יו"ר הנהלת הקואליציה ח"כ חיים קופמן התבטא, כי הליכוד לא יסכים שהחוק יעלה להצבעה, בלי שהמערך יבטיח להעביר תחילה גם את חוק איסור הפגישות עם אש"ף.

חשד: אי סדרים

(העברה מעמוד 1)

החקירה עוררה מהומה בוועד האמריקני, ואין להוציא מכלל אפשרות כי בעקבותיה תועלה דרישה לפיטוריהם של המיליונר האמריקני מוריס ליונסון, יו"ר מועצת המנהלים של מכון וייצמן ברחובות, וחברי הוועד האמריקני למען המכון.

ההאשמה העיקרית הנחקרת נגד ליונסון היא, כי השתמש בכרטיס אשראי של המכון לצרכים אישיים. (כתבה בעמוד 15).

משה שטרן

(העברה מעמוד 1)

משה שטרן ירד ממטוס אל־על כשמלווה אותו פקד מישל גוניסר מהיחידה הארצית לחקירות הונאה שטס בראשית כדי להביא את שטרן. ליד המטוס המתינו לו קצינים של משטרת נמל התעופה ושלוש מכוניות משטרה. שטרן הועבר למעצר בבית המעצר באבו כביר והיום הוא יובא לפני שופט בית משפט בתל אביב לשם הארכת מעצרו.

שטרן נמלט מהארץ לפני שבעה וחצי חודשים אחרי שנחשפה המעילה הגדולה בבנק צפון־אמריקה. הוא אותר לראשונה בשווייץ על־ידי הגשטרה המקומית אך הצליח להימלט לצרפת שם ניתפס. על פי מידע שבידי המשטרה הוא עמד להימלט לברזיל.

שטרן חשוד, בין היתר, בכך שפי על בחשבונות בנקים של תושבי חוץ שהחזיקו חשבונות בבנק וכי עשה זאת ללא ידיעתם ובלי אישור מהם. משפחתו של שטרן טוענת, כי עד כה הוחזרו כמה מיליוני דולרים מכספי המעילה. הוקם גם חוג מטעם משפחתו וידידיו לגיוס כספים ונפתח חשבון מיוחד בבנק דיסקונט.

אלי דנון מוסר:

„משה שטרן לא ברח מהארץ, לא לקח גרוש אחד לכיסו ולא העשיר את עצמו. הוא נקלע למציאות הזאת בגלל טוב ליבו", אמר אתמול ל„מעריב" עו"ד דן שיינמן פרקליטו של שטרן.

משה שטרן שב לארץ עם רעייתו שהיתה במחיצתו בזמן הטיסה. הוא סיפר: „נשארתי בחו"ל כדי לנסות ולגייס את הכסף שהיו חייבים לי ואז לשוב לארץ עם הכסף".

את משה שטרן מייצגים עו"ד פרופסור דוד ליבאי ועו"ד דן שיינמן.

הבהרה

בתאריך 22.7.85 פורסמה במוסף „קריאת ביניים" כתבה בשם „לידיה המבטאוּת".

ברצוננו להבהיר, כי לא היתה בכוונת כתבה זו כדי לפגוע בה או ביכולתה המקצועית ואם נגרמה לה עוגמת־נפש או פגיעה אחרת עקב כתבה זו, הרי לא זו היתה הכוונה".

ערב זכרון

לד"ר גד שטאכר ז"ל
ד"ר נאוה בלוך שטאכר ז"ל
ובנם שי ז"ל

ביום השנה השמיני לפטירתם אשר יתקיים ביום שני, כ' אדר ב' תשמ"ו (31.3.86) בשעה 16.00 באודיטוריום ע"ש מרבאום, בבנין הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר קרית האוניברסיטה רמת אביב.

כניסה לחניה דרך שער מס' 1.

המשפחה

בצער רב ובינגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

אסתר לונץ

אלמנתו של מתתיהו לונץ ז"ל

הלוויה תתקיים היום, יום שישי, י"ז באדר ב' תשמ"ו (28.3.86) בשעה 10.00 לפנה"צ, בבית העלמין הישן חוף הכרמל חיפה.

המשפחה המתאבלת

לחברנו בעבודה
רמי לונץ
השתתפותנו הכנה באבלך הכבד
על מות
אמך ז"ל

משפחת „אלביט"

אמנו וסבתנו היקרה

בתיה פטשק

אינבה

פרטים על מועד הלוויה בטלפונים 04־716438, 04־521065.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

ישראל אבירם ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ראשון, י"ט אדר ב' תשמ"ו (30.3.86), בשעה 16.00, בבית העלמין נווה יצחק. אנו מודים לכל מנחמינו.

אשתו: פנינה
והמשפחה

שיטת

(העברה מעמוד 1)

שער הדולר 1.53 שקל לעומת 1.49 כיום. אחר־כך יפוחת השקל ב־2% בערך לחודש. ב־1986 מתכוון האוצר לפחת את השקל ב־18%, כך שב־סוף השנה יגיע השער ל־1.75 שקל לדולר.

שר האוצר, יצחק מודעי, אמר בתגובה: „לא יהיה פיחות. אין כוונה לעשות פיחות – לא בחודש מאי ולא בחודשים שלאחריו".

הצורך בחידוש הפיחותים נובע מירידה ברווחיות היצוא. מנתונים פנימיים של משרד האוצר מתברר, כי מיד לאחר הפעלת תכנית החירום הכלכלית, ביולי 1985, היתה רווחיות היצוא 18% מן הפדיון. מאז ירדה הרווחיות בשיעור ניכר, כיוון ששער המטבע קבוע והוצאות היצור עולות בהתמדה.

רווחיות היצוא כעת היא 10% בלבד. המשך הירידה ברווחיות תרע את מאזן התשלומים. יש לציין, כי מדיניות פיחות השקל כרוכה במדיניות השכר. משרד האוצר מניח, כי השנה לא יהיו תוספות שכר ברוטו למעט תוספות יוקר. אם יוחלט על העלאת שכר, יואץ קצב הפיחותים בהתאם לגובה העלאה.

הקפאת השער היתה מרכיב מרכזי בבלימת האינפלציה שירדה לקצב של 1־2 אחוז בחודש. הקפאת השער „בעזרה" *בשחיקת השכר, בהתחזקות* המטבעות האירופיים – ששיפרה את רווחיות היצוא – ובירידת מחירי הנפט בעולם.

יתרונות אלה מוצו כמעט לחלוטין והשכר במשק כבר חזר לרמתו ערב התכנית הכלכלית.

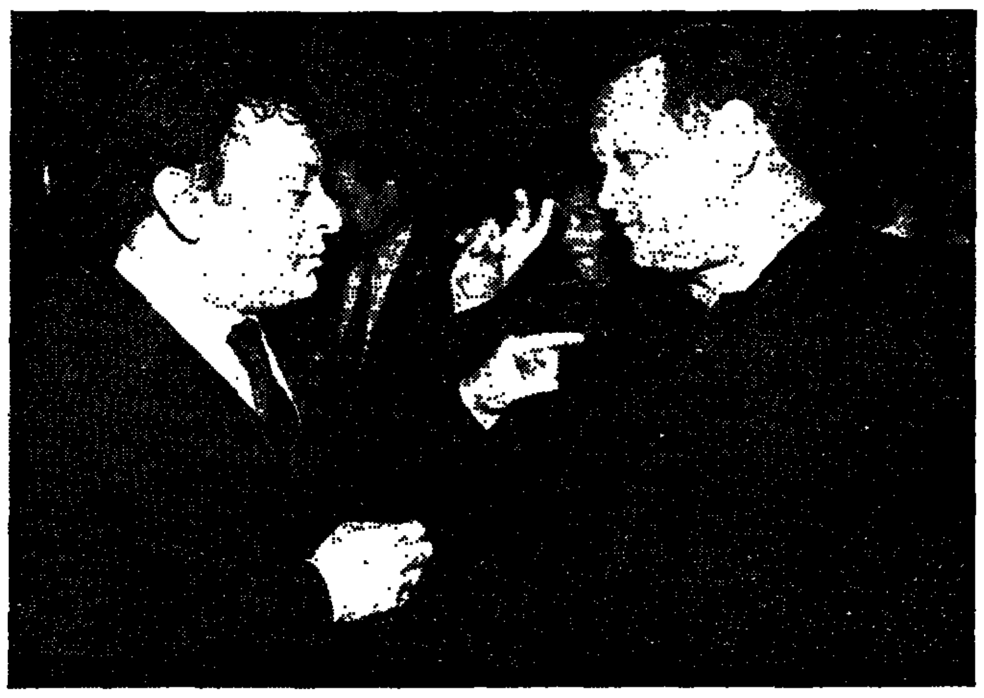

חגיגות יובל בפילהרמונית הקרנת בכורה עולמית של הסרט התיעודי „שנות החמישים" שמביא את סיפורו של זובין מהטה החוגג בימים אלה את יום הולדתו ה־50 ואת יום ההולדת ה־25 כמנצח על הפילהרמונית הישראלית, החוגגת 50 שנה להיווסדה, נערכה ביום רביעי במוזיאון תל־אביב. „בעיניו של מהטה, המותראיין והמראיין, הובא סיפורה של התזמורת. בסרט קטעים מאירועים מרגשים שעברו על הפילהרמונית מאז היווסדה. במהלך הסרט מוגש לראשונה סרט ארכיוני ובו צולם ארתור רובינשטיין, הפסנתרן האגדתי, כשהוא מנצח בפעם היחידה בחייו על תזמורת כלשהי – על התזמורת הישראלית. הסרט נכתב ונערך בידי דן שילון והופק ע"י חברת „רשת". בקבלת הפנים במוזיאון תל־אביב, שאירגן ראש העיריה שלמה להט, השתתפו הסולנים שהופיעו ברקויאום של ורדי שנוגן באותו ערב, שרי ממשלה, חברי כנסת, חברי מועצת העיר, שגרירים והרבה קהל מוצץ. בתמונה: דן שילון וזובין מהטה לאחר הקרנת הסרט. (כתבה: עדה כהן)

הקטיושות חזרו לקרית־שמונה

(העברה מעמוד 1)

מידת כתה ט' ותושבת העיר, יניב מסיקה בן 15 אף הוא תלמיד כתה ט' ותושב העיר, והמורה אתי כחלון, לבורנטית בת 24 מקרית־שמונה. אשה אחרת לקתה בליבה כתוצאה מבהלה.

שלושה התלמידים והמורה הודשו על־ידי צוותי מד"א לתחנת המיון והעזרה של מד"א בעיר ופרט לתום ג'מל שהועבר לביה"ח בצפת קיבלו היתר טיפול במקום ושוחררו לבתיהם.

תום ג'מל הוחש אמש לבית החולים רמב"ם בחיפה, מבית החולים בצפת, לאחר שהתברר כי מצבו חמור מכפי שחשבו תחילה, לאחר שהתברר כי רסיס קטיושה שחדר למיצחו, שבר את עצם הגולגלת וחדר עד למוח.

יניב מסיקה בן ה־15 סיפר: „שיחקנו כדורסל ופתאום היה בום נורא ותוך כדי המשחק חשתי בזכוכיות פוגעות בידי וברגלי. רצתי לעבר המסדרון בבית הספר וחיפשתי את המורים. נורא נבהלתי". איזור ברשית, שממנו נורו אתמול הקטיושות לעבר ישובי אצבע הגליל וקרית שמונה, הועבר לפני חודשים רבים על ידי ישראל לשליטת ארגון „אמל" כמותה. ההעברה נעשתה על פי בקשתו ותיזוכו של כוח יוניפ"יל, לאחר שמפקד כוח יוניפ"יל פנה לשר הבטחון והבטיח כי „אמל" ישלוט בשטח ולא יאפשר פעילות חבלנית מתחום זה נגד איזור הבטחון ונגד ישראל.

הגורמים הצבאיים הביעו אתמול את אכזבתם על כך שהן תנועת „אמל" והן יוניפ"יל לא עמדו בדיבורם וכי במקום תנאי רגיעה, הפך איזור ברעשית למקום מועד לפורענות, שממנו יורים מחבלים קטיושות אל עמדות של צבא דרום לבנון, משם יוצאות חוליות לצרכי פיגועים נגד צבא דרום לבנון ויורי קטיושות נגד ישובים לאורך גבול הצפון.

תחנת שידור עצמאית של אש"ף שעמדה לשדר בקרוב לערביי השטחים בישראל ובכלל זה סיסמאות לחוליות המחבלים, הוכה אתמול לפי הדבות בהפצצת מטוסי חיל האוויר של צה"ל על יעדים של ארגון „אל פתח" הערפאתי במחנות הפליטים בצידון – מיהמיה ואל־חילוה.

עד כה שידר אש"ף בפינות מיוחדות ברדיו בגדאד, אך התחנה רחוקה וחלשה. אולם עתה משהצליח ערפאת לשחד את המליציה הסונית השלטת בצידון בכספים ובאמצעי לחימה, הותר לו להחזיר את מאות המחבלים שעזבו את לבנון במהלך מלחמת לבנון וגם להקים בפעם הראשונה תחנת שידור משלו.

תחנת השידור הלבנוניות מסרו כי בהפצצת חיל האוויר אתמול השתתפו שלושה מטוסי תקיפה ושלושה מטוסי חיפוי. המטוסים פגעו במדויק בבנין תחנת השידור, בבנין משרדים של שש קומות של ארגון פתח ובבסיס אימונים.

עד מסירת הידיעה נמנו 15 מתבלים הרוגים ו־40 פצועים וכתוצאות להריסות הבניינים לכודים 6 מחבלים נוספים.

כתבים בצידון טענו, כי נפגעו לפחות 50 בתים בשני מחנות הפליטים.

ארגון *פתח הערפאתי* נטל על עצמו את האחריות לשיגור טילי קטיושה לבית־הספר בקרית שמונה בטענה שזה „מיתקן צבאי". אריה קיזל מוסר:

סגן מנהל המרכז הרפואי, ד"ר צבי בן ישי, מסר אמש כי תום ג'מל עבר בשעות הלילה ניתוח, להוצאת רסיס שחדר לראשו וכי מצבו של הנער טוב.

קיסר למודעי

(העברה מעמוד 1)

יו"ר הנהלת קופ"ח – פרופ' רודן, החליטו הצדדים עקרונית כי „דו"ח בר־יש" יהווה את המסגרת להסכם,אף שנותרו עדיין כמה סעיפים בעייתיים שאין עליהם הסכמה.צוות בראשות יעקב בר־יש ינסה לגבש היום הסכם בין קופ"ח, ההסתדרות,הבנקים והממשלה,בשאלה כיצד יחולק ביניהם הנטל לצורך הבראת קופ"ח.

שר האוצר הגיש, כי יסכים ליישום „דו"ח בר־יש" רק במלואו.לדבריו לא תוזקק קופ"ח להשתתפות ממשלתית בתקציבה של יותר מ־47 מיליון דולר (קופ"ח דורשת 54 מיליון דולר). לדבריו,הבעיה העיקרית היא חוסר נכונותה של ההסתדרות לקחת על עצמה 15 מיליון דולר מחובות העבר של הקופה, אך זהו תנאי של הממשלה להעברת חלקה בסעיף זה.

ישראל קיסר הבטיח, כי קופ"ח תתייעל ותעלה את המס האחיד, אך לא לבעלי ההכנסות הנמוכות.הוא דחה מכל וכל את הרעיון לגייס 15 מיליון דולר באמצעות היטל מיוחד על חברי קופ"ח.

פרופ' רודן תקף בחריפות מה שכינה „התעללות בחולים". הוא הבהיר, כי אם לא קופ"ח לא תקבל לאלתר 25 מיליון דולר מינימום „תבל על כל הדיונים".

אף כי עוד לא הושג כל סיכום, כבר הורדו בקופ"ח להגיש הצעת תקציב לשנתיים הקרובות,המבוססת על „דו"ח בר־יש" במלואו.בין השאר מדובר שם על השתתפות ממשלתית בסך 54 מיליון דולר, על הקצאת 80 מיליון דולר לפרעון ההלוואות ותשלומי ריבית, ועל קיצוץ 357 משרות בלבד.

שרגא מקל מוסר:

„המשך קיומה של ממשלת האחדות הלאומית מותנה באישור תקציב המדינה ביום שני. אם הכנסת לא תאשר את התקציב פירוש הדבר שזו סופה של ממשלת האחדות הלאומית", אמר אתמול שר האוצר בהרצאה בבית התאחדות האיכרים בתל־אביב.

מודעי מתח ביקורת חריפה על בנק הפועלים,בלי לנקוב בשם הבנק. „50% ממשאבים של בנק אחד ניתנו לשני גופים גדולים.באיזה מדינה נורמלית היו נותנים שדבר כזה יקרה? אם הולך גוף אחד והלכו רבע מהמשאבים,אם הולכים שני הגופים הלכו 50%.

„במדינה היה מצב שמי שהפסיד לא היה אכפת לו כי ידע שיקבל מהמדינה.והאחר הרוויח כי ידע שלא ישלם למדינה – ושניהם עשו יד אחת. אתם חושבים שאני מתגרה? בכלל לא, בא לי לבכות", אמר יצחק מודעי.

זכו בפיס

בהגרלת רביפרס מצטבר של מפעל הפיס מס' 13/86 שהתקיימה ביום 27.3.86, זכו המספרים הבאים: בסך 150,000.00 ש"ח זכה המספר 522687.

כדור המזל לא עלה בגודל הפרס המצטבר בסך 270,000.00 ש"חים עובר לשבוע הבא.

מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה *520,000.00 ש"חים* (כולל צבירה).

בסך *7,500.00* ש"ח זכה המספר 341374.

בסך 4,000.00 ש"ח זכו המספרים: 356518, 449646.

בסך 200.00 ש"ח זכו המספרים: 030711; 066713; 161271; 166033; 170368, 236350; 300236; 321560; 327291; 327561; 338474; 347670; 398265; 460821; 467953; 506516; 511695; 531757; 536362; 542684; 546984; 554522; 570828; 645900; 646082; 686428; 707292; 726278; 768480; 780484; 898007.

בסך 100.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 8056; 8897.

בסך 18.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 527; 560.

בסך 12.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 044; 376; 434.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 9 זכו בסך של 1.80 ש"ח.

בסך 3.60 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים: 201; 248; 252; 320; 389; 415; 429; 432; 449; 469; 491; 528; 614; 617; 618; 658; 703; 729; 736; 798; 836; 843; 844; 920; 946; 977.

בסך 1.80 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים: 08; 16; 19; 28; 32; 35; 36; 38; 44; 47; 51; 60; 61; 65; 68; 70; 77; 78; 80; 90; 91; 95; 98.

רק הרשימה הכוללת של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

אמש בתיאטרון

לא עוד מלחמה

תיאטרון חיפה מארח את התיאטרון העירוני מדיסלדורף

יש משום אירוניה בעובדה שהסופר היהודי קורט טוכולסקי, אשר הנאצים אסרו לפרסם את ספריו, אינו מוכר בישראל. דווקא תיאטרון גרמני המבקר אצלנו הוא זה שעורך לנו היכרות עם לקט מיצירותיו הסאטיריות, בתכנית „קהל נכבד, האם אתה באמת כל כך טיפש?"

אנו חסרים, כמובן, את מסורת הקברט הגרמנית, זו שבמסגרתה מצא טוכולסקי את מקומו הטבעי. קושי אחר נעוץ בלשונו של טוכולסקי, לשון שנונה, מבריקה, הנטועה היטב בניב העממי של ברלין בין שתי מלחמות העולם.

ואמנם, דווקא על רקע כפול זה יש להעריך את הישגה של הקבוצה מדיסלדורף. יש להתקנא ממשביכולתה להגיש את החומר הנפלא הזה בפשטות רבה כל־כך, בטבעיות וללא יומרה תיאטרלית בוטה. הבמאי ועורך הערב, סטיפאן ויגר, מודע לחשיבותה של המלה בערב מסוג זה, וכך גם העיצוב במתכונת של קברט מותיראת זכות הבכורה למלה הנוקבת.

עם זאת, לפנינו קברט משובח, פזמונים ומונולוגים, קטעי קריאה ומערכונים. השימוש במוסיקה מעולה והמעברים מן הבמה אל הקהלמטעימים אותנו מניחוחו של קברט ספרותי.

והמסר בכל אלה הוא אחד: הטמטום של המלחמה (והזעקה שלא להשלים עימה. וכאשר נשמעות המלים הנוקבות„לא עוד מלחמה", נדמה לי שאפשר היה לחוש בריגוש שעבר בין הקהל. טוכולסקי אקטואלי תמיד. גם אצלנו.די לשמוע משפט כמו „כל האדרות שמו של אדם שנהרג במלחמה, משמעה שלושה הרוגים במלחמה הבאה" – כדי להבין למה.

אליקים ירון

מזג האויר בארץ

טמפרטורות חזויות: ירושלים 15–25; תל־אביב 16–25; חיפה 17–26; באר־שבע 14–29; רמת־הגולן 14–26; צפת 12–23; טבריה 18–31; עפולה 12–30; שומרון 16–27; לוד 15–29; יריחו 17–34; עזה 16–24; אילת 18–33

בחוץ־לארץ

מזג אוויר בערים הגדולות בעולם: אוסלו 0 עד 5 מעונן; אמסטרדם 6 עד 10 מעונן; אתונה 10 עד 21 בהיר; בריסל 2 עד 14 גשם; באונוס־איירס 12 עד 23 בהיר; וינה 3 עד 9 מעונן; זנווה 1 עד 7 גשם; יוהנסבורג 9 עד 22 בהיר; לונדון 6 עד 13 מעונן; לוס־אנג'לס 16 עד 33 מעונן; ליסבון 18 עד 13 מעונן; מונטריאול 3– עד 19 מעונן; ניו יורק 11 עד 24 בהיר; פריס 7 עד 13 מעונן; קהיר 13 עד 25 בהיר; קופנהאגן 2 עד 7 גשם; רומא 10 עד 16 מעונן

החודש הבלעדי של „מעריב לנוער"
2 פוסטרים בגליון 1
את המבצע הזה אסור להחמיץ!

مكان العمل

מעריב

עמוד 12 — יום ו' י"ז באדר ב' תשמ"ו – 28.3.86

„העיוור המובטל" התגלה כזמר בעל ראייה מצוינת

המצלמה הנסתרת של הביטוח הלאומי חשפה הונאות של מקבלי קיצבות

מאת מנחם רהט

המצלמה הנסתרת של הביטוח הביטוח הלאומי הלמה שוב. הפעם התגלה אדם שהצהיר כי הוא עיוור ואינו מסוגל לעבוד, אך התברר שהוא זמר המופיע בחתונות ויש לו להקה משלו. המצלמה כופעלת כדי לאתר אנשים המקבלים שלא כדין דמי אבטלה או השלמת הכנסה.

לעובדי מחלקת החקירות של הביטוח הלאומי בצפון, אשר ביקרו בחתונה שבה הופיע „העיוור", התברר ש„קליסתו הויזואלית" חסרת רופי והוא מכריז בלי בעיות „הנה־הנה קרבים חתן וכלה", כאשר הזוג הצעיר היה בירכתי האולם.

שנים רבות הצליח מתחזה זה להוציא מהביטוח הלאומי, מידי חודש, תגמולי נכות כללית בשיעור 100 אחוז בגלל „עיוורונו".

המצלמה הנסתרת גילתה עוד „מובטלים" הנהנים מהכנסה גבוהה. אחד מהם, צעיר תושב צפת, הקים בעירה סמוכה תחנה לשידורי טלוויזיה בכבלים. יום־יום שידרה התחנה שלו למאות מנויים. המצלמה הנסתרת צילמה אותו בשעה שהתקין כבלים חדשים על גג בית.

כאשר הוצג בפניו התצלום הודה האיש כי קיבל דמי אבטלה ואמר: „מה יש? לא מגיע לי? אני לא אזרח במדינה הזו?"

מקרה משעשע נוסף: אשה הגישה תביעה לביטוח הלאומי לקבלת דמי מזונות, בטענה שנפרדה מבעלה והיא וילדיה נותרו ללא מקורות קיום. המצלמה הנסתרת נשלחה לעקוב אחר התובעת, וגילתה כי הזוג חי כשני יונים, בשלום ובשלווה.

מנהל מחלקת החקירות בביטוח הלאומי, יוסף פרצ'יק, מסר כי במרבית המקרים „בשקרים" התובעים כאשר מציגים בפניהם את התצלומים המפריכים את טענותיהם.

בכל פעם שמתגלה „מובטל" כזה הוא נדרש להחזיר את הכספים שקיבל שלא כדין. במקרים מסויימים המוסד לביטוח לאומי מגיש תלונות למשטרה.

אביה של מרים שטקר הוזעק לבי"ח ושמע: בתך מתה

מאת אורי בינדר

מרים שטקר, הצעירה היהפיה מגרמניה שנורתה בראשה, מתה אתמול בבוקר בלי ששבה להכרתה. זמן קצר לפני כן אחז אביה, יורגן, בידה ונפרד ממנה למטרה קצרה במלון נאות־מדבר. לפתע צילצל הטלפון בחדרו ורב־פקד סערון ביקשו לבוא לבית־החולים.

„אני יודע למה קראתם לי", אמר הכומר כשבא ל„סורוקה" לקציני המשטרה ולרופאים שאורו עוז וסיפרו לו על מותה של בתו. הכומר החוויר וביקש להתייחד עם בתו.

ביום ד' חלה החמרה במצב הפצועה ושעה 17.30 היא הובהלה לחדר הניתוחים. צוות בראשותו של פרופ' פסקל טיברין עסק שעות ארוכות בניתוח גולגולת מסובך, אך מצב הפצועה המשיך להחמיר. אתמול בצהריים הפסיק ליבה של הצעירה לפעום והניסיונות להחיותה עלו בתוהו.

רב־פקד סערון ביקש מהאב היתר לנתח את הגופה והכומר נענה. יורגן שטקר הגיע לישראל לפני כעשרה ימים כדי לסעוד את בתו מרים, שאושפזה במצב אנוש לאחר שהותקפה על רקע מיני ונורתה בראשה בפרדס של קיבוץ רביבים.

האב המסור, שהזדעזע ממצבה הקשה של בתו, לא מש ממיטתה. עם זאת שמר הכומר הסימפטי על ארשת רגועה. בשיחות עם עתונאים ציין, כי הוא מודע למצבה הקשה של בתו, אולם כנוצרי אדוק הוא מתפלל לשלומה ומאמין כי תתאושש.

לאחר הנתיחה, תוטס הגופה לגרמניה. מרים שטקר הגיעה לישראל במסגרת קבוצה של צעירים נוצרים, אשר ביקשו להתארח בקיבוצים ולכפר במעשים טובים על מה שזוועות הנאצים. מרים עשתה לפני שבועיים את דרכה מירושלים לעין־עברת, כדי להתארח אצל חבר העובד שם. אלמוני לקח אותה טרמפ באחד מכבישי הנגב, התעלל בה וירה בראשה.

משטרת מרחב הנגב ממשיכה בינתיים לחקור את הצעיר הבדואי שנעצר השבוע, בחשד שרצח את התיירת. הוא מסרב לשתף פעולה עם חוקריו. עתה ממתינים החוקרים לתוצאות בדיקת מימצאים חשובים במעבדה לזיהוי פלילי.

• מפונים של בני הזוג מובלות לאמבולנס (צילם: הנס אנגלסמן)

צבי וסופיה „אהבו כזוג יונים" ומתו יחד בחדר השינה

מאת אלי דנון

זוג מבוגרים, שלפי עדות שכניהם אהבו „כמו זוג יונים", נמצאו אתמול ללא רוח־חיים, זה לצד זה בחדר השינה בדירתם, בשדרות דוד המלך 11 בתל־אביב.

צבי קובלוזו, בן 76, ואשתו סופיה רביב, בת 62, נמצאו ללא רוח חיים לאחר שבני משפחה טילפנו בימים האחרונים שוב ושוב לדירתם אך לא נענו. היו אלה נישואים שניים לבני הזוג וכל אחד מהם שמר על שם משפחתו.

מבדיקה של רופא פתולוג התברר, כי בני הזוג נפטרו לפני 3־4 ימים. המשטרה סבורה כי אין זה מעשה רצח. על הגופות לא נמצאו סימני אלימות ובבית לא היו סימני פריצה ודבר לא נגנב.

משלא התקבלה תשובה לצלצולי הטלפון הופיע אתמול בדירה אחד מבני המשפחה. הוא צילצל מספר פעמים בפעמון אולם איש לא פתח את הדלת. השכנים התלוננו על ריח רע העולה מהדירה וסיפרו, כי לא ראו את השניים מאז תחילת השבוע.

שוטרים שהוזעקו לדירה, פרצו את הדלת ומצאו את גופותיהם. מבדיקה ראשונה נראה כי הבעל מת מיתה טבעית וכי אשתו נפטרה כעבור זמן קצר. המשטרה אינה מוציאה מכלל אפשרות שהאשה שמה קץ לחייה. „מאז נישאו לפני חמש שנים הם היו כל הזמן ביחד, הלכו יחד לסופרמרקט, לבנק וסתם טיילו בשדרה בשעות הערב. הם היו מאוד קשורים זה לזה", סיפרו אתמול שכנים.

צפוי „ביעור חמץ" נגד מעלימי הכנסות

מאת מרדכי אלקן

פעילות מבצעית עניפה של חוקרי מס הכנסה, בשעות לא שגרתיות, צפוייה בקרוב במחוזות תל־אביב והמרכז. המבצעים יתאפשרו בעקבות הסדר זמני שהושג השבוע בבית הדין האזורי לעבודה, ולפיו הסכימו חוקרי המס לעבוד שלוש פעמים בשבוע יום עבודה ארוך של 12 שעות.

עתה צפוי מבצע „ביעור חמץ" נגד מעלימי הכנסות. מבצעים דומים נערכו בעבר, אולם בגלל הסכסוך בין נציבות מס־הכנסה לבין החוקרים הפסיקה הנציבות לפני כחודש את הסדר השעות הנוספות של חוקרי המס. חוקרי המס שסירבו לעבוד פעמיים בשבוע יום עבודה רצוף של 15 שעות

השבוע הושג הסדר זמני לחודש ועתה יתנהל משא־ומתן בין הצדדים למציאת הסדר קבע. על ההסכם שהושג בבית־הדין האזורי לעבודה חתמו ד"ר עו"ד שמואל בניאל ועורך־הדין חיים ברנזון – בשם חוקרי מס הכנסה, ועו"ד יונתן גליק מפרקליטות המדינה.

הם „כופפו" את האלימות

אתמול הוענקו מגינים מטעם התנועה למען ארץ־ישראל טובה, „מעריב", אל על ואמ"י (איגוד אמני ישראל) לערים ששיעור האלימות בהן נמוך. הטקס התקיים בבית יד לבנים בהרצליה. זכו הערים הרצליה, רעננה ובני־ברק, והמועצות עומר ורהט בנגב ועוספייה בהר הכרמל. הינחה השופט מיכאל לינדנשטראוס, יו"ר התנועה. הקרימינולוג ד"ר גדעון פישמן, מאוניברסיטת חיפה, שערך את הבדיקה ההשוואתית על־פי נתונים של המשטרה, קרא את הנימוקים להענקת המגינים. בירכו לוי יצחק הירושלמי מ„מעריב", יעקב מרגולין מאל על, יוסף תמיר והשחקן אלכסנדר יהלומי. הופיעה מקהלת „זמר לך" מהרצליה, בניצוח יעקב הולנדר. בתצלום (מימין לשמאל): ג'ק אורז ראש מועצת עומר, אבו רוקון רסלאן ראש מועצת עוספיה, משה אורנשטיין ראש עיריית בני־ברק, אלי לנדאו ראש עיריית הרצליה, בנימין ראש עיריית רעננה, אבו מדיעם סלים נציג רהט (כתבה: תלמה פרויד, צילם: ראובן קסטרו)

הסכסוך במשפחת גאון

ארנה כשלה בסיבוב הראשון נגד יהורם

מאת סופר „מעריב"

בית־המשפט העליון דחה אתמול את עתירתה של ארנה גאון נגד בית־הדין הרבני ונגד בעלה יהורם גאון. בעתירתה ביקשה ארנה לבטל את צו איסור הפרסום על הדיונים המשפטיים בענייני הגירושין של בני הזוג.

בעתירה דנו שלושה שופטי בית־המשפט העליון – הנשיא מאיר שמגר, ברק וגולדברג. עורך־הדין של ארנה, זורח רוזנבלום, טען שפרשתו נפגעה מהפרסומים המוקדמים בכלי התקשורת בעת שבעלה הגיש בקשה להתגרש. „נעשתה סביבה הגינה תקשורתית תוך הוצאת דיבתה רעה".

השופטים אמרו לפרקליט: „הדברים נעשו וחבל שנעשו. אז אתם רוצים ללכת כעת לעיתונות? בשלב מוקדם זה, בטרם מוצו ההליכים בבית־הדין הרבני, איננו רואים מקום להתערבותו של בית־המשפט".

עובדי ביהמ"ש וסקרנים התאכזבו מרה, ארנה ובעלה לא טרחו להופיע.

בית YAMAHA
כלי זמר
פסנתרים ביבוא אישי

תצוגות

לראשונה בישראל!
פסנתרי YAMAHA ביבוא אישי:
● דגם U1M-P.E. גובה 1.21 מ', 3 פדלים. מחיר מוקפא: 7,120 ש' ביבוא אישי: רק 5,696 ש'
● דגם LU-101-SAW גובה 1.08 מ', 3 פדלים. ביבוא אישי: רק 4,226 ש'
אורגן ביתי דיגיטלי VISCOUNT CX-1 פעמיים 3½ אוקטבות, עם תריס לסגירה, 26 מקצבים, P.C.M. תבנות מקצבים, חיבור MIDI ועוד. מחיר מבצע רק 1,260 ש'
מיני אורגן YAMAHA דגם PSS260 4 אוקטבות, 12 קולות, עם מקצבים לתכנות עצמי. במבצע: רק 258 ש'.

אורגן YAMAHA נייד, 4 אוקטבות, סטריאופוני, 12 מקצבים, 12 קולות, SUSTAIN, VARIATION, DUET ועוד. רק 291 ש'.
סט תופים, 5 חלקים, כולל מצילות PAISTE 839 ש'.
מתוך יער הגיטרות:
קלאסית CG90 111 ש'
ספרדית Almeria 144 ש'
חשמלית EG5000 219 ש'
אורגן ביתי ממוחשב GEM-G5RT פעמיים 3¼ אוקטבות, עם תריס, חלילים 16'-8'-4'-2', פסנתר, אקורדיון, צ'לו, ויברפון, צימבלו. 20 מקצבים עם Harmony, Sustain, Break ועוד. במבצע רק 1,210 ש'

סניף ראשי: תל־אביב דיזנגוף סנטר 03-298251	סניף חיפה החלוץ 53 04-664374
סניף ירושלים רח' יפו 68 02-226250	סניף באר־שבע קק"ל 187 057-34533
סניף ירושלים המלך ג'ורג' 10 02-226082	סניף נתניה הרצל 53 053-39583

להשיג גם ב־20 הסוכנויות המורשות ובכל חנויות מובחרות.

prince
The sweetest spot in tennis
המבצע נמשך
PRINCE Graphite
המלאי מוגבל

	מחיר רגיל	מחיר מבצע
פרינס גרפיט 110	497.-	280.-
המחיר כולל: תיק מהודר ★ הגוט מקצועי ★ אחריות לשנה		
פרו 110/90 PRO	195.-	155.-
ג'וניור פרו JR PRO	104.-	80.-
דגם חדש		
גרפיט PRO 110	260.-	175.-
מחבטים לילדים גילאי 8–12		
ELAN ACE	34.	22.-
יונקס גרפיט R–32	196.-	150.-

★ בחנויות הספורט המובחרות ובמועדוני הטניס ★

קח את
מוסף הבניה המורחב
המופיע ב„סופשבוע"
תמצא בו חומר מעניין על:
המבחר המיוחד של דירות יוקרה
תנופת הבניה והפיתוח ביש"ע
תנופת הבניה בקרית־ראשון

שתי מהדורות נחטפו!
עכשיו האספקה חודשה!
אבשלום קור
יופי של עברית!

מן השידור אל הכתב
ספר חדש של
משרד הבטחון - ההוצאה לאור
ו- ספרית מעריב
להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ, או ישירות בחנות ספרית מעריב, דרך פ"ת 72א', תל־אביב.

רווקה אקדמאית
מהנדס מחשבים ישראלי
רווק, בגיל 35 מחפש אותך למטרות רציניות, בקליפורניה.
נא לצרף תמונה שתוחזר.
כתבי ל-
MIKI GAZIT
108 E. Fremont Ave. Box 5134
Sunnyvale, Ca 94087 U.S.A

עקב הדרישה העצומה!!!
„ניפגש בסיבוב"
קולנוע „בן יהודה" ת"א
הצגה נוספת במוצ"ש 29.3 בשעה 11.15 בלילה

האזינו היום
אחרי חדשות 11.00 בלילה ברשת ב' של קול ישראל
לתכניתו של יצחק ליבני
„בין שישי לשבת"
בה יתארח יו"ר ההנהלה הציונית מר אריה דולצ'ין

הגדות פסח להיקות
עודד ברודניר
עותקים נדירים, מהמקסימיליות המוספרות של הגדות הבאה ה־14, דרמשטאדט (הדפסים בזהב), שוקנים, פראג, ממונה (ממוספרת), ויניציאה, אמשטרדם (תנ"ב דרוע"ב), בזל ושראיסט. וכ"כ הגדת שטיינהרדט (ממוספרת, בכריכת עור).
טל. 03-784660 –
ת.ד. 1551, בני־ברק
הוצאת שמואל מור
בני ברק.

איש מכירות
נמרץ, דינמי, נסיון בתיווך דירות, הופעה עדיפות לדובר שפות, רכב הכרחי
לפנות „נשיונל ת"א"
03-236738
03-236320

בית המתנות היפני
פתוח במוצאי שבת
הגיעו מערכות אוכל וקפה מיפן
רח' המלך ג'ורג' 83 ת"א טל. 282206

ליצרני צעצועים ואחרים
למכירה קו ייצור של ממטים קבועים ואבקה ממטית.
30,000 ש"ח.
אין צורך בהשקעה נוספת להפעלת הייצור.
טל. 03-831314, 03-805846

להשכרה
אולם ייצור/מחסן
2,000 מ"ר
חשמל כח, מים וטלפון במקום
בדבר פרטים נא לפנות
ללבידי אשקלון,
ת.ד. 84 אשקלון 78100,
או טלפונים 25915, 051-22271.

מומחים לצביעת מעליות
בצבע מקורי
לאחר הטפול שלנו המעלית שלכם כחדשה
הצעות מיוחדות לועדי בתים
הקרטון
רח' דוחן 14 ת"א
טל. 375916,
847730, 373668

לצה"ל
דרושים
כלבי עבודה
מהגזעים הבאים:
רוטוילר, שנאוצר ענק, בוקסר, דוברמן, רועה גרמני.
בפרטים לתרומה נא לפנות לטל' 03-909217.

„מגדה"
מעבדת שיניים אקספרס
תיקון וחידוש פרוטזות במהירות
רחוב אלנבי 66, ת"א טל.: 656180

מטבחים
הדרי־שינה,
סלונים,
מזנונים, פ. אוכל.
דיור 2000
מול היפר־כל החדש
מפרץ חיפה, צומת ק. אתא
טל' 04-720720

בחברה כלל־ארצית
לתקשורת אלחוטית
(מרכז פעילות בתל־אביב)
מתפנה אפשרות הזדמנותית
למשקיע פעיל (עד 50%)
עדיפות לבעלי רקע טכני בסיסי
02-634667. סודיות מובטחת.

מושב אודים
מעוניין למכור
חציר בקיה
מכ-400 דונם
בפרטים והצעות נא לפנות לטלפונים:
053-54002, 053-54041.

טיפול פסיכולוגי
על־ידי
שרה קיבלביץ
טלפון 03-796202

„לב 1"
הערב ב־10.00
„גברתי המאמן"
„לב 2"
הערב ב־10.15
„בוני וקלייד"

ייגן היכ

מעריב של שבת

יום ו' י"ז באדר ב' תשמ"ו 28.3.86

14 עכביש הטרור בלוב

15 תחקיר: כרטיס האשראי של היו"ר

16 דגניה: מתנדבים בחוץ

17 ז'ק נאסר – 150 מיליון דולר – ובנק

19 דו"ח אברמוביץ'

24 סאטירה

25 ספרות

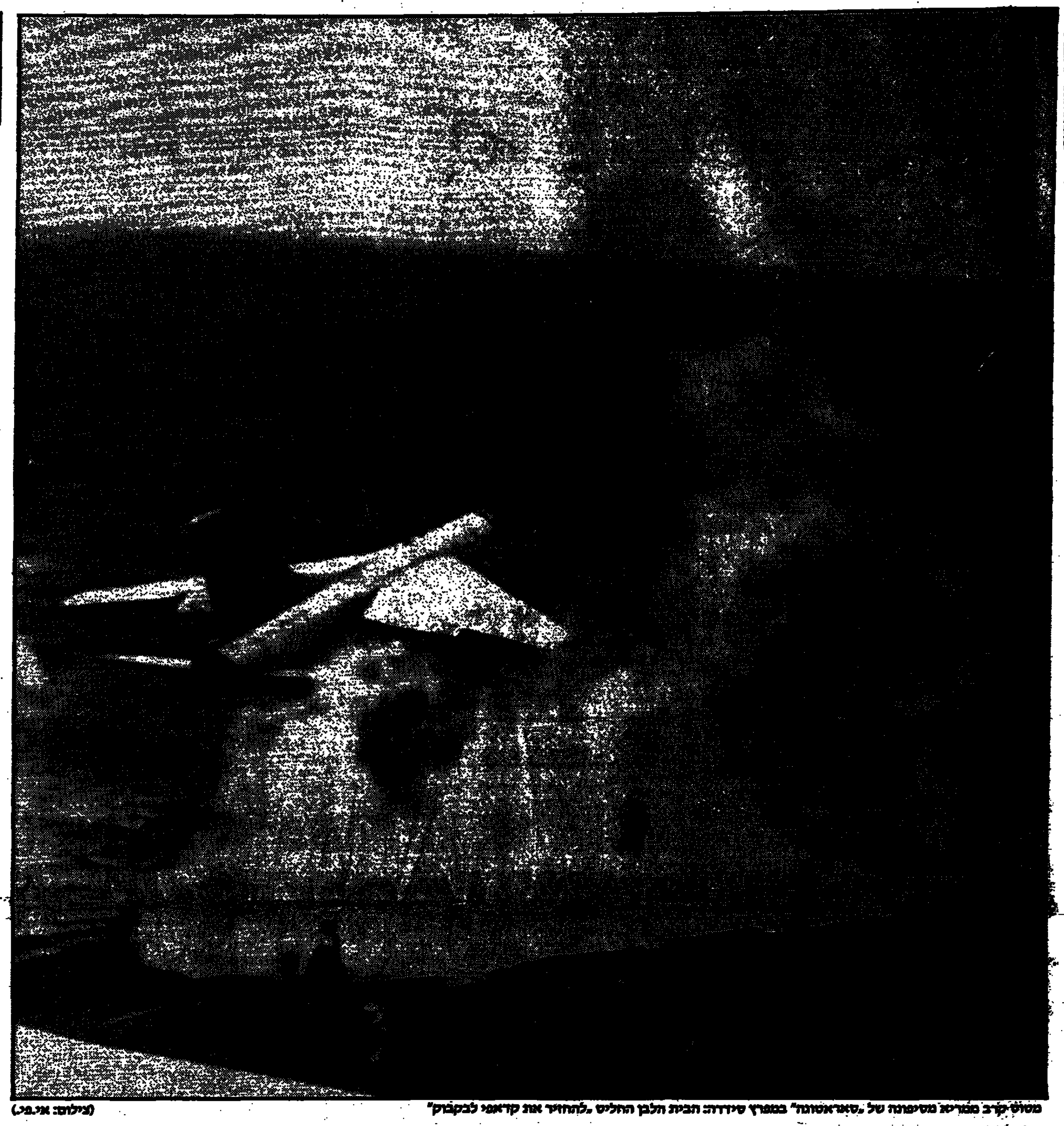

מטוס קרב ממריא מסיפונה של „סאראטוגה" במפרץ סידרה: הבית הלבן החליט „להחזיר את קדאפי לבקבוק" (צילום: אי.פי.)

רייגן היכה את קדאפי – בזהירות

כבר לפני שבועיים הסמיך רייגן את מפקדי הצי השישי במפרץ סידרה להילחם כשיותקפו □ אך נשיא ארה"ב היה גם זהיר מאוד □ הוא הורה לחצות את „קו המוות" רק אחרי הצטרפותה של נושאת מטוסים שלישית לשתי אחיותיה שכבר היו במקום □ אמצעי זהירות נוסף: לטייסים הותר לפגוע במכ"ם של הטילים הסובייטיים שברשות לוב, אך לא בטילים עצמם – פעולה המחייבת התקרבות רבה יותר □ במלחמת שני הימים במפרץ לא היו קרבות של ממש, בשביל האמריקנים זה היה שדה מטווחים □ אך כעת נערכת ארה"ב ל„כוננות ספיגה" של התקפות טרור □ וויינברגר, שלא כדרכו, תמך בפעולה, אולי מפני התועלת העשויה לצמוח מ„יחסי ציבור" טובים לנשק החדיש שהופעל נגד לוב

מאת עודד גרנות,
סופר „מעריב" בוושינגטון

„אל: מפקד הצי השישי,
„מאת: מפקד חיל האוויר הערבי הלובי.

„אם לא ייפסקו מעשי התוקפנות נגד הג'מאהיריה (לוב) – נשמיד את נושאות המטוסים שלכם. נקודה. שעלתנו תזכה לתמיכה צבאית ופוליטית מלאה מצד מדינות העולם. נקודה. אם תמשיכו בדרך של שלום – תוכלו לעזוב בשלום. נקודה. דרישת שלום וכל טוב. נקודה".

השדר הזה הועבר בטלקס מסתרי ביום שני, בחמש אחרי הצהרים לפי שעון וושינגטון. הוא שוגר שעות אחדות בלבד לאחר שספינות הצי השישי חצו את „קו המוות", הסוגר על מפרץ סידרה, וכשעתיים אחרי שנורו טילי סאם־5 הראשונים אל עבר מטוסי הצי, שחגו בשמי המפרץ.

כך החל העימות האמריקני־לובי במפרץ סידרה, שהתמשך יומיים והסתיים ביתרון של 0:5 או 0:7 לטובת המעצמה החזקה ביותר בעולם. חמש ספינות טילים של חיל הים הלובי טובעו או ניזוקו קשה. המכ"ם של אתר הטילים מדגם סאם־5 ליד סירטה נפגע ושותק, לפחות חלקית. מספר הנפגעים בצד הלובי בלתי ידוע. האבדות הנוקים בצד האמריקני – אפס.

בתקריות במפרץ לא היתה שום מקריות, אפילו לא שמץ של ספונטניות ואילתור. ככל שמדובר בצי השישי – היתה המלחמה במפרץ סידרה לא רק אחת המתוכננות ביותר אלא, ככל הנראה, גם אחת הזהירות ביותר.

התכנית כולה התבססה על ההנחה כי קדאפי, נוכח הצהרותיו בעבר, לא יבליג על חידוש התמרונים במפרץ סידרה, המוחזק בעיניו כאיזור מי החופים של לוב. היה ברור שהוא ינסה לפגוע בכוחות האמריקניים ושיספק לצי השישי את העילה לתקוף.

כבר ב־14 בחודש אישר הנשיא רייגן בכתב את „כללי המעורבות" במלחמת המפרץ. הוא הסמיך את מפקדי הצי השישי בשטח להשיב באש כאשר יותקפו ולהלום באתר טילי הסאם־5, שהקימו הסובייטים ליד סירטה.

אולם הוא גם היה זהיר מאוד. רייגן הורה להתחיל בחציית „קו המוות" אל תוך המפרץ רק כאשר הצטרפה נושאת מטוסים שלישית אל שתי אחיותיה, שכבר נמצאו באגן הים התיכון.

שלוש נושאות מטוסים ומאתיים וארבעים מטוסים על סיפונן, 27 משחתות, פריגטות וספינות עזר, הביעו את [illegible] של נשיא ארצות־הברית לכל היערכות [illegible], המסוגל לקדם פני כל התפתחות.

באמצעי הזהירות נוסף ביטוי: הוראה לטייסים האמריקנים לפגוע במכ"ם של סוללות הסאם־5, אך לא לנסות ולפגוע בטילים עצמם. הסיבה: את טילי „הארם", המתבייתים אל קרן המכ"ם, ניתן לשגר ממטוס ממרחק רב. בעוד השמדת הטילים עצמם מחייבת הטלת פצצות ממטוס [illegible] קצר יותר, תוך סיכון גדול יותר לטייסים.

לא היתה ספונטניות במלחמת המפרץ וגם לא סיכונים מיותרים. קדאפי הפסיד את המערכה הזו עוד לפני שהתחיל בה. שמי המפרץ לא היו זירת קרב אלא שדה מטווחים שבו מטרות מעשה.

בתקריות שנמשכו יומיים הפעילו מטוסי הצי לא רק את הטילים החדישים ביותר שברשותם כדי לטבע את הסטי"לים המיושנות יחסית של חיל הים הלובי. הם גם ניצלו את היתרון שיש להם לעומת הלובים בטיסות לילה. הלובים, על פי עדויות של מומחים אמריקנים, „מתקשים לתפקד בחשכה".

על זה יש להוסיף את היתרון העצום שנתנה לאמריקנים נוכחותם הצמודה של מטוסי ההתרעה, ההאזנה וההסימה האלקטרונית של הצי. כל „פיפס" שיצא בתשדורות אלחוט מתחנות הקרקע הלוביות, ממטוסי המיג־25 ומן הסטי"לים, נקלט באוזני מאזינים דוברי ערבית על סיפון מטוסי ההתרעה. כל קרן שיצאה מתחנת המכ"ם של טילי הסאם־5 נקלטה במחשבים ועובדה מיד למערכת שיבוש והסימה אלקטרונית. זו לא רק היטתה את הטילים הלובים ממסלולם אלא גם – במופע של דבר – הינחתה את טילי „הארם" לפגיעה בליבה של המערכת הלובית.

הצי השישי מול חופי לוב היה שבע רצון מן הביצועים של אנשיו. „אין לי שום סיבה להתלונן", אמר מפקד הצי, „הם עשו את מלאכתם בלי דופי".

חרס העלו בידם דוברי הממשל במאמציהם לשכנע את הציבור האמריקני בטיעוניהם. התמרונים הימיים והאויריים במפרץ סידרה, טענו, לא היו יותר מאשר מימוש זכותה של ארצות־הברית, ככל מדינה אחרת, לשייט במים בינלאומיים.

היה ברור שהבית הלבן הכניס את הצי השישי למפרץ סידרה כדי ללמד את שליט לוב לקח, „להחזיר את קדאפי אל הבקבוק". קדאפי יכול היה לקלקל הכל – לו נמנע מלשגר את טיליו אל מטוסי הצי השישי. אבל מרגע שלחץ על הכפתור – הפך את ספינות הצי שלו למטרות אידיאליות במגרש המטווחים.

מי שמכיר את התנגדותו של שר ההגנה, קספר וויינברגר, לכל פעולה צבאית נגד מדינה ערבית כלשהי – אפילו „מדינה מטורפת" כלוב – יתקשה להבין את תמיכתו של הפנטגון בתמרוני סידרה.

למומחים אמריקנים יש הסבר משלהם, שאינו קשור דווקא לחופש השיט במפרץ: הנשק החדיש, שהופעל בתקריות סידרה, הוא נשק שהיה, ועודנו, שנוי במחלוקת בארה"ב בשל עלויות היצור הגבוהות שלו. טילי „הארפון" נגד כלי־שיט והטילים המתבייתים על מכ"ם מדגם „הארם" המשוגרים ממטוסים, הם טילים יקרים מאוד. הצלחתם המזהירה בטיבוע הסטי"לים הלוביים צריכה לסייע בידי הפנטגון לשכנע את הקונגרס בצורך להמשיך ולפתח כלי נשק יקרים. זה מחייב, כמובן, להגדיל את תקציב הבטחון.

בטווח הקצר יצאה ארצות־הברית מנצחת מן התקריות במפרץ סידרה. המטרות הושגו בלי לשלם מחיר. הבעיה היא שרבים בוושינגטון סבורים שכלל לא הובס קדאפי. הרושם הוא שהשליט הלובי לא רק חיזק את מעמדו הפנימי בזכות התקריות במפרץ סידרה, אלא אף הצליח להפוך את הקערה על פיה: ארה"ב היא שנערכת כעת ל„כוננות ספיגה" כדי לבלום התקפות טרור, שלדעת כל המומחים אינן ניתנות לבלימה.

אשר לאבדות הלובים במלחמת שני הימים, הסובייטים כבר ידאגו למלא את החסר.

من الارشيف

היו"ר ניצל
אישיים כר
של מכון ו

עכשיו השידור בלוב

כל אנשי קדאפי: שחורים, „ירוקים", ואינדיאנים

מאת כריסטופר דיקי,
סופר „וושינגטון פוסט" בלוב, מיוחד ל„מעריב"

טריפולי היתה רגועה בימים האחרונים. תושבי העיר המשיכו את חייהם כאילו לא אירע דבר. ילדים שיחקו כדורגל במגרש השכונתי. חיילים לובשי מדים שתלו עצים בצידי הדרכים. גם בחנויות, שמדפיהם אינם כורעים תחת עומס הסחורות, נמשכו העסקים כרגיל. הפגנת המונים מזומנת להיום, הוא יום השנה לצאת הבריטים מלוב בשנת 1970.

במשך כל שעות היום המשיך הרדיו הממלכתי לשדר חוזר ושדר את נאומו האחרון של מועמר קדאפי, שאיים על ארצות־הברית בפעולות נקם בידי „חוליות מתאבדים". אולם דיפלומטים מערביים המשרתים בטריפולי היו דעתם שתגובה לובית עלולה לבוא רק כעבור שבועות וחודשים. רק אחרי שכל אמצעי הזהירות שננקטו ייחלשו או יוסרו. הדיפלומטים רשמו לפניהם את הודעות התמיכה שלהן זכה קדאפי, לא רק מדמשק אלא גם ממנהיגי טרור כמו אבו־נידאל.

הרגיעה בציבור נובעת אולי מקו התעמולה הלובי, המציג בעקשנות שבעימות עם ארה"ב הצליחו כוחות לוב להסב אבידות למעצמת־העל. כל ההודעות הלוביות מדברות על הפלת מטוסים אמריקאיים שהמריאו מנושאת המטוסים של כוח המשימה. שום הכחשות של דוברי הצי השישי לא ישפיעו על הלובים.

מדברים כאן על רשת של טרור בינלאומית הנתמכת בידי לוב, איראן, סוריה וארגוני טירור פלשתינים. הכל תוהים עד כמה יעילה תוכל רשת זו להיות.

מתברר, כי 10 ימים לפני התקפה של כוח המשימה של הצי השישי, התכנסו נציגי כל הגורמים הללו בטריפולי כדי להתוות תוכנית־אב. יש סבורים כי ב„מועצת טרור" זו השתתפו לא פחות מאלף נציגים של ארגוני טרור מרחבי תבל, והיא עדות לכך שקדאפי שקד להקים במשך תקופה ממושכת רשת טרור עולמית שבה אנשי אבו־נידאל היו רק אחד הקצוות.

בהיפתח התקפה, ביום ג' השבוע, הגיע לטריפולי סגן נשיא סוריה עבד־אל־חלים חדאם. הוא בא לסקור עם קדאפי את „ההתפתחויות האחרונות בעקבות התוקפנות האמריקנית".

המשקיפים הזרים בטריפולי מחזיקים בדעה, כי „כשיסתיים העימות הצבאי הרוחות יירגעו, בעוד חודשיים או אפילו שלושה, יבוא גל הטרור המתוכנן".

טריפולי היתה רגועה בימים האחרונים □ ילדים שיחקו כדורגל, חיילים נטעו עצים, הרדיו חזר ושידר את איומי הנקם של קדאפי □ 10 ימים לפני שנפתחה האש במפרץ סידרה, התכנסו בטריפולי 1000 נציגים של ארגוני טירור מרחבי העולם □ שליט לוב דיבר כאילו חזה מראש את העימות עם ארה"ב

„ועידת הטרור" או בכינויה הרשמי „הוועידה העולמית השניה של המרכז העולמי ללחימה באימפריאליזם, הציונות, הגזענות והפאשיזם", התכנסה ב־15 בחודש זה בטריפולי. בנאום הפתיחה הכריז קדאפי: „שום גורם בעולם לא יוכל לעצור בעדנו מלנהל מאבק משותף נגד האויב המשותף – ארצות הברית". קדאפי גם הצביע על מטרות ראויות: „דרכי קשר באזורים רגישים של העולם".

נוסח נאומו של המנהיג פורסם על־ידי סוכנות הידיעות הרשמית של לוב. לפי נוסח זה ציין קדאפי במיוחד את נוכחותם של „שחורים מצפון־אמריקה, קנדה, דרום־אפריקה ובריטניה, כמו גם סיעה אינדיאנית מארה"ב".

הוא קידם בברכה נציגי תנועות „ירוקים ותנועות חלופיות אחרות" ממערב־אירופה, „תנועות מהפכניות מן המושבות הצרפתיות, כורדים מעיראק ומורדים מוסלמים מן הפיליפינים".

לדברי דיפלומטים זרים, נכחו בוועידה גם ארגונים פלשתיניים ממתנגדי ערפאת. אך הם לא יכלו לנקוב בשמות המשתתפים משום ששלושת בתי המלון שבהם שוכנו באי־הכנס היו מחוץ לתחום למי שלא הוזמן לוועידה.

אמריקנים שמו לב לקטע אחר בנאומו של קדאפי, בו סיפר לאחד ממנהיגי לוחמי הגרילה בקולומביה, והבטיח להושיט יד „לאחינו פידל קאסטרו ודניאל אורטגה". דיפלומטים מדרום־אמריקה בטריפולי טענו שלמיטב ידיעתם. לא השתתפו בכנס נציגים מקובה או ניקרגואה.

קדאפי התייחס בנאומו ללחץ הגובר המופעל על לוב על־ידי אניות הצי השישי המתמרנות באיזור. נדמה כאילו חזה מראש את המהלך הבא של ארה"ב. הוא טען כי האמריקנים עלולים לבצע גם כאן פלישה נוסח הפעולה בגרנאדה. „מטרת התכנסותנו היא להתגונן מפני פעולה כזאת", אמר.

„המרכז העולמי" נוסד בשנת 1981 וכינס את הוועידה הראשונה שלו בחודש אוגוסט של אותה שנה. במקרה קרו דיוני הוועידה ההיא תשעה ימים אחרי שמטוסי הצי השישי המתמרנים במפרץ סידרה הפילו שני מטוסים לוביים. מאז, הזכיר קדאפי לבאי הוועידה השניה, „הוקם כוח לחימה בינלאומי שיפעל בלי שים לב לגבולות ובלא הפליה". קדאפי דיבר גם על תנועות מחתרת סודיות הקשורות לוועידה זו המוכנות לפעולה.

היחידים שנרעשו מדברי שליט לוב היו כמה מנהיגים אירופים. ראש ממשלת איטליה בטינו קראקסי היה אחד מאלה. הוא מיהר לפרסם הודעה המזהירה את קדאפי לבל יפגע באינטרסים מערביים.

וושינגטון לא הגיבה ורק נקטה אמצעי זהירות. גם 800 האמריקנים שנותרו בלוב לא הגיבו. הם המשיכו בעבודתם כאילו לא אירע דבר. אמריקנים אלה הפרו את פיו של נשיאם שקרא לכל אזרחי ארה"ב בלוב לצאת את המדינה, מיד אחרי תקיפת נמלי התעופה ברומא ווינה. „מה כבר יכול לקרות להם?" – שאל דיפלומאט מערבי. „במקרה הגרוע ביותר יגורשו מלוב. אך זה לא מתקבל על הדעת. קדאפי זקוק להם".

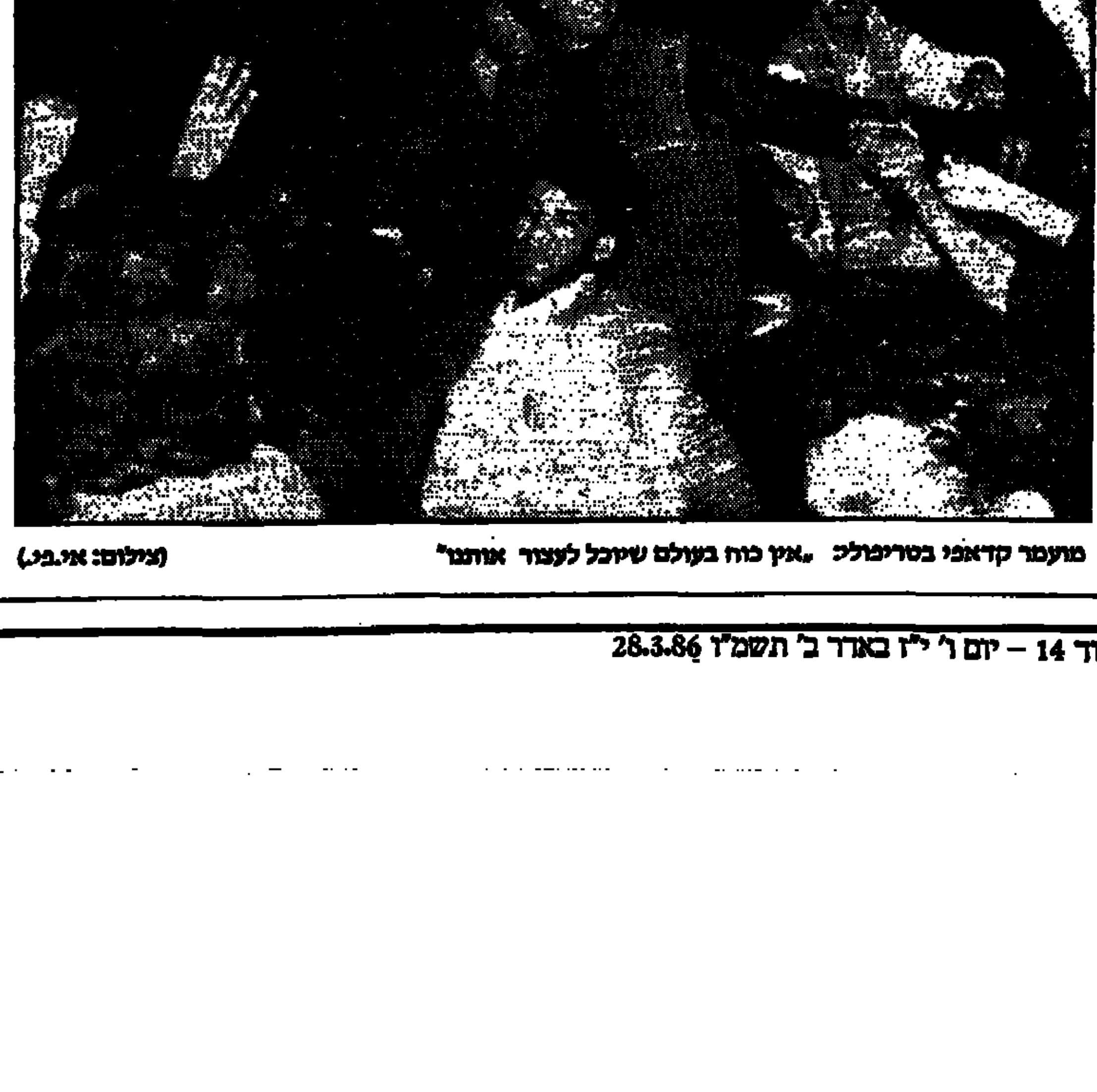

מועמר קדאפי בטריפולי: „אין כוח בעולם שיוכל לעצור אותנו" (צילום: אי.פי.)

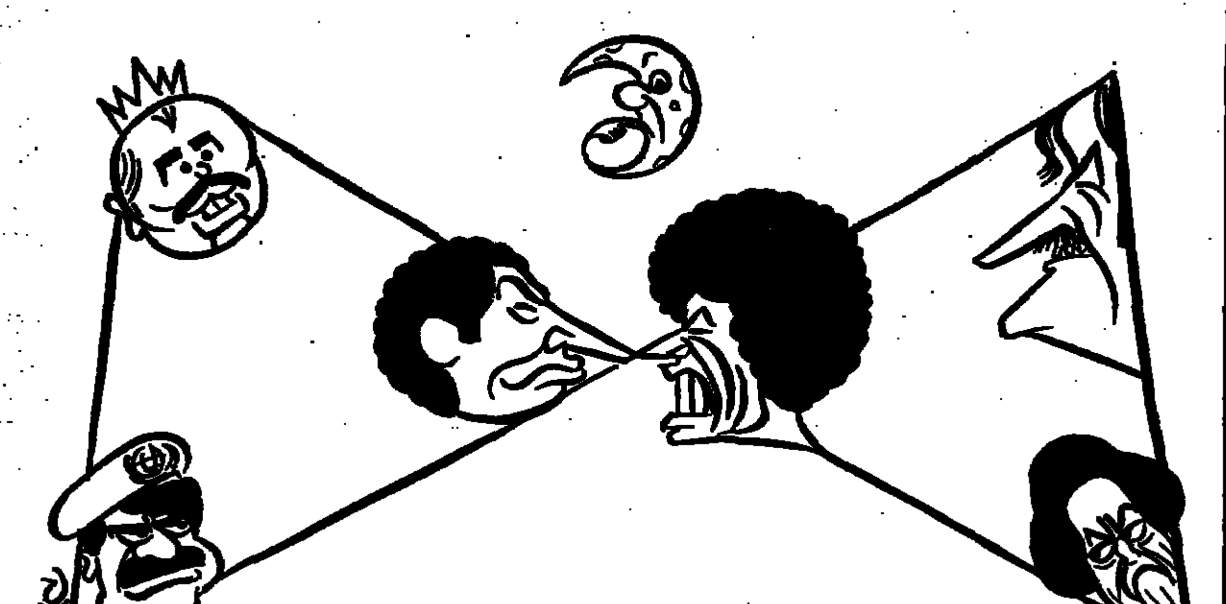

המשולש המסוכן „משוגע על היעד"

מאת שפי גבאי,
סופר „מעריב" לענייני ערביים

לפני כשישה חודשים, נועדו בטריפולי שרי החוץ של לוב, סוריה ואיראן. השלושה נתכנסו לדון במה שהגדירו „פעילות אסטרטגית משותפת, לסיכול תוכניותיה של הברית שנרקמה בין עיראק, מצרים וירדן, שנועדה להכניע את מנהיגי ערב להכתבותיה של ארה"ב וישראל".

במסגרת הדיונים הציעו שרי החוץ של לוב ואיראן, עבד אל־סלאם אל־תריכי ועלי אכבר ולאיאתי, דרכי פעולה נגד „ברית" זו. הם הציעו להפעיל את „היחידות המהפכניות האיסלאמיות" של מועצת ההפיכה האיראנית, המפוזרות במדינות האיסלאם ואת מחתרות „גדודי המתאבדים הלוביים" הפועלות בארצות ערב.

שר החוץ של סוריה, פארוק אל־שרע, טען כי „הבוס הגדול", חאפז אסד, אינו זקוק למחתרות של לוב ושל איראן. אסד, אמר, פועל באורח עצמאי, בשיטות משלו, נגד עיראק, מצרים וירדן כדי לקעקע את המזמה הזו. לדוגמה, שלף אל־שרע רעיון שנתן האיש מספר 2 בעיראק, טהה יאסין רמדאן, לשבועון הביירותי „אל־יום אל־עראבי" ובו הוא אומר:

„יכולנו לנצח את איראן בתוך חודשים אחדים אילמלא חאפז אסד שהודיע לנו כי הוא מפסיק את הזרמת הנפט העיראקי דרך אדמות סוריה. המגמה שהסתתרה מאחורי מעשה זה היתה לשבש את כל מהלך המלחמה, לתמוך בחומייניסטים האיראנים, לפגוע בנו ולהרעיב את העם העיראקי. סוריה גם החרימה כמות של 70 מיליון טונות נפט שהיו אז בתוך הצינור".

עם זאת, לא פסל אל־שרע הפעלתם של ארגונים פלשתיניים פרו־סוריים נגד יעדים של המחנה הערבי האחר. הוא אף לא פסל הפעלת „גדודי מתאבדים" סורים ולבנונים נגד מטרות אמריקניות וישראליות.

„ברית טריפולי" זו מתוארת בעולם הערבי כברית של שלוש מדינות מבודדות ומתוסכלות. שליטיהן ממלאים את מחסניהם באמצעי לחימה יקרים על חשבון פת־לחמו של העם וחולמים לייסד אימפריות, בעוד האחד שולח לעברו של רעהו מבטים חשדניים – מי יקדים את מי במימושו של החלום.

קדאפי חולם להוציא אל הפועל את תורתו של „האב הגדול", הנשיא גמאל עבד אל־נאצר, על איחודו של העולם הערבי והאפריקני, מהמפרץ ועד האוקיאנוס, תחת דגל ערבי אחד. אסד לא זנח את התוכנית של אבות־אבותיו לכונן „סוריה רבתי", הכוללת את פלשתין, בלי כל זכות קיום לישראל.

חומייני חולם על הקמתה של האימפריה הערבית־האיסלאמית הגדולה בפיקודו. שלושת השליטים מאוחדים בדעה אחת בלבד והיא שארצות־הברית וישראל הן המכשול בפני מימוש תוכניותיהם.

הפתרון היחיד הוא להפיל בכל מחיר, כבר עתה, את המשטרים הערביים הפרו־מערביים ולהעלות תחתם שליטים מהפכניים. הם מעודדים מאוד מהפלתו הפתאומית של המשטר הפרו־אמריקני בסודאן בעזרת שפע הכספים ואמצעי־הלחימה שהעביר קדאפי לגורמים צבאיים מרכזיים במדינה זו.

שלושת השותפים הגבירו את פעילותם החתרנית בארצות ערב. קדאפי ואסד „התלבשו" על מצרים כדי לערער את יציבותה. במקביל גייסו את אבו־נידאל ומרעיו ביתר ארגוני המחבלים הפלשתיניים נגד יעדים ישראליים ואמריקניים באירופה. איראן כבר מאיצה בשיעים התומכים בה בלבנון לכונן בהקדם את „הרפובליקה האיסלאמית", לקראת שחרור ירושלים.

בעת ובעונה אחת פתחה איראן במיתקפת האביב שלה נגד עיראק, שזכתה לכינוי „האכזרית ביותר" בשש שנות המלחמה. אולם, לבד מפעילות הטרוריסטים והמלחמה במפרץ הפרסי ובהרי כורדיסטאן, מאיים אסד בחימום הגבול עם ישראל ופועל, באורח דיפלומאטי, בלי הצלחה יתרה, לנתק את ירדן מכל מהלך אפשרי של שלום באיזור, בחסות ארה"ב.

קדאפי חומייני ואסד מאוחדים בדעה שארה"ב וישראל הן המכשול בפני מימוש תכניותיהם □ הפתרון: להפיל את מובארך, חוסיין וצדאם □ ברית המתוסכלים הצוברים נשק על חשבון לחם והחולמים להקים אימפריות

מצרים של מובארך לא ישבה בחיבוק ידיים נוכח הבריתות למיניהן. קהיר עוקבת בזכוכית מגדלת אחרי תנועות קדאפי, ומציבה גדודים במדבר המערבי. היא משיבה לאסד: „טוב תעשה אם תתרכז בשחרור הגולן ובפינוי כוחותיך מלבנון". מצרים אינה מכחישה שהיא מסייעת לעיראק בכל אמצעי הלחימה הסובייטיים שמילאו את מחסניה עד מלחמת אוקטובר 1973. היא לא תהסס להילחם לצד עיראק כדי להגן על ארבעת מיליוני האזרחים המצריים שהקימו מאות כפרים לשפת הפרת והחידקל.

רק השבוע הציגה עיראק הוכחות כי בנשק סורי ולובי, קטל חיילים שלה במערכה הכבדה על שט־אל־ערב. לא מכבר התעוררו תושבי בגדאד לילה אחר לילה, בבהלה, לשמע התפוצצויות אדירות של טילי קרקע־קרקע סובייטיים מדגם „סקאד" שנורו מכיוון הגבול האיראני.

קדאפי לא הכחיש כי זה היה חלקו במאמץ המלחמתי של איראן ושהוא הגיש לה כשי את הטילים האלה. מצרים וירדן התלוננו לפני „כותל הדמעות" של העולם הערבי – „הליגה הערבית" – ושאלו בפעם המי־יודע־כמה: היכן הוא ההגנה הערבית המשותפת נגד ההשתוללות הרצחנית של החומייניסטים המסתייעים בשליטים ערביים?

כל המזימות של „שליטי העמידה האיתנה" נגד כל העולם, נרקמות בתקופה של משבר כלכלי חמור השורר בארצותיהם בעקבות הירידה התלולה במחירי הנפט. ירידה זו מאיימת לקצץ את כנפיו של קדאפי ושל חומייני וגם של אסד, שנהנה עד כה מהעושר הערבי והאיראני.

רזרבות המט"ח של לוב כבר ירדו מ־15 מיליארד דולר ל־3 מיליארדים. תפוקת הנפט שלה פחתה וההכנסות מספיקות בקושי לכסות חלק מההוצאות לברית־המועצות, בעבור הרכש. לוב גם נאלצת להתמודד נגד המאמץ האמריקני שנעשה עתה כדי לפגוע בכלכלתה.

גם איראן נכנסה לעידן של בעיות כלכליות חמורות לאחר שהיא משקיעה בהוצאות המלחמה את כל קופתה המתרוקנת. מלחמת עיראק־איראן עברה עתה לפסים של אורך־נשימה כלכלי. משום כך מפציצה עיראק בתכיפות את מיתקני הנפט האיראניים.

יתרות המט"ח בסוריה הגיעו לשפל והיא חיה עתה מן היד אל הפה. במדינה זו קיים מחסור במוצרים חיוניים, בדלק, בחשמל. „אפילו איראן הולכת לבלבל את מוחו של אסד והיא דורשת ממנו להבין את מצבה ולהחזיר לה חוב (בעבור הנפט האיראני) המסתכם בעשרות מיליוני דולרים. אין באפשרותו לפרוע אותו". כך סיפר דיפלומאט מערבי. כלכלני העולם הערבי חוזים שפל חמור יותר בביקוש לנפט של אופ"ק ועוד ירידות חדות במחירים.

חרף השפל הכלכלי מנסה שלישיית „העמידה האיתנה" להיראות כגיבורים. קדאפי, שהוגדר בפי אישיות מודיעינית בכירה „לא משוגע, אלא משוגע על היעד", הופך את לוב למרכז הטירור הבינלאומי, לכל מה שמוגדר בפיו „תנועות השחרור העולמיות". הוא מינה לשם כך את רודנו קראף אל־דם (שופך הדמים).

אסד מנסה להציג את דמשק כמרכז הלאומיות הערבית, מתגאה במנגנוני המודיעין המתוחכמים שלו המוכנים להעמיד את מאגרי־המידע שלהם לרשותם של ארגוני הטירור. חומייני מציע להעלות את האיראני האחרון על מזבח האיסלאם.

שלושת השליטים מאוחדים נגד ארצות־הברית. אך כנראה רק עד גבול מסויים, בגלל בעיותיהם הפנימיות הגדולות. סוריה ואיראן לא היו מוכנות לתת יותר מאשר שפע של מלל לעידוד רוחו של קדאפי הנלחם נגד המעצמה החזקה בעולם במיפרץ סידרה. כך עשו גם שאר שליטי ערב, על־פי עקרון „הסולידאריות הערבית".

אפילו עיראק, הותקפה את הטילים של קדאפי, נימקה את הבהרתה האוהדת נגד ארה"ב בכך שמדובר ב„פלישה לאדמה ערבית". אולם מעבר להודעות התמיכה, נפערו סדקים גם בשלישייה המאוחדת. אסד זועם על שאיראן מנסה לכונן רפובליקה איסלאמית בשכנותו, בהשתלטות שקטה על לבנון. קדאפי כועס על משטרה החילוני של סוריה. חומייני אינו שבע־רצון משניהם משום שאינם חוזרים בתשובה בנוסח האיסלאמי „האמיתי".

ומנגד עומד המחנה של חוסיין־מובארך־צדאם.

מעריב חוקר

היו"ר ניצל לצרכים אישיים כרטיס אשראי של מכון וייצמן בארה"ב

שתי חקירות נעשות בוועד האמריקני למען מכון וייצמן, שהאשמות וסכסוכים משבשים את גיוס הכספים שלו □ מזכיר הוועד: יו"ר מועצת המנהלים, מוריס לווינסון, השתמש בכרטיס האשראי כי כרטיסו האישי לא היה שמיש □ המנכ"ל סטולמן פוטר, אף שהצליח בגיוס כספים □ הגזבר פיטר את מנהלת המשרד ופוטר בעצמו □ שניהם הוחזרו לעבודה בהתחייבות שלא לגלות סודות

מאת רן דגוני,
סופר „מעריב" בניו־יורק

„קבוצה קטנה של קושרים השתלטה על הוועד האמריקני למען מכון ויצמן ועושה בו כבתוך שלה", אמר ל„מעריב" מקור בוועד. „אם יש לך סרטן, צריך להוציא את הגידול. את ההנהלה הנוכחית של הוועד האמריקני ואת יו"ר מועצת המנהלים של מכון ויצמן ברחובות, מוריס לווינסון, צריך להחליף מיד, כדי לא לפגוע במכון היקר לכולנו".

המיליונר האמריקני מוריס לווינסון וראשי הוועד האמריקני למען מכון וייצמן, שמרכזו בניו־יורק, נקלעו לתסבוכת של האשמות וסכסוכים. המצב עלול לשבש את המיבצר האמריקני של מערך גיוס הכספים למימון עבודתו של המכון.

הוועד האמריקני למען המכון משותק כמעט כליל בגלל סבך של מה שתואר כתככים, סחיטות ומאבקי־כוח. יש האשמות הקושרות את לווינסון באי־סדרים כספיים.

האשמה העיקרית נגד לווינסון היא כי השתמש בכרטיס אשראי של המכון לצרכים אישיים. לווינסון סרב לשוחח עם „מעריב". עו"ד לורנס בלומברג, מזכיר הוועד האמריקני למען המכון, אמר כי לווינסון אמנם השתמש בכרטיס אשראי של המכון, אך מפני שכרטיס האשראי האישי שלו לא היתה שמיש.

בשבועות האחרונים, מתנהלות במשרד הוועד האמריקני שתי חקירות מקבילות. ועדת חקירה פנימית פועלת ביוזמת ההנהלה לאחר שזו חשה כי הקרקע בוערת. עוד חקירה מנהל משרד עצמאי של רואי־חשבון. הדבר מעורר מהומה בתוך הוועד האמריקני ובמכון וייצמן. אין להוציא מכלל אפשרות דרישה להתפטרותו של לווינסון מכל תפקידיו במכון וייצמן ובוועד האמריקני למען המכון.

אי־הסדרים הכספיים עלולים לסכן את מעמדו של הוועד האמריקני כארגון צדקה, שהתורמים לו רשאים לנכות את תרומותיהם מהכנסתם החייבת במס.

מוריס לווינסון, יו"ר מועצת המנהלים של מכון וייצמן ברחובות ונורמן כהן, יו"ר הוועד האמריקני למען המכון, הם פעילים ותיקים יחסית בוועד האמריקני. לווינסון כיהן כיו"ר הוועד מ־1977 עד 1983. נורמן כהן נבחר לתפקיד אחריו. במשך שנתיים, עד 1985, הסתפק לווינסון בחברות בחבר המנהלים של הוועד האמריקני. בנובמבר 1985, נבחר לווינסון ליו"ר מועצת המנהלים של מכון וייצמן, במקום הלורד מרקוס זיו.

לפי מידע מתועד, שנמסר ל„מעריב", ניצל לווינסון כרטיס אשראי של המכון לצרכים אישיים שאינם קשורים בפעילותו למען מכון וייצמן. לווינסון טען כי החזיר את הכספים לקופת הוועד האמריקני.

לדברי המקורות, החקירה הפנימית אמורה לבדוק, בין השאר, כמה זמן חלף מהמועדים שבהם נעשה שימוש בכרטיס לצרכים אישיים עד למועד החזרת הכסף. אם הכסף הוחזר בבת־אחת או בתשלומים, וכיצד נרשמה החזרת הכספים בספרי הוועד.

לווינסון השתמש בכרטיס האשראי של המכון לתשלום חשבונותיו במלונות־פאר ובחנויות יוקרה באירופה. חלק מהמסעות לאירופה נערך עוד לפני שנבחר לווינסון ליו"ר מועצת המנהלים של המכון. לפי העתקי מסמכים, שנמסרו ל„מעריב", מחזיק לווינסון בכרטיס אשראי של אמריקן אקספרס, שמספרו 31108־642786־3782. החשבונות הנזקפים לחובת כרטיס זה נשלחים לגבייה לוועד האמריקני למען מכון וייצמן.

לפי הרישומים השתמש לווינסון בכרטיס בין השאר לצרכים הללו:

- 5 באוקטובר 1984: תשלום 797.90 דולר בעד שהייה במלון־הפאר „סבוי" בלונדון.
- 7 בנובמבר 1984: תשלום 617.70 דולר בחנות היוקרה למוצרי עור „לואי ויטון" בפאריס.
- 8 בנובמבר 1984: תשלום של שני חשבונות במלון־הפאר „פלאזה אטני" בפאריס. אחד בסך 1186.57 דולר, אחר בסך 177.10 דולר.
- 28 בנובמבר 1984: תשלום 1739.90 דולר בעד שהייה במלון „קפיטול" בלונדון.
- 3 ביוני 1985: תשלום 150.85 דולר בעבור רכישה בחנות „בארגט" בלונדון.
- 5 ביוני 1985: תשלום 1991.16 דולר בעד שהייה במלון „אקסלסיור" בפירנצה באיטליה.
- 10 ביוני 1985: תשלום שני חשבונות בעבור רכישה בחנות „האגי" בלונדון – האחד בסך 1271.44 דולר, האחר בסך 782.16 דולר.
- 24 ביולי 1985: תשלום 465.78 דולר בעד לינה במלון „גרנד" בפאריס ו־175.85 דולר בעד ארוחת ערב במסעדת „אקויטיק".
- דצמבר 1985: תשלום 54.59 דולר בחנות למוצרי טבק „דנהיל טובייקו סטור" בלוס־אנג'לס.

נוסף על חשבונות של כרטיס האשראי, הגיש לווינסון לוועד האמריקני חשבונות רגילים על הוצאות שנעשו בשל „פעילותו למען המכון". חשבונות אלו אושרו בידי טרינה הירש, שתפקידה מוגדר „מתאמת של פעילויות מיוחדות למען גיוס כספים".

בתחילת 1986, הגיש לווינסון לאישור חשבון הוצאות שמן, הפעם בסך 19 אלף דולר. החשבון הגיע לידי נורמן כהן. כהן, החושב עשה דברו של לווינסון, החזיר לו את החשבון ודרש פרטים נוספים. זו היתה הפעם הראשונה שמישהו קרא תיגר על לווינסון בממלכתו. לווינסון הבין כראוי שחל מפנה. כעבור כמה שבועות, שלח יו"ר מועצת המנהלים של מכון ויצמן המחאה בסך 22,500 דולר לוועד האמריקני. חשבון ההוצאות לא הוגש שוב.

לא ברור מדוע היה לווינסון זקוק ל„הלוואות" מקופת מכון ויצמן לכיסוי הוצאותיו ולהחזיר את הכספים כעבור זמן. לווינסון הוא מיליונר. מבין בעלי המניות בחברה הענקית „באביסקו", היה לווינסון בעל מניות הרבות ביותר. לא מכבר רכשה החברה הרב־לאומית „ריינולדס" את „באביסקו" ושילמה מחירי שיא תמורת מניות החברה.

חשבונות ההוצאות של לווינסון הם רק היבט אחד של התמוטטות המערכות בוועד האמריקני למען מכון ויצמן. בדיקת „מעריב" העלתה, כי כבר יותר משנתיים שנפער בארגון חלל בהנהגה והוא לא מולא, למעשה, עד היום.

בדצמבר 1983 נפטר הרולד היל, שבמשך שבע שנים היה מנכ"ל שכיר של הוועד האמריקני (מנכ"ל הוא שכיר מקצועי, שלא כיו"ר, הנבחר לתפקידו ואינו מקבל שכר). סטיוון סטולמן, יהודי אמיד, שבמשך 20 שנה גייס תרומות למכון ויצמן כמתנדב, מונה לתפקיד.

אחת מפעולותיו הראשונות – יש אומרים: המשגה הגדול ביותר שלו – היתה שכירת שירותיו של הישראלי צבי אלמוג, מגייס תרומות מקצועי, שמסכת היחסים בינו לבין מעבידיו הקודמים לא היתה סוגה בשושנים והסתיימה בקול צורם. בשנת 1978 פוטר ממשרת המנכ"ל של אגודת ידידי אוניברסיטת תל־אביב בארה"ב, הדומה במהותה לוועד האמריקני למען מכון ויצמן. בעת פיטוריו הוטחו האשמות והאשמות־נגד בינו לבין האוניברסיטה. שני הצדדים העלו טענות על אי־סדרים כספיים וחשבונות הוצאות מנופחים. אחרי שערוריה קטנה עזב אלמוג.

הדעות חלוקות על כישוריו של סטולמן כמנהל, אך הקופה אהבה אותו – וזו, ככלות הכל, אמת־המידה החשובה לבחינת ביצועיו של מנהל בארגון לגיוס כספים.

בתקופת כהונתו של סטולמן כמנכ"ל הוועד האמריקני, עלו הוצאות המכון בשלושה אחוזים, אך ההכנסות עלו ב־36 אחוז. בשנת הכספים 84־85, גייס הוועד האמריקני, בהנהלת סטולמן, תרומות בסך 24 מיליון דולר. זו היתה השנה הטובה ביותר בתולדות הארגון, לדברי מקור בכיר בארגון.

למרות הצלחתו בגיוס כספים, לא הצליח סטולמן לבסס את מעמדו בוועד האמריקני. לדברי מקורות, הוא ניהל „קרבות מגע" עם אלמוג, שחתר תחתיו ואף ניסה לפטרו פעמיים בטלפון: פעם מישראל, פעם מספרד. נורמן כהן סיכל את נסיונות הפיטורים.

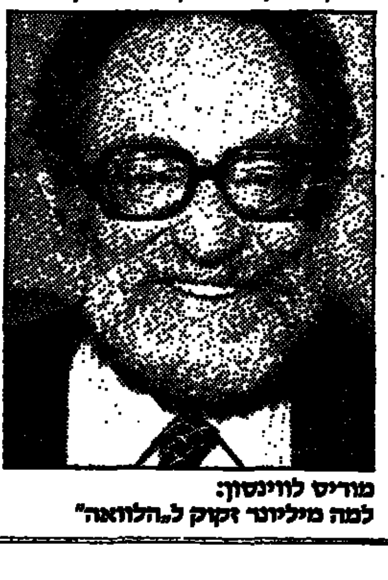

מוריס לווינסון: למה מיליונר זקוק ל„הלוואה"

נורמן כהן: שלושה אחוזים מול שלושים וששה

צבי אלמוג אמר בתגובה, כי הוא עובד „בשביל ארגון, לא בשביל אדם מסויים".

בסופו של דבר, בנובמבר 1985, נבעט סטולמן מתפקידו, אף־על־פי שחודש קודם לכן, בישיבת מועצת המנהלים של מכון וייצמן ברחובות הובע בו אמון מלא, בעקבות דו"ח שהגיש.

נסיבות פרישתו לוטות בערפל. לפי גירסה אחת, הוצע לסטולמן לעבוד בשביל מועצת המנהלים של מכון וייצמן, בפיקוחו של לווינסון. סטולמן הגיש מכתב התפטרות לוועד האמריקני ואז הובהר לו, שמקום העבודה במסגרת מועצת המנהלים אינו קיים. לפי גירסה אחרת, פוטר סטולמן בידי כהן. הוועד האמריקני מכחיש זאת.

המקורות שחשפו את המתרחש בוועד האמריקני גורסים כי סטולמן נאלץ ללכת מפני שהיה עצמאי מדי וסרב להיות „אומר הן". דובר מטעם הוועד האמריקני גורס כי סטולמן פרש „מפני שלא היה יעיל". לווינסון אמר בראיון ל„ג'רוזלם פוסט", כי סטולמן פוטר בגלל כמה מפעולותיו במשרד, לרבות נסיונותיו לפטר את אלמוג. „אלה היו פעולות של אדם חולה. חששתי שיתאבד. היינו מודאגים מאוד ממצב בריאותו של סטיו (סטולמן)", אמר לווינסון, לדברי „ג'רוזלם פוסט".

סטולמן עצמו סירב להגיב.

אלמוג, אם קיווה לרשת את סטולמן כמנכ"ל – התאכזב. השערוריה שהיתה בעת פרישתו מן העבודה עם אוניברסיטת ת"א הפריעה לוועד האמריקני למען מכון וייצמן לגייס את אלמוג במשרה מלאה בארגון ולכן נשכר לעבוד כ„יועץ". תפקידו: ייזום תרומות באיזור ניו־יורק רבתי. תמורת שירותו הוא מקבל 80 אלף דולר בשנה.

יועץ, במובן המקובל בארה"ב לפחות, הוא אדם עצמאי, הנותן שירותים למוסד ששכר את שירותיו. לאלמוג אין משרד עצמאי משלו, כמקובל אצל רוב האנשים המגדירים עצמם יועצים. יש לו חדר במשרד הוועד האמריקני למען מכון וייצמן בפארק אווניו, ויש לו מזכירה שמשכורתה משולמת מקופת הוועד האמריקני. אלמוג נהנה מהטבות השמורות לעובדים שכירים בלבד. הוא חבר בתבנית הקיבוצית של ביטוח רפואי ודמי הביטוח משולמים בעבורו על־ידי ההנהלה. אלמוג אישר זאת, אך הדגיש כי הוא משלם מס על תקבוליו מהוועד האמריקני.

שעה שסטולמן ואלמוג נאבקו על הבכורה, פעפעו בחדרי חדרים עוד פרשיות של הדחות הדחות־נגד, שסיפקו לעובדי הוועד האמריקני שפע של נושאים מרתקים לשיחה.

גב' ברברה ג'יין לונין פק, „מנהלת המשרד" בוועד האמריקני, פוטרה מעבודתה ע"י גזבר הארגון, פול גולד, בסוף השנה שעברה. לדברי כמה מקורות – ולפי תזכיר פנימי שנמסר ל„מעריב" – פנתה לונין פק לחברה לעבודה, תרזה דימישל, קתולית אדוקה, והציעה לה לקיים משכב משולש – שתיהן ועוד גבר, ככל הנראה.

דימישל הודיעה הידוּעה על ההצעה המגונה לקרדינל אוקונור, הארכיבישוף של ניו־יורק, שהוא המוורה האישי שלה. כעבור זמן פרשה מעבודתה בוועד האמריקני. „ג'ואיש כרוניקל", היוצא בבריטניה, פירסם את הדברים וטען כי דימישל התפטרה בעקבות ההצעה המגונה.

הפרקליט של לונין פק (שהוא, אגב גם פרקליטו של צבי אלמוג) אמר ל„מעריב", כי לא היתה כל הצעה מגונה וכי כל הסיפור הוא „שקר מוחלט שאין לו כל בסיס". לא היה אפשר לברר אם אכן זו היתה העילה לפיטורין. גולד אמר ב־20 בדצמבר, בראיון ל„ג'ואיש כרוניקל" בלונדון, כי החליט לפטר את לונין פק עוד לפני שפשטו השמועות על ההצעה המגונה לדימישל. „היא פשוט לא עשתה את העבודה שנשכרה לעשות", אמר גולד.

„ג'ואיש כרוניקל": המנהלת פוטרה לאחר שהציעה לחברתה לעבודה, קתולית אדוקה, משכב משולש □ זו סיפרה על כך לארכיבישוף והתפטרה □ הפרקליט: שקר מוחלט"

לדברי מקורות שעיינו במסמכים הקשורים בפיטורין, פנה פרקליטה של לונין פק להנהלת הוועד האמריקני אחרי הפיטורין, וטען כי שולחתו פוטרה מפני שחשפה מידע על אי סדרים בארגון.

בעקבות הדיונים, התקבלה לונין פק שוב לעבודה ושכרה הועלה בחמישה אחוזים. במכתב שהסדיר את החזרתה לעבודה, נאמר בין השאר: „את (לונין פק) מסכימה, שלא תמסרי לשום אדם מידע בעל אופי חסוי... הנוגע לוועד האמריקני ושתחזירי לנו כל חומר בעל אופי כזה הנמצא עתה ברשותך"...

סטולמן, המנכ"ל שפוטר, אמר ל„ג'רוזלם פוסט", כי ראה בהחזרתה של לונין פק סחיטה. לדבריו, הודיעו לו בזמן הדיונים עם פרקליט המפוטרת, כי „יש ברשותה דברים נוראים על הוועד (האמריקני)" וכי היא תתבע את הארגון לדין אם לא יחזירוה לעבודה.

פרקליטה של לונין פק אמר בשיחה ל„מעריב": „אני יכול לומר בצורה חד־משמעית, שברשותה של שולחתי לא היה כל חומר שאין היא זכאית להחזיק בו ולמעשה לא נדרשה להחזיר דבר לוועד האמריקני והיא לא ניסתה לסחוט דבר מהוועד".

גולד, האיש שפיטר את לונין פק, מחה נמרצות על החזרת המפוטרת למשרד. לאחר שבוע, זומן למשרדו של נורמן כהן – ופוטר בעצמו.

גולד היה ממורמר מאוד בעקבות פיטוריו, אך הוועד האמריקני, שידע לעשות שלום עם לונין פק, התנהג גם עם גולד. אף הוא הוחזר לעבודה. גם בהסכם עימו נאמר כי לשום צד אסור לדבר עם עיתונאים או עם כל גורם אחר על הצד השני.

בתוך המערבולת הזו, בהעדר מנכ"ל, משמשת המועצה המינהלית כזרוע הניהולית של הוועד האמריקני. בתזכיר פנימי שהופץ בתוך הוועד האמריקני ב־11 בנובמבר 1985 נאמר: „אנרכיה גמורה שוררת בכל הקשור למועצה המינהלית. אין די מידע (מוקדם) על קיום הישיבות, אין עורכים רישומים (על מהלך הישיבות ועל הנאמר בהן)... חברים ממונים ומפוטרים בלי (שהמועצה תמרוה לקיים) אפילו דבר המזכיר תהליך ניהולי תקין".

בדיקת „מעריב" העלתה, שהמועצה המינהלית נבחרה לפי תקנון הארגון, אך לא קיימה רישומים בישיבותיה לפני נובמבר 1985.

„לווינסון החזיר את הכסף"

בשיחה עם „מעריב" הגיב עו"ד לורנס בלומברג, מזכיר הוועד האמריקני למען מכון ויצמן, על הטענות שהועלו. זו תמצית דבריו:

- על השימוש שעשה לווינסון בכרטיס האשראי של הוועד האמריקני לצרכים אישיים: לווינסון סיפר לי שהיה מנוע מלהשתמש בכרטיס אמריקן אקספרס האישי שלו, מפני שמישהו עשה שימוש לא חוקי במספר הכרטיס הזה. לדבריו, נאמר לו שאינו יכול להשתמש בכרטיס. לפיכך (אומר בלומברג) נאלץ לווינסון להשתמש בכרטיס האשראי של הוועד האמריקני במשך כמה חודשים. מכל מקום, הוא החזיר את הכסף לקופת הוועד מיד.
- על העסקתו והפסקת עבודתו של סטיוון סטולמן: הסכמנו לשכור את סטולמן למנכ"ל לתקופת נסיון של שנה. בגלל הנקודות החזקות שלה: מעורבות עמוקה, קירבה למדעני מכון וייצמן ולאנשים אחרים במערכת ויכולת לקיים תקשורת עם אנשים. אבל, הנקודות החלשות שלו הכריעו: חוסר נסיון ניהולי וחוסר נסיון בגיוס כספים.

חבר המנהלים של הוועד האמריקני הגיע למסקנה שסטולמן אינו מתפקד כהלכה כמנהל. ההוצאות והתפעוליות עלו, הפיקוח הפנימי נחלש ומורל העובדים החל לרדת. סטולמן החל לפטר אנשים. היחסים בינו לבין תורמים ומנהיגים בארגון הלכו והידרדרו. התברר לנו, שלא היו כמעט מנגנוני פיקוח על עבודתו. כאשר היה בספרד, פיטר את צבי אלמוג, אף על פי שיו"ר הוועד האמריקני למען המכון, נורמן כהן, הורה שלא לעשות כן.

אחת הבעיות הרציניות של סטולמן היתה, שהוא לא היה מסוגל לעכל את המעבר מתפקיד של פעיל מתנדב בארגון לתפקיד של מנהל בשכר.

בסופו של דבר, בנובמבר 1985 התפטר סטולמן. עתה אנו מנסים לתקן את משגי העבר. שכרנו חברה שתסייע באיתור מנכ"ל מקצועי.

- על המקורות שחשפו בפני „מעריב" מידע פנימי על הוועד האמריקני: מישהו מנסה לחבל במכון וייצמן ובוועד האמריקני למען המכון. מישהו עורך מסע נקם נגד הוועד. מישהו מפיץ מסמכים כדי לפגוע בארגון. מסמכים נגנבו מהוועד האמריקני ואנו מוכנים לנקוט פעולה משפטית. אנו יודעים שמישהו מנסה להרוס את הוועד.
- על פרשת פיטורי לונין פק והחזרתה לעבודה: אני מכחיש כי גב' לונין פק ניסתה לסחוט את הוועד האמריקני. היא רצתה לחזור ולעבוד במשרד הוועד ותיצלה את הזכויות המשפטיות שמוקנות לה מכוח החוק. לאחר פיטוריה, קיבלנו מעורך הדין שלה מכתב ובו נטען, כי היא פוטרה מתוך זדון. גב' לונין פק איימה לתבוע אותנו לדין – ובניו־יורק זה הליך יקר. בעקבות בדיקת טענות שני הצדדים, הגיעה המועצה המינהלית למסקנה, שפיטורי לונין פק היו טעות. זו היתה החלטה אמיצה. החלטנו להחזירה לעבודה ולפי בקשתה – ובהמלצת סטולמן – העלינו את שכרה בחמישה אחוזים. העלאה שניתנה גם לשאר העובדים.

החלק של המכתב המסדיר את קבלתה לעבודה, שבו נאמר, כי לא תגלה מידע חסוי על הוועד האמריקני, ושתחזיר לוועד חומר המצוי ברשותה, הוא סעיף תקני, המופיע בהסכמים עם עובדים אחרים. לכאורה פוטרה לונין פק בגלל סיבות תקציביות, נסיון לקצץ בהוצאות. אנו שמחים מאוד שהיא שבה אלינו. היא תורמת תרומה גדולה לייעול העבודה במשרד ושיפורה, בתחום המיחשוב, למשל.

- בעניין ההמרדה המינית: המזכירה דימישל עזבה את המשרד מפני שלא רצתה, כנראה, לעבוד עם לונין פק, על רקע של חילוקי דעות מקצועיים. לא ידוע לי שהמזכירה התלוננה באוזני מישהו.
- על פיטורי פול גולד ועל השיקולים שהיו עשויים להניעו לפטר את לונין פק: המועצה המינהלית ופול גולד הגיעו להסכם, שלפיו מנוע כל צד מלדבר על הצד השני. לכן לא אגיב.
- על הטענה שהמועצה המינהלית „תפסה" את השלטון בוועד האמריקני ולא טרחה לערוך רישומים עד לתקופה האחרונה: המועצה המינהלית נבחרה ע"י חבר המנהלים בסוף 1984, בעקבות החלטה של חבר המנהלים לבנות מחדש את המנהיגות בארגון. תפקיד המועצה לפקח על עבודת המנכ"ל והצוות וליצור בסיס של מנהיגות. המועצה לא „תפסה" את השלטון. קיומה הוא הכרח המציאות מפני שחבר המנהלים אינו פעיל ביותר. הוא מתכנס רק פעם בשנה. אין דרישה חוקית שינוהלו רישומים מישיבות המועצה. לכן לא ניהלנו רישומים עד נובמבר 1985. פשוט לא חשבנו שהם נחוצים. בדיעבד, אולי היה צורך בכך.
- על ועדת החקירה הפנימית: המועצה המינהלית החליטה שוועדת החקירה הפנימית „תכסה" רק את שלוש השנים שחלפו מפני שפרק זמן זה חופף את כל התקופה שבה כיהן סטולמן כמנכ"ל וחלק מהתקופה של היל, המנכ"ל הקודם. כרגע, השאלה המרכזית שמעניינת אותנו היא, מדוע תפחו ההוצאות? מדוע שכרנו עובדים חדשים רבים כל כך? מדוע נכשל מערך המחשבים? אם נמצא משהו, שיצדיק בדיקה של שנים רבות יותר, נעשה זאת. מכל מקום, עתה אנו מעוניינים בדו"ח. אנו מצפים לדו"ח ביניים באמצע אפריל.
- על יחסי צבי אלמוג עם הוועד האמריקני: אלמוג הוא יועץ לפי חוזה מיוחד. הוא נחשב אחד ממגייסי התרומות הטובים ביותר שלנו. העובדה שיש לו חדר ומזכירה במשרד הוועד האמריקני אינה מעוגנת למעמדו כיועץ. היא חלק מההסכם. ישנם עוד יועצים שאנו נותנים להם שירותים. הכל תלוי בהסכם עמם. אינני רוצה להגיב על הטענות שאלמוג חתר תחת מעמדו של סטולמן.
- על משגים בעבר ועל תכניות לעתיד: אנו מנסים לתקן משגים במדיניות העבר. יש בעיות. היתה הנהלה גרועה. המועצה המינהלית שגתה כאשר התירה למנכ"ל לפעול בלי פיקוח. עתה נראה שיהיו פיקוח הדוק והקפדה על ההוצאות.

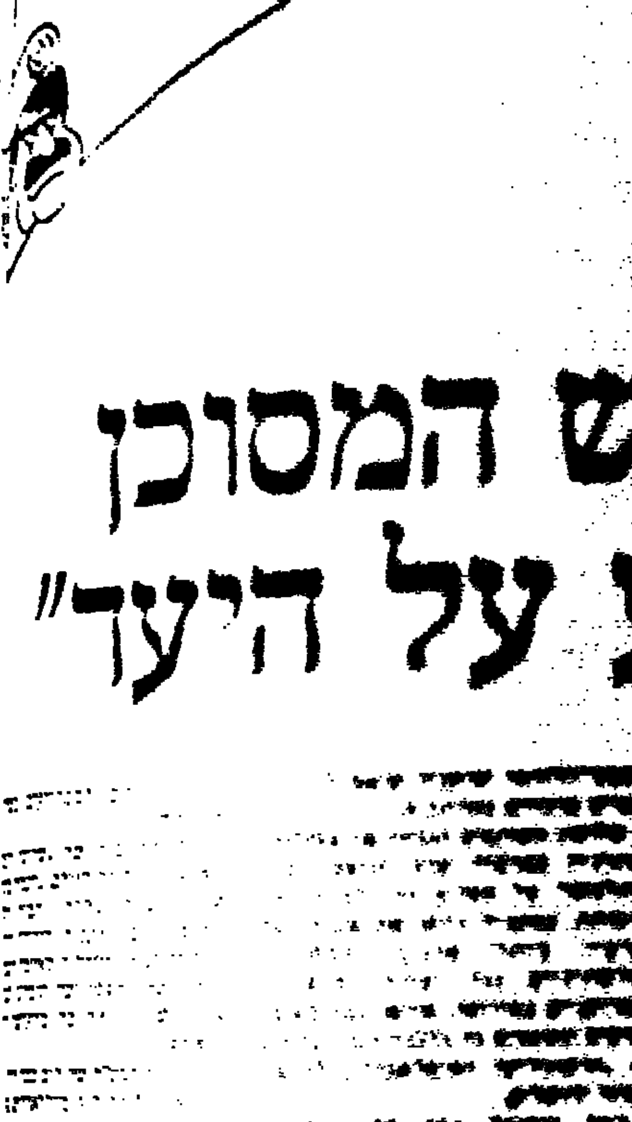

ש המסוכן
על היעד"

مكتبة الامل

דגניה בלי מתנדבים: „לסלק את הפיתוי"

מאיר כהנא הזדרז לשלוח מברק ברכה: „אתכם במאבקכם נגד התבוללות" □ לא בלב קל החליטה אם הקבוצות והקיבוצים שהמתנדבים יהיו מחוץ לתחום □ „לא הם אשמים, אנחנו נכשלנו" □ גם יש אומרים „נכנענו ללחץ דתי" □ אך נתקבלה דעת האומרים: „לא פעם הם לוקחים לנו את הילדים"

מאת אהרון דולב

מאיר כהנא הזדרז ושלח מברק־ברכה: „אתכם במאבקכם נגד התבוללות". מזכיר דגניה א', אם הקבוצות והקיבוצים, פתח, קרא, התחבט בתיאור הרגשתו. בין „לעג מר לשאט־נפש", אמר. „האיש הזה, כדרכו, לוקח מעשה חיובי והופכו קרדום לחפור בו", אמר המזכיר, איתן פרץ.

מה חיובי כל־כך במעשה הזה של חסימת הקיבוץ בפני מתנדבים זרים, מקץ עשרים שנות עבודה שלהם?

החלטת אסיפת הקיבוץ, העשוייה לבשר את קץ עידן המתנדבים הזרים בתנועה הקיבוצית, „לא בלב קל נתקבלה", נאנח המזכיר. „שילמנו מחיר כאב על חשיפת ילדינו להשפעת תרבויות ומסרים זרים". שמונה מבנות המשק נרשמו כ„אבידה" במאבק הדור־צעיר בדגניה א', שלוש מהן בשנה האחרונה לבדה. חישוקי־זהות מתרופפים, שורשים נחלשים, נישואי־תערובת, עזיבת־הבית, ירידה לניכר.

במה, איפוא, שונה החלטת דגניה מזו של החוגים הדתיים, השוללים מיפגשי־נוער יהודי־ערבי מחשש מהתבוללות וטמיעה ונישואי־תערובת?

„איננו נגד מיפגשים. אנו בעד פתיחות מירבית, לנו ולילדינו. אך לא כבית. לא כאורחים ונוכחות יומיומית מתמדת.

„הציבור חייב להבין שהקיבוץ הוא בית. המיפגש בין ילדינו למאסות של מתנדבים זרים, כמוהו כחשיפה אינטנסיווית בתוך בית משותף, בלי מחיצות, בתוך המסגרת המשפחתית. מי שמבין את נושא הקיבוץ כבית, יימנע מהשוואות כאלה, ולא יאשימנו, לא בהתבדלות מזרים ולא בהתנשאות על גויים".

החלטת האסיפה נתקבלה ברוב גדול, בלא מתנגדים. אך משאל־בזק בין חברי דגניה א' („דף לחבר", 17.1.86), מעיד, כי גם אם בדגניה יש מבינים, יש שאינם מקבלים.

מטילדה ק. אומרת, „הרבה יותר נעים בלי מתנדבים", כי „הם הכניסו אווירה לא־מוסרית". חברה צעירה, א., מגיבה על יציאת המתנדבים בברכת „ברוך השם". חברה מבוגרת, י., ברגשות מעורבים: „הם חסרים ולא חסרים. היה נעים להיתקל בהם על המדרכות ובעבודה. מצד שני, כאב לי שבנותינו נוטשות את הבית בקלות בגללם והולכות לחיות בניכר".

בעיני חבר צעיר, א', רע המעשה: „גרוע מאד. ראשית, המיגזר החקלאי והצרכני סובל קשות. שנית, נכנענו ללחץ דתי בנושא הזה, ונראה לי שזו גזענות מהצד השני..." בלוהה אינה מצטערת: „...לא פעם הם לוקחים לנו את הילדים".

התנדבות הזרים לעבודה בקיבוצים התחילה לאחר מלחמת ששת־הימים. המוטיבאציה – דרוסטרית. ישראל ההירואית, שפרצה את המצור והביסה את אויביה במלחמת־בזק, נהפכה למכה לצעירי העולם. נחשולי מתנדבים הציפו אותה ברבבותיהם. מספרם, במשך השנים, התייצב על יותר מ־20 אלף לשנה.

זה היה כוח־אדם מאסיבי, זול, שפטר את „התנועה" מהתלבטויות יתירות בסוגיה העקרונית של עבודה־שכירה. מתנדבים, קוראים להם, לא שכירים.

המתנדבים מדברים על סקרנות, הרפתקה ואתגר. צרכני ההתנדבות הגדולים, הקיבוצים, דיברו, תחילה, על קליטת מתנדבים כעל שליחות לאומית: „לפתוח לפני צעירי העולם את המפעל הציוני, את המדינה והקיבוץ, את המאבק על תקומת ישראל ואת השורשים שלנו בארץ הזאת".

המתנדבים הזרים המצויים ספגו או לא ספגו שיעור בשורשים. בני ובנות הקיבוץ, שחיו אתם – תרתי־משמע, לפעמים – החלו לאבד שורשים. מיפגש התרבויות ועוצמת החשיפה חשפו תלישות ערכיות בלתי־מודעות. תת־תרבות של סמים, שכרות, פילוסופיות היפיות נוסח ילדי־הפרחים, נהפכו תכופות לחלק מאורחות־חיים הראויות לחיקוי.

בדגניה, מחנה המתנדבים הזרים סוחר מגע הסמים מן ההתחלה ונשאר כמעט מסוחר מסמים עד הסוף. אך לא מן היתר. תופעות בודדות של צריכה וידידה עוררו, בתחילה, אי־נחת. כשהחלו להסתמן כמגמה היקפית בקיבוצים, לרבות דגניה, גברה המועקה ותחושת הבדרה להתמודד עם בעייה רצינית. זו שוב לא ירדה מסדר היום בקיבוץ, עד שהגיעה לאסיפה המכרעת, עוד ביוני אשתקד.

גם גורלן האישי של בנות המשק האובדות, הוא נושא כאוב למשפחותיהן ולמשפחת הקיבוץ כולה: „להוציא מקרה אחד, עדיין סרי למדי, של נישואים מוצלחים, נישואי התערובת של כל בנותינו עלו על שרטון".

שרה שפר, אם צעירה ומוכירה סבית במשק, ילדת הקיבוץ עינת, שנישאה לבן דגניה א' אומרת, מהיכרות קרובה עם הבנות: „הרבה דברים נשברים פתאום. שאלת הזהות הישראלית. התודעה היהודית. השייכות הקיבוצית. עתיד הילדים וחינוכם. נכנסים לנישואי־תערובת ועוברים לעולם ותרבות זרים, כמעט בלי לבטים. ברוב המקרים הנפילה מהירה ומכאיבה. בבדידות וריחוק, בהתמודדות אכזרית עם פערים תרבותיים".

שני צדים למטבע ההתנדבות, צד צד ומינה: בדרך־כלל, בנות המשק הולכות מהבית ומהארץ. מתנדבות, ברוב המקרים מתגיירות ונשארות במשק". עשרת מתנדבים ומתנדבות התגיירו, נישאו לבני ובנות המקום. אין באלה משום ניחום ופיצוי על אובדן בת או בן, שעזבו וירדו, אומרים בדגניה. מכאן ההחלטה על „סילוק הפיתוי" מגבולות הקיבוץ.

מרכז המשק, דוד מרום, מבני שכבת דור־הביניים הצעיר, אומר: „ברור לכולנו כי סילוק הפיתוי, המתגרות והידוד, אינם מירשם לחוסן פנימי. איננו נטורי־קרתא. לא העמדנו שומרים על החומות. התשובה לחשיפה לתרבות זרה איננה התבדלות. הרחקנו את הפיתוי מתוך הבית. אך ההתמודדות בבעיות האמיתיות עודנה לפנינו. התמודדות מונעת. בהגברת המאמץ החינוכי לערכים, זהות, שייכות ושורשים".

עם זאת, אין מעלמים מן הקשיים האירגוניים והפסיכולוגיים שבחיסול ההתנדבות הזרה כענף תעסוקתי, לגבי האוכלוסיה הבוגרת. תנועת מתנדבים־עובדים, שהורתה לפני שני עשורים, בתודעת שליחות לאומית, התנוונה לתלות לא בריאה. כמאתיים עובדים־מתנדבים בארבעה מחזורים שנתיים בני 50 כ"א – כמספר הבנים והבנות בני שכבות־הגיל המקבילות בקיבוץ – שיחררו רבים מחברים מעבודות־כפיים ענפיות שונות.

על התלות הגדולה במתנדבים הזרים כבכוח־עבודה, מדברים בדגניה א' במושגים של הישגים מתרופפים, חברתיים, רעיוניים, ערכיים. גם זה עזר להיות שלמים עם ההחלטה להיסגר בפני מתנדבים זרים. „יש בזה ברכה חינוכית לציבור שלנו. נחזיר את תודעת העבודה העצמית. לא נישען עוד על כוח־עבודה זמני זר".

המזכיר הצעיר, יגאל בינה, אינו מתעלם מהקשיים, אם ידיית הפתיחה תתפשט מדגניה לכל התקיבו: „אם מחר עוזבים כל המתנדבים, הקיבוצים בבעייה רצינית. לכן צריך לחזור מהר לעבודה עצמית ולוודא שענפים המסתייעים בכוח־אדם זמני, לא יפלו".

בדגניה א' לא נותר עוד מתנדב־נוכרי אחד. הענפים לא נפלים. „הוחלה שיבת חברים לעבודות שונות. תוגברה קליטת הכשרות וחבורות־נוער קיבוצי ותנועתי". המתנדבים הלכו, לא כשעירים־לעזאזל, טוען המזכיר איתן פרץ. אין לו שום טענה למתנדבים. בפרשת המישוואה מתנדבים זרים – התרופפות ערכים, הוא מאשים „רק את עצמנו".

בוגרים בשלים, הוא אומר, מפיקים רק העשרה עצמית ממיפגש תרבויות. הצצה לעולמות שונים, יחסי־גומלין תרבותיים. „אך הצעירים שלנו רואים רק את הקליפה, את המעטפת, לא את התכנים. התוצאה היא טישטוש הזהות ותלישות.

„כשאני שומע בנות שלנו, שפגשו מתנדבים, אומרות לי 'המדינה לא חשובה, יהדות לא חשובה, ארץ־ישראל לא חשובה יותר או פחות מכל מקום אחר בעולם' – אני יודע: הן בשלות לפיתוי ותלכנה מאיתנו, ואנחנו אשמים. אנחנו נכשלנו. זנחנו את החינוך הערכי לילדינו. לא העמדנו להם כלי התמודדות עם אלטרנטיבות. עם אבני־יסוד, שבשבילנו תמיד היו מובנות מאליהן. בית, עם, מולדת ומדינה, יהדות וגולה".

לדגניה א' יש מזכיר „שורשי". איתן פרץ, בן 43, דור שש בארץ, למשפחה בת הישוב הירושלמי הישן. הוא אומר, שלחמשת ילדיו הוא משתדל להנחיל את „אבני־היסוד". הוא אינו אומר כי ציבור ההורים והמחנכים במשק בכללו אינו משתדל. אבל עובדה „נכשלנו".

איתן מוסיף ואומר כי מה שהחל כמפעל (מתנדבי חו"ל) שליחותי, הפך עם השנים לשיגרת־חיים מעייפת: „פתיחות הבית לאורך שנים, לאירוח גורם ארעי מתחלף, החלה לעייף את החברים. אוכלוסיה בוגרת ומתנדבים התנתקו, הסתגרו, ציבור ציבור בתוך עצמו. רק הצעירים, משני המיגזרים, נמהלו זה בזה. שכבות הגילים חפפו וגם כמותית היתה חפיפה, כמעט כדי יחס של מתנדב(ת) לבן(בת) קיבוץ. קירבה פיזית כזאת הולידה תופעות חברתיות, למורת רוחו של הקיבוץ, מעבר לנישואי תערובת וירידה מהארץ.

„היו לנו בעיות עם נערות בנות 16, שקיימו יחסים עם מתנדבים. בני־חיילים שלנו ראו במתנדבות אובייקטים מיניים לחופשות שישי־שבת. התחלנו לראות פחות ופחות קשרים עם נוער ישראלי מצד הבנים והבנות שלנו. ודאי, שכל זה הדאיג ובישר התפתחויות לא־רצויות".

איתן פרץ סותר בלעג כל נסיון להשתמש בעבודת מתנדבים זרים כבעלה תאנה לעקרון שלילת העבודה השכירה: „כשאומרים, שבקיבוץ אין עבודה שכירה, אותי זה מצחיק. המתנדבים הזרים הם עבודה שכירה בתנאים הכי פחות הוגנים. כך שגם מבחינת היושר התנועתי חיסולה של עבודת המתנדבים תקדם הבראה ערכית".

בדיונים במשק, הסכימו רבים לטענת המזכיר פרץ, כי „תסמונת הראש־הקטן" שבה האשמה התנועה הקיבוצית, חלקה, לפחות, נעוץ במיפגש המאסיבי של הנוער הקיבוצי עם אותם מסרים של „תרבות־צעירה", שהביאו עמם המתנדבים. וכי „החשיפה ותוצאותיה חשפו והבליטו את מחדלינו החינוכיים".

המסר העיקרי שקנו הקיבוצניקים הצעירים מן המתנדבים הזרים היה: חייה היום, כי מחר תמות. „הם הגיעו אלינו מארצות ותרבויות סופר־מפותחות. הגיעו כאורחים, בלי מחוייבויות למקום. ילדינו קלטו את המסרים שלהם ביחד עם תחושת שיחרור ופורקן ממחוייבויות. אלה המסרים שגררו אותם אל עמדת הראש־הקטן".

יריית־הפתיחה בתקו"ם נורתה בדגניה. קדמו לה שניים ממשקי הקיבוץ הארצי השומר־הצעיר, להבות־הבשן בגליל ושער־הגולן, שכנה של דגניה, בעמק־הירדן. שער־הגולן, אומרים בדגניה, עברה שבר טראומטי. שישה־עשר בנים ובנות הלכו מן הבית והמדינה, בעקבות בני־זוג מקרב המתנדבים־הזרים.

„ובשומר־הצעיר", אומרים השכנים בדגניה, „מתנכים במוסדות תנועתיים. נושא כירידה מהארץ נחשב לכישלון חינוכי עמוק וחורב". גם בדגניה א'.

מכל מקום, בעת האחרונה ניכרים שם סימנים מובהקים של חשבון־נפש מעשי. הכיוון, ככל הנראה, הוא בראיית זהות לאומית, שורשים ישראליים ותודעת יהדות, ככלים שלובים. „היום, אם תעבור בכל מבני הציבור בקיבוץ, לא תמצא אחד שאין מזוזה על דלתו", אומר המזכיר איתן פרץ. בדגניה ב' הסמוכה, כבר יש בית־כנסת. בדגניה א' יש חברים שרוצים בית־כנסת. מדברים, מתווכחים. יש גם שוללים. אך נראה שרבים יותר מחייבים.

איתן פרץ: בין לעג מר לשאט־נפש

רוצים בית־כנסת

„בית־כנסת בדגניה א', משאל־בזק בחדר־האוכל" („דף לחבר", 7.2.86):

„...חגים, באירועי בר־מצווה, באבל, עולה השאלה: בית־כנסת בדגניה, כן או לא? החלטנו לטפל בשאלה. להלן תגובות חברים.

ליה: „בעד... אולי ארון־קודש במועדון". חגי: „חס־וחלילה. קודם, שיפתחו את בריכת־השחיה ביום־הכיפורים, אחר־כך יהיו איתי בענייני דת". תמיר: „כן לבית־כנסת. צריך להיות מבנה שישמש כבית־כנסת".

יהודית דוראני: „כן. חשוב מאד. בעיקר לילדים שלנו, שלא נצטרך ללכת לדגניה ב'". אילנה יקר: „כן. כדי שיהיה מקום לערוך טקסים של בר־מצווה ובמקום צום. המרחק לדגניה ב' מקשה, כשזה בבית, יותר נוח לבקר לעתים יותר קרובות, בייחוד בחגים". דרורה: „כן, מאד".

איציק שפר: „החלטה על הקמת בית־כנסת חייבת לעבור אספה ...לפחות 30 חברים צריכים להתחייב לבוא לבית־הכנסת, כדי שהמקום יהיה מכובד". אביבה קרישנר: „לא צריך. יש בית־כנסת בדגניה ב'". אבנר עבאר־די: „אני בעד חושב שזה חשוב". יוסי הכבאות: „במושב ליצים לא תשב". לראיה: „אני בעד. חושבת, שזה מאד חשוב"...

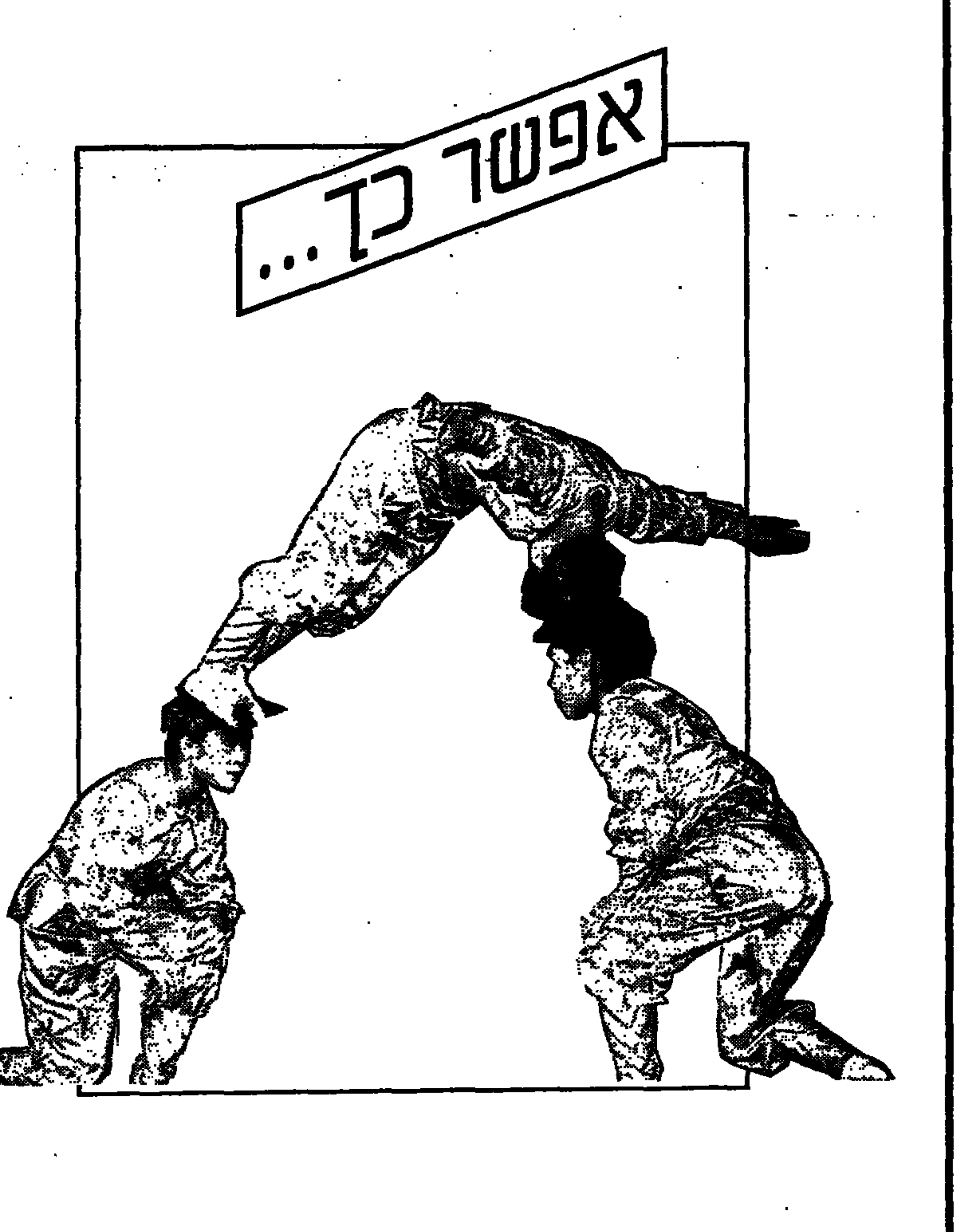

פרטים היום ב„שווקים"
גיתם מערכות תדמית

ז'ק נאסר: אימפריה בניו־יורק, מפעלים בפיליפינים, בנים משרתים בצה"ל

רכישת הבנק הבינלאומי על ידי המיליונר היהודי יליד חאלב, שנלחם במלחמת השחרור וירד מן הארץ ב־1952, מעוררת גל של ניחושים □ האם עיתוי הרכישה קשור בהדחתו של פרדיננד מארקוס בפיליפינים? □ האם התעוררה אצלו „הנקודה הישראלית"? מקורביו אומרים על ז'ק (במשפחה קוראים לו יעקב), „הוא יודע לעשות את הצעד הנכון בזמן הנכון"

מאת רן דגוני
סופר „מעריב" בניו־יורק

„לז'ק נאסר (יעקב בפי בני משפחתו) יש חכמת חיים עצמה, שנצברה בשנים רבות של 'התבשלות' בסיר הלחץ של עולם העסקים", אומרת השבוע אישיות ישראלית, המכירה היטב את המיליונר הישראלי־פיליפיני־אמריקני, שרכש עתה את השליטה על הבנק הבינלאומי הראשון. „ז'ק למד באוניברסיטה של החיים. הוא יודע לעשות את הצעד הנכון בזמן הנכון".

יש גורסים, שרכישת הבנק מעידה על סגולתו של נאסר לעשות מה שצריך מתי שצריך. מבחינתו – אומרים מקורביו – מעולם לא היה הזמן מתאים יותר לשנות את מערך מרכזי הכובד באימפריית העסקים שלו. כמה אנשי עסקים בניו־יורק, הקרובים לתעשיית הטקסטיל, משערים שעיתוי רכישת מניות הבעלות על הבנק הישראלי, קשור בהדחתו של פרדיננד מארקוס מכס הנשיאות בפיליפינים.

לדברי מקורות בניו־יורק ולפי ידיעות בעיתונות, מרוכז בפיליפינים חלק גדול מהעוצמה הכלכלית של נאסר. מפעלי הטקסטיל והאביזרים הביגוד שבבעלותו, הם מהגדולים במדינה. כמו אנשי עסקים רבים, שגשג נאסר בפיליפינים תחת שלטון מארקוס, שהעמיד נגה חסד ליזמים פרטיים.

אי־אפשר לעמוד במדוייק על טיב היחסים בין נאסר לבין מארקוס, ששקד במסתרים להגדיל את הונו. אך מפסיפס של ידיעות באמצעי התקשורת האמריקניים, אפשר ללמוד משהו על הקשרים בין נאסר ומשפחתו לבין משפחת הרודן, שצברה נכסים בארה"ב, כפי שאוספים אוספים בולים.

בין נכסי־דלא־ניידי בארה"ב, שהבעלות עליהם מיוחסת לפרדיננד מארקוס או לאשתו, אימלדה, מצויים ארבעה בניינים מסחריים במנהטן. שוויים מוערך, לפי פרסומים ב„וול סטריט ג'ורנל", „ניו יורק טיימס" ועיתונים אחרים, בכ־350 מיליון דולר. הבניינים הם: גורד שחקים בן 70 קומות בוול סטריט; מרכז הקניות הנוצץ הראלד סנטר, מול חנות הכלבו „מייסיס"; בניין ברחוב ה־57 פינת השדרה החמישית ובניין מסחרי במדיסון אוניו.

הוא תרם לכל המפלגות. מי שבא – קיבל □ „יש לי בן בחיל הים ובן בחיל האויר. איפה אשקיע כסף אם לא בישראל?"

ארבעת הבניינים מנוהלים על־ידי חברת „ניו יורק לנד". בעלי החברה הם האחים ג'וזף וראלף ברנסטיין. ג'ק נאסר הוא הדוד של שני האחים.

לאחים ברנסטיין שורשים עמוקים בפיליפינים. ראלף, בן 27, נולד במנילה הבירה. ג'וזף, בן 36, מספר כי למד את שפת טאגאלוג, המדוברת בפיליפינים לפני שלמד אנגלית. הדוד ג'ק – מספר „רילג' וויס" – „מכיר היטב את משפחת מארקוס".

נאסר – אומר העיתון – העסיק את אביהם של שני האחים, ויקטור, עד 1962. אז עברה המשפחה לארה"ב. המפעלים נותרו על כנם ומנוהלים בידי מנהלים מקצועיים.

ראלף וג'וזף „שיחקו בגדול", כבר בימיהם הראשונים בניו־יורק. הם שלחו ידיהם בעסקי נדל"ן, בקבלם לידיהם את ניהול ארבעת הבניינים, בסוף 1982.

האחים לא הודו מעולם בפומבי, שהבניינים הם רכושה של משפחת מארקוס, באמצעות מערכת סבוכה של חברות, הרשומות במקומות אקזוטיים. גם משפחת מארקוס לא הודתה בכך מעולם.

לפי „וול סטריט ז'ורנל", סיפר ג'וזף ברנסטיין למכרים, שביקשו לדעת כיצד נפל נתח שמן כל כך בחלקם של האחים הצעירים, כי מקור הכסף שמאחורי הפרוייקטים הגדולים הוא משפחת ניסים גאון מז'נווה. אשתו של ג'וזף היא בת למשפחת גאון.

„הרושם הכללי שקיבלנו, בעת ביצוע העיסקה (של מכירת אחד הבניינים לאחים), היה שג'וזף נשא נערה שווייצרית עשירה ושמשחק פה כסף שווייצרי", סיפר ל„וול סטריט ז'ורנל" ג'ורג' קומפורט, שסייע במו"מ למכירת גורד השחקים בוול סטריט, למשקיעים שאותם ייצגו האחים ברנסטיין.

אי־אפשר היה לברר אם ג'ק נאסר קשור בעסקות הנכסים שהבעלות עליהם מיוחסת למשפחת מארקוס ואף לא אם נאסר „שידך" בין אחייניו לבין משפחת הנשיא המודח. בני משפחת נאסר בניו־יורק וג'וזף ברנסטיין סרבו לענות על שאלות סופר „מעריב" (ג'ק נאסר עצמו טס לאירופה ולא היה אפשר לקבל ממנו תגובה).

מקורות בענף הטקסטיל סיפרו, כי נאסר לא נהג לחשוף מידע על מפעליו במנילה. בפרסומים שונים הוא מתואר כ„יצרן" ו„יבואן", בעל משרדים במנילה ובניו־יורק. לפי הערכות, נע הונו בין 130 ל־150 מיליון דולר.

המקורות אמרו, כי יש להניח, שנאסר חש לא בנוח בעקבות הדחתו של מארקוס וכי ברכישת הבעלות על הבנק הבינלאומי הראשון יש לראות סימן למגמה של התקפלות מהירה מהפיליפינים והעתקת מרכז הכובד לישראל.

האישיות הישראלית, המכירה היטב את נאסר, חולקת על השערה זו. לדעתה, חילופי השלטון בפיליפינים כלל לא השפיעו על מעמדו של נאסר במנילה. השליטה החדשה, קוראזון אקינו, מעוניינת שנאסר יוסיף לקיים את מפעליו, הנחשבים מקור תעסוקה חשוב בפיליפינים.

לדברי האישיות, אמר נאסר לא פעם: „אני חייב לחזור לארץ. אני חייב לתרום".

„אם תשאל אותי מה מריץ את נאסר, אומר, שהוא מודרך ע"י רצון כן לחזור ארצה ולסגור מעגל שהחל בחאלב, סוריה, עיר הולדתו. הוא יהודי הגאה ביהדותו ומשתדל לתת תוכן יהודי לילדיו".

„מישהו שאל את נאסר, מדוע הוא משקיע כסף רב כל כך בבנק הבינלאומי. תשובתו היתה: 'אינני מבין את השאלה. יש לי בן בחיל הים ובן בחיל אויר. איפה אשקיע את הכסף, אם לא בישראל?'".

לנאסר אכן קשרים בישראל, שממנה ירד ב־1952, לאחר כמה שנות עבודה ונופית השתתפות במלחמת השחרור.

נאסר עלה לארץ עם משפחתו מחאלב ב־1935, בהיותו בן שש. הוא מחזיק בדרכון ישראלי. אשתו הראשונה ושלושת ילדיהם מתגוררים בארץ. נאסר, אשתו השניה וילדיהם הקטנים מבלים את חודשי הקיץ בוילה מפוארת בקיסריה.

לפי המסופר, יש בבעלותו של נאסר שטח קרקע הנמצא בפיתוח, סמוך לירושלים.

בניו־יורק, מתגורר נאסר, גבה־הקומה והנאה, בבית מפואר בלונג־איילנד. הוא חבר בקהילת יהודי סוריה ונחשב שומר מצוות.

בקרב סוחרי טקסטיל בניו־יורק לא זכה נאסר בציון גבוה. היו שכינוהו „סמרטוטר", בגלל הבגדים הזולים שהוא מייצר בייצור המוני.

נוסף למפעליו בפיליפינים, נוהג נאסר לחכור מפעלים שלמים במזרח הרחוק, כאשר מזדמנת לידיו עבודה גדולה. הוא מקיים קשרי עבודה הדוקים עם ישראלי המתגורר בארה"ב, חיים רבה, הבעלים של החברה הענקית „ג'יטאנו" לשיווק טקסטיל ועם התעשיין האירופי אנדריי הרץ, מחברת „ה.ק.ה. אינדאסטריז", המתמחה בשיווק טקסטיל.

בארץ התפרסם נאסר בראשונה בשנה שעברה, כאשר ניסה לקנות את חברת „אתא". שר המסחר והתעשיה, אריאל שרון, תמך בו. באותה עת נפוצו שמועות, שנאסר היה בין התורמים שמימנו את הוצאותיו של שרון במשפטו נגד שבועון „טיים".

„מה היהודי בכך" – אומר ל„מעריב" מקור המקורב לנאסר. „הוא תרם לכל אחד. לכל המפלגות. מי שבא – קיבל. מצחיק שמצביעים על שרון כעל יוצא דופן. ומפלגות אחרות לא קיבלו?".

„נאסר הוא אדם ממולח, המכיר את המערכת בארץ", אמר מקור אחר. „יש להבין שאין הוא כובל עצמו לאיש. משפט אחד יתאר אותו בצורה הטובה ביותר: הוא אינו מונח בכיסו של איש".

ז'ק נאסר: בוגר האוניברסיטה של החיים; לא בכיס של אף אחד...
צילם: שמואל רחמני

ארבעת הבניינים בבעלות משפחת מארקוס בניו־יורק (השווים 350 מיליון דולר), מנוהלים על ידי האחים ברנסטיין, שז'ק נאסר הוא הדוד שלהם

פרחה לא עוברת לבינלאומי

אמו בת ה־86 של ז'ק נאסר חיה בתל־אביב □ היא קראה על רכישת הבנק בעתון „כמו כולם" □ „כל המשפחה באמריקה. כשהוא בא לארץ, הוא מגיע לכמה דקות, מנשק אותי ורץ לעסקים שלו" □ „אם הוא חושב שצריך לקנות בנק, שיהיה לו לבריאות"

מאת יצחק בן־חורין

פרחה נאסר לא עוברת לבינלאומי. מתחת לחלון ביתה בתל־אביב, יש סניפים של בנק לאומי ודיסקונט. בשביל הפ־עילות הפיננסית של הישישה, בת 86, המוגבלת למשיכת הקיצבה והסיוע מהילדים באמריקה, זה מספיק.

העובדה שהבן שלה, ז'אק נאסר, קנה בנק, לפני ימים אחדים, אינה מע־לה ואינה מורידה לגביה. מה שחשוב לה זה שהילד יהיה בריא. „אם הוא חושב שצריך לקנות בנק, שיהיה לו לבריאות. אני אמא שלו ולא מתערבת. הוא לא מספר לי על העסקים שלו. כמו כולם, קראתי גם אני את הידיעה שהוא קנה בנק. גם בעניין 'אתא' לא ידעתי כלום. פתאום ראיתי אותו בטל־וויזיה. כשהוא בא לארץ, הוא יושב בבית מלון. מגיע לכמה דקות, מנשק אותי ורץ לעסקים שלו".

לדבריה מתגנבת נימה של טרוניה. „אני לבד כאן. כל המשפחה, הילדים, באמריקה. אין לי אף אחד. שיהיו בריאים הילדים, כולם באמריקה. הם רוצים שאני אבוא אליהם, אבל אין לי מה לעשות שם. אני לא מבינה את השפה".

פעם אחת בודדה היגרה, מעיד הד־לדתה חאלב, בסוריה. זה הספיק לה. בת למשפחה מבוססת, שלא ידעה בעיות כלכליות. במה עסק אביה? סביר להניח שבמסחר. הישישה אינה זוכרת. בגיל 13 חיתנו אותה עם רפאל נאסר. בשנת 1935 הגיעו לירושלים. את רוב שנותיהם הם עשו בתל־אביב, ברחוב המלך ג'ורג'.

מאז נפטר בעלה לפני 15 שנה, מתגוררת פרחה נאסר בתל־אביב. עוזרת הבית הפיליפינית פותחת את הדלת.

פרחה, ישישה נאה ומטופחת, בגדיה משובחים, מרופדת בתכשיטים, בעלת גינוסים נאים: „אני שומרת על הבריאות שלי על־ידי עבודה. העוזרת עוד ישנה, כשאני קמה בבוקר ומכינה את האוכל", היא ממתיקה סוד ומובילה אותנו לסלון עם ריהוט עתיק, מסוגנן. הקיר מכוסה בצילומי הבנים והנכדים. פרחה נאסר מתקשה להיזכר כמה נכ־דים יש לה. הקיר הזה הוא הקשר היח־יד עם בני משפחתה, שרובם חיים בחו"ל.

היו שבעה ילדים: הבנות פורטה, ויר־קי, הלנה, והבנים עזרא, אלברט, ז'ק ומוריס. עזרא התגייס במלחמת העולם השניה לצבא הבריטי, נלכד בידי הנא־צים והוצא להורג. פרחה נאסר ממאנת להנחם עד עצם היום הזה, מצביעה על תמונה גדולה שלו התלויה על הקיר.

על הבנים החיים אין היא מרבה לד־בר. אבי כלתה, אשתו של ז'ק, נוכח בשיחה, קוטע את דבריה כל פעם שהיא מנסה לספר על עצמה ועל מש־פחתה. טוען שזה לא מעניין.

בשלב מסויים הוא מסתודד איתה והגברת נאסר אומרת שאינה מרגישה טוב, מציעה שנפגש כשיגיע ארצה בנה ז'ק...

עצמאי
מס הכנסה נותן לך עד 31 במרס 86
אפשרויות לנצל זכויותיך במס.
אם אתה רוכש "עדיף" לעצמאי ב"הסנה" אתה יכול להשקיע 16% מהכנסתך
(לעומת 12% בלבד בקופות הגמל הבנקאיות).
בדבר יתרונות נוספים של ביטוח "עדיף" לעצמאים, פנה מיד לסוכני קבוצת "הסנה"
קבוצת הסנה

هكذا من الأصل

صكنا من الاصل

אנשים השבוע | מרק סגל

מכבש־הקסם של זובין מהטה

פורים הקרים באו השנה, כשהמאסטרו זובין מהטה התחפש ליועץ הממשלה למדיניות־חוץ. הופעתו הקדם־פורימית הזלה בשיאו של פסטיבל היובל שלו, בעת שראש הממשלה שמעון פרס ואשתו סוניה פתחו את ביתם לחגיגת יום ההולדת החמישים שלו.

בין המוזמנים שהוזמנו, לפי בקשתו של מהטה, כך שמעתי, היו הנשיא חיים הרצוג ורעייתו אורה, שר הבטחון יצחק רבין ורעייתו לאה, סגן ראש הממשלה יצחק נבון ורעייתו אופירה, ושר התעשיה והמסחר חובב המוסיקה ומגן־התזמורת, הוותיק אריאל שרון ורעייתו לילי.

ותן המסיבה הרגיש באוזני המוזמנים איזו חשיבות פוליטית ליחסי ישראל־פולין נודעת לצאתה של התזמורת הפילהרמונית בביצועו למסע ההופעות המתוכנן בפולין בחודש הבא.

מהטה חזר והסביר מדוע חשוב כל כך שלוח הזמנים המקורי שלו יישמר, גם במחיר הפרת החוזה רב־השנים של הפילהרמונית. לפי החוזה, עליה להופיע ארבע פעמים בחודש הבא עם המתחרים שיגיעו לשלב הגמר בתחרות הפסנתר הבינלאומית הרביעית ע"ש רובינשטיין.

אנשים כמו יצחק נבון – מפטרוני התחרות – נעו כידיו. תחילה תבעו לכבד את התחייבויותיה של הפילהרמונית. אחר כך נסוגו בלחץ מכבש־הקסם של מהטה. אולי שכחו כי מדובר לא רק ביום הולדתו החמישים של מהטה, אלא גם ביום הולדתו המאה של ארתור רובינשטיין. כי דמויות מוסיקליות ידועות שם מהעולם כולו אמורות להגיע ארצה כדי להלוק כבוד לזכר הפסנתרן הדגול. ושרובינשטיין פעל לא פחות מכל מנצח חי למען ישראל והתזמורת הפילהרמונית שלה. ואולי אף מעט יותר.

מהטה, יליד הודו שבכיסו במנהטן, היה למיצער גלוי־לב דיו להתוודות באוזני עיתונאי אחר, שהסיבה שהוא אינו יכול לשנות את לוח הזמנים שלו, היא, לדברי אותו עיתונאי, איש „הארץ": „האם אני יכול להפר את החוזה שלי עם הפילהרמונית של ניו־יורק?".

חוץ מזה, מהטה הוא ג'נטלמן. הוא אינו יכול לאכזב את ידידתו הטובה, שדרנית רשת אי.בי.סי. ברברה וולטרס. היא מבקשת, כך נמסר, לצלם את מסע הופעותיו בפולין, במיוחד את הקונצרט באושוויץ.

בתוך כך, דומה ראש עיריית תל־אביב,

זובין מהטה: יועץ וג'נטלמן

שלמה (צ'יץ') להט, בעודדות, את העצה (אולי ההיתולית) לנצל את הכסף שחשב לתרום למסע התזמורת בפולין, לטובת חיסול שביתת עובדי הנקיון. על מסירותו של צ'יץ' לתרבות יעידו מליון הדולר שהקציב למוזיאון הארץ, שבראשו עומד מפקדו משכבר הימים, גנדי (רחבעם זאבי), המוזיאון הקרוי היום בפי העם „הדיסנילנד של גנדי".

לא בכדי מפרשים ליצנים את ראשי־התיבות של „תזמורת פילהרמונית" – ת"פ – כ„תזמורת פרטית". של מהטה, כמובן. כאשר הדברים נוגעים למועצה הציבורית של הפילהרמונית, האמורה להיות כלב השמירה שלה, מצליח תמיד קיסמו האישי של המאסטרו לסחרר את המועצה הנכבדת.

ההחלטה האחרונה של המועצה מדברת על „מציאת סידורים חלופיים" כתנאי לצאתה של התזמורת לפולין. נשיא לשכת עורכי הדין הקודם, ד"ר אמנון גולדנברג, שהוא חבר המועצה, אמר לי השבוע שמהטה הרגיע אותו כי בידיו התחייבות של התזמורת הסימפונית ירושלים־רשות השידור, להחליף את הפילהרמונית בהופעה עם העולים־לגמר בתחרות רובינשטיין.

מהטה שטח את טענותיו לפני „פסגה" שבה נכחו נאמנו, מזכיר הפילהרמונית, אבי שושני, אנשי אגודת רובינשטיין זלמן שובל, (יו"ר) יוסף תכמי, ליאון רקנטי, מנכ"ל האגודה יעקב ביספורייצקי ואנשי רשות השידור דוד ארמון ומיכל זמורה־כהן, שהיא גם יו"ר חבר השופטים בתחרות רובינשטיין.

את טענת אנשי התזמורת, שבמסע לפולין תומך פרס, יירט שובל. הוא אמר שראש הממשלה לא נקט כל עמדה. מסקנות „הפסגה": מהטה ושות' הם הצריכים להשפיע על פרס להתערב והם הצריכים להניע את התזמורת הירושלמית לרדת מ־120,000 דולר ולהסתפק ב־80,000 שעמדה הפילהרמונית לקבל לפי ההסכם.

השבוע שמעתי שמהטה הציע פיתיון לאנשי התזמורת הירושלמית – להסיר את הווטו של הפילהרמונית על הופעות שלהם בהיכל התרבות. גולדנברג אמר לי שהוא תמיד הפציר בפילהרמונית להרשות גם לתזמורות אחרות להופיע בהיכל התרבות.

נורמליזציה

יום השנה השביעי לטקס החתימה על הסכמי קמפ־דייוויד במדשאה הדרומית של הבית הלבן, לא הוציא המונים לרחובות. אחרון המוזיקנים שהשתתף בטקס ההוא ושעודנו חבר ממשלה, היה השר־בלי־תיק עזר וייצמן.

הוא עדיין מסרב לגלות את לבו. הצלחתי לחלץ ממנו רק את ההערה הקצרה: „יכול היה להיות יותר גרוע, צריך להיות יותר טוב".

אחרי זה הוסיף: „קודם אנחנו צריכים לעשות נורמליזציה עם עצמנו". למה הוא התכוון?

מסיבה אריסטוקרטית

בביקור קצר בלונדון, שמעתי מלורד ויידנפלד, שאינו רק מוציא לאור חשוב אלא גם אחד החברים הפרו־ישראלים ביותר בבית הלורדים הבריטי, שם הוא מכהן כדובר הסיעה הסוציאל־דמוקרטית בענייני חוץ, על תוכניות לחגוג בקרוב את יום השנה המאה להולדת דוד בן־גוריון.

ויידנפלד מקים בבריטניה ועדה ציבורית לחגיגות אלו. הוועדה מורכבת מראשי כל הזרמים בקהילה היהודית. הוא עצמו יהיה היו"ר.

חוץ מזה, הולך לפניו שמו כמארח של מסיבות נוצצות משני עברי האוקיאנוס האטלנטי. ויידנפלד ניחן בכשרון לקבץ

ליידי אנטוניה: יופי וברק

יחדיו את המשפיעים, המבריקים, והיפות של הממלכה.

בביתו האריסטוקרטי בצלסי, ליד גדת התמזה, כללה רשימת האורחים את שני המחזאים הידועים ביותר באנגליה כיום, שניהם יהודים – תום סטופארד, המזכיר אוסקר ויילד שופע בריאות, והרולד פינטר, ששפמו השחור וחליפת־העסקים השחורה שלו, שיוו לו מראה של סוכן בורסה מצליח.

אשתו היפה של פינטר, סופרת היסטוריונית ידועה, ליידי אנטוניה פרייזר, סיפרה לי באותו ערב שהיתה אורחת בסעודת הצהריים שערכו, בארמון קנסינגטון, הנסיך צ'ארלס ורעיתו דיאנה לכבודו של ראש הממשלה שמעון פרס בעת ביקורו בבריטניה לפני כמה שבועות.

אורחים אחרים באותה סעודה ובאותו ערב, אצל ויידנפלד, היו הלורד והליידי אנאן. הליידי אנטוניה סיפרה לי איך פרס „הסתדר נפלא" עם יורש העצר הבריטי ודיאנה, ואיך הוא התפעל משאלותיהם המלומדות של בני הזוג המלכותי.

אהבת אין־ברירה

כאשר שמעון פרס השתתף בקבלת הפנים הרשמית בשטוקהולם, אחרי הלווייתו של אולף פאלמה, הוא נפגש עם נשיאה של גאנה, ג'רי רולינגס. פרס סיפר לו על ביקורו בגאנה ב־1955, כשהיה מנכ"ל משרד הבטחון.

רולינגס הגיב: „אנחנו אוהבים את ישראל. היא בתנ"ך, אין לנו ברירה". פרס השיב: „אנחנו יצרנו את התנ"ך לפני שהתנ"ך יצר אותנו".

ועוד מאותה התכנסות – ראש ממשלת איטליה בטינו קראקסי פנה אל פרס וביקש שיסביר לו מה היה בועידת חרות. פרס הצליח להתחמק.

מקצוען וחובב

הופעתו הציבורית האחרונה של הנסיך אנדרו, לפני ההודעה על ארוסיו לשרה פרגוסון, היתה בטקס פתיחת תערוכת הצילומים „רשמים מישראל" ב„סלפרידג'ס".

ספרו של אנדרו, צלם חובב, „תצלומים", נמכר בתערוכה עוד יותר מזה

הנסיך אנדרו: מכירה טובה

של דודו המקצוען, לורד סנאודן, „מבט ראשון על ישראל". חוץ מתמונה יפה של טדי קולק משוחח עם חייט ערבי בעיר העתיקה, מכיל הספר של סנאודן בעיקר תמונות של חיילי צה"ל, כוהני דת ערבים, מקומות קדושים לנצרות ויצאנית תל־אביבית גלעגת.

מחווה לידיד

ראש הממשלה יטוס שוב בשבוע הבא לארצות־הברית לשלושה ימי מסע־דילוגים: ניו־יורק־וושינגטון־ניו־יורק. הסיבה הרשמית לנסיעה היא מחווה לידיד ותיק, נשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן, במשתה היובל של הקונגרס.

בהיעדרו של הנשיא רונלד רייגן, יוכל שמעון פרס להקדיש זמן רב יותר לידידו הטוב בוושינגטון, שר החוץ ג'ורג' שולץ. הם ידונו על חידוש תאוצת תהליך השלום, עידוד השקעות הון בישראל, וגיוס שבע המדינות המערביות המתועשות למימון „תוכנית מרשאל" של פרס למזרח־התיכון.

חוץ מזה יקבלו פרס במחיצתם של מקס פישר, צ'ארלס ברונפמן ומרדכי מנדל, הטרויקה של כוח המשימה היהודי בארצות־הברית. הוא גם יציג תוכנית חומש חדשה לפרויקט שיקום השכונות לפני ראשי המגבית היהודית המאוחדת.

האיכות והעיצוב
של מטבחי רגבה
עדיין
במחיר מוקפא
ובתשלומים שקליים נוחים.
לתקופה מוגבלת!

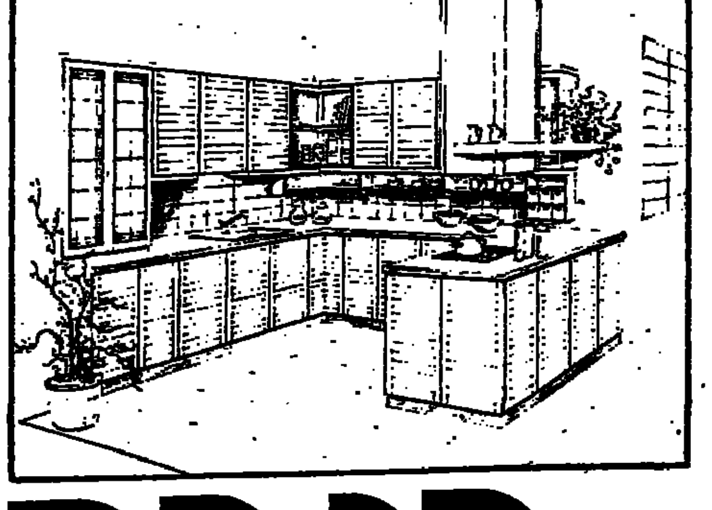

רגבה
פרטים בסוכנויות:
תל־אביב - רחוב אבן גבירול 30, טל': 252478/9 (03)
רחובות - רחוב יעקב 3, (מעל הסופרמרקט) טל': 476003 (08)
ראשון־לציון - רחוב רוטשילד 117, טל': 957527 (03)
רמת־גן - רחוב קריניצי 5, טל': 733011 (03)
הרצליה - רחוב וייצמן 20, טל': 543557 (052)
נתניה - רחוב שמואל הנציב 30, טל': 42262 (053)
אביטל

אפשר כך...

...ואפשר ללכת על בטוח.
גיתם מערכות תדמית
פרטים היום ב„שווקים"

דו"ח / אמנון אברמוביץ'

ישראל וקדאפי: מה הוא קופץ?

כאשר ישראל מבצעת פעולה נגד מרכז טרור, ארצות־הברית לא ממהרת לקפוץ משמחה. קשה להיזכר במצהלות ששון וגיל שעלו מאמריקה נוכח הפצצת בסיס המחבלים בתוניס או יירוט המטוס הלובי.

חרף זאת וחרף הציווי לפיו בנפול אויבך אל תשמח – מיהרו ראש־הממשלה ושר החוץ להתלהב בקול רם מהפעולה האמריקנית במפרץ.

ייתכן שאין לנו די תבונה כדי לא לעלוז, ואולי לא מספיק חופש פעולה מדיני כדי לסרב לבקשת ארצות־הברית לצאת בהודעת־תמיכה.

התקפה על לוב אינה יכולה להוות תקדים משמח. מחר תאמץ בריה"מ את הרעיון ותתקוף את הקדאפי שלה, או את מי שהיא חושבת לקדאפי, במזרח־התיכון.

ארה"ב לא תתקוף, למשל, את פידל קאסטרו למרות שהוא מאמן וממומן טרור לא פחות ממועמר קדאפי. אולי משום שקובה נהנית ממחוייבות רוסית אמיתית, אולי משום שהמזרח־התיכון הוא מין כזה מקום שבו אפשר מדי פעם בפעם לעשות פורים. בוודאי נשיא הנאבק על תקציב בטחון, בוודאי נשיא באמצע שנות השבעים שלו והקדנציה השנייה.

לפני שנים אחדות הציע שר החוץ האמריקני אלכסנדר הייג להקים במיאמי תחנת־שידור אשר תשדר אל הגוש הקומוניסטי, ובעיקר לקובה. אפילו הרעיון הזה נפל.

מועמר קדאפי הוא תופעה. בעת המצור על ביירות הציע ליאסר ערפאת להתאבד. אילו נענה לו ערפאת, היה היום לקדאפי מבוקש־אמריקה אחד פחות. ובכל־זאת קיים פער בין האלימות המילולית שלו לבין נכונותו ליטול סיכונים. קשה לקבוע אם הפער נובע מחוסר יכולת או מזהירות. על כל פנים, קדאפי יותר נובח מנושך.

המיתקפה האמריקנית גרמה לו לאבד כמה ספינות ותחנות מכ"ם. אבל רק ימים יגידו אם תגרום לו לאבד יוקרה בעולם הערבי.

איך שלא יהיה – נושאות המטוסים קוראל־סי, סראטוגה ואמריקה יסיימו תוך יומיים את הטיול ויעזבו את האיזור. נושאת המטוסים ישראל נשארת כאן.

טלוויזיה: היום שלפני

היכולת הגרעינית של ישראל היא נושא תקשורתי בוער. בקביעות עונתית ותמיד ערב עיסקת נשק אמריקנית־ערבית נוטלים את תפוחי־האדמה הקרים האלה ומחממים אותם מחדש. רוצים לומר, שלפתחה של ישראל לא רובצת בעיית קיום, שנוקשותה המדינית היא המונעת הסדר, שעוצמה מתפנקת היא העומד מאחורי סרבנותנו ללכת לפשרה.

המסר הזה הוטמע שוב בכתבה העונתית של רשת הבי.בי.סי. שהוקרנה ביום ששי שעבר ב"השבוע־יומן ארועים". דראמה טלוויזיונית מותחת, מרתקת ורבת עלילות. עם מינון נכון של מלל ותמונה, ראיונות ודיווח. עם תצלום מרחוק ומטושטש של מטוסים מסתוריים טסים ונוחתים, ותקריב דראמאטי אל אצבעות ידיו של עתונאי המקישות על קלידי מכונת־כתיבה הפולטת צליל מקשים וגילויים מהממים.

מקצוענות חזותית מושלמת שהצליחה כה יפה חוץ מאשר לכסות על בורות ורשלנות מדהימה:

הכור הגרעיני בדימונה, ראינו שם, מוסווה כ"סיבי דימונה". דבר שהיה נכון אולי לפני עשרים שנה. אילו הטריח עצמו הצוות על תחקירנו, עתונאיו וצלמיו לטייל באיזור, היו רואות עיניהם שלט גדול מאיר־עיניים: קמ"ג – הקריה למחקר גרעיני.

במכון וייצמן התמים בעיר רחובות השלווה והמודיקה, למדנו לדעת, מייצרים את פצצות הגרעין הישראליות. משהו שנשמע כמו פאראפראזה של הגשש־החיוור על הנשיא קציר. יכול כל אחד, כולל איש צוות הבי.בי.סי., להלך לו להנאתו בתוך מכון וייצמן ולהיכנס לתוך כל פינה וגומחה. אף חדר ואף מבואה לא יהיו חסומים בפניו.

כתבת הבי.בי.סי. אמדה את ריחוקה של ישראל מפצצה גרעינית כמרחק סיבוב הבורג. בלשון מלומדת, אמרה הכתבת, נמצאת ישראל אי־שם בין אופציה גרעינית לבין פצצה במרתף. מאז הזמין בשנת 1981 מזכיר האו"ם דאז קורט ואלדהיים מחקר על הנושא, וקבוצת מומחים שחקרה, התקשתה להגיע למסקנות – נתון העסק לשטף ספקולאטיווי גובר והולך. עם מעצרו השבוע של האיש החשוד במכירת המתגים לישראל, צפויות לנו בוודאי כתבות נוספות.

בספר "הרתעה גרעינית לישראל" ממליץ ד"ר שי פלדמן על מעבר ממצב משוער עכשווי (אופציה או פצצה במרתף) אל עבר הרתעה גלויה. ד"ר פלדמן טוען שמדיניות גלויה מעניקה אמינות להרתעה. מקטינה את החשש לשימוש לא נבון. מקלה על פתיחת דיאלוג אסטרטגי עם אויבינו וקובעת לוזמוחיים וסף־חציה ("קו מות" בלשון קדאפי). ד"ר פלדמן, אם אני קורא נכון בין שורותיו, לא היה כולל את עזה, הגדה והגולן בין ספי־החצייה הללו.

לפני כשנה הקרינה הטלוויזיה הישראלית סידרה יפאנית "העולם שלאחר הפצצה". הסידרה שעוררה ריגשה מסוימת, צריכה היתה לעורר גם ויכוח, שהרי העניין הוא יותר ישראלי מיפאני. עתידה הגרעיני של יפאן כבר מאחוריה ודווקא עתיד המזרח־התיכון לוט בערפל ואפוף בגרעין.

לפי שעה ועשור רחוקים הערבים שסביבנו מנשק גרעיני. למצרים יש תשתית אבל לא מגמה להסב אותה למטרות צבאיות. סוריה רחוקה מזה כרחוק מזרח ממערב וכבר עשר שנים שהיא עומדת לקבל מברית־המועצות. גם לוב המחזיקה מאז 1976 חוזה עם בריה"מ נתקעת בינתיים עם החוזה בלבד. ברית־המועצות, טוענים עתונים אמריקניים, הרבה יותר זהירה ומבוקרת מארצות־הברית בבואה להפיץ נשק גרעיני.

פאקיסטאן היא המדינה המוסלמית היחידה המצויה כפי הנראה במרחק סיבוב הבורג. וכל זאת אל מול האיום ההודי. מדינה ערבית שתשיג נשק גרעיני לא תמהר להעבירו לאחרת, ולו כדי שלא תשמיט את יתרונה על אחיותיה.

מקורות זרים טוענים שישראל מגורענת. ישראל המבותרת צבאית, מבודדת מדינית, המוכנה לסכן את תל־אביב למען תל־רומיידה.

איינשטיין, אפשר להתנחם, אמר שהמלחמה שאחרי הגרעינית תיעשה במקלות ובאבנים.

פרשת קולס: אנגלרדגייט

באוקטובר 1982 נחשף כאן סיפור זכייתו של יצחק מודעי ברשיון עורך־דין. מודעי, אז שר האנרגיה, נכשל בבחינות לשכת עורכי־הדין. בחודשים יולי־אוגוסט '82 המה כמכור הסער. דם ואש ותמרות־עשן. כן להיכנס לביירות לא להיכנס לביירות. התיישב לו יצחק מודעי בשובה ונחת, סיגר ריחני בפיו, הכין עצמו לבחינה הבאה של לשכת עורכי־הדין. משקרבו ימי הבחינה, טילפנה מזכירתו ללשכת עורכי־הדין וביקשה שיאמרו לה באילו תחומים פחות או יותר תתמקד הבחינה. ועוד בקשה צנועה היתה בפיה: אם אפשר שכבוד השר ייבחן לבדו ולא עם קבוצת תלמידים כמקובל.

הסיפור ההוא היה מדהים, לא שנוי במחלוקת ולא מעורער. זה היה מקרה קלאסי של נסיון לנצל מעמד ולערער את השוויון בפני החוק.

בממשלה יושב מיניסטר נוסף, פעלתן ורעשן, אשר רשיון עורך־הדין שלו צח ותקי אבל תעודת־הבגרות שלו נתונה לפירושים.

לימודי המשפטים של חבר־הכנסת אלי קולס התארכו קצת מעבר לשמונה השנים המותרות על פי התקנון. הוראת התקנון הזו גובשה משום שהיו תלמידי משפטים שמתחו את לימודיהם על פני שנות דור. היתה בדיחה שאמרה שעל קבריהם של כמה תלמידים ייכתב: פה נקבר סטודנט למשפטים.

כאמור, לימודיו של קולס עברו את שמונה השנים, והדיקאן הקודם פרופ' יהושע וייסמן, תקנוניסט נוקשה ופורמליסט דבקני, קבע שעל התלמיד אליעזר קולס להתחיל את לימודיו מהתחלה. הדיקאן שבא אחריו, פרופ' אנגלרד, הסתייג (לעניות דעתי, בצדק) מהחלטת קודמו ומתוצאותיה הבלתי אנושיות.

אלא שבבואו לפעול שגה הפרופ' אנגלרד: במקום לתפוס אומץ, ליטול את החלטת קודמו ולהביאה בפני מועצת הפקולטה, לעשות לה "אובר־רולינג" ולהפוך אותה על פניה – מצא "פתח הצלה" כדבריו ושלח את התלמיד לכתוב עבודה באוניברסיטת תל־אביב.

חוסר אומץ – ולא, חלילה, חוסר יושר כפי שמנסים לרמוז – הוא המטיל ספק קל באשר להתאמת פרופ' אנגלרד למשרת יועץ משפטי לממשלה.

אלי קולס צריך היה להיות לא רק צדיק בדורותיו אלא אף אוויל בין עמיתיו כדי לא להסכים לפתרון המוצע. הוא הגיש עבודה (56 עמודי פוליו) לעוה"ד יובל לוי. הסבירות שאלי קולס כתב את העבודה בעצמו איננה נופלת מהסבירות שעוה"ד יובל לוי קרא את העבודה בעצמו.

פרופ' אנגלרד לא המציא את הפתרון עבור אלי קולס. הכביש הדו־מסלולי שבין אוניברסיטת תל־אביב לירושלים נחנך קודם לכן. וגם בתוך האוניברסיטאות עצמן כבר התממשו פתרונות שכאלה.

הסנטור אדוארד קנדי נתפס פעם מעתיק בבחינה בהרווארד, שם מתקיימות בחינות אמון, ללא מרצה ומשגיח. אפילו יריביו המושבעים טענו שפרשת צ'אפאקווידיק עם הנוסעת שמתה בנסיבות מסתוריות, ולא ההעתקה בבחינה, היא הפוסלת אותו לנשיאות.

אני מאמין שאדם נבחן במבחני החיים ולא במבחני האוניברסיטה. ודאי לא בפקולטאות למשפטים המנפיקות לא מעט משפטנים אשר אחר־כך בבית־המשפט רק הגלימה מבדילה אותם מלקוחותיהם.

עדיין לא הובאה ראיה שמעמדו הפוליטי של אלי קולס הפלה אותו לטובה. גם לא הוכח שנחצה כאן הקו האסור בין הבחנה מותרת להפליה פסולה.

אם כבר נדרשים לנושא, בהזדמנות חגיגית זו כאשר בודקים איך פוליטיקאים ניצלו את מעמדם כדי לקבל רשיון עריכת־דין – עדיף לבדוק כיצד הם מנצלים את מעמדם לאחר שקיבלו את הרשיון.

בין בגירים, בהסכמה ובצנעה

קולס: חברי המלומד

דברים שרואים מכאן

פועל ערבי מעזה נעצר בשבוע שעבר בחשד שבעל חמור במרכז העיר פתח־תקווה ולאור היום. החוק הפלילי גוזר על השוכב עם בהמה עשר שנות מאסר.

בספר "אכיפת מוסר בחברה מתירנית" דן הפרופ' אמנון רובינשטיין בסוגיות השונות של מגעים מיניים שלא כדרך הטבע. בהקשר של משכב בהמה מובא שם הסיפור לפיו זקן השופטים הבריטים הלורד קוק ראה משכב בהמה בחומרה יתרה משום שהאמין באמת ובתמים שגברת אנגליה כבודה וידועה הרתה לקוף באבון.

האשה מפתח־תקווה אשר מסרה עדות במשטרה נגד הפועל העזתי סיפרה כיצד עקבה והתחקתה אחריו. את דבריה, שצוטטו בעיתון, סיימה בשאלה: למה דווקא לי זה היה צריך לקרות? למה דווקא אני הייתי צריכה לראות את זה?

מה שמזכיר את הבדיחה על ההיא שהתלוננה במשטרה, שהשכן שלה נוהג להתהלך בביתו ערום. לאחר אין־ספור תלונות מגיעים השוטרים לבדוק. הם מביטים בעד חלונה של האשה ולא רואים דבר. מצמידים את אפיהם לחלון, מאמצים את העיניים ולא רואים דבר.

תטפסו ותעלו על הארון, אומרת להם האשה, אז תוכלו לראות.

ושבו בנים

משה שטרן, מנהל סניף ירושלים של בנק צפון אמריקה, יעשה את השבת הקרובה בארץ־ישראל. הוא ברח לאחר שנחשד בגניבת מיליוני דולארים, וערב חזרתו מלאו העתונים דיווחים לפיהם לא רק שחזר מרצונו, אלא שבכלל לא ברח. שטרן נסע להביא כסף. שטרן נסע להציל את הבנק.

כשתדרוך כף רגלו על אדמת הארץ, יתכופף לחונן את עפרה ולנשק את רגביה – ייתקלו עיניו בגלילי המצהובצות של קצין־משטרה.

מאז ברח, היה שטרן נע ונד בחוץ־לארץ. גילה זקן, גידל זקן, נסתר מעין אלוהים, עד שעייף. הוא התחיל בארצות־הברית, המשיך בצרפת, לימד שם בישיבה, עד שתש כוחו והביע הסכמתו לשוב ארצה.

תת־ניצב יורם גונן מזרח ישראל יקבצנו.

הבן האובד הבא שכנראה ישוב למולדת הוא יונתן (טוכו) זמבוביצקי. הוא מנהל משא־ומתן טלפוני מתמשך על תנאי חזרתו. תנאי ראשוני הכרחי, בלי אבר־כביר. תנאי שני ומספיק, ללא נטילת דרכון.

הצר"ה חוזרים.

משנכנס הדר

חוירית מחשב קדמת שעוררה קצת רעש היתה במעשה של אותו חייל אשר בעת פרשת פינטו חדר למחשב מת"ש (מינהל תשלומים) והוסיף לתלוש־המשכורת של הרמטכ"ל רפול את הכתובת "חתן רוצחים".

הפטריוטים תבעו להעמיד את החייל לדין. בלי לחזור לפרשת פינטו – חשבתי אז, שאם בחברה שטופת בצע וכסף כשלנו, מצליח חייל לחדור למחשב מת"ש ולא על מנת לסחוב כסף, העסק הציוני עדיין לא אבוד.

בשבוע שעבר חדרה למחשב משרד החוץ פקידה משועממת ששמה אורנה קורלנסקי והכניסה בנאומו של שר החוץ יצחק שמיר כמה שינויים בעלי יומרה הומוריסטית.

שר החוץ כעס על שהפרשה הודלפה. גם כעסו על ההדלפה הודלף. שר החוץ כעס בוודאי על כך שכעסו הודלף וחדל בזה לכעוס, לפחות בקול רם.

מעשה הקונדס הפורימי המצטיין לא נפל בחלקה של אורנה קורלנסקי, והוא שייך כל־כולו למפקד יחידה מובחרת (להלן: "היחידה") אשר חמד לחייליו לצון ועשה תרגיל לא־נורמאלי: סיפר לחייליו ששני גנגסטרים סוחטים בכוח את אחיו של רס"ר היחידה. על פי המידע שבידי, גילה המפקד לחייליו, מחר במיגרש החניה של פארק הירקון בואכה יריד המזרח ייערך מיפגש הסחיטה. החיילים הסתוו כנערים המשחקים כדורגל. במקביל הכין המפקד שני חברים מהאזרחות שישחקו את הגנגסטרים וחבר שלישי שישמש אחי הרס"ר. החיילים אמורים היו להתנפל על שני הסוחטים וללכדם לקח.

הנסחט והסוחטים הגיעו למקום בשעה היעודה. תפסו הסוחטים את הנסחט ודחפו אותו למכוניתם. הם פעלו כל־כך מהר, שחיילי היחידה לא הספיקו לפעול ולא נותר להם אלא לפתוח בריצה קבוצתית מטורפת אחר המכונית העושה דרכה בכביש גני התערוכה. פקק־תנועה שנוצר הציל את המצב: זינקו החיילים על המכונית שחסמה את דרכה של מכונית־הסוחטים ואמרו לנהג: עצור, מתבצע כאן פשע.

תיירים שהיו במקום פרצו בצעקות. מפקד היחידה עמד בצד והתפוצץ מצחוק.

אילו ידע הד"ר הרצל רוזנבלום באיזו יחידה מדובר, מיהו מפקדה ומהן דעותיו הפוליטיות – היה ממליץ לו להדיח את [illegible] של כלא 6.

גיוס פומבי

באחד הימים בשבוע הבא אמורה ועידת חירות להתכנס שוב ולערוך תרגיל אחדות. טרם נקבע מועד לעריכת התרגיל. צירי הוועידה יתבקשו להתייצב באמצעות קריאת פתע, גלויה ומוצבית. עם הישמע הקריאה מתבקש כל ציר למהר ולהתייצב בגן אורנים, אולם הקונגרסים, תל־אביב.

ואלו הן סיסמאות המתנות הנקראים להתייצב:

יד ורוגית. יד ורוגית.

חבורת פושעים. חבורת פושעים.

אלגנט ואינטליגנט. אלגנט ואינטליגנט.

דוקטור ופרופסור. דוקטור ופרופסור.

הרא קידי. הרא קידי.

שגעון גדלות. שגעון גדלות.

„מפריע לי שהם באים בלי הנשים"

מאת מעינה שנהר,
שליחת „מעריב" בקהיר

בימים שלאחר ההתנקשות, השניה בתוך שנה, גברה המועקה בקרב משפחות הקהילה הדיפלומטית הישראלית בקהיר. השגריר משה ששון אסר עליהן לשוחח עם עתונאים, אפילו בטלפון.

אתי טל־אור, אלברט אטרקצ'י, שנרצחו, והנדיים שנפצעו בשתי ההתנקשות, לא היו רק עמיתים לעבודה אלא גם שותפים למסיבות, למיפגשים חברתיים או לקפה של אחר־הצהריים. השאלה המנקרת בראש של כל אחד מהם היא היום הם, מחר אולי אנחנו.

הפרופסור גבריאל (גבי) ורבורג לא כפוף לשגרירות ולהנחיותיה. הוא מורחק מאוניברסיטת חיפה וזה שנה וחצי המנהל התורן של „המרכז האקדמי הישראלי" בקהיר. אשתו רחל היא המינהלנית במרכז, הבונה גשר אל המימסד האקדמי המצרי.

„אי אפשר לומר שאנחנו לא חוששים", אומר פרופ' ורבורג. „גם לנו אין כל בטחון שרוצחי אלברט ואתי, או רוצחים אחרים, לא ינסו לעשות אותו דבר גם לנו. אין ספק שהיו מעוניינים מאד. אבל אם החלטנו שאנחנו חיים פה, צריך לחיות באורח נורמלי".

רחל מוסיפה: „לנו אין כאן ילדים, לאנשי השגרירות יש. הפחד אצלם הוא כבר הרגשה אחרת, הרבה יותר מאיימת. לולא ההתקפות הרצחניות, בסך הכל חייהם כאן די טובים ואני חושבת שהם נהנים".

הזוג ורבורג בא למצרים מתוך רגש אהבה עמוק והם לארץ הזאת. שני בניהם הבוגרים לא נלוו אליהם. ליד דלת דירתם ברובע זמאלק היוקרתי, ניצבים דרך קבע שומרים חמושים בנשק ובמכשיר קשר. השמירה הוצבה אחרי רצח אטרקצ'י. השומרים נלווים אל פרופ' ורבורג כשהוא יוצא במכוניתו מחוץ לבית, לעבודה או לכל מקום אחר.

„כשהעמידו את השומרים בפעם הראשונה, רק אז התחלתי לחשוש באמת. לפני כן לא פחדתי", אומרת רחל. „אבל בגלל אופיים הנוח, בגלל חמימותם, אני מחבבת אותם מאד. הם דואגים לי כאשר גבי נמצא בישראל, וגם מחכים בדריכות עד שאני חוזרת מפגישות עם חברים או מתיאטרון ומציעים לעשות קניות במכולת. עלי, אישית, אין שמירה. כאשר אני יצאתי לארץ וגבי נשאר לבד, הם הציעו להביא לו מאכלים מהבית מרוב דאגה שלא יהיה מי שיכין לו".

בשבילו, כפרופסור להיסטוריה של מזרח ומצרים, העבודה בקהיר היא חלום שהתגשם. היות שהוא לא פועל בשליחות ממשלתית רשמית, התנודות הפוליטיות משפיעות על עבודתו פחות. עם זאת, המרכז הישראלי נמצא כל הזמן „על הכוונת". הוא מושמץ בעתוני האופוזיציה המצרית ובעתוני מדינות ערב האחרות, המאשימים את מדעני המרכז שהם מרגלים לטובת ישראל.

רחל אחראית למינהלה ולספריית המרכז. היא עוזרת לסטודנטים המצריים בתרגום חומר על ישראל, ודואגת למדענים הישראלים הבאים להתארח כאן לצרכי מחקר או פגישות עם עמיתיהם המצרים.

היא לא נתקלה בקשיי מיוחד להסתגל לשפה, למנהגים ולמנטליות השונים. כשאוהבים את המקום לא קשה לקבל אותו כמות שהוא. את השפה למדו מפי דוקטורנט מצרי דובר עברית, שנעזר במרכז ועשה עבודה על עגנון. יש לה כישרון לשפות.

החיים בקהיר נוחים. יש סופרמרקט בבנין, יש ירקן ממול, ויש לה עוזרת שעושה את כל עבודות הבית במשך חמש שעות ביום, ארבע פעמים בשבוע.

„את הידידים המקומיים היכרנו בתחילה בעזרת פרופ' שמעון שמיר שהיה לפנינו והקים את המרכז", אומרת גב' ורבורג. „מאז קיים המרכז (מאי 1982), היינו באים מן הארץ לפחות למשך שבועיים כל שנה לעבוד בו. כאשר הגענו לכאן לנהל את המרכז, כבר הכרנו מקומיים.

„החיים החברתיים שלנו כאן הרבה יותר ערים משהיו בארץ. יש לנו פעילות חברתית לפחות שלוש פעמים בשבוע". כאשר באים מן הארץ איזה איש מדע או משלחת, צריך לארגן להם מפגש עם אנשי המקום, ואז רחל צריכה לדאוג לארוחות ערב ולמחוכנים.

„מה שקשה לי עם אנשי המקום, לאחר שלמדתי את שפתם, הוא הברכות ודרך הפניה המאוד מנומסת, שהיא זרה לי. נימוסיהם שונים ואולי מכבידים, אבל אהבת המקום מקלה עלי. קשה לקבל את הדתיות הגוברת והולכת, אבל באותה מידה קשה לקבל אותה גם בארץ. מפריעה לי מאוד העובדה שכאשר אתה מזמין אורחים מצריים, הם באים בלי נשותיהם. יש תמיד תירוצים: יש תינוק בבית, האשה עסוקה וכו'. יש תחושה שהאשה המצרית מיותרת באירועים חברתיים. יחד עם זאת, למארחינו ברור תמיד שאנחנו באים כזוג, ואין להם שום התנגדות.

„זה מדהים, עד כמה הנשים המצריות משלימות עם מציאות זו. אפילו המשכילות שהקדישו שנים ללימודים אוניברסיטאיים, מוותרות על הקריירה ברגע שנישאו".

התחבורה במצרים היא כידוע אחת התופעות היותר מפחידות זרים. עקיפות מימין ומשמאל, התעלמות גמורה מחוקי התנועה, מהרמזורים, גם מהוראות השוטרים. האם מישהו במשפחה מעז לנהוג?

יש הפתעות. גבי נוהג ואפילו נהנה, לדבריו. המצרים אינם תוקפניים, הוא מסביר. אין רוגז בנהיגתם. במידה מסויימת זה אפילו יותר מרגיע מאשר בארץ. אם אתה מתרגל למחשבה שזה לא נורא שקיבלת שיפשוף קטן מצד שמאל, מכה קטנה מצד ימין. הנהג יורד, אומר לך איזה „מעליש" פאטאליסטי, ושניכם נוסעים איש איש לדרכו.

לא צועקים, אין עצבנות. אם שניכם נדחקים לאותו כיוון ואתה הצלחת להיכנס לפניו, הוא מחייך: היית יותר זריז. אתה יודע שפעם בשבוע תלך לעשות פחחות וצבע, שאגב אינם עולים כאן כסף רב. הכל נעשה ברוח טובה. יש דוחק וצפיפות אבל יש שקט נפשי.

הכל נעשה בחיוך. למצרים יש הרבה הומור. הוא בא לידי ביטוי גם בתיאטרון שלהם, שבני הזוג ורבורג מרבים לבקר בו בחברת חבריהם המקומיים. הצגת תיאטרון זה כיף שנמשך כשלוש שעות וחצי, החל ב־10.30 בערב.

מוכרים קפה, תה ומזון תוך כדי הצגה, באולם עצמו, כאשר המוכר עובר בין השורות. ילדים מתרוצצים בין הרגלים ותנולים עולים לבמה בעת ההצגה. יש הרגשה של פיקניק אחד גדול וכולם נהנים.

הנושאים שהמחזות שלהם מטפלים בהם הם פוליטיים, על חיי בני הכפר המגיעים העירה, על בעיות הדיור, על בעיות הדור הצעיר. בסך הכל, החיים מאוד קשים עליהם והמצרים מנסים להתגבר בעזרת סאטירה וקומדיה. המצרים יודעים יפה מאוד לצחוק על עצמם. כמובן, התנאים הטכניים של העלאת מחזה הם גרועים, האקוסטיקה איננה טובה, משתמשים המון ברמקולים וצועקים כדי להתגבר על הרעש באולם. „אבל ככלל, זו חוויה שאנחנו מצטרפים אליה לפחות אחת לשבוע".

כל הצגה אפשר היה לקצר לחצי – אומר גבי. כך גם השירים. מחזה או שיר במצרים, אתה יודע מתי התחילו אבל לא מתי ייגמרו.

האם חלק ממנהגי המקום דבקו גם בהם? באותו בוקר קבעתי עם פרופ' ורבורג להתקשר אתו בשעה חמש כדי שנתאם פגישה. בין השעה חמש לשש וחצי נסיתי בלי הצלחה להשיג אותו בביתו. כאשר חזר וענה לטלפון שכח, בהתאם לנוהג המקומי, להתנצל על האיחור או לתת הסבר כלשהו.

סביר להניח שדבקו בנו מהרגלי מצרים – עונה רחל – ואני רואה שכל מיני בדים מבריקים ודברים אחרים שנראו לי מאוד מצחיקים בהתחלה, מוצאים את הדרך אל המלתחה שלי.

גבריאל מסכים עם דעה זו. „אני 'יקה' באופיי אבל כבר עברתי שינויים. כאשר אתה קובע כאן פגישה עם אדם ושואל אותו 'האם תבוא', הוא עונה 'אינשאללה' ואינך יודע אם זה 'אינשאללה כן' או 'אינשאללה לא'. אם לא בא, ימצא אלף תירוצים כאשר יפגוש אותך שוב.

„לכן, אני כבר לא מתרגש כאשר אנחנו מוזמנים לשעה שמונה ואני רואה שרחל עוד לא התחילה להתלבש. אני יודע שגם אם נגיע בעשר נהיה בין הראשונים. כשאחזור שוב בארץ או במערב, אשוב להיות דייקן כמו קודם".

על החיים בצל הפחד הוא אומר: „בסך הכל, החיים הרבה יותר נינוחים פה, אנחנו יותר רגועים. אם באנו לכאן, אין טעם לחיות בצל הפחד. גם בארץ, כאשר קורה איזה אירוע טראגי, יש זעזוע, יש כאב, אבל החיים נמשכים".

...יסות והעיצוב
מטבחי רגבה
עדיין
מחיר מוקפא
...למים שקליים נוחים.
לתקופה מוגבלת!

רגבה

صحنا من الاجل

صكنا من الاجل

רווחי הבורסה של תאצ'ר

מאת י. פינקלסטון,
סופר "מעריב" בלונדון

"ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, מאמינה בהתקפה. כמו המרשל הצרפתי פוש במלחמת העולם הראשונה שנהג לומר: המרכז שלי מתמוטט, האגפים שלי נסוגים – אני תוקף. כך נוהגת גם תאצ'ר".

במלים אלו תיאר העתון השמרני "מייל און סאנדיי" השבוע את תגובתה של תאצ'ר על הכתבה הראשית הסנסציונית של אותו העתון. תאצ'ר הואשמה בניהול מסחר ספקולטיבי בבורסת הכספים של לונדון, בהיותה ראש ממשלה, ממעונה הרשמי ברחוב דאונינג 10. הגילויים הללו פגעו במידה עצומה במוניטין של תאצ'ר, אך בסיכומו של השבוע, נראה ש"גברת הברזל" נחלצה שוב מן המיצר הפוליטי.

הדעה הכללית בבריטניה היתה תמיד כי אפילו השר הצנוע ביותר בקאבינט אינו יכול לשחק בבורסה בזמן כהונתו בתפקיד. אילו היה שר האוצר קונה ומוכר מניות וניירות ערך בהעזרו במידע פנימי העומד לרשותו, היה הדבר מסתיים בשערוריה. קל וחומר ראש הממשלה.

בבריטניה זוכרים היטב כמה פוליטיקאים נפלו בעבר קורבן לספקולציות פיננסיות. המפורסם שבהם היה דייויד לויד ג'ורג', ערב מלחמת העולם הראשונה. בכל זאת נתמנה לבסוף לראש ממשלה (בימיו יצאה הצהרת בלפור). לויד ג'ורג' נהנה מן הספק באותה פרשה של מניות מרקוני. אילו נמצא אשם במשחק בבורסה בעזרת מידע פנימי, היה קרוב לוודאי מסיים את הקריירה הפוליטית שלו בבושת פנים.

לפיכך, האשמה כי גב' תאצ'ר רכשה ומכרה מניות אוסטרליות בהיקף 2300 לי"ש – נחתה על בריטניה בזעזוע. הפירסום הראשוני בעתון שמרני היה מזעזע עוד יותר. המאמר הכיל האשמות מפורטות להפליא. ספר כיצד רכשה תאצ'ר את המניות בחברת הנכסים האוסטרלית הגדולה "ברוקן היל", ממש לפני שחברה זו נרכשה על-ידי בעלים אחרים, כאשר ערך מניותיה היה בשפל, ושיפס אחרי הרכישה בכ-100 אחוזים בתוך פרק זמן קצר.

הימים הגדולים של האופוזיציה הגיעו. הסכינים הפוליטיות נשלפו מן הנדנים. חברי פרלמנט מן הלייבור דיברו על "תרמית". הם אמרו כי הפעם תצטרך "גברת הברזל" השמרנית לתת את הדין.

באופוזיציה לא שכחו את הנסיון העקר "לקרקע" את תאצ'ר בפרשת הסתבכותו של בנה, מרק. הוא נחשד שזכה בטובות הנאה מפוקפקות כתוצאה מעיסקה בין סולטן עומאן ובין חברת בניה בריטית גדולה. מרק תאצ'ר ייצג אז את החברה הבריטית וזכה בעמלה של יותר ממאה אלף לי"ש במסגרת החוזה בהיקף מיליארדי לי"ש שנחתם בעומאן, כמה שבועות בלבד אחרי שמארגרט תאצ'ר עצמה ביקרה במדינה זו.

תאצ'ר הכחישה אז בזעם את הידיעה כאילו דאגה רק לרווחתו של בנה. היא הכריזה כי מטרתה היחידה היתה קידום היצוא הבריטי.

אולם הסיבוב החדש שנפתח עתה במלחמה על שמה הטוב של ראש הממשלה עודנו רחוק מהכרעה. מארגרט תאצ'ר היא תמיד במיטבה כאשר היא מותקפת. תשובה חלושה או התגוננות הססנית אינן הסיגנון שלה. היא יורה בכל התותחים, בקצב-אש מדהים.

היריה הראשונה שלה היתה פירסום הודעה שבה הודתה כי רכשה בשנת 1971 מניות של חברת "ברוקן היל", וכי המניות צברו רווחים נאים מכוח עצמן. בשנה האחרונה, הודיעה תאצ'ר, כי היא העבירה את הטיפול בתיק המניות לידי חברת השקעות. היא לא מכרה את המניות, כפי שנאמר בעתון.

מנגד הכריז חבר פרלמנט מן האגף השמאלי של הלייבור, דניס סקינר, כי תאצ'ר אשמה בעבירות על החוק. בשעה שבבריטניה מסתובבים ארבעה מיליוני מובטלים באפס מעשה, אמר סקינר, דאגה ראש הממשלה רק לרווחיה האישיים בבורסה.

ראש ממשלת בריטניה הוסיפה לטפל במניותיה גם בהיותה ברחוב דאונינג מס' 10 □ הפעם היו יריביה בטוחים שיצליחו ללמד אותה לקח □ אך "גברת הברזל" מאמינה בהסתערות כשהמצב נואש – ולפי שעה שוב נחלצה מעונש

גם חברי פרלמנט שמרניים חשו אי-נוחות. הם אמנם בטוחים כי תאצ'ר לא ניצלה את מעמדה לצרכי מסחר במניות, אך גם הם היו מופתעים שהיא עצמה טיפלה במניות עד לשנה האחרונה, כלומר כשהיתה כבר ראש ממשלה במשך כמה שנים.

אפילו בטאון שמרני נאמן כמו "דיילי טלגראף" דיווח כי האופוזיציה חשה שהודעתה של תאצ'ר מעוררת יותר שאלות מאשר מספקת תשובות.

בפעם השניה ירדה תאצ'ר בתותחיה כאשר השיבה לתוקפיה בהופעה בפרלמנט השבוע. היא תיארה את ההתקפה עליה כ"השמצה" ואת הכתבה ב"מייל און סאנדיי" כשערוריה. היא גם טענה בתקיפות ששמרה בקפדנות על התקנות – עתיקות היומין, יחסית – להסדרת נהלי החזקה של ניירות ערך בידי שרי ממשלה. "בתקנות אלו אין שום דבר המחייב אותי להיפטר ממניותי או להעבירן לקרן נאמנות בתקופת כהונתי", הרעימה תאצ'ר.

חבר הפרלמנט מהאופוזיציה, טרי פילדס, השיב בנאום: "האם זוכרת

מרגרט תאצ'ר: בתותחים כבדים

ראש הממשלה את הדברים שהיא עצמה אמרה בוויכוח על התקציב באפריל שנת 1961? אז היא גינתה בתקיפות רבה מסחר ספקולטיבי במניות. מה יכולה לטעון ראש הממשלה עתה, נוכח ההתעלמות הבוטה שלה מן התקנות. היא הכתימה את משרת ראש הממשלה בעצם טיפולה במניות מיסתוריות בשנים האחרונות".

פילדס הציע להקים ועדה שתחקור את תיק ההשקעות של תאצ'ר. "גברת הברזל" השיבה לו בבוז, בסיגנון התוקפני ביותר שלה, ותרועותיהם של הצירים השמרנים הרעישו את מחאותיהם של צירי הלייבור.

"לנו השמרנים ולמדינה כולה יש בטחון מלא בנקיון כפיה האישי של גב' תאצ'ר", הכריז ציר שמרני אחרי אותו דיון בפרלמנט.

משקיפים ציינו את העובדה שמנהיג הלייבור, ניל קינוק, ומנהיג המפלגה הסוציאל-דמוקראטית ד"ר דייוויד אואן, לא השתתפו בהצגת השאלות לגב' תאצ'ר בפרלמנט.

אולם סטיוארט סטיון, עורכו של "מייל און סאנדיי" שזכה לא מכבר בתואר "עתון השנה" בבריטניה, לא אבה לסגת מן הטענות שהציג העתון כלפי תאצ'ר. הוא אמנם הודה כי הסיפור היה בחלקו מוטעה אך טען:

"בנקודת השקפתנו היא שקיימים חוקים וקיימים כללי התנהגות לגבי דברים שהם בבחינת בל-ייעשו. גב' תאצ'ר טוענת כי היא לא הפרה את החוקים, אך היא לבטח הפרה את כללי ההתנהגות, בכך שלא העבירה את מניותיה לטיפולו של משרד השקעות בלתי תלוי. שרי קאבינט אחרים היו לבטח עושים זאת.

"אנחנו טעינו בכך שכתבנו כי המניות נמכרו, שעה שהאמת היא שהם הועברו לקרן נאמנות. ביקשנו את תגובת מעונה של ראש הממשלה 24 שעות לפני הפירסום, והם סירבו לתקן את הידיעות, למרות שהיתה להם הזדמנות לעשות זאת". סטיון טען גם כי העתון התקשר לכמה פקידים בכירים במשרדי ממשלה שונים וכולם הביעו זעזוע מן האפשרות שראש ממשלה מחזיקה במניותיה במו ידיה.

כרעיתו של מנהל לשעבר בחברת נפט, שעודנו מעורב בעולם העסקים, וזכה בעבר להצלפות על ששיגר מכתבים על גבי נייר רשמי של רחוב דאונינג 10, צריכה מרגרט תאצ'ר להיזהר זהירות כפולה. אולם מבקריה של תאצ'ר הצליחו תמיד רק לנבוח בלי שיוכלו לנשוך ממש. תאצ'ר השיבה שוב מלחמה והדפה את יריביה. היא אף לא השיבה על כל השאלות.

שכר רוצח, ביים חטיפה, מת ברעל

נסיקתו והתרסקותו של מיקלה סינדונה, האיש שכונה "האיטלקי המצליח ביותר מאז מוסוליני" □ בארה"ב הורשע בהונאה, באיטליה נידון למאסר עולם בעוון שכירת רוצח □ בכלא בלע ציאניד – אולי נרצח

שירות "מעריב"

אחת הקאריירות המטאוריות – והשנויות במחלוקת – ביותר בעולם הכספים הבינלאומי היתה זו של מיקלה סינדונה. האיש שזכה בזמנו לתואר "האיטלקי המצליח ביותר מאז מוסוליני", התאבד או נרצח בשבת שעברה בזוגרה שבאיטליה, בגיל 65, בבליעת ציאניד בתא כלאו. הסוהר בבית הכלא טוען כי שמע את סינדונה אומר "הרעילו אותי". אפשרות זו נבדקת עתה.

מוסדות משפטיים קיוו שסינדונה יוכל לשפוך אור על שערוריות מסתוריות שפקדו את איטליה בשנים האחרונות. בין היתר, פרשת הלשכה הסודית של הבונים החופשיים, שחבריה היו אנשי צמרת בצבא, בממשלה ובעולם העסקים, שהואשמו בקשירת קשר להפיל את הממשלה.

סינדונה, בן לפקיד זוטר בחברה חקלאית סיצילית, עקר למילאנו בסוף שנות ה-40. שם החל להקים אימפריית פיננסים ונכסי דלא ניידי, אשר צמחה והתקשרה לבנקים באיטליה, בשווייץ ובארצות-הברית.

הוא רכש השכלה משפטית באוניברסיטת מסינה, והבישוף של מסינה, שהיה פטרונו, צייד אותו במכתב המלצה לקרדינל ג'ובאני מונטיני במילאנו. בשנת 1962, כשסינדונה כבר שלט על "בנקה פריווטה איטליאנה", ביקש ממנו מונטיני תרומה בסך מיליון דולר לצורך הקמת מושב זקנים בחסות הכנסיה. סינדונה נענה לבקשה. שנה לאחר מכן נבחר מונטיני לאפיפיור (פאולוס השישי).

אין פלא, איפוא, שסינדונה נתמנה להיות אחד מחבר-היועצים המנהל את הרכוש העצום של הוותיקן ואת השקעותיו בניירות ערך מסוגים שונים בכל פינות העולם. החברות בגוף זה היתה לסינדונה מנוף של השפעה בעולם הכספים.

אך צמרת התעשיה והכספים באיטליה, שמרכזה במילאנו, מעולם לא הסכימה לקבל את מי שראתה כסיצילי תככן. יחס זה דחף אותו בסופו של דבר, ב-1972, לעקור לניו-יורק.

כבואו לעולם החדש היה סינדונה בשיא הצלחתו. רכושו האישי נאמד אז ב-500 מיליון דולר. הוא היה חבר במועצות-מנהלים של חמישים חברות-ענק ושלט במישרין ובעקיפין על כמה מאות חברות באיטליה, שווייץ, ליכטנשטיין ולוקסמבורג.

לא חלפו שנתיים מאז בואו לניו-יורק, וכל הממלכה העצומה התמוטטה. לפי כתבי האישום שהוגשו בזמנו נגד סינדונה, היתה הממלכה הזו מלכתחילה תלויה על בלימה. סינדונה נהג לקנות חברות, לרוקן אותן ולהביאן לפשיטת-רגל לאחר שנכסיהן העיקריים הועברו לידיו או לידי חבריו ועושי-דברו.

העסקה הגרועה הראשונה שעשה סינדונה בארצות-הברית היתה קניית חבילת המניות של "פרנקלין נשיונל בנק" מידי לורנס טיש. הוא שילם 40 דולר למניה (ובסך הכל כ-40 מיליון דולר), שעה שהמחיר בשוק באותם הימים היה 32 דולר למניה.

ככל הנראה, ניסה סינדונה בבנק זה שיטות שהביא מאירופה להליבת הבנק לצורכי ספסרות במטבע חוץ. העסקות לא עלו יפה. כשהתברר לסינדונה, ב-1973, שהפסדי "פרנקלין נשיונל" גדולים מהצפוי, החליט להפעיל תכסיס אחר, שפעל לטובתו פעמים רבות באירופה: לרכוש, באמצעות הבנק, חברה נושאת רווחים, ולנצל את הפסדי הבנק כדי

מיקלה סינדונה: הסוהר שמע "הרעילו אותי"

להימנע מתשלום מס על רווחי החברה-הבת.

לשם כך קנה הבנק, במחיר 27 מיליון דולר, את "טלאקות נשיונל קורפוריישן", אחת מחברות המימון הגדולות והוותיקות. אך התברר שהחברה כבר נשאה הפסדים של 19 מיליון דולר בעת שרכש אותה.

גם השקעות אחרות שעשה בארצות-הברית, בהן בחברה לשירותי פיתוח וצילום במישיגן, חברה למכירת חלקי חילוף למכוניות, ואפילו בסרט "לילי היקרה" עם ג'ולי אנדרוס ורוק הדסון, לא עלו יפה. סינדונה הפסיד בהן הון עתק.

אכזבה נוספת ציפתה לסינדונה גם כאשר החליט להיכנס לחיים הפוליטיים באמריקה. לא רצו בו, חשדו בו. כשהיה נותן מתנות ביד רחבה – קיבלו את המתנות, בלי לתת את התמורה הפוליטית.

לתמהונו ולאכזבתו, לא הצליח סינדונה, למרות קשריו עם הוותיקן ועם המפלגה הנוצרית-דמוקרטית באיטליה, לגייס את הסכומים הדרושים להצלת בנק "פרנקלין נשיונל" הכושל. "בנקו די רומא" נתן לו הלוואה בסך 200 מיליון דולר, אך זה לא הספיק להציל את "פרנקלין נשיונל" מאחת מפשיטות-הרגל הגדולות ביותר בארה"ב. סינדונה נאלץ למשכן את החברות שלו באיטליה והפסיד גם אותן.

סינדונה הפעיל את קשריו באיטליה כדי לסכל את פעולותיו של ג'ורג'ו אמברוסולי, כונס-נכסים של חברותיו. כשדרך זו לא צלחה, ניסה שיטה אחרת. אמברוסולי נורה למוות במילאנו ביולי 1979. רוצחו, ויליאם אריקו, הודה שסינדונה שילם לו 50 אלף דולר לביצוע המשימה.

ב-2 באוגוסט 1979 יצא סינדונה מפתח דירת-הפאר שלו במלון "פייר" הניו-יורקי. הוא נראה פונה דרומה, אל השדרה החמישית. עקבותיו נעלמו. אשתו קתרינה, בנו ניננו ועורכי-הדין שלו טענו שקיבלו מכתבים, שלפיהם חטפו את סינדונה פושעים שנשכרו בידי נושיו, בנסיון להשיג ממנו מידע על הכספים שנעלמו.

דיברו גם על המאפיה הסיצילית ועל "חיסול חשבונות". היו גם שהעלו את הסברה, שסינדונה לא נחטף כלל, אלא ביים את היעלמותו כדי להתחמק מידי החוק.

ב-22 בספטמבר קיבל רודולפו גוזי, שעמד בראש צוות עורכי-הדין של סינדונה ברומא, מכתב ובו תמונה של סינדונה, לצד עשר שאלות בדבר עסקות שעשה. התמונה, שבה נראה סינדונה חבוש ועליו שלט "יעשה משפט צדק", הזכירה את התמונה שפירסמו חוטפיו של ראש ממשלת איטליה לשעבר, אלדו מורו, לפני שנרצח.

עורכי הדין נתבקשו להכין את התשובות לשאלות, שנועדו להשיג מידע, כולל מספרי חשבונות בנק, על פעולות כספיות של אישים במימשל האמריקני ובוותיקן. לאחר מכן נתברר, כי אכן ביים את החטיפה כדי לגייס כספים מידידיו.

ב-1980 דן בית משפט אמריקני את סינדונה ל-25 שנות מאסר בעבירות זיוף והונאה שהביאו להתמוטטות "פרנקלין נשיונל בנק". ב-1983, לפי הסכם הסגרה שנחתם בין שתי המדינות, הוא הוסגר לאיטליה, כדי לעמוד לדין באשמת שכירת רוצחו של עורך-הדין אמברוסולי. בית המשפט במילאנו מצאו אשם בעבירות שיוחסו לו וגזר עליו מאסר עולם.

יומיים לאחר שניתן גזר הדין, ביום שלישי שעבר, התמוטט סינדונה בתאו, אחרי בליעת ציאניד. כעבור יומיים של חוסר הכרה מת.

על תאו של סינדונה השגיחו שלוש מצלמות טלוויזיה במעגל סגור. ארוחת הבוקר, שהוכנה בידי צוות מיוחד, הוגשה לו בקופסת מתכת נעולה, והיתה אמורה להיפתח רק בנוכחות הסוהר.

עם זה, ביום בליעת הרעל, ניגש סינדונה לשירותים, לשתות שם את הקפה שלו. בעוד החוקרים מנסים לקבוע אם היה זה רצח או התאבדות, מבקשים פוליטיקאים אחרים לדעת כיצד תיתכן הרעלה בבית הכלא-השמור-בזוגרה. מזכירים שבמאי 1980 ניסה סינדונה להתאבד בניו-יורק בחיתוך עורקי ידיו.

"הקשר הישראלי"

האם נפל מיקלה סינדונה בציפורני חיות-הטרף בג'ונגל הכלכלי של ניו יורק?

ב-1979 כתב ניקולס פילגי ב"ניו יורק מגזין" כי בראש חבורת "האבים" הניו-יורקיים עמד לורנס טיש, מגדולי הנדבנים למגבית, יהודי חם ששימש כמה שנים יו"ר הוועידה הכלכלית בימי לוי אשכול ופנחס ספיר.

פילגי טען כי טיש, שעמד בראש חברת המקוריים לוי, מכר לסינדונה את מניות "פרנקלין" במחיר העולה בהרבה על ערכן האמיתי, בשעה שכבר היה ידוע לו שהבנק צבר הפסדים גדולים. התביעה הפדראלית שהכינה את כתב האישום נגד סינדונה לא קיבלה טיעון זה.

לורנס טיש: מגדולי הנדבנים למגבית

"קשר ישראלי" נוסף היה עוד בתקופת הזוהר של סינדונה, כשבנק "פריווטה איטליאנה" שלו שלט בבנק קטן בז'נווה ששמו "בנקו דה פיננסמנט" ("פינאבנק"). בנק זה היה אחד הנכסים העיקריים של חברת הספנות "סומרפין", כאשר שלט בה מאיר הלוי.

פרשת "סומרפין" הסעירה את הארץ בשנות ה-60. ממשלת ישראל נאלצה לפצות את הנושים בסכום של מיליון וחמישים אלף דולר.

וילות איכות בשקד

משרד הבינוי והשיכון
ההסתדרות הציונית - החטיבה להתיישבות "שקד" - ישוב קהילתי בגוש ריחן
דרים - חברה לבנין והשקעות בע"מ

וילות איכות במחיר החל מ-57,000 ש"ח*
משכנתאות מוגדלות לפי סיווג איזור פיתוח א' + עד 52,700 ש"ח לזכאי משרד הבינוי והשיכון.
איכות חיים - בלב איזור מקסים באיזור נחל עירון.
בניה בשיטה מתקדמת מגרשים גדולים - 600 מ"ר. 3 דגמים הניתנים להגדלה - 93 מ"ר, 110 מ"ר, 151 מ"ר
ערבות בנקאית צמודה לכל משתכן
מקצועות נדרשים להעסקה מיידית:
- עורכי מעגלים מודפסים
- שרטטים
- מתכנני זיווד
- כתבים טכניים
- מהנדסי יצור

שירותים קהילתיים מפותחים - חינוך, ספורט, בריאות.
הנכם מוזמנים לפגישת היכרות והסברה ביום שבת במועדון הישוב **

לפרטים נוספים: משרדי שקד - 063-51294/5; חברת קליטה - 063-51293; 063-51582; חברת דרים - משרד ראשי: 03-789621; משרד באתר הבניה: 063-51251

לקבלת חומר הסברה, אנא כתוב: חברת קליטה שקד, ד.נ. מנשה 37870

* לא כולל פיתוח, לא כולל מע"מ.

דרים חברה לבנין והשקעות בע"מ

ארבע כנפות תבל

קראמבורה: פסטיבל לתולעת

ארבע כנפות תבל

קוראמבורה: פסטיבל לתולעת

מאת רג' גראסו, סופר רויטר בקוראמבורה

תולעים ורודות חייכניות השתלטו החודש על העיירה הקטנה קוראמבורה באוסטרליה. אפשר לראותן על כרזות, על חולצות, על דגלים ובחלונות הראווה.

תושבי העיירה, השוכנת באיזור משק החלב של אוסטרליה, אימצו את התולעת הענקית, המגרגרת, ובמארס הם מקיימים פסטיבל שנתי לכבוד יצור משונה ומיוחד זה.

התולעת (מגאסקולידס אוסטראליס), שגופה נראה כמו צינור־גומי עבה, חיה מתחת לאדמה באיזור של אדמת חומר בבדה, ואינה יודעת שהיא אטראקציה תיירותית ומדעית חשובה.

שבועון אמריקני היוצא לאור בפלורידה דיווח, כי חוואים באיזור נמלטו מבתיהם, ועדרים שלמים של בקר נבלעו, כאשר התמוטטו מנהרות תת־קרקעיות שחפרו התולעים.

"בכתבו על אודותן הרבה דברים ספשיים", אומר, בתגובה, החוואי וחבר המועצה ביל גרין. הוא מתעניין בתולעים ואוסף אותן למטרות מחקר.

עם זאת, אין ספק לגבי מידותיה של התולעת האפורה־ורודה — נמצאו תולעים שאורכן ארבעה מטרים — או לגבי יכולתה לגרגר, בקול המזכיר התרוקנות של מי האמבט. אך לדברי תושבים, התולעת עצמה אינה אחראית לרעש המשונה, אלא האוויר והמים שנכנסים למעלות שהיא חופרת.

2,800 תושבי קוראמבורה התפלאו כאשר נודע להם לפני שנים אחדות, שהתולעת שלהם, השוכנת רק במשולש קטן במדינה הדרומית ויקטוריה, היא בעל־חיים הזקוק להגנה.

האיגוד הבינלאומי לשמירה על הטבע (IUCN), שבסיסו בשווייץ, מסר כי התולעת, אנדרוגינוס שמטילה ביצים דמויות־נקניקיות, צריכה להיות מוגנת רשמית. לאחר מכן צירפו את שמה לרשימה של בעלי־החיים המצויים בסכנת הכחדה.

אנשי העיירה גיחכו לשמע הרעיון שאוכלוסיית התולעים נכחדת. "היא אינה מזיקה, אי אפשר לאוכלה, אי אפשר להשתמש בה כפיתיון לדגים, היא אינה חיית־מחמד, והציפור היחידה שטעם התולעת מוצא חן בעיניה היא הקוקאבורה (מין שלדג)", הסביר אחד החוואים.

אנשי IUCN אמרו שהתולעת אמנם היתה פלא מדעי במשך עשרות שנים, אך היא אינה התולעת הגדולה ביותר מתוך כ־2000 הזנים המוכרים. מתברר, למגינת לבם של תושבי קוראמבורה, כי התולעת הענקית הדרום־אפריקנית (מיקרוקטוס מודסטוס) ארוכה יותר — יצור זה עשוי לגדול עד לאורך של שבעה מטרים.

מכל מקום, הפסטיבל השנתי שנערך בקוראמבורה שנה שנה בחודש מארס לכבוד התולעת, הוא יחיד בעולם. ומושך אליו אלפי מבקרים מרחבי אוסטרליה ומעבר לים.

גולת־הכותרת של הפסטיבל, שנולד לפני עשר שנים, היא מצעד שבראשו תולעת־בד ענקית (יותר מ־60 מטר) שבתוכה עשרות תלמידים.

בון: 6:17 לטובת המאפיה השמאלנית

מאת עפרה ישועה־ליית, סופרת מעריב בבון

התלונות על "מאפיה שמאלנית" המשתלטת על הטלוויזיה אינן פטנט ישראלי מקורי. בעולם כולו נוהגים פוליטיקאים ומקורביהם להצביע על אמצעי התקשורת כנתונים להשפעתו הרעה של הצד שכנגד. גם בגרמניה המערבית. אגודה ששמה "אזרחים מציגים שאלות לעתונאים" החליטה לבדוק בציציותיהם המפלגתיות של כל כתבי החוץ ברשת הטלוויזיה השניה (צ.ד.ף.) בגרמניה המערבית.

רשתות הטלוויזיה המערב־גרמניות הן רשויות ציבוריות המנוהלות, בין השאר, גם לפי מפתח מפלגתי. הרשת השניה נחשבת בדרך כלל לנתונה להשפעת הימין השמרני — מפלגתו הנוצרית־דמוקראטית של הקאנצלר הלמוט קול ומקורביה.

הסקר — שתוצאותיו פורסמו בעתון "וולט אם זונטאג" — העלה כי מתוך 23 הכתבים שזכו למשרה נבחרה בחו"ל, מזוהים עם הקואליציה השלטת בבון רק ששה: חמישה מקורבים למפלגה הנוצרית־דמוקראטית השלטת, ואחד למפלגה הליברלית (דמוקאטית חופשית). 13 מכתבי החוץ של הרשת הם, לפי אותו סקר, סוציאל־דמוקראטים בהשקפותיהם, 4 מוגדרים כ"ליברלים שמאלנים". בסך הכל 6:17 לטובת "המאפיה השמאלנית".

בהכנת הסקר סייעה "קרן הנס זיידל" המקורבת למפלגה הנוצרית־סוציאליסטית (מפלגתו של פרנץ יוזף שטראוס בבוואריה). למפלגה זו אין כתב חוץ "משלה" ברשת הממלכתית. ככל הנראה, הגיעו שם למסקנה שצריך לתקן את המעוות.

אגב, תל־אביב היא אחד ה"מעוזים" היחידים של צ.ד.ף. בחו"ל הנתונים לפי הרשימה בידיו של כתב טלוויזיה המקורב לימין הפוליטי דווקא.

וושינגטון: מקלט לרודנים

מאת כריסטופר הנסון, סופר רויטר בוושינגטון

ספק אם נשיא הפיליפינים פרדיננד מרקוס והרודן מהאיטי ז'אן־קלוד דובאלייה היו מקבלים את הצעת ארה"ב להטיס אותם מארצם אילו ידעו מה צפוי להם.

נגד מרקוס נפתחו חקירות על גזל כספי ציבור והוגשו תביעות פרטיות על אחריות לרצח יריבים פוליטיים. לדובאלייה סרבו צרפת וארה"ב לתת מקלט של קבע והוא עשוי להיות נע ונד חסר נתינות.

פרשנים חוששים, כי מקרים אלה עלולים לפגוע באינטרסים של ארצות־הברית. להבא יהססו רודנים אחרים לעזוב את ארצם, ויעדיפו להיצמד לשלטון, להילחם ולשפוך דם, ביודעם כי אין להם לאן ללכת או מה להפסיד.

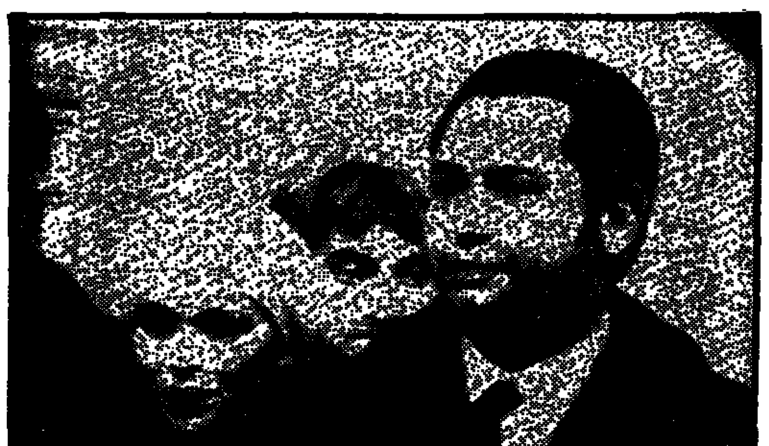

דובאליה ואשתו יוצאים לגלות: חיי־נדודים (צילום: אי.פי.)

פרשנים אחרים, שמודאגים מפני האפשרות שרודנים אחרים יסיקו מסקנות בלתי־רצויות מהמקרים של מרקוס ודובאלייה, קוראים להכנת מקום־מקלט מיוחד לרודנים מודחים.

בעל־הטור ויליאם ספייר כתב ב"ניו־יורק טיימס": "קיים צורך משווע במקלט מוגדר, שישמש רודנים מודחים — מקום שבו יוכל שליט אבסולוטי נע ונד למצוא מפלט אבסולוטי".

פרשן רשת איי.בי.סי., דייוויד ברינקלי, הציע כאתר מפלט את זאוי סנט־הלנה שבאוקיאנוס האטלנטי, לשם הוגלה נפוליאון ב־1815 אחרי מפלתו בווטרלו.

עולם יהודי

פאריס: טוב ליהודים?

מאת תמר גולן, סופרת מעריב בפאריס

השאלה הנצחית "האם זה טוב ליהודים?" שוב עולה בצרפת, בעקבות הבחירות לאסיפה הלאומית. בסך הכל, נראה שהפעם לא מילא "הקול היהודי" תפקיד כלשהו בבחירות. היהודים הצביעו בעיקר בשיקול אישי — לפי כיסם וכעסם.

למרבית הפלא, לא נשמעו אפילו קולות מחאה רמים נגד הנצחון הסוחף של ז'אן מארי לה־פן ו"החזית הלאומית" שלו. האם יש כאן אדישות מדאיגה? הקלת ראש בסכנה? או חשש שיותר מדי מחאות רק יועילו לתנועה הגזענית והנאו־פאשיסטית?

קשה להשיב על שאלות אלה בוודאות. בפגישות עם יהודים ניתן להבחין בתחושת דאגה, אך עד כה זו לא תורגמה לשפת המעשה.

בתוך כך, יש פריחה של תרבות יהודית האמנים יהודים בצרפת. בקולנוע, תיאטרון, טלוויזיה, ספרות, עתונות ובידור.

אולי זו התשובה לבעלי הנטיות האנטישמיות.

מישל בוגנאט הוא, אולי, הכוכב הפופולארי ביותר היום בצרפת. הוא יהודי וההומור שלו יהודי. גויים מתגלגלים מצחוק למראה האם היהודיה שלו ולמישמע הבדיחות האתניות הקלות מפיו. הוא מופיע לפני אולמות מלאים.

החיים היהודיים בצפון אפריקה הם כיום נושא חביב על האמנים ועל הקהל. הסמל המפורסם ביותר הוא, כמובן, הזמר אנריקו מאסיאס. אך הוא כבר אינו יחיד.

הוצאת ספרים נודעת בפאריס ביקשה מהסופר והעיתונאי ויקטור מלכה לכתוב ספר על היהדות הספרדית במסגרת הסידרה "Que sais-Je?" ("מה אני יודע?"). מדובר בסידרה הפופולארית ביותר בצרפת של ספרי־כיס על נושאים בחושות — החל במדע או פוליטיקה וכלה בפילוסופיה או ספרות.

"היהודים הספרדים" של ויקטור מלכה יוצא, במהדורה ראשונה, ביותר מ־40 אלף עותקים. המחבר מציין כי מרבית היהודים הספרדים כיום הם דוברי צרפתית וכי פאריס וסביבתה נהפכו למעין "בירה עולמית" של הספרדים.

צעירה יהודית משכילה — בעלת שלושה דוקטורטים — החליטה לשלוח ידה בתיאטרון. איזאבל סטאורקיה, עורכת מופע יחיד הומוריסטי בשם "התסביך של סטאורסקי" שעניינו חייה של נערה יהודיה בת ימינו.

ואי־אפשר שלא להזכיר את הסופרים־הפילוסופים ברנאר אנרי לוי, מארק האלטר, אנדריי גלוקסמן, אלן פינקלקראוט ואחרים. הם נחשבים לאנשי רוח מן השורה הראשונה לא רק בקרב היהודים, אלא בעולם האינטלקטואלי הצרפתי. כולם מדברים בגאווה על זהותם היהודית ועל ישראל.

בודפשט: חנות ממלכתית לתשמישי קדושה

מאת ק.נפתלי

במסגרת מאמצי ה"הפשרה" ששלטונות הונגריה עושים באחרונה לשיקום הקהילה היהודית הנוטסת, נפתחה החודש חנות ממלכתית לספרים יהודיים ותשמישי קדושה במרכז בודפשט.

החנות ממוקמת בלב "בודפשט היהודית", ברחוב מאיאקובסקי מס' 13 (רחוב קיראיי לשעבר, שהיה אחד הרחובות המרכזיים של הגיטו לפני 40 שנה). מפעילה אותה חברה ממשלתית, אך עובדיה הם יהודים.

החנות קונה ומוכרת ספרים בתחומי היודאיקה וכן תשמישי קדושה יהודיים, טליתות, תפילין, מזוזות, סידורי תפילה וכו' — רובם מתוצרת ישראל וחלקם מארה"ב.

פתיחות החנות עוררה סנסציה קטנה בבודפשט, כי תחום זה היה עד כה בלעדי לקהילה וספרי יהדות ותשמישי קדושה היו נמכרים אך ורק בבית הקהילה ברחוב שיפ. לא כל יהודי המעוניין לקנות דבר־מה בתחום היודאיקה, היה מוכן להזדהות ע"י כניסה לבנין הקהילה ומשום כך, בין היתר, היתה התעניינות קטנה.

ידוע על יהודים שאינם ששים לפרסם את מוצאם אשר ביקשו מנוכריהם לקנות להם ספר בבית הקהילה.

אותה חברה ממשלתית המפעילה את החנות, הודיעה כי בקרוב היא תפתח חנות נוספת לעתיקות יהודיות, כמנורות, ציורים, תגליות ועוד.

בו־זמנית, אך בלי קשר נראה לעין, הקדיש "אוי אלט", דו־שבועון הקהילה היהודית בהונגריה, חצי עמוד לילדים ואף פרסם חידון קטן לבני נעורים, שבין פותריו מבטיחים להגריל פרסים.

גם זה חידוש במה שהיה מקובל עד כה: שבית הכנסת ועניני יהדות מיועדים לזקנים, גימלאים בלבד. את המדור לילדים כותב הרב ד"ר עדן זינגר, ששהה בישראל כשנה, בשנות השישים, עסק בהוראה בתיכון וחזר להונגריה להיות הרב הראשי של מחוז בודה.

בואנוס־איירס: הכומר מת, הנאצי נחשף

מאת מאיר טהנאי, סופר מעריב בבואנוס־איירס

בית המשפט העליון בארגנטינה עוסק עתה בבקשתה של בון להסגיר לידיה את ולטר קוצ'מן. היומון רב ההשפעה "לה נאסיון" המופיע בבואנוס־איירס מסר שזהותו של הפושע הנאצי, שמצא מקלט בארגנטינה בהשתמשו בשם בדוי של כומר ספרדי, נחשפה לאחר שהתברר שהכומר האמיתי מת בספרד.

קוצ'מן נעצר ב־14 בנובמבר אשתקד בידי קציני של אינטרפול בפרבר של בואנוס־איירס. גרמניה המערבית מבקשת להסגירו לידיה. הוא היה אחראי לטבח יהודים בסביבות הערים טארנופול, לבוב ודרוהוביץ, כאשר שירת כקצין אס.אס. בשנות מלחמת העולם השניה.

ולטר קוצ'מן: "עונת־הציד נסתיימה" (צילום: אי.פי.)

בשנת 1947 הגיע קוצ'מן לארגנטינה, בהשתמשו בשם הכומר פדרו ריקארדו אולמו. התברר כי הכומר האמיתי מת במנזר ליד מדריד בשנת 1969.

ארגון הביריון הנאצי "אודיסה" סייע לבריחתו. קוצ'מן קיבל מסמכי זיהוי ארגנטיניים ואחר־כך גם אזרחות. במשך כ־30 שנה עבד בארגנטינה כמנהל רכש של החברה הגרמנית לייצור נורות חשמל "אוסראם".

לפני כאחת עשרה שנה חשף משרד התיעוד של צייד הנאצים שמעון ויזנטאל את זהותו של קוצ'מן ואת העובדה שהוא חי בארגנטינה. בעקבות זאת, פנתה גרמניה לארגנטינה בבקשה להסגירו לידיה. קוצ'מן פוטר ממקום עבודתו, אך מצא עבודות אחרות, והשלטונות לא נקטו נגדו צעדים כלשהם.

בשנת 1982 אותר קוצ'מן באתר הנופש מיראמר, החביב על יהודים רבים, כ־600 ק"מ דרומית לבואנוס־איירס. הוא נעצר בעקבות בקשת הסגרה חדשה של גרמניה המערבית.

על פי הדיווחים, אמר קוצ'מן לאנשי האינטרפול שעצרוהו: "זהו. עונת הציד נסתיימה. אינני מתכוון לברוח עוד".

לאחר המעצר החל המאבק המשפטי על הסגרתו לגרמניה. בקשת ההסגרה הגרמנית לא הכילה תאריך לידה, טביעות אצבעות ואמצעי־זיהוי נוספים.

לבקשת פרקליטיו של קוצ'מן נערכה לו בדיקה רפואית, ש"הוכיחה" כי הוא אינו קוצ'מן. הפרקליטים טענו כי לקוחם הוא בן 79, ולא בן 71, כפי שקוצ'מן היה אמור להיות. לדבריהם גם לא נתגלה סימן לכך שסבל מפגיעות כדורים או ממחלות מין, או שנשא כתובות קעקע, כמו קוצ'מן המקורי.

מקורות משפטיים בבואנוס־איירס אמרו, כי מסקנות הבדיקה "מוקדמות מאד", וכי עדיין לא הוצגו לפני התביעה במשפט ההסגרה המתברר עתה לפני בית המשפט העליון של ארגנטינה.

מ. גרילק

פרשה ופשרה

צו

כמו זר פרחים

קראו לו — "שלמים" הקריבו לו עוד שם..זבח. זבח שלמים.

לא היה זה קרבן סתם.בעצם היה זה דווקא קרבן שבא — לכאורה — על סתם.לא לכפרת עוונות.לא בגלל רצון להתחטאות או להיטהרות.ודווקא משום כך ביטא הוא את עומק המשמעות של היהדות בעיני מקריבו על גבי המזבח,במשכן ובמקדש.

על הקרבנות כבר כתבנו במדור זה. את מהותן והסיבות מדוע ניתנו לעם העברי — ניתחנו ברשימות קודמות בשנים עברו.הצבענו על העובדה שהמושג "קרבן"בתורת ישראל שונה,קטגורית,מן המושג קרבן המקובל בפולחני האלילות למיניהם,פולחני ימי קדם ופולחני האלילות המודרנית גם יחד.את הסברנו תמכנו בפסוקי תורה ובדברי הנביאים,בפרשנות הקלסית ובזו של חוקרי מקרא מודרניים כאחת.

היום ילמדנו קרבן מיוחד שיעור מאלף במהות היהדות.הוא קרבן שלמים,לו מקדישה פרשתנו מקבץ של פסוקים.וכה נאמר בפתיחה:

"וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב לה'.אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה..." (ויקרא ז, יא־יב).

פתח להבנת העניין תורם לנו רש"י, בביאורו המבוסס על התלמוד:

"אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו, כגון יורדי הים והולכי מדבריות וחבושי בית האסורים וחולה שנתרפא — שהם צריכים להודות. אם על אחת מאלה נדר שלמים הללו שלמי תודה הן..."

□

אכן,משמע קרבן זה רגש מובן ומוכר.אדם הנקלע לסכנת חיים וניצל ממנה,הנחלץ לפתע מאימת מוות שאפפה אותו — חש בשמחה המציפה את ישותו.זו שמחה המחפשת ביטוי ופורקן.בעולם האמונה היהודי,הביטוי הנאות הוא הבעת תודה להשגחה העליונה הגואלת והפודה,בשהקרבת קרבן בפועל הוא הפורקן הראוי.כפי שנראה להלן,מוסיפה תחושת הבעת התודה נופך של שלימות לתחושת הרווחה המקננת בלבו של הניצול.

אך מדוע הוענק השם "שלמים"לקרבן ההודאה?זוהי התשובה:

"קרבן זה מבטא את האדם,המבקש את קרבת ה' מתוך מצב של שלימות.כאן הכתוב פותח בקרבן תודה שהוא סוג מיוחד של שלמים.כי המביא תודה זכה במצב של שלימות,אחרי שהיה בסכנה וניצל ממנה"(רש"ר הירש על הפסוק).

הסברים של מלים אלו כך הוא:

בחיי השיגרה האפורים מאבד האדם,בדרך כלל,את הרגש הנכון לחייו,לסוד קיומו ולכל היש המצוי בידו.אין הוא מעריך את מלוא ערכם של מתנות חייו.הוכחה:רוב ימינו חולפים אגב טרוניות על מה שאין לנו.אולם אדם זה עצמו אם ניצל ממצולות ים, אם שוחרר אחרי שנות ישיבה בצינוק,אם נחלץ מאש תופת בשדה הקרב או נרפא ממחלה קשה — זוכה הקיום האישי שלו עצמו למימד חדש בעיניו.הוא חש שהוא חי וטעם חדש ומתוק עולה בחיך,טעם שלא ידעו מעולם.הכל לפתע חשוב בעיניו.גם הדברים הפשוטים ביותר.הוא נהנה הנאת אמת מן הכל.לנשום מלוא הריאות אוויר צח מסוגל להיות לחוויה מרגשת.התבוננות שקטה בנוף או להסב סתם בחברת קומץ ידידים — מרטיטים את לבו של הניצול,יותר מאשר את שאר בני התמותה.לולא סכנת האבדון בה היה נתון,לא היה חש בהן.דווקא הסכנה ממנה נחלץ,הוסיפה עומק ומשמעות לעצם חייו,מילאה אותם תוכן,חידדה את תחושתו,הגבירה את עירנות תודעתו,כלומר,הפכה אותו לאדם אחר,חי יותר,המפעיל כחות רבים הרדומים בדרך כלל.הוא היה לאדם שלם יותר,באדם.

□

אך כל אלה אינם אלא השכבה החיצונית של רגשות הלב.אם יסתפק האדם בהם החסיר מעצמו טובה רבה,איכות נוספת,שלימות מקיפה וגבוהה יותר.

כי נערה המוצאת ברחובה של עיר זר פרחים ודאי תיהנה מיופיו,מבשמו המשכר,מרעננות פריחתו.אולם הנאתה תיגבר לאין שיעור ורגשות אושר וגיל יציפו את לבה,אם אהובה ישלח לביתה זר פרחים הזהה בכל לזר שמצאה ברחוב.מדוע?כי זר זה נשלח אליה במודע.מחשבה אוהבת עומדת מאחורי שיגורו.הוא הפך לאמצעי לביטוי רגשי קרבה.בעוד יופיו של הזר ברחוב היה המטרה עצמה.

כך בלבו של האדם ששוחרר מכלאו,שנגאל מכל צרה המתרגשת על בני אנוש.שמחתו ללא גבול.אולם אם יודע הוא שזכה ברגע זה למגע ידה המלטף של ההשגחה העליונה — אשרו.רב יתר.אם חש הוא בכל נימי לבו שמחשבה נעלמת חשבה עליו והיא גאלה אותו — תיגבר השמחה לאין ערוך.וכך הפכה עצם ההצלה לאמצעי למודעות גבוהה יותר,לתחושת קרבה למקור ההוויה עצמה,לרגש נעלה יותר של שלימות.רגש הדוחפו להביע את רגשי תודתו בפועל על ידי קרבן תודה,הקרוי משום כך "שלמים". כי בעצם הקרבת הקרבן מוסיף הוא עוד קדוש של חיים לנשמתו,כלומר תוספת שלימות.

זהו הפן הראשון של קרבן שלמים.אולם בפרשה מודגשים עוד שני אופנים שמקורם אחד — נדר ונדבה:

"ואם נדר או נדבה זבח קרבנו הגו" (שם טז).

היטיב לבטא את ההבדל בין שני סוגי קרבן השלמים,הפרשן אותו צוטטנו זה עתה:

"שניהם — נדר ונדבה — נזכרים כאן כניגודים של תודה.תודה היא קרבן שלמים,הבא מחמת גורם חיצוני.הצלת אדם מן הסכנה מחייבת הבאת קרבן — כדי להביע את הכרת תודתו.

ואילו שלמי נדר או נדבה לא באו מחמת גורם חיצוני.אין הם מביעים תודה על הצלה,אלא הם מבטאים את מצב השלום המתקיים כל הזמן בלא הפרעה"(רש"ר הירש שם).

כדי להבין את עומק כוונתו,נצטט את הסברו המקיף של פרשננו למושג שלמים:

"שלום מתאר מצב שאין בו חסרון... לגבי האדם מתאר מצב,שהאדם לא יחוש בו חסרון מכל בחינה.דבר לא יחסר לו בכל מקום ובכל עניין הקשור עמו...

...במצב של שלום אין דבר מתמלא מחסרון חברו אלא הדברים משלימים זה את זה... שלום אמיתי איננו רק הסר הפרעה הדדית — אלא התאמה הרמונית פנימית.אין הדברים מסודרים זה במצב זה — בשכנות חיצונית גרידא,אלא הדברים מכוונים זה כלפי זה בתיאום אורגני הדדי".

קרבן שלמים נובע מתוך הרגשת שלמות.קרבן עולה,והוא קרבן המוקרב כולו על המזבח, מבקש את קרבת ה' — תוך השלמת רצון ה' על נכסי הקיום והאושר.ואילו קרבן שלמים מבקש את קרבת ה' — על יסוד שביעות רצון שאין בה תחושת חסרון.להשלמתה חסרה רק קרבת ה' — והיא המתבקשת בקרבן זה.

שלמים הם השיא של השקפת הזרים היהודית.לא בעצב,אלא בשמחה יימצא הגשר אל ה'" (רש"ר הירש ויקרא ג').

□

בדברים אלו מתאר הפרשן את דמות דיוקנו של האדם השלם בעיניה של האמונה היהודית.זהו אדם החי כל רגע מחייו בעצמת רגשות האושר והערנות הרוחנית אותן חש ניצול מסכנה.אין לאדם זה כל קשר לתרבות הצריכה המוכרת לנו,הגורמת לאומללות יצורית בגלל תחושת "המגיע לי", עליה מבוסס החינוך מילדות.

אחד מהוגי היהדות בדורנו מתאר את האדם החי לאור תורת ישראל,כאדם השרוי "בעולם של ידידות". אין כאן המקום להאריך ולתאר כיצד מערך המצוות,הקשת הרחבה של הברכות ועצם לימוד התורה תורמים לעיצוב אדם כפי שתואר בקווים כלליים לעיל.

אולם עולם ידידות זה הינו רק הבסיס לשלמות הנפשית המושגת על ידי שנות תירגול ארוכות.כי אז נוטל האדם את כל אשר השיגה רוחו, והופכו לאמצעי,לקשר נעלה יותר עם בוראו.במעשה קרבן השלמים שבא,כתם בך מתוך בקשת קרבת האלוקים,הוא חש בהבדל שחשה הנערה,בדוגמה לעיל,בין זר הפרחים שמצא מושלך ברחוב לזר הנשלח על ידי הקרוב לה.

מועדון מטיילי מעריב

הבטח כבר היום מקומך בתכנית המיוחדת בחופשת פסח:

שבוע של תיאטרון בלונדון

9 ימים (8 לילות) של הנאה ותרבות, הכוללת 5 הצגות מעולות ★ ביניהם: "אתיר מורס" ★ המלווה: ד"ר אליקים ירון (מבקר התיאטרון של "מעריב" ומרצה בחוג לתיאטרון באוניברסיטת ת"א) ★ היציאה: 20.4; 25.4 ★ פרטים: "מועדון מטיילי מעריב", מערכת "מעריב", קרליבך 2, תל־אביב (טל. 03-439207).

מועדון מטיילי מעריב

רוצח, חטיפה, על

"הקשר הישראלי"

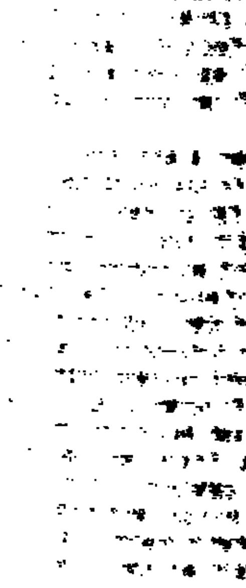

صكا من الاجل

הכרם הקטן
חנוך ברטוב

שיח מצלמות

כן, אותו משהו שתואר כשיח סופרים, משוררים ואנשי־רוח (שכחתי משהו?) עם ראש־הממשלה, שמעון פרס, זה שהתקיים במוצאי י"ד באדר ב' במועדון „מלוא" בתל־אביב, ניתן להגדרה בכמה אופנים, רק לא כשיח.

לבאים נתאפשר להאזין לראש־הממשלה, שלפחות לדעתי מסתכמת תקופת־כהונתו עד עתה כהצלחה גדולה – לא למר פרס, אני מבקש להדגיש, כי אם למדינת ישראל. תמיד מעניין ללמוד עוד משהו על עמדותיו של ראש־ממשלה, והיה חידוש שתנאי מסויים בגילוייו על חילוקי־הדעות בצמרת מפלגת העבודה בדבר ניסוח „העמדה הטריטוריאלית" ביהודה ובשומרון וברצועת עזה ועמדתו האישית, „היונית" יותר, בעניין דרום הרצועה. אפשר היה למנות עוד כמה חידושים, אבל כולם – אם אינני טועה – כבר נתפרסמו, קצתם עוד בחדשות הערב, בטרם נסתיים ה„שיח".

הגדרה אחרת של ערב זה היא אולי פחות מתמיאה, אבל יותר מדוייקת: היתה זו דוגמה מובהקת של הידוע בענף המקצועית כ„ארוע תקשורתי". מעצם ההגדרה, מתקיים ארוע כזה לא משום שיש בו עצמו צורך חיוני כלשהו, כי אם כתחבולה, שבאמצעותה מקיים למשוך תשומת־לב לצורך אחר, חיוני ליוזמי אותו „ארוע תקשורתי".

מועדון „מלוא" הוא אחד המקומות המשמימים ביותר בעיר, שריד אחרון של הוויתה התרבותניקית של מפא"י הישנה, ולא הועיל לארוע גם העיתוי. דיזנגוף מתפוצץ מהמון חוגגי־הפורים ואינך מבחין בין מי שהוא מישהו לבין מי שהוא רק מסיכה של מישהו. וכך קרה לי משהו מוזר, שגם אחרי שעברתי את „מלוא" התקשיתי להבחין בין כלי־תקשורת, הנוכחים על תקן סופרים־משוררים־אנשי־רוח לסופרים־משוררים־אנשי־רוח הנוכחים ככלי־תקשורת, וכדי בזיון וקצף גם לא בין מסיכות של סופרים־משוררים־אנשי־רוח לסופרים־משוררים־אנשי־רוח כשהם לעצמם, כמאמר הפילוסופים.

המבוכה, אומר להגנתי, היתה גם של האורחים, ובכל פעם שקם אישהו שואל לנאום, או אישהו נואם לשאול, עבר להש־מבוכה את שולחן־הכבוד: „מי זה?.. מי זה?"

„מה־זה־מי־זה?" כמעט צעקתי את עלבון כל הקהל הקדוש, „אתם כבר לא מכירים את הסופרים־המשוררים־אנשי־הרוח, שהוזעקו לשיח־מלב־אל־לב עם ראש־ממשלת ישראל?! הייתכן?"

לא צעקתי, ומכמה סיבות. האמת – שאף אני, לבושתי, לא היכרתי חלק מן הנאספים. אולי משום שהיו מתופשים בצורה מושלמת כל־כך. אולי משום שמצלמות־הטלוויזיה התרוצצו לי כל הערב לפני העיניים. וכתבי רכילות־התרבות־והאמנות מילאו את הסדקים שבין המצלמות למיקרופונים.

מכאן לעיקר, מדוע נענו אולי במוצאי הפורים כמה צרכים אחרים, נכברים וחיוניים כשהם לעצמם, ורק שיח לא היה, גם לא יכול היה להתקיים אלא כהצגה ריקה?

מאז נחלה תנועת העבודה את תבוסתה ההיסטורית הכבדה לפני כתשע שנים, סבור הייתי שהגבתי לבטא בכל הכלים שלרשותי את תמיכתי במובסים. אפילו שעה אחת לא ראיתי בשוויון־נפש את משמעות המהפך, וגם קוראי טור זה יודעים, שלא ביקשתי לי חשבונות רבים, ועל כך בערה עלי לא פעם חמת קוראי.

לפני קצת יותר משנה היתה פגישה של סופרים־משוררים־אנשי־רוח עם מר פרס, הראשונה מאז היה לראש־ממשלת ישראל. באותה פגישה (שהיתה סגורה לכלי־התקשורת, אך בדיעבד התברר, שהיתה פרוצה לרווחה לכל סוגי המדליפים) ביקשתי רשות־דיבור. סיפרתי, שכל שבע השנים נענתי כחייל לכל הזמנה, ואני זוכר פגישות עם יו"ר מפלגת העבודה וראש האופוזיציה, שהוזמנו אליהן מי־יודע־כמה והגיעו פחות ממניין. עכשיו, שהאולם צר מלהכיל את הבאים, אולי הגיעה השעה, שאיש כמוני ישוב אל חובתו הבסיסית יותר, לעמוד ביחידות באופוזיציה. כבר אז, למען האמת, חשתי איך מתקשה לשון־המאזינים להבריע בין היות אותו מיפגש־המונים „שיח" לבין היותו „ארוע תקשורתי". ובכל־זאת, אמרתי לפני שנה ואני חוזר ואומר היום, אולי עוד איך השינוי המתחולל במדינת ישראל בטוח כל־כך וקצת מוקדם מדי „לזרוק את הגט".

כן, כך מוסיף אני לחשוב גם היום, למרות ארוע תקשורתי מביך זה, שאפשר לומר עליו מה שרוצים, רק לא זה שהיה „שיח". שיח מיקרופונים, אולי, שיח מצלמות טלוויזיה. שיח טורי־רכילות־הספרות וסתם רכילות. אולי משום שניזונו בתושים מתוודים יותר משלי, נזהרו רבים מאלה, שבדוקו אשתקד ולא הפגינו נוכחות במוצאי הפורים. אולי מסיבות אחרות. אני לא מהרהר תרטה על בואי, אני רק מצטער על שמצאתי את עצמי ממלא תפקיד בארוע תקשורתי. תפקיד של ניצב.

בעתונות דובר על „שתיקה מביכה", על כך שסופרים־משוררים־אנשי־רוח לא נענו להפצרות „להגיד משהו" (וכפי שאמר פעם ראש־ממשלה אחר לאחד מטובי הפובליציסטים ואנשי־הרוח של הדור: "אמרו לי שאתה רוצה לפטפט קצת אתי. פטפט, פטפט").

זו היתה האופציה היחידה, צר לי לומר. אם נקלעת, שלא בטובתך, למעמד של ניצב בארוע תקשורתי, היה ניצב עד הסוף. ניצבים בתיאטרון עומדים ושותקים. כך כל ימות השנה, קל וחומר בפורים.

יש כתובת

השאם נפלת על הראש?" שואלים אותי חברים.

ובאמת, מדוע ירצה עתונאי, שיכול באופן חופשי להביע את דעתו בעתון חשוב וגם לומר את אשר עם לבו ב„קול ישראל", לעבור את המיתרס ולהיות תלוי בחסדיהם של עתונאים אחרים? מדוע ירצה אדם, היכול למתוח ביקורת על גדולי האומה ועל קטניה, לחשוף את עצמו לשבט ביקורתו של הזולת? מדוע ירצה אדם שפוי לנטוש את האווירה האלגנטית של כתיבה מתוך כורסה נוחה ולצאת לקרב בסיגנון קויין ואז'אריק, המאפיין את חיינו הציבוריים?

מוכ"ל מפלגת העבודה – מילא. מוכ"ל הליכוד – ניחא. אבל מוכ"ל המרכז הליברלי?

התשובה היא – כן.

התשובה היא – ודרושה כתובת.

כמו הנפשות של פיראנדלו, המתפשות מחבר, מחפשים רבבות ישראלים טובים מפלגה, שתבטא אותם. הם מגיעים אליה בדרך האלימינאציה.

אין לאורח הטוב עניין בפסוודו־סוציאליזם של מפלגת העבודה, הנוהגת מאז ומתמיד – ואינה מסגלת אותה, כי זו תמציתה – כאילו המדינה היתה רכושה הפרטי. האזרח שוב אינו מוכן להיות נתין המראאונים של מנגנון גדול ומסורבל, עייף ומעייף. הוא נלאה ממישטר של תורים ושל רשיונות ושל שמור לי ואשמור לך. יש משהו דוחה בשביעות־הרצון העצמית, הצדקנית, של מימסד, שהוציא כבר את המיץ מכוחות העבר.

האזרח הטוב אינו רוצה גם בליכוד, על שני מרכיביו. הוא בוחל בפופוליזם המפעפע של חרות. הוא מפחד, שחרות תביא עליו עוד מלחמה מיותרת. הוא נרתע מחזיונות תעתועים של גדולה מיסטית, המבוססים על אמונות תפלות וגרוע יותר – על אמונות כזבות. הוא חושש מחסידי ז'בוטינסקי וחושש עוד יותר מאלה, שמעולם לא קראו אותו. ומאידך, הוא סולד מהבורות הבראאיניקים, שמכרו את המפלגה הליברלית, את הרעיון הליברלי ואת המסורת הליברלית, תמורת נתחים צמודים.

האזרח הטוב רואה שחור בעיניים מסתכנותן השתצנית של המפלגות הדתיות. האזרח הטוב רוצה להיות יהודי טוב במדינת היהודים, בלי שהוגי הדעות המתקדמים ביותר של המאה האחת־עשרה יכתיבו את אורח חייו.

כך מגיע האזרח הטוב, בדרך האלימינאציה, למרכזה של הבמה הפוליטית. הוא בא עם רעותיו הנאורות ותרבות חייו ואיכות שאיפותיו – ומחפש את הכתובת. „שינוי" יכול היה להיות הכתובת, אילו גילה קצת אומץ־לב אזרחי ואילולא נשבה בידי פלג הקרוב יותר ל„רץ" מאשר למרכז הפוליטי.

אני מאמין, כי המרכז הליברלי הוא הכתובת לאזרח, המחפש את המקום הנכון באמצע. ליברליזם הוא תורה פוליטית גדולה – של חופש הפרט, של תרות ממנגנונים, של יוזמה חופשית, של שפיות הדעת – שנפרטה אצלנו לפרוטות בידי עסקנים, שהשתמשו בשמו לרעה. האווירה בארץ בשלה לתיקון המעוות.

יש שלב בחייו של אדם, גם אם הוא עתונאי – ואולי במיוחד אם הוא עתונאי – שתפקיד המשקיף, המייעץ והמבקר אינו מספק עוד ולעתים אף מתסכל אותו. בשלב זה הברירה בידיו – לקבל אולקוס או ליטול חלק במערכה. אני בחרתי במערכה, מתוך אמונה, שמצאתי את הכתובת הנכונה. זהו, איפוא, מאמר פרידה, קצת עצוב, מקוראי העתון. וזה גם תחילתו של פרק חדש.

פרוניזם תוצרת „כחול־לבן"

יובל אליצור

חואן ואוויטה פרון לא הנהיגו שיטה כלכלית חדשה, וגם היום, שלושים שנה לאחר שלטונם המשותף, עדיין סובלת ארגנטינה, המבורכת באוצרות טבע ומשאבי אנוש, מן ההרס והביזה של רכוש הלאום, שהולך בתם חואן ואוויטה.

ואף־על־פי־כן, מצויים כיום ברחובי ארגנטינה מיליוני אזרחים, החולמים עדיין של שובם של הגנרל יפה־התואר ואשתו הזקנית. המפלגה הפרוניסטית עדיין מהווה איום מתמיד על השלטון הדמוקראטי במדינה.

סוד הצלחתו של הפרוניזם היה הכחש, גניבת־הדעת והעמדת הפנים. פרון ואשתו זכו להערצתם הבלתי־מסוייגת של המוני בני ארצם, בהעמידם פנים של „אוהבי העם". הם הפגינו אהבה זו על־ידי העלאות שכר תכופות ו„הענקת" מנהלי המפעלים, מדיניות שהביאה להתמוטטותם של הענפים היצרניים. אוויטה הירבתה לתת מתנות לעניים ונשיקות לחלכאים ולנדכאים.

למעשה, חי הזוג הנשיאותי בחברת עשירי המדינה, שתמכו אף הם בפרוניסטים מתוך הבנה, שקיים פער עמוק בין הסיסמאות של „חסרי החולצות" לבין המציאות, שהיתה שונה להלוטין.

פסיכולוגים ומומחים למדעי המדינה טוענים היום, כי הצלחת הפרוניזם לא היתה מבוססת רק על רמיה והונאה, אלא גם על ניצול נכון של מאוויים כמוסים של ההמונים בארגנטינה, שהאמינו כי הגנרל ואשתו החזירו להם את כבודם.

כידוע, הקבלות היסטוריות לעולם אינן מדוייקות, ואף־על־פי־כן, קשה שלא להבחין ברמיזן מסויים בין מה שקרה בארגנטינה בשנות ה־50 לבין מה שקרה במשק ובחברה בישראל בראשית שנות ה־80. לזכותה של השיטה הישראלית יש לומר, שהיא לא הסתפקה במעבקים לעניים. כשם שאין זה נכון, שהטלוויזיות בצבעים היוו את שיאו של ה„אירידוריום".

הכל זכו אצלנו למתנות. המדינה סייעה למתנחלים באריאל ובקרני שומרון להגיע לווילות משלהם, והיא מקיימת גם היום את תושבי עשרות הישובים הקהילתיים ביהודה ושומרון, שאינם מסוגלים לפרנס את עצמם, אך העליה המזורזת ברמת החיים לא פסחה גם על רבבות תושביהן של עיירות הפיתוח ועל מאות אלפי תושביהן של השכונות בערים הגדולות, שרבים מהם הגיעו בשנים אלה למכונית משלהם, לנסיעות לחו"ל ולתחושה ש„הולך להם".

היום יודעים אנו, כי שילמנו מחיר נורא עבור השיטה ש„היטיבה עם העם". שיטה זו זרזה את האינפלאציה, עיוותה את הקצאת המקורות, שיבשה את מערך הייצור והביאה להכפלת החוב הלאומי, הפנימי והחיצוני, המגיע היום ליותר מ־50 מיליארד דולר. בימי יורם ארידור כשר־האוצר חדלו הלוואות להיות מיועדות לפיתוח בלבד והן הופנו גם לצריכה שוטפת של הממשלה ושל הציבור.

גם תושבי עיירות הפיתוח יודעים היום כי בראשית שנות ה־80 לא נעשה כמעט כלום כדי להרחיב את הבסיס הכלכלי של עיירתם. רמת החיים עלתה אמנם, נוספו בערי הפיתוח מתנס"ים ומדרכות, אך כמעט שלא הוקמו מפעלי ייצור חדשים ובעיית הצעירים, שאינם מוצאים את מקומם לאחר תום השירות הצבאי, מטרידה אותם כיום יותר מאשר אי־פעם בעבר.

התוכנית להבראת המשק, שהופעלה ביולי אשתקד, עצרה את אובדן יתרות מטבע־החוץ של ישראל ואת הגידול בחוב הלאומי וחשפה את מצבן האמיתי של מערכות הייצור במשק, על מה שיש בהן ובעיקר על מה שאין בהן. כשם שבכל טיפול רפואי צריך, ראשית כל, להפסיק עם תרופות ההרגעה ולאבחן את מצבו האמיתי של החולה, כך גם הבראת המשק מתחילה למעשה רק בימים אלה, כאשר כל מפעל יצרני, כל שכיר וכל ענף שירותים נאלץ להתמודד עם המציאות החדשה, שנוצרה לאחר שנים רבות של בזבוז ואי־צמיחה.

האם העם בישראל יהיה אסיר תודה לאלה, המנסים כיום לתקן את כל קילקולי העבר ולהחזיר את המשק למסלול של צמיחה נכונה, לחיים של עבודה מיגיע כפינו, ללא מתנות וללא הלוואות שיש להחזירן? אם ננסה ללמוד מנסיונה של ארגנטינה נגיע למסקנה, שאין כל בטחון, שהעם באמת שש להתמודד עם המציאות הלא־כל־כך מלבבת של ישראל בשנת 1986.

אפשר גם לשמוע בימים אלה מעין צידוק „אידיאולוגי" לפרוניזם הישראלי. בעלי הסבר זה אומרים, כי כשם שמנחם בגין החזיר למאות אלפי הישראלים את כבודם העצמי ואת תחושת השותפות במה שקורה במדינה, כך גישר יורם ארידור על פני פערים כלכליים ויצר כמיהה לשוויונות, שממנה אין נסיגה.

החשש, שהבוחר בישראל עלול להטות חסד דווקא לאלה, שהמיטו אסון על המשק הישראלי ולא לאלה, שנחלצו להצילו, משפיע כבר על הפוליטיקאים הישראלים ובכלל זה על אנשי המחנה האחר, על המערך. בוויכוח של הימים האחרונים על התקציב ואף בהזדמנויות אחרות שמענו מפי חברי־כנסת של המערך הצהרות, שלא היו מביישות את דוד לוי ויורם ארידור בימי שיאה של „הכלכלה הנבונה".

אחרים מדוברים אלה, הדורשים להגדיל את סעיפי ההוצאה ולוותר על מסים חדשים, שנועדו לאזן את התקציב, אינם טורחים כלל להציע דרכים חלופות לאיזון התקציב. אחרים חוזרים על דרישה להטיל מסים „פופולאריים", גם לאחר ששמעו הסברים משכנעים למדי בדבר מיעוט הסיכויים לגייס סכומים ניכרים בעזרת מסים אלה.

טעותם של „הפרוניסטים מן המערך" כפולה: ראשית, לא ברור כלל אם העם בישראל הוא באמת כה תמים וכה בלתי־מתוחכם, שאינו יודע להבחין בין גניבת־דעת לבין נסיון־אמת להבריא את המשק. נוסף על כך, וזה הוא אולי השיקול העיקרי: תנועת העבודה הצליחה לרכוש את אמון הבוחרים דווקא בשנים שהציגה בפניו את המציאות כמות שהיא, ללא כחל וסרק.

כשמדובר בסיסמאות, שנועדו „להיטיב עם הבוחר", בלי לומר לו את האמת, טובים יותר דווקא סיכוייהם של אנשי הצד־שכנגד, שהוכיחו בשש השנים האחרונות, שהם רגישים יותר למאוויין של הבוחר הישראלי מאשר לטובת המשק.

הטילים שהחטיאו

עמוס גלבוע

לאירועים שהתרחשו השבוע במפרץ סירתה, ואולי יוסיפו להתרחש בשבוע הבא, יש היבטים רבים וכמעט לכולם יש הקשרים הנוגעים לישראל – מי פחות ומי יותר. בכוונתי לגעת כאן בשלושה היבטים בלבד, שההקשר שלהם לישראל הוא, כמדומני, ברור וחשוב: טילי הקרקע־אוויר סא־5, הסובייטים והסורים.

לעובדה, שהאמריקנים תקפו טילים אלה ושטילים אלה שוגרו לעבר מטוסים אמריקניים דווקא – נודעת חשיבות יתרה מבחינתנו, משום שהם מצויים בידי הסורים. הלקח המרכזי, של הסובייטים והסורים בעקבות השמדת הטילים הסורים (מסוג סא־6 וסא־2) במלחמת של"ג היה, שהצלחתה הרבה של ישראל נבעה מכך, שסוריה חסרה טיל קרקע־אוויר ארוך־טווח, המסוגל לפגוע בכל אותו מערך אוירי „כבד", המהווה את העיניים של המטוסים התוקפים, המרחף בטווחים רחוקים מאוד מאתרי התקיפה עצמם. הסובייטים פתרו את הבעיה בכך, שסיפקו לסוריה את טילי הסא־5.

הסא־5 הוא אומנם טיל מ„דור ישן" של שנות ה־60, אך הוא שופר בשנות ה־70 בחידושי האלקטרוניקה המתקדמת. הטווח שלו הוא 250־300 קילומטר והוא יעיל נגד מטוסים בגובה רב מאוד. אין הוא יעיל נגד מטוסים המקיימים מנמיכ־רום. טיל זה נתן איפוא לסורים תשובות טכניות: נגד מטוסי צילום בגובה רב, נגד מערך אלקטרוני, נגד כוח אווירי, הטס בטווחים רחוקים מאתרי הטילים (ושבלעדיו לא ניתן לתקוף ביעילות טילים), ונגד מטוסים, בעיקר אזרחיים, הטסים בגובה רב מעל שטח ישראל או בקרבתו. טיל זה, והאפשרות שהסורים יפעילו אותו, היווה את אחד השיקולים, מני רבים, שהביאו את ישראל לנהוג באיפוק שעה שהסורים קידמו לפני חודשים מספר טילי סא־2 לגבול לבנון.

טילים אלה נורו השבוע, בפעם הראשונה באורח מיבצעי, נגד המטוסים האמריקניים. עד כה הם לא פגעו בשום מטוס. טוב שהדבר כך, אך מוקדם לעלוז ולהקיש מכך לגבי יעילותם ויעילות הפעלתם בידי הסורים, כל עוד לא יתבררו כל הנתונים (ויש לקוות, שהאמריקנים יספקו לנו אותם) לגבי שיגורם: נגד איזה סוג מטוסים בדיוק ירו הלובים, לאיזה טווח וגובה הם ירו, האם הצליחו האמריקנים לשבש את הפעלתם באמצעים אלקטרוניים וכו' וכו'.

הוא הדין בתקיפת הטילים, או, ביתר דיוק, תקיפת המכ"מים של סוללת הטילים הלובית בידי האמריקנים. על־פי המידע הפומבי, שמסרו האמריקנים, התוקפה הסוללה פעמיים (נכון ל־25 במארס). בפעם הראשונה בשני טילים מתביית־מכ"ם, ששוגרו ממטוס אחד ופגעו במכ"ם ובוודאי שלא השמידו את משגרי הטילים עצמם. ברור למדי, שגם המכ"ם עצמו לא הושמד, משום שומן קצר יחסית לאחר־מכן (על־פי הדיווחים האמריקניים) הוא חידש את פעילותו – כנראה לאחר שתוקן בידי טכנאים סובייטיים. ואז התוקפו המכ"ם בשנית.

מכל מקום ברור, שהסובייטים והסורים אינם ישנים עתה בשקט וקרוב לוודאי, שהם עוסקים כבר עכשיו בהפקת מירב הלקחים הטכניים והמיבצעיים. ייתכן, שיגלו כי האשם אינו דווקא בטילי הסא־5 אלא באיכות הירודה של כוח האדם הלובי: של מפעילי המשגרים, של מערך הגילוי ושל מערך ההתרעה. אם יסתבר, כי לא כך הוא וכי משהו לקוי בטילים מול המערך האלקטרוני האמריקני, או שתורת הלחימה של הפעלתם אינה עונה על שיטות התמודדות האמריקנית מולם – כי אז שוב תחשף ערוות הזימוש, שהסובייטים מספקים ללקוחות הערביים שלהם, מול הזימוש המערבי ותורת הלחימה של הפעלתו.

כמו תמיד במקרים כאלה יראגו הסובייטים להפיק את הלקחים המתבקשים

● הסובייטים ימצאו תשובות טכניות הפעלתיות לסא־5 עצמו.

● הסובייטים יספקו לסוריה וללוב מערכות שיגור, גילוי ולחימה אלקטרונית, שעד עתה נמנעו מלספקן מסיבות שונות.

● הסובייטים עשויים לנצל את התנאים החדשים להגברת מעורבותם הצבאית בלוב.

רבות נכתב בימים האחרונים על כך, שהסובייטים לא יוכלו שלא לגמול לאמריקנים וישאפו לעשות זאת באמצעות „שליחים" באזורים שונים בעולם, כולל במזרח־התיכון. מכיוון שאין בידנו מודד־פלא למדוד בו את להקדהם של שליטי הקרמלין – הייתי נזהר מלהעריך כיצד הם יגיבו מעשית והיכן ואם בכלל. ברצוני הייתי מסתבך וקובע, שאם הסובייטים יפנו לסורים על מנת שאלה „יזממו" את המצב בגבולנו הצפוני, כי אז הם יתקלו בשלילה סורית. ובכלל, נוטים אצלנו תמיד לראות בסורים מעין בובה סובייטית, שמוסקווה מסוגלת להפעילה כרצונה כל אימת שהיא רוצה בכך. לא מיניה ולא מקצתיה. אין כסורים, ובראשם אסד, בבקיאת מדיניות עצמאית, הכפופה אך ורק לאינטרסים סוריים. הסורים „יזממו" כאשר האינטרס שלהם יכתיב זאת להם ובשום אופן לא יקפצו על־פי החליל של מוסקווה או מישהו אחר. הסובייטים יודעים זאת היטב.

אל תחמיץ ביום א'

בית וגן

ירחון מעריב מס' 2

בילי מוסקונה־לרמן – אדריכל בונה רק לעשירים ■ יאיר לפיד – רוח הווילג' בשנקין ■ נילי פרידלנדר – גן עדן בעין הוד ■ אגרונום יצחק הל־אור – גידול צמחים במיכלים ■ אדריכל אלדר שרון – שכונה מחפשת משמעת ■ אהרון פריאל – העין הפקוחה, תחקיר על מערכות מיגון לבית ■ ועוד על דברים חדשים, עשה זאת בעצמך ועיצוב סביבה.

ההזדמנות הגדולה

שמואל שניצר

מועמר קדאפי הוא פסיכופאט מסוכן, חזקה עליו שלא יירתע מפני שום מעשה פשע, שיאפשר לו לאזן את חשבונו עם האמריקנים ולנקום בהם על מה שעוללו לו השבוע. אבל אין הוא משוגע עד כדי כך, שינסה לתקוף את הכוח האמריקני הימי והאווירי האדיר, שחיכה לו השבוע סמוך לחופי ארצו. במחצית השניה של השבוע חצו אניות ומטוסים אמריקניים את „קו המוות" המפורסם בלי להיתקל בהתנגדות כלשהי.

אם שליט לוב יחפש דרך להיפרע ממי שהשפיל אותו בעיני בני עמו ובעיני העולם כולו, הוא יפנה לאותן שיטות של רצח וטרור, שבהפעלתן אין שני לו בעולם כולו. קל יותר להתמודד עם איזה דיפלומט שאנן ולא חמוש, או עם נוסעים של מטוס בנמל־אוויר, שאינו נשמר כראוי, מאשר לצאת למלחמה נגד שלוש נושאות־מטוסים אמריקניות וארמאדה שלמה, המצויידת במיתקנים לשיבוש הטילים מתוצרת סובייטית, שלא עשו חיל רב בנסיונות הבודדים של קדאפי לפעול נגד מטוסי הצי האמריקני.

הצדק עם וושינגטון כאשר היא מצפה, שתשובתו של קדאפי לא תינתן במפרץ סידרה אלא הרחק משם, במקום שם רוצחיו מן המגרב יכולים להלום במפתיע. אין אמצעי בטיחות הרמטיים; השמירה על דיפלומטים אמריקניים ומיתקנים אמריקניים נתונה במקרים רבים בידי כוחות בטחון מקומיים, שערנותם ויעילותם אינה תמיד נעלה מכל ספק. כיוון שכל שגרירות לובית היא מחסן־נשק ומרכז־קשר של טרוריסטים, ולרשותו של קדאפי עומדים לא רק חוליות־הרוצחים הלוביות, שהתמחו ברצח מן המארב, אלא גם אנשיו של אבו־נידאל, ואולי גם ארגוני טרור מקומיים, שבמרוצת השנים קשרו קשרים מיבצעיים ולוגיסטיים עם הרוצחים הלוביים, לא מן הנמנע הוא, שמזימתו זו של קדאפי תעלה יפה, ושאיומו, כי יפגע ביעדים אמריקניים בכל מקום בעולם, לרבות באמריקה עצמה, איננו מאותם דברי רהב חסרי המשמעות, שהשליט הלובי מנסה להפחיד בהם רכי־לבב ברחבי העולם.

לרצוח אורחים תמימים הוא תחום, שבו הוא הוכיח את כוחו גם בעבר, ואין להניח, שאם תבוא לידיו הזדמנות נאותה, נקיפת־לבו יעמוד לו למכשול.

השאלה היא אם האמריקנים תיכננו את מהלכיהם גם מעבר לעימות הנוכחי בחופי לוב, שלפי כל הסימנים כבר מיצה את עצמו. הם הוכיחו בו בצורה משכנעת מאוד, שדברי הרהב של קדאפי על „קו המוות" ועל מה שיקרה לאניות הצי הששי אם יחצו אותו, אין בהם ממש. הם הציגו את השליט הלובי כבדאי, שאין בכוחו לבצע את איומיו. הם נתנו שיעור מכאיב ומשפיל למוכה שגעון־גדלות, שהאמין כי הוא יכול להפיל את חיתתו על העולם באמצעות האזהרה, שפגיעה בו ובכוחותיו הצבאיים תצית מלחמת־עולם חדשה. האמריקנים פגעו בו פגיעה קשה והתוצאה היתה, שנשתרר שקט במפרץ סידרה. המטוסים והטילים, שרכש מידי הסובייטים והצרפתים, לא הפכו את ארצו למעצמה. המגן הסובייטי, שמאחוריו הסתתר, התגלה כתריס מחורר.

וושינגטון נטלה על עצמה סיכון רב כאשר התגרתה בעושה דברה של ברית־המועצות. אך גם ההימור הזה עלה יפה. מוסקווה אומנם גינתה את הפעולה האמריקנית, אך לא שילבה בגינויה רמז קל שבקלים בדבר מחוייבות כלשהי מצידה לחוש לעזרתה של לוב. היא הציעה תוכנית־פשרה, שסיכוייה היו קלושים מלכתחילה: שגם הרוסים וגם האמריקנים יוציאו את כל ספינות המלחמה שלהם מן הים התיכון (כלומר, שאמריקה תפנה גם את בסיסיה הקבועים בים זה) ואז יבורר במסגרת בינלאומית את צדקתה של התביעה הלובית להרחיב את תחום המים הטריטוריאליים שלה באופן שיכלול את מפרץ סידרה כולו. במקביל, או להיפך, פנו הסובייטים אל מועצת הבטחון — אף זה תרגיל־סרק שקוף, שהרי אין כל אפשרות להעביר שם החלטה בגנותה של מעצמה, שיש לה זכות וטו.

בעולם הערבי ובארגון של עמי אפריקה נשמעו כמה קולות של הזדהות וסולידריות עם קדאפי, אבל לא נשמעה שום התחייבות להחלץ לעזרתו. אבו־נידאל נשאר בעל הברית היחיד, שהודיע על הצטרפותו לשורות הלוחמים נגד אמריקה.

העימות בחוף הלובי האפיל השבוע על מאורע אחר, שמבחינת השפעתו על עתיד העולם וכלכלתו ודאי שלא נפל מן ההתמודדות במפרץ סידרה: שלטונם של הערבים על המשק העולמי באמצעות הנפט שבידיהם הגיע לקצו, והדבר הופגן בימים אלה בצורה הברורה ביותר.

בז'נווה התכנסו המדינות החברות באופ"ק — הקארטל העולמי של המדינות המפיקות נפט — במאמץ אחרון לבלום את מפולת מחירי הנפט בשווקים העולמיים על־ידי הסכם לצמצום התפוקה בהיקף עולמי. ההסכם לא הושג. רוב המדינות המפיקות נפט הודיעו, שאינן יכולות להסכים לצמצום התפוקה, מפני שירידת המחירים פגעה קשות בכלכלתן ואין הן יכולות לעמוד בירידה נוספת של הכנסותיהן.

למעשה, היתה זו הודאה פומבית בעובדה, ששלטון מדינות הנפט על המדינות המתועשות של אירופה ואסיה הגיע לקצו. אותן מדינות ערביות, שבשנות השבעים יצרו את המחסור המלאכותי בדלק, ובמשך עשר שנים ומעלה עשו הסר עם מי שמכרו לו נפט; אותן מדינות, שהגבירים שלהן רכשו נכסים ומניות ברחבי העולם ושלא אחת איימו שליטיהן למוטט את הבנקים במערב על־ידי משיכה מאסיבית של פקדונותיהן, נקלעו עכשיו לקשיי נזילות. הכנסותיהן ממכירת נפט ירדו לחצי ופחות מזה; תוכניות פיתוח שאפתניות, שבביצוען הוחל בשנות השפע, נשארו תקועות באמצע הדרך בגלל קשיי מימון; קצת מדינות־נפט, שלוו כסף על חשבון הכנסות השנים שיבואו, אינן יכולות לעמוד בתשלום חובותיהן, והן מסכנות את חוסנם של הבנקים שהאמינו בהן.

אילי הנפט הגדולים, שסיפקו תעסוקה למאות אלפי משכילים מן הארצות העניות שבאיזור, פתחו בפיטורים המוניים. אפילו סעודיה העשירה, המשופעת בנפט ובנכסים יותר מכולן, נאלצת לעכב את הכנת תקציבה לשנה הבאה מפני שאין לה כל הערכה מהימנה של ההכנסות הצפויות לה בעתיד הקרוב.

זו תמונת־עולם שונה מן הקצה אל הקצה מזו שאליה הורגלנו בשתים־עשרה השנים שחלפו. אם קדאפי, ועמו כמה נבלים מזרח־תיכוניים נוספים, קנו להם „מכובדות" בקצת ממדינות אירופה בזכות יכולתם לספק נפט או למנוע אותו, אם ארצותיהם השקיעו בעסקים שונים ברחבי העולם, אם קנו להם בדרך זו השפעה מדינית לא מעטה, עכשיו הכוח הזה — הפוליטי והכלכלי — נמצא בירידה תלולה. מי שחושש, שמא בכל זאת יצליחו מדינות־אופ"ק לשקם את מחירי הנפט על־ידי צמצום התפוקה ויצירת מחסור מלאכותי, אולי לא ימהר להסיק את המסקנות המתחייבות מן המצב החדש; אך מי שמבין, שאפילו יצמצמו הערבים את התפוקה, עדיין יימצאו ארצות אחרות, השרויות בקשיים פיננסים והן יספקו את כל המחסור, צריך בעצם לנשום לרווחה ולהשתחרר מכבליהם של ספקי הנפט המזרח־תיכוניים.

מותר להמר, שגם קדאפי זה, אשר קנה לו במרוצת השנים ארצות וחברות ותנועות מהפכניות וארגוני־טרור ככל שהשיגה ידו, עכשיו חלה ירידה ניכרת בכוח הקניה שלו, וממילא גם בכוחו בכלל.

לא היתה, זה שנים רבות, שעת כושר לשחרר את העולם מרודנותו ומשרירות לבו של אדם, שעד כדי כך הוא מזוהה עם הטרור הבינלאומי, שהיום הוא פונה אליו בקריאה גלויה, שיקום ויילחם את מלחמתו נגד אמריקה, מימשלה ואזרחיה.

קיים קשר סמוי מן העין בין מטמונות הנפט ובין נגע הטרור, המקיז את דמו של העולם זה שנים לא מעטות. אנשים, המשתכרים כסף תועפות ללא מאמץ ניכר, יכולים לקנות בו דברים רבים: נשק לרוב, בתי־מלון, אדמות, שותפויות במפעלים יצרניים, מפלגות, פוליטיקאים, תנועות מהפכניות. הם גם יכולים לרכוש בו ארגונים של מרצחים, או לקנות שקט וחסינות מפני טרור. כאשר הכסף נופל לידיהם של אנשים חסרי־מעצורים, הם יכולים לזעזע בו מישטרים, להשחית ממשלות וגם לתרגמו להשפעה פוליטית. עובדה היא, שההכנסות מנפט שימשו לא רק למימון תוכניות פיתוח ותפנוקי מותרות, אלא גם למימון הטרור הפלשתיני, הטרור המוסלמי הקנאי ואפילו הטרור האנטי־ערבי האנטי־פלשתיני של אבו־נידאל. אין שיעור לכסף שניתן לסחוט מן הארצות המתועשות, הזקוקות לאנרגיה, ואין גבול לשימושים הפסולים, שניתן לעשות בכסף זה.

עכשיו נוצרה שעת כושר גדולה. נמצאה מעצמה, המוכנה להפעיל את כוחה כדי לעקור את הטרור מן השורש. הנפט איננו מכתיב עוד מדיניות ואיננו מאיים עוד על משקי העולם החופשי. גם יכולתו לקנות פוליטיקאים וטרוריסטים הצטמצמה במידה ניכרת.

אולי זו נקודת המפנה. ואולי נוצרה השבוע ההזדמנות הגדולה לחתום פרק מביש ועקוב־מדם בהיסטוריה של העמים, ולהשתחרר מרודנות הפחד ומאימתם של מפעילי שכירי־הרצח.

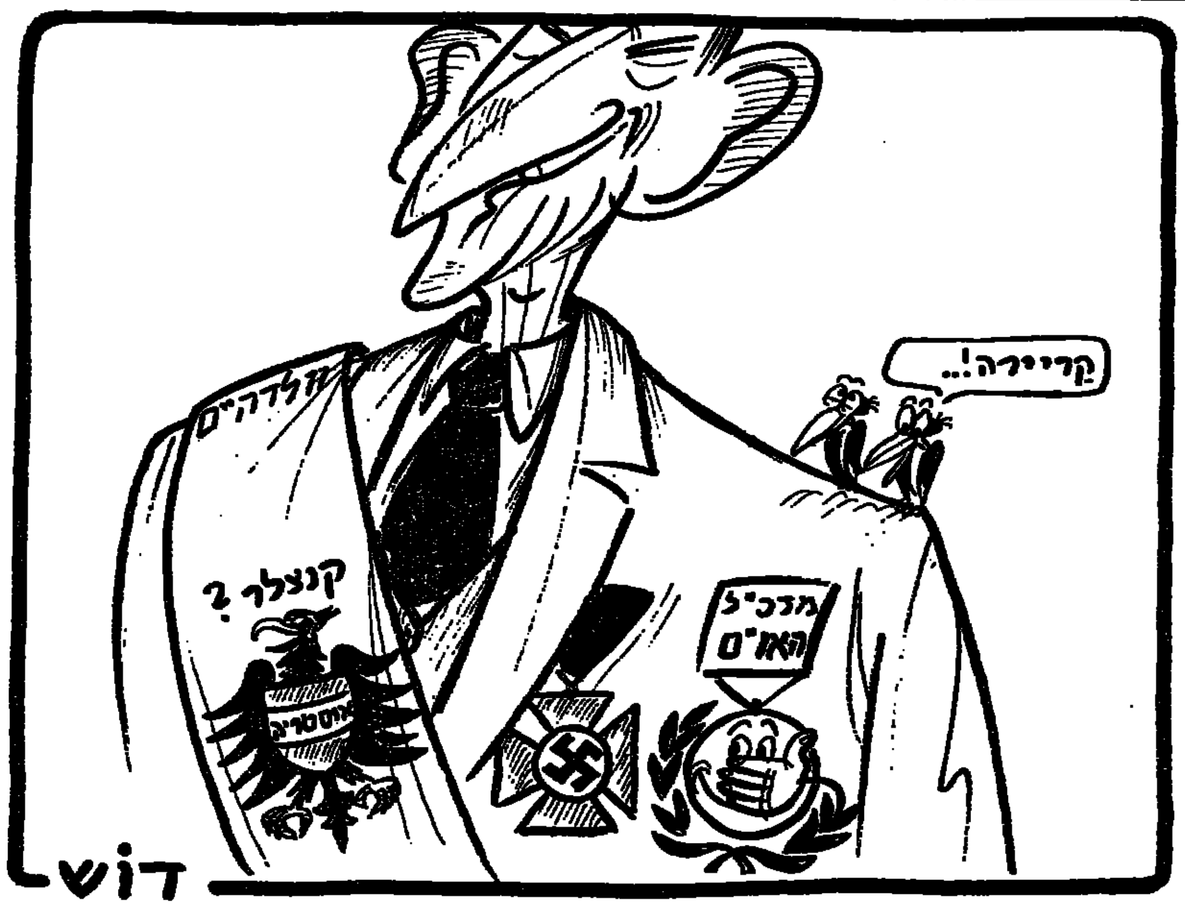

התמרון הימי של גורבאצ'וב

משה ז"ק

ישראל ומצרים יחזרו להתדיין בז'נווה, אך ברית־המועצות לא תהיה שם, חרף המאמצים שהשקיעה שנים לשיתופה בכל בירור מזרח־תיכוני.

משלחות ישראל ומצרים, הדנות בשאלת טאבה, הגיעו להסכמה, שהבוררות תיערך בז'נווה ולשון הבירורים תהיה אנגלית. אומנם, המשלחות עדיין לא הסכימו על ניסוח השאלות לבורר, אבל דיה החלטה זו כדי לעורר את חמת הסובייטים, הרואים בשיתופם בהכרעות המדיניות במזרח־התיכון יעד אסטרטגי ראשון במעלה.

★ זו הסיבה, שמיכאיל גורבאצ'וב הציע השבוע לארה"ב לכנס ועידה בינלאומית להסדר בים־התיכון, בהשתתפות ארה"ב, בריה"מ והמדינות הים־תיכוניות.

★ מסיבה זו לוחצים הסובייטים לכנס ועידה בינלאומית ליישוב הסכסוך הישראלי־ערבי.

★ ובגלל מניע זה הציעו הסובייטים בימי מלחמת לבנון לכנס ועידה בינלאומית להסדר בלבנון.

להלכה, השיגו הסובייטים יעד זה כשכונסה בשלהי מלחמת יום־הכיפורים ועידת ז'נווה. אך אחר־כך הם נדחקו ממנה, עד שבספטמבר 1975 סירבו הסובייטים לשגר נציג לטקס החתימה בז'נווה של הפרוטוקול הצבאי בהסכם סיני בין ישראל למצרים. באותו חודש שאל יגאל אלון את אנדריי גרומיקו לפשר הסירוב ושר־החוץ הסובייטי השיב: אין אנו חותמים על הסכם שלא היה לנו חלק בעיצובו.

לא היתה זו הסיבה היחידה. בשיחתו עם אלון גילה גרומיקו את התנגדותו לסעיף בפרוטוקול הצבאי, שכלל הצבת טכנאים אמריקניים בסיני. בשלהי מלחמת יום הכיפורים לחצה בריה"מ לשגר קצינים אמריקניים וסובייטים לקו הפסקת־האש בין ישראל למצרים; הם ביקשו לקבוע עובדה של שוויון במעמד, בנוכחות המדינית הצבאית באיזור, והנה הצליחה ארה"ב לתמרן את הסובייטים בקביעת תקדים של הצבה בלעדית של טכנאים אמריקניים בסיני. קשה לבריה"מ לעכל עובדה זו. לכן, בכל שעת משבר היא מנסה לערער על הנוכחות הצבאית האמריקנית באיזור, או להילופין להביא לידי הכרה אמריקנית במעמד הסובייטי שווה־הזכויות בעצם כינוס ועידה בינלאומית — שבה שתי מעצמות־העל יקבעו את כללי המשחק ביניהן.

גורבאצ'וב לא חידש בנושא זה. הוא עדיין צועד במסלולי חרושצ'וב וברז'נייב.

★ חרושצ'וב פנה גם לישראל במאי 1963 באיגרת רשמית בדבר הצעתו לפירוז הים־התיכון מנשק גרעיני, שכוונה בעיקרה להרחיק מהים־התיכון את הצוללות הגרעיניות וטילי ה„פולאריס", שהצי הששי היה מצוייד בהם.

★ ברז'נייב, לעומת זאת, דיבר על הרחקת כל הצי הששי מהים־התיכון. בנאום שנשא בקארלובי־וארי, ארבעים יום לפני פרוץ מלחמת ששת הימים, לפני ראשי המפלגות הקומוניסטיות באירופה, טען, שאין לצי הששי מה לעשות בים־התיכון, למעלה מעשרים שנה אחרי תום מלחמת העולם.

ביוני, בפרוץ המלחמה, השמיעה בריה"מ איומים נגד ישראל, ואז היה בידי הנשיא ג'ונסון הכוח להרתיע התערבות סובייטית, לא רק באיגרת תקיפה לקוסיגין, כי אם גם בהוראה לאוניות הצי הששי להפליג לאגן המזרחי של הים־התיכון.

מאז הגדילה בריה"מ את הצי שלה בים־התיכון ובתמרוני הצי, כמו בשעת משבר, קיים מעקב צמוד הדדי של שני הציים, תוך שבריה"מ מכירה למעשה בעדיפות הצי האמריקני בזירה ימית זו. מכאן נובעת הנכונות הסובייטית להגיע להסכם עם ארה"ב על הוצאת האוניות האמריקניות והסובייטיות כאחת מזירה זו.

ארה"ב מעדיפה להתעלם מהצעות סובייטיות אלה, משום שהיא רואה בהן פעלול תעמולתי. בריה"מ אינה נרתעת מלהתמיד בהשמעת תביעה זו, שהרי אין היא חותרת להתקפלותן של מעצמות־העל בים־התיכון, אלא למיסוד השותפות שוות־הזכויות ושוות־המעמד של שתיהן. מטרה זו מונחת ביסוד קריאתו של גורבאצ'וב השבוע.

המנהיג הסובייטי קרא לכנס ועידה ים־תיכונית בנאום שנשא לכבוד נשיא אלג'יריה. הוא נקט יוזמה זו מתוך שנוכח, שיוזמת ברז'נייב, בנאומו לפני חמש שנים, זכתה להצלחה תעמולתית. קריאת ברז'נייב לוועידה בינלאומית ליישוב הסכסוך הישראלי־ערבי גיבשה סביבה את מדינות ערב, שראו בה תחליף למו"מ הישיר, שהן מתנגדות לו. היא אף ליכדה רוב באו"ם לקריאה, שמקורה ביוזמה סובייטית.

גורבאצ'וב מאמין, שקריאתו לוועידה בינלאומית ליישוב הסכסוך במפרץ סידרה תלכד סביבו את ארצות ערב ואת רוב מדינות הים־התיכון. משום כך הוא מבקש להגדיר ועידה זו כהמשך לוועידת הלסינקי בשנת 1975, שבה השיגו הסובייטים את הכרתן של מדינות המערב בגבולות הגוש הסובייטי. באותה ועידה ניסתה מאלטה להרחיב את תחום ההסכם הבינגושי גם לים־התיכון, אך בריה"מ העדיפה אז להשיג את מה שנראה בהישג יד, את ההכרה בחלוקתה של אירופה, ולא להסתבך במחלוקת על אזורי השפעה באיזור הים־התיכון.

עכשיו מבקש גורבאצ'וב לחזור לזירה הים־תיכונית תוך ניצול המתיחות שנשתררה במפרץ סידרה. על־ידי הדגשה שלו, כי ועידה זו תהיה המשכה הטבעי של ועידת הלסינקי לבטחון אירופה, מבקש גורבאצ'וב להזמין את האמריקנים לתחום אזורי השפעה בין שתי המעצמות גם בים־התיכון.

בריה"מ אינה תומכת ואינה יכולה לתמוך בהגבלות, שהטיל קדאפי על חופש השיט במפרץ הפתוח, אבל היא מנסה לנצל את המשבר כדי להגיע לכלל הסכם עם ארה"ב על הפאראמטרים של המאבק הבינמעצמתי בזירה זו.

ארה"ב אינה מוכנה לעיסקה כזו. כשם שהתעלמה מההצעה הסובייטית על ועידה בינלאומית לעניני אמריקה המרכזית, היא נוטה להתעלם מהצעת גורבאצ'וב לוועידה בינלאומית לים־התיכון.

במערב מיהרו להדגיש את העובדה, שבנאומו בקונגרס במוסקווה נמנע גורבאצ'וב מלפרוט על נעימת התמיכה ב„תנועות השחרור", כפי שנהגו קודמיו כל השנים. היו שראו בכך סימן להתמתנות, שכן רייגן ראה בהצהרות הסובייטיות על תמיכה בתנועות שחרור שם נרדף לתמיכה בטרור.

עדיין לא ברור אם אכן זה היה המניע לזהירותו של גורבאצ'וב. מכל מקום נראה, כי הוא העדיף לכוון את המיתקפה הדיפלומטית לנושא, שלא ירגיז את מדינות אירופה, הסובלות מהטרור, אלא לרכב על „סוס בטוח", שאף מדינה ערבית לא תוכל להסתייג מיוזמתו ואף למדינות אירופה יקשה לדחותו על הסף.

בהצעת גורבאצ'וב לכינוסה של ועידה במתכונת זו טמון פיתוי־מה לישראל. ועידה כזאת משחררת את ישראל מהמיקוח על אי־שיתוף אש"ף, שכן מדובר בהשתתפות מדינות השוכנות לחוף הים־התיכון ולא בארגונים. סוריה ולוב תתחייבנה לשבת עם ישראל, כמו עם מדינות ים־תיכוניות אחרות, ולדון יחדיו על הסדר בינלאומי. ועידה בנושא זה אינה נוגעת לפלשתינים וקשה לדרוש לשתף בה את אש"ף, שהוא ארגון ולא טריטוריה.

אף־על־פי־כן, אין ישראל חייבת למהר ולהביע תמיכה ברעיון לכינוסה. ראשית, משום שהיא חייבת לקחת בחשבון את האינטרס של בעלת־בריתה — ארה"ב. ושנית, משום שבריה"מ לא תתבייש להפלות את ישראל לרעה, אף בהכנותיה של ועידה כזו.

בשנת 1963, כאשר חרושצ'וב שיגר איגרות למדינות העולם בענין פירוז הים־התיכון, הוא נקב בשמות כל העמים הקדומים שישבו לחופי ים זה, אך השמיט את שם העם היהודי אפילו באיגרת לבן־גוריון. חרושצ'וב אף לא בוש לכתוב באיגרתו על קדושת ירושלים לנוצרים ולמוסלמים, בלא להזכיר אפילו במלה את קדושתה לעם ישראל.

גורבאצ'וב יותר מעודן מחרושצ'וב, אבל העובדה, שבמשבר המזרח־תיכוני הראשון שהוא נתקל בו, הוא חוזר לנוסחאות השגורות של קודמיו בדבר הרחקת הצי האמריקני מהים־התיכון, מראה, שבקו הנטוי של המדיניות הסובייטית באזורנו אין מתחוללות תמורות מהפכניות.

הומטל-רשת דירות הנופש בישראל

צא לחופשה ב־6 תשלומים

קח חופשה- חופשה באחת מדירות הומטל

במגדל אילות - אילת
מגדל דירות הנופש החדש של רשת הומטל ישראל, דירות מרווחות ומצוידות היטב, מיקום מרכזי, נוף מרהיב למפרץ אילת, חדר אירוח מרפסת שיזוף, מכבסה אוטומטית, הנחות ניכרות במוקדי בילוי ונופש.

גני הומטל - טבריה
במיקום מרכזי לרשותך חדר ופינת בישול, מזגן, טלפון, רדיו, לובי מרווח, חדר אוכל, גינות, מגרשי טניס צמודים. הנחות ניכרות במוקדי בילוי ונופש. הנחות והסעות למרחצאות מרפא.

חוויה במושב
כפר הנופש במושב נתיב העשרה על שפת הים התיכון 12 ק"מ דרומית לאשקלון. מבחר בתי נופש בני 3—4 חדרים, מרוהטים ומצוידים היטב. בריכת שחיה, מכולת, מגרשי טניס וכדורסל, רכיבה על סוסים, מועדון ופעילויות אחרות.

לאורחיך מחו"ל מבחר דירות מרוהטות מתוחזקות ומצוידות היטב בכל רחבי הארץ לתקופות קצרות או ארוכות.

וקח גם אשראי! — הומטל־פון שרות הזמנות טלפוני בעזרת כרטיסי אשראי. טלפן והחופשה שלך מסודרת.

מתקבלות הזמנות לדירות נופש באמירים, כפר חיטים, מלון קאונטרי קלאב וקלאב אין.

הומטל זה לא רק חדר זה בית!
משרד ראשי: תל־אביב, דיזנגוף 33, טל. 2 — 03-289141.
ירושלים: בן סירא 3, טל. 02-225062, 02-244539.
חיפה: עמק הזיתים 12, טל. 04-674256.
אילת: מגדל אילות, רח' אילות 66, טל. 059-74927.
טבריה: גני הומטל, רח' רחל 5, טל. 067-90780.

Homtel israel

ההסתדרות הציונית העולמית
תנועת עליה

מפגש תנועת עליה לפעילי עליה

מצפון אמריקה — נ.ע.ע.מ.
מבריטניה — ב.א.מ.
מצרפת — מ.א.ף.
דרום אפריקה — ס.א.ת.ה.
דרום אמריקה — ת.א.ל.
ומקהילות אחרות.

המפגש יתקיים ביום ראשון, 30.3.86 בשעה 18.30 במלון מגדל־אילון בירושלים, בנוכחות חיים אהרון ראש המח' לעליה וקליטה של ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית.

יש כתובת

הטילים שהחטיא

صدا من الاجل

ضحكنا من الاجل

סימני דרך

אייל ארליך, יואב שנצר, עריכה גרפית: יורם נאמן

דוד לוי (במרכז התמונה) מכריז על הקמת ישראל השניה בטקס שנערך אמש במוזיאון תל־אביב. מפאת ההתרגשות המובנת ששררה במקום התקשה הצלם לתפקד וידו רעדה ברגע שהנציח את האירוע ההיסטורי. התמונות יצאו מטושטשות קצת, ודוד לוי יצא קטן קצת.

מסמכים מגלים:

מדינת ישראל היא חלק מתמרון של הצי השישי

ממסמכים שנתגלו במזבלה של מחנה צבאי במרכז הארץ, עולה כי ייסודה של מדינת ישראל והמשך קיומה – הם חלק מתמרוני הצי השישי בים התיכון.

ישראל נועדה להשתתף בתמרונים המשולבים המורכבים של הצי ולהעניק שרותי חוף לימאים בהפוגות שבין התמרונים המתקיימים באזור לוב.

נתון מראיג העולה מהמסמכים, מגלה כי התמרונים מתוכננים להסתיים בסוף קיץ 1986. בין אלפי המסמכים נמצא מספר תכניות חלופיות לגבי עתידה של ישראל בסוף התרגיל. תכנית אחת מציעה לקפל את כל הציוד בעל הערך שארה"ב השקיעה במדינה ולהעביר אותו חזרה לאמריקה. תכנית אחרת קובעת כי יש לנטוש את האזור כמו שהוא ולחסוך בכך בהוצאות הפירוק.

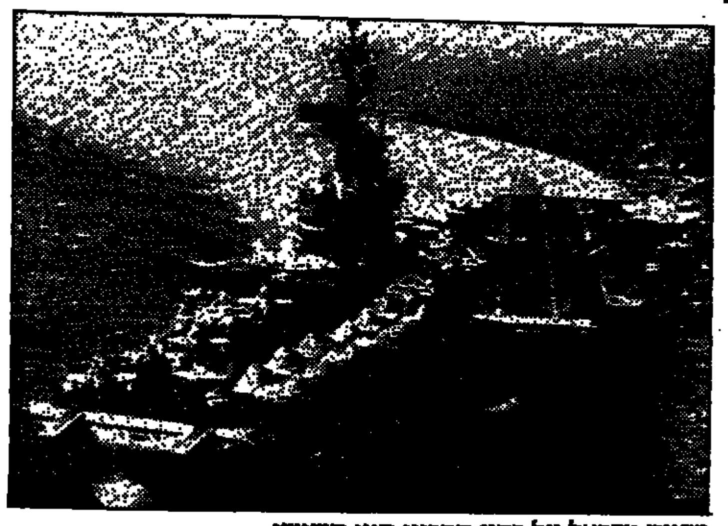

מדינת ישראל על רקע תמרוני הצי השישי.

צה"ל יחיל את מדיניות הביצה הקשה בשטחים

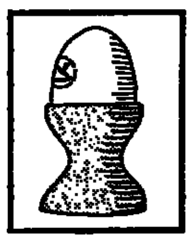

לאחר שנכשלו שיטת „המקל והגזר" ושיטת „היד החזקה", החליט המינהל האזרחי לעבור למדיניות „הביצה הקשה".

סיבור מהחיים

אישה אחת ביקרה באחרונה בכותל. היא מאוד התרגשה ובמשך שעות עמדה והתייפחה מול האבנים העתיקות.

אחרי כן ניגשה לקיוסק קרוב וביקשה קוקה קולה.

בכית?, שאל הקיוסקאי.

מה זה עניינך?, תמהה האישה.

בכל זאת, תגידי, בכית?

אני לא מבינה מה זה העסק שלך. תביא קולה?

גברת, את מוכרחה להגיד לי: בכית?

או שאתה נותן קולה או שאני הולכת, איימה.

תגידי גברת, אמר הקיוסקאי, בכית או בקבוק?

הופיע ב„מעריב" מה־24.3.86:

תלמידי ישיבות יהנו מ„גמישות" בבדיקות רפואיות בלשכת הגיוס

ראשי ישיבות חרדיות אמרו לקצין רפואה ראשי כי תלמידיהם התלוננו שהרופאים הבודקים אותם בלשכות הגיוס נוגעים במקומות אינטימיים בגופם – והדבר מביכם ופוגע ברגשותיהם.

אין ספק כי הגיע הזמן לחדול מהבדיקות המטומטמות של תלמידי הישיבות על ידי רופאים צבאיים. מדורנו כבר התריע עשרות פעמים בעבר על הצורך להפסיק ולגעת במחוזות החשק של האברכים. על הסכנה הרבה הכרוכה בדבר, תעיד התקרית הבאה, המתפרסמת כאן לראשונה:

אברך פלט בלשכת הגיוס

האברך המצוין משה זלמן אברמוביץ', הגיע לבקו"ם ביום שני, י"ג באדר ב', יום תענית אסתר. עם הגיעו לתל־השומר הוא הוכנס לועדה רפואית, ורופא בעל מבט מלא זימה הורה לו להתפשט. מהרדיו בקעה מוסיקה אירוטית.

האברך אברמוביץ' לא הספיק להתאושש, וכבר אחז אותו הרופא במבושיו והיה בוחש בהם כה וכה. אברמוביץ' התבלבל ופלט. כתוצאה מהפליטה נפגע חובש שהיה במירפאה ומסוק הוזעק למקום כדי לפנותו.

חפש את האשה

כבר ארבע שנים שענת ממר (שם בדוי) היא מזכירתו של יצחק שמיר (איש בדוי). עד עתה היא נחבאה אל הכלים, אבל הנאום ששיכתבה לפני שבועיים – ריכז אליה את אור הזרקורים.

ענת היא בת 34, בלונדינית עם גוונים בשיער. צפרניים מטופחות, לכה ורודה ועדשות מגע צבעוניות. כשפתחה את דלת הלשכה – לעסה מהדק משרדי. מדהים שעד עכשיו אף אחד לא הכיר אותה. שמיר אומר שהענק הזה עם המהדקים הוא החסרון היחיד שלה ותוץ מזה – היא 100 אחוז. לפעמים, אם האוטוביאנקי שלה במוסך, הוא לוקח אותה טרמפ אחרי העבודה. גם שמיר מודה בבישנות שמאחורי כל מנהיג גדול עומדת אשה קטנה.

„אני לא מבינה מה עשו מהנאום הזה סיפור כזה גדול", אומרה לנו ענת בקול אדיש. „כבר ארבע שנים שאני כותבת לו נאומים כאלה. הצרה היא שלאף אחד לא איכפת ממה ששמיר אומר. היו לי כמה בדיחות מצוינות בשנים האחרונות. היו נאומים שבמעט עשיתי במכנסים כששמיר קרא אותם, אבל אף אחד לא שם לב."

השנה ישלחו אסירי ציון מצות לישראל

נוכח גל השריפות הפוקד את המצות תוצרת הארץ, החליטה הרבנות הראשית לייבא מצות מחו"ל. מחירה של מצה יפאנית בגודל 30/25 יהיה עשרה שקלים. מחירה של פיתה בעיר העתיקה ישאר ללא שינוי ויעמוד על 30 אגורות.

מנע אש במצות!

המועצה למניעת שריפות במצות

הירואין בהודו: „קרב כמעט אבוד"

מאת רוברט מאהוני,
סופר „רויטר" בבומביי

ערב אחד, בסוף חודש ינואר, הפכה המשטרה שורה של ערימות קש בחווה צפונית לבומביי ומצאה הר קטן של סמים.

בין ערימות הקש נתגלתה ערימת הסמים הגדולה ביותר שנתפסה אי פעם – 602 ק"ג הירואין ויותר מ־4.5 טונות חשיש.

תפיסת הכמות העצומה של הסמים שימחה בתחילה את המשטרה ואת קציני מחלק הסמים, שפעלו בעקבות הלשנה. אולם החיוכים נימחו לאחר שהחלו להתבהר המשמעויות של התגלית.

כמות הכסף ורמת האירגון הנדרשות להטמנת כמות אדירה כזו של סמים הצביעה בבירור שהודו נהפכה לנקודת מעבר חשובה במפת הברחות־הסמים העולמית.

משטרות צפון־אמריקה ואירופה יודעות על „הקשר ההודי" מאז תחילת שנות ה־80, כאשר סמים מאיזור „הסהר הזהב" – אפגאניסטן, איראן ופקיסטן – החלו לזרום דרומה דרך הודו.

הפלישה הסובייטית לאפגאניסטן ב־1979 הבריחה אלפי אפגאנים לפקיסטן ולהודו. רבים מהם היו מצויידים בסמים ובקשרים הנכונים בארץ מוצאם לצורך אספקת סמים נוספים, לדברי משטרת הודו.

פליטים שהגיעו לבומביי ולדלהי התעשרו במהירות בסיוע לייצא סמים ויסדו שוק מקומי אדיר של הירואין, כמעט מאפס.

„הודו נהפכה למסלול נוח להעברת סמים למערב. אנחנו נלחמים בקרב כמעט אבוד", אמר אחד הקצינים.

למרות שלא מכבר הוחמרו העונשים על סחר בסמים, והונהגה שיטה חדשה של הטבות לשוטרים ולמודיעים משטרתיים, יש עליה מתמדת בכמויות החשיש והסמים המבוססים על האופיום העוברים דרך גבולותיה הצפון־מערביים של הודו.

מבריחים משתמשים בכל אמצעי־תחבורה אפשרי, החל במשאיות ובאניות וכלה בבלדרים ואפילו בגמלים. „המבריחים מטעינים סמים על גמלים ושולחים אותם מעבר לגבול, כשהם הולכים כמה מאות מטרים מאחוריהם, כדי שיוכלו להימלט במקרה שיתפסו את הגמלים", הסביר פקיד בכיר.

המשטרה אינה ששה לאמוד את היקף הסחר, אולם אין כמעט יום בלי דיווח על תפיסה. בהודו אין אירגוני־פשע גדולים כמו המאפיה, אך סוכנים מקומיים מאכסנים את הסמים ומטפלים במשלוחים לצרכנים מחוץ להודו, אומרים פקידים במחלק הסמים.

בומביי היא נקודת מעבר מועדפת, בזכות קשרי האוויר והים המצויינים שלה.

בשנה שעברה הועלה העונש המינימלי על סחר בסמים לעשר שנות מאסר. הונהגו גם מענקים לשוטרים ולמודיעים, 400 רופיות (34 דולר) לקילו חשיש שנתפס ו־20,000 רופיות (1700 דולר) לקילו הירואין סוג אל"ף.

חלק מהסמים נשאר בעריה של הודו ועורר בעיות בתחומי החוק, הרפואה והחברה. השוטרים, המקבלים שכר זעום, ושירותי הרווחה העמוסים בלאו הכי, מתקשים להתמודד עם המצב החדש.

ההתמכרות להירואין היתה תופעה שכמעט לא היתה מוכרת בהודו עד לפני כשש שנים. כעת גדל מספר הצעירים המכורים ל„סוכר החום" – הירואין באיכות נמוכה עד בינונית.

„מנה של רבע גרם מהסוכר החום הזה עולה רק 15 רופיות (1.25 דולר) ברחוב בבומביי", אמרה ד"ר סובה קאפור, העורכת בניהול מרכז הגמילה היחיד בעיר, הפועל בבית החולים „באטיה".

„הגישה הקלה לסמים ותכסיסי־המכירה המתוחכמים של הסוחרים גורמים עליה בצריכה, בעיקר בקרב הצעירים", הוסיפה.

ד"ר קאפור הולכת לשכונות העוני שבפרברים, הצומחות בהמוניהן בעיר המונה 8.5 מיליון תושבים, כדי לנסות למנוע מצעירים נוספים להתמכר לסם.

עם זה, הירואין, חשיש וטבליות מנדראקס נמכרים כמעט בכל רחוב, ולעתים קרובות המשטרה מעלימה עין. לסוחרי הסמים יש דרכים ותושיות לפרסם את מרכולתם. לפעמים הם מציגים קדירת חימר או עץ קשורה מחוץ לצריף שבו הם יושבים, כדי למשוך קונים.

צרכני הסמים באים מכל שדרות הציבור, החל בבני תעשיית הקולנוע של בומביי, דרך סטודנטים, וכלה בילדים ממשפחות עניות. קאפור טיפלה בילד בן תשע מהפרברים, שעישן סוכר חום כדי להפיג את עייפותו בעקבות ימים של עבודה קשה תמורת רופיות מעטות.

המכור המצוי זקוק לגרם הירואין ליום. הוא בולע את הסם בסיגריה, הזרקה או שריפה ושאיפת העשן דרך קשית.

אין אפשרות לקבל נתונים סטאטיסטיים מדוייקים. אבל לפי הערכת שוטרים, מספר המכורים ל„סוכר החום" בבומביי לבדה מגיע ל־100,000.

יש הפונים לפשיעות קטנות כדי להשיג 60 רופיות (חמישה דולרים) ליום כדי לקנות את הסם הדרוש להם.

סוחרי סמים מחכים מחוץ למרכז הגמילה בבית החולים „באטיה". הם נותנים מנת־סם חינם למטופלים היוצאים אחרי שבועיים של גמילה.

„אנחנו יודעים מיהם, אבל אנחנו פוחדים למסור את שמותיהם למשטרה, כדי שלא ינקמו בנו", אומר ויג'אי מרשאנט, לשעבר שחקן קריקט מפורסם ותעשיין, אשר סייע לייסד את מרכז הגמילה.

הסוחרים מנסים לשחד את האחיות להגניב למטופלים מנות הירואין, אמר עוד מרשאנט.

למטופלים במרכז ב„באטיה", בית חולים פרטי, יש סיכויים טובים יותר לגמילה מאשר בבתי החולים הממשלתיים. שם, מאשפזים אותם במחלקות הפסיכיאטריות.

אבל רוב המכורים כלל אינם מגיעים לבית החולים. הם מסיימים את דרכם בכלא, שם ניתן להשיג בקלות את כל סוגי הסמים.

למרות החלונות החסומים, סמי־הרגעה החוקים וטיפול פסיכיאטרי של מומחים, שיעור ההתמכרות לאחר הגמילה גבוה מאוד.

עצובה עוד יותר היא העובדה, שבמרכז הגמילה יש רק שבע מיטות – היחידות מסוגן במדינה בת 750 מיליון תושבים.

לצפות את האסון בלב שקט

ראיון עם המשורר מאיר ויזלטיר בצאת ספר שיריו החדש „מכתבים ושירים אחרים" בהוצאת עם־עובד

ענת לויט

מהשיר מס' 14 בספר שיריך החדש „מכתבים ושירים אחרים", נחקקו בי המלים – „מלים, מכווה של אש קרה, מלים אירוניות, מלים רצוצות־מובן, חשבונות מרוחץ". המלה כבר „היום הזה רעותי הוא „בורוע מכרסמות". גם אתה מן המשוררים המטילים ספק בכוחו של הכלי המרכזי באומנותם, דהיינו בכוחה של המלה?

השיר לא עוסק במשוררים מבחינת איכות שירתם. זה שיר על אתוס. שוב, זה שיר על יחסים ועל מה שאנשים מחפשים ביחסים. מישהו שקרא את השיר, והוא לא משורר ולא סופר, העיד לי שהיחסים שאני מתאר בשיר, מתרחשים לא רק אצל משוררים. בשיר, אני לא משווה בין הדורות. אני לא עושה הכללה לגבי בני דורי. השיר נכתב בעקבות מקרים אוטוביוגראפיים שארעו לי. יש אשכולות

אני לא חושב, שהשורות שציטטת עוסקות בהטלת ספק ביכולתן של המלים. הן עוסקות במעקב אחרי מה שקורה למלים לגבי מציאות, או מה שקורה למצי־אות לגבי מלים. הפעולה הזו של הטלת ספק ביכולתן של מלים נראית לי משעממת, עשויה, נאיווית ועייפה. השורות שציטטת הן מתוך שירים שנכתבו בעקבות התבוננות במצבי חיים. רוב השירים בספר הזה עוסקים באנליזה של מצבי חיים.

בשיר אחר („מעות, נעורים") אתה מבי־א מורת רוח ממכתביהם של „המשוררים המתחילים ישבו אצלי והלמו על מרשקים/ הראו מרמזות מפתיעה/ בחישובים של רווח והפסד". את השיר אתה מסיים בשו־רות – „הם היו העיר,/ רק אני/ נותרתי נער". האם הולך ונחתם דור המשוררים?

של מושגים שמרחפים כל הזמן בחלל. יש מושגים של נעורים, טוהר, נאיוויות. לעומת זאת חושבים – בגרות, חישובי תועלת. השיר הזה משחק באשכולות הללו.

מי שיעיין בספר השירים הזה, יוכל בני־קל לערוך לעצמו רשימה של „אבחורים" שבאמצעותם הוא נוהג לנהם את עצמו, ושאותם אתה מבטל או מרוקן מתוכן. ברי־שימה יופיעו המעיפים – חיי נצח, תכנית, משאלות־לב, מעשים, מוסר, חלומות, תקו־וה, מלים. תמורות הוויתור על כל אלה, אתה מציע לְלַמֵּד „לקלוט את הקונטורים השבורים של התמונות/ האנרכיות החייכי־ות/ האבחרה/ הבה זמנית, עם חלומה/ לא להתר – או במלים יומיומיות יותר, /

„לצפות את האסון בלב שקט". לא הייתי אומרת שזו תמורה הולמת.

אני לא מבטל ואני לא שולל, בתגובה עינית, את רשימת המושגים שהבאת. אני מנסה להתבונן במושגים הללו מקרוב, בתוך מצבי חיים. לא כאידאות. מן ההתבונ־נות הזאת מקרוב, לפעמים דרך עשיה סלס־קופית, יוצא דבר שאת קוראת לו ביטול. פרופ' ליבוביץ' ממליץ „לעבוד את השם בעולם כמות שהוא", לא בעולם אידיאלי. האופציה לעבוד את השם חסומה בפני. לכן לא נותר לי אלא להמליץ להיות בן־אדם בעולם כמות שהוא, ולא בעולם אידיאלי כלשהו. השאלה שצריך לשאול היא אחרת:

האם עליך לנו להמציא קוסמוס שיהיה מור־כב מאידאות בדויות? זה מה שבני־אדם עו־שים שוב ושוב, במשך אלפי שנים של ציוויליזציה. הם בונים אשכולות של אידאות. דת היא אשכול כזה. השקפה לאומית נוקשה היא אשכול כזה. בין האשכולות הללו יש הרמו־ניה מסויימת. האופציה האחרת היא לחיות בקוסמוס שהוטלנו אליו, כפי שהוא. הבחירה בין שתי האפשרויות אינה קלה. אל הדילמה הזאת אני מתייחס מתוך כל מיני מצבים קונקרטיים. כדי לחיות עם המושגים הללו שהזכרת, לחיות ממש, לא כמס שפתיים, אתה צריך לאטום את כל חושיך: ללמוד לשקר לעצמך. ואני לא יודע אם זאת אופ־ציה כל כך מלהיבה.

בשיר „ערים על תילן" אתה כותב – „גם אני קראתי דרור להרס, לנתץ את המב־נה האווירירי/ לתת לסם לְנַפֵּל את מבוק־שו/ המנוסי המנוולה./ אחר־כך בא המנם הצריך המבוגר לבנות את התלים". ואתה ממשיך בהבהרה – „אין בניה כבניה על תלים". האם יש משמעות אנלוגית לשו־רות הללו?

השיר הזה הוא קודם כל סיפור מהילדות, על בניה של עיר בתל. אין בו אנלוגיה לישראל, למרות שכך קראו אותו כשהוא פורסם לראשונה. השיר לא כופה שום אנלו־גיה. הוא אולי מאפשר אותה. אם לעשות אנלוגיה למשפט – „אין בניה כבניה על תלים" – לא הייתי עושה השלכות לגבי מקום גאוגרפי מסויים, אלא לגבי בניה של תרבות. בארץ רווחות גישות שונות לגבי התרבות האפשרית. ישנה הגישה הכנענית, שהיא לא לבנות על תלים אלא ללכת אחו־רה, עד לנקודת התחלה שרירותית, עד לת־קופה העברית. קיימת הגישה של להמשיך את התרבות שנוצרה באירופה. גישה אחרת, דומה מבחינה סטרוקטוראלית, היא הגישה היהודית, הגורסת שכיוון שיש לנו התנ"ך והמשנה והתלמוד וספרות החסידים, אנחנו צריכים ליצור מתוך המקורות הללו. ויש גי־שה של בניה על החול. להתחיל הכל מחדש.

כל אלה גישות של בניה תרבותית לא על תלים. לבנות על תלים, פירוש של דבר לה־כיר בכך שכל זה שייך לך. הכוונה לתרבות המערב ולתרבות היהודית גם יחד. אלא שאי אפשר להשתמש בתרבויות האלה כנתינתן. אי־אפשר להמשיך אותן בצורה פשוטה ונאי־ווית. לא צריך להתעלם מהתרבויות הללו ולא צריך להפנות להן עורף. בתהליך של הרס ובניה, צריך לבנות מבנה חדש מכל המורשות.

שירי הספר הזה, כמו שירים בספריך הקודמים, רוויים בהיגדים חברתיים־פולי־טיים, ישירים או עקיפים. והנה באחד משיריך החדשים אני מוצאת את השורה – „אי אפשר לסבול שירה פוליטית". בהמשך אתה מצווה – „שקט, שקט שיהיה פה". די מפתיע למצוא שורה כזו אצלך.

בכל ספרי מאז 1969, היתה חטיבה של שירים פוליטיים חברתיים. בעשור האח־רון זה נעשה מאד פופולארי לכתוב שירים חברתיים ופוליטיים. אצל רוב האנשים שכותבים זה נעשה מתוך איזו נאיביות. הם עוסקים בעיקר בהבעת רגשות מחאה כלפי המתרחש החברתי הפוליטי, וכל העניין נר־אה להם לא מוקשה. הזמרים הללו מגרים מעצם טבעם. עבורי בכל שהשנים עוברות, העניין הזה נעשה יותר קשה. היום העמדה שלי לגבי תגובה פוליטית בשירה היא אמבי־וולנטית. לשיר שמתוכו ציטטת קוראים „בעד הנגר". והאמת, כלפי הכתיבה הישירה, מתומרים פוליטיים מובהקים, יש לי היום עמדה של בעד הנגר. שירה פוליטית, מטב־עה, יש בה צד יותר פרימיטיבי מאשר בשי־רה מסוג אחר. כשהשירה הפוליטית נכתבת במסות, כשכל־כך הרבה משוררים מוצאים בעצמם צורך ללכת בכיוון הזה, מתחילה להיות בעיה להתפתחות השירה. אני לא או־מר שלא צריך לכתוב שירה פוליטית. מה שנאמר בשיר „בעד הנגר" הוא, שאולי כדאי לתת את הדעת על הבעייתיות שיש בשירה הפוליטית החברתית, ולמצוא לשלב את הב־עייתיות הזו בתוך הכתיבה עצמה.

מה קורא

שלמה להט
ראש עיריית ת"א, הנאבק לקרוא רחוב על שם היינה

בימים אלה התח־לתי לקרוא את הביוגרפיה של רסל, אחרי שסיימ־תי לקרוא את ספרו של לי אייקוקה.

התרשמתי מאישיותו של אייקוקה ומהמיומנות בה הוא מפעיל מערכת כל כך גדולה, תוך שהוא מעודד את היוזמה היצירתית במערכת.

הייתי שמח אם הייתי רואה יותר מהתכונות האלה גם אצלנו, למרות שאייקוקה מדבר על מערכת היוזמה הפרטית באמריקה.

מעת לעט

ההידרה

במגישה עם משלחת „מעורבת" – גברים ונשים – של סופרים אנגליים צעירים (הצעירות היא, כמובן, עניין יחסי, אך האורחים נמנים באמת עם מה שמקובל לכנות „הספרות הבריטית הצעירה") – אי אפשר שלא להיות מותקע שוב מהעניין העצום שמעוררות ישראל ו„הישות הישראלית" אצל אינטלקטואלים זרים.

להוציא סופר אחד, זה להם ביקורם הראשון אצלנו. וגם הוא, מי שבכבר סי־יר פה לפני שנים מספר מקצה אל קצה, ובכלל היותו נוסע ותיק ומיומן ברחבי תבל, נרגש כאילו הציג כאן את כף רגלו לראשונה.

הם כולם – וכל אחד על־פי דרכו וסיגנונו – כותבים חדשים בשמי הספ־רות של ארצם, וכולם יש להם קשרים בלתי־אמצעיים עם התיקשורת, האל־קטרונית או המודפסת (מפני שאי אפ־שר או קשה מאוד, גם בבריטניה שאחרי ככלות הכל רחוקה מלהיות אמריקה, להתפרנס רק מן הספרות). בלומר, הם אנשים בקיאים ומנוסים בהוויות עולם, שלא קל לתעתע בהם. ואף־על־פי־כן הם אינם מנסים כלל להסתיר את התפעמותם ולאי־פתיות מזה את סקרנותם העצומה לגבי ה„מיליה" שלנו, מקורות יניקתנו וה־שראתנו, הפולמוסים המסעירים אותנ־ו, הרוחניים והחברתיים והפוליטיים. כל־כך הרבה כבר פורסם ומתפרסם על־אודותינו – בכתב ועל האקרנים והמ־קלטים – ועדיין ישראל כרתקת, עדיין היא „מרגרנת" את הבלוטות של אנשי־הרוח והיוצרים, בשפע פניה וגילוייה ותהיותיה הבלתי־ידועים.

הם היו, בדרך הטבע, בירושלים; ועלו למיצדת מצדה; ושוטטו בתל־אביב ובחיפה; וביקרו בהתיישבות העובדת – וכמובן, נועדו עם עמיתי־הם, סופרים ישראליים, קראו והקריאו ודיברו, דיברו, דיברו... הארץ הזאת, והעם הזה, עודם – אם ניזדרש להבריקה המפורסמת של צ'רצ'יל – מבחינתם „רז עטוף בתוך הבריך בתעלומה". והם פונים אלינו, המקומיים, שנפרש להם את הזירה הזאת, שרוכבי הזמן החדש מתרוצצים בה בשרוכבה כהזומה שבזאת.

בקשתם – בקשה. אבל כשאנו מנ־סים להיענות לבקשתם ולתרץ את הקו־שייה, מסתבר לנו מה שבעצם ידענו גם קודם לכן – שהמפלצה הזאת היא למעלה מכוחנו. ההידרה ממשיכה להיות הידרה. צדק אלתרמן הכותב: „שלוניה של נחש בחרדה התלבטת". ואמר לה: ציין דרך הדר המגעלי"...

מ.ד.

„קדיש" להיינה

שלמה טנאי

היינריך היינה

לא אוכל לציין את היום, את השיר, את הספר, שבהם נפגשתי לראשונה עם יצירתו של היינה. אני חש כי היינה היה מוכר לי מתמיד. שירי האהבה המרים־מתוקים קלעו למצוקות הנעורים; היצירות היהודיות של המשורר היהודי עד־קרק־עית־נשמתו – „יהודה הלוי", „הרבי מבכרך" „שבת המלכה", בתרגומם של ש. בן־ציון, יעקב הורוביץ ואחרים, נקל־טו מאוחר יותר כאחד הביטויים הלאומי־ים המעודנים, יצירות שיהדותן אינה סתירה לאמנותן. ואחר כך בא טעמה הטוב של הפרוזה החריפה, הסאטירית והחכמה, שתרגומו של פרלמן עשאה נח־לת הקורא העברי.

בשנים מאוחרות יותר חזרתי אל היי־נה בעינו ובעטו של מתרגם, המנסה להתמודד – כרבים וטובים שקדמו לו במאה התשע־עשרה ואחריהם פרישמן, וי. קצנלסון ושמעוני בראשית מאה זו ורבים מבני זמננו – עם ההתרגנות הק־לילה־עגומה, עם הביטוי הבהיר הפשוט־מסובך של אחד מגדולי משוררי אירופה, מגדולי הלירקנים שבעולם.

★ ★ ★

היינה שייך לאותם משוררים וסופרים שנוהגים לצטט את אמרותיהם, את הבר־קותיהם. סיפור חייו הטרגי אף הוא שי־מש תמיד מקור לתהייה ולשיחה. העוב־דה שהמיר את דתו הוגדרה על ידי הכל כמעשה מן הנפש ולחוץ. לכל אורך יצירתו פזורים פניני־הנשמה היהודית, בין שהיא בוכה על גודל עמו המר, בשו־רות מתוך השיר „בית החולים החדש לבני ישראל בהמבורג", בקן נאמר: „זה בית־חולים ליהודים דלים, חולים, לבני אנוש שאומללים כפול־שלוש, שנגועים הם בשלוש מכות קשות – בעוני, מכאב בי־הגוף ויהדות" – שיר אהבת־יהודים שמעטים כמותו בשירת העברים; ובין שהדבר בא לידי ביטוי סרקסטי באחד משירי „הים הצפוני" ושמו „שלום", שבו המשורר חושף את הזיוף והעמדת־הפנים בהתפעמות־הוא, כביכול, מהדרת הדר־שה. שיר זה, כביטויים החריפים שלו נגד המשומדים, מעידים על יסורי־הנפש הק־שים שנתנסה היינה בגלל צעדו הנד־פז, שלא היתה לו כל משמעות דתית ופולחנית בחייו.

★ ★ ★

היינה לא היה המשורר היחיד שהוחר־רם על ידי הגרמנים בימי הנאצים. אבל לא היה כהיינה שחשף והוקיע את דיוק־נם הברוטאלי של הגרמנים, אף התנבא במאה הקודמת, על אפשרות של שואה. כל כך חיה ופעילה היתה יצירתו של היינה בפי הבריות בגרמניה של אתמול ומחוצה לה, שלעתים נדמה לי, שלא באיש המאה ה־19 מדובר, אלא שהיה בין הסופרים שהושלכו, הם בגופם, בידי הנאצים אל מעגל הריכוז או נרדו בידם. אכן, בדרך־הרוח, שמי ישורנה, היה אחד מקרבנות המעשים, שאותם חזה ברוחו הגאונית.

★ ★ ★

שני משוררים, משני דורות חרשים, הפילו בתוקף הצורה ברורה את המחיצה המלאכותית שבין היינה ועמו. ראש וראשון היה חיים נחמן ביאליק. זוכר אני כמה נרעשתי כשקראתי בשעתו לראשונה את השורות הבאות מתוך מאמרו „הספר העברי": „...בשמה זו שאין לה עכול בשום קיבה זרה, אין לה קבורה בשום תכריכים שאולים... אין לך, כמדומה, מצוות 'פדיון שבויים' גדולה מזו, שיש בתרגום עברי לשירי היינה, יהודי זה, שהיסורים מרקו את עוונו ומותו הטיל שלום בינו לבין אלוהי ישראל". ומאז חזרתי וקראתי את הדברים ושמתי לב במיוחד לכך שביאליק אינו מכנה את היינה יהודי־גרמני אלא יהודי, בלי כל תוספות.

המשורר השני, מדור מאוחר יותר, זאב, בעל שירי הילדים, מי שהיה קצין וחינוך ראשי, הביע רגש זה עצמו ואותה הכרה במעשה מפגן: בהיותו בפריז בש־נות ה־50 עלה על קברו של היינה ואמר עליו „קדיש". תכורתי בכמה הדגשה היה זאב חוזר ומספר מה שעשה לעילוי נשמ־תו של היינה, כמו היה אח, בן משפחה.

שניהם, זה בכתב וזה במעשה, ביטאו מה שחש כל אדם לגבי היינה, יהודי זה, שבשירתו מנשבים „הרקלים של בית־אל, מעלים ניחוח שיחי המור שבחברון", ו„רועש הירדן, סוחר משמחה". כשתר־גמתי שורות אלו, ודומות להן, חשתי עד לאיזה עומק חיה המולדת העתיקה בתוך נשמתו של היינה. וכך כתב אורי צבי גרינברג ב„כלפי תשעים ותשעה" על היינה, בין השאר: „סול האשכבות משי־רת היינה – והיא שירה של יידיש־ישן ב'הומור הגרדומי' העממי ובטרגיות השי־ביות שבאדם הישראלי המעולה".

בכוח האמת שבדבריו, ובכוח שלמו־תם האמנותית, מסעיר היינה עד עצם היום הזה את הרוחות, נוטל את השלווה.

ההצעה לקרוא רחוב בתל־אביב על שם היינריך היינה נתקלת בהתנגדות הדתיים מפני שהיה „מומר"...

קראתי לראשונה לפני שנים את פרשת האנדרטה של היינה, שלא נמצא מקום להציבה באירופה, בתחילת מאה זו, ורק נסיכה אוסטרית, מעריצת המשורר, הו־עידה לה מקלט באי קורפו (פרשה שאו־ליה מתייחס ביאליק בדבריו על היינה) – חשבתי שאין זו אלא אפיזודה. עתה נר־אה המקרה כמו סמל: המשורר שלא ידע מולדת ושלווה בחייו, אינו יודע מולדת ושלווה במותו.

אך הוא אינו מניח גם לדורות חרשים להתייחס אליו באדישות. היינה מוסיף לעורר לראייה ראדיקאלית של המצי־אות, לבחינה עצמית חסרת־דחמים ולת־חושות אסתטיות מרוממות. הוא אינו „עבר". היום, בארצות רבות כותבים הר־בה על היינה, מופיעים ספרים ומחקרים, מתרגמים אותו, דנים בו. ולפתע נדמה לי שיותר משהיינה זקוק לנו, אנו זקוקים להיינה, כאן, היום: ליהנות מסגולות התלהבות, וגם הפכחון וההומור, ללמוד פרק מאלף על נסיון־הנפל של הטמיעה, לשאוב כוח ולאגור נשימה לדרך ארוכה, ארוכה.

תרגומו של המשורר שלמה טנאי לשירי „הים הצפוני" להיינריך היינה יראה בקרוב אור בהוצאת „עם עובד".

פיצובסקי לא יבוא

יז'י פיצובסקי לא יבוא לישראל כדי לקבל מתרגמים (יחד עם המשורר ההונגרי־היהודי אנדראש מוזאי) את פרס ק. צטניק לכתיבה על נושא השואה. „פיצובסקי חולה" – זו הסיבה הרשמית להיעדרו. במקומו תבוא רעייתו.

פיצובסקי אינו פנים חדשות בארצנו. הוא ביקר כאן ב־1981, והוא מוכר הן בשל חלקו בחשיפת עזבונו של ברונו שולץ, הן בשל שירתו ה„יהודית", אם כי כתיבתו אינה מצטמצ־מת בכך.

יליד 1924, לוחם המחתרת א.ק, אסיר מחנות גרמניים, בוגר אוניברסיטת ורשה (פילוסופיה וסוציולוגיה). משורר, מספר, מסאי ומתרגם (מצוענית, ספרדית, רוסית ויי־דיש). החל לפרסם ב־1946, וכבר מהתחלה נתן דעתו על הנושא היהודי. בשיר „אקסודוס 1947" הוא מתלווה למעפיל המגורש: „הארמה נתלשה מעיניך / במבחת הקוות המנצ־חות". ב־1964 הופיע בתרגומו אוסף שירי עם יהודיים: „צימוקים ושקדים", וב־1982 תרגומו ל„שיר העם היהודי המהרג" של יצחק קצנלסון, וכן עשרות תרגומים ב„אנתולוגיה של שירת יידיש" (1983).

אנתולוגיה של שירת יידיש משלו מוכנה זה זמן רב, אך אינה מודפסת, בשל היחסים המעורערים שבין השלטון לבינו. הטאוי – עמידתו הפומבית לצד ישראל במלחמת ששת הימים ולאחריה, וקרבתו לאנשי „סולידריות".

שנים רבות לא הדפיס אותו בארץ מולדתו, הקובץ „קריאה באפר מקלה", שעניינו השמדת יהדות אירופה, יצא לראשונה באנגליה, תודות לידידה רפאל שרף, כי בפולין אי אפשר היה להדפיסו. בינתיים זכה הספר לתרגומים באנגלית, צרפתית, גרמנית, שוודית, ועתה הופיע גם בעברית, עם איורי מארק שאגאל לפואמה הנקראת „אגרת למארק שאגאל". שירים שונים שלו תורגמו לעברית על ידי רבים, והודפסו גם ב„מעריב". אך הקובץ השלם, כאמור, מופיע רק עתה.

השירים הניתנים כאן אינם כלולים בקובץ „קריאה באפר מקלה", כי כפי שמתברר, הנושא אינו מרפה ממנו.

ש.ל.

פאוויאק 1943

לאינה גולובמסקי

במדריך היה אחד עשר
צעדים מקיר אל קיר
בכלא פאוויאק
מן אל מן אל
קיר קיר קיר קיר
וחזרה אחד עשר ושוב
אחד עשר

עברתי זאת

עד היום
משך כה הרבה שנים צפופות
גם כי אלך
הריני מתזיל
מן הצעד השנים עשר

(1) עונג שבת – בנוי מחתרתי לארכיון רינגלבלום בגטו ורשה
(2) פאוויאק – כלא בוורשה, שבעת הכיבוש הגרמני רק מעטים זכו לצאת ממנו חיים.

מפולנית: שלום לינדנבאום

ארכיון רינגלבלום
(עונג שבת)

מעוררת אותי
זעקת השבת ההרוגה
באותיות ועדויות
רשומה
לדבר
לאחר המטה האחרון

אנדראש מזאי

שיר שידול

שב בשקט, מלאך,
על שני הכסאות הריקים:
כאן ישבה אמי וכאן ישב אבי,
היה לי אורח,

וכאלו תלגם מן המרק,
ותפרס מן הלחם,
ואת הילד המזמן להסב אל
הסעדה
גם תושיב על הכסא.

תירגם מהונגרית:
איתמר יעוז־קסט

שראל היא חלק
של הצי השישי

ן אבוד"

صكنا من الاحمل

صكنا من الأهل

ספרות·אמנות·ביקורת

החשבון והחיים

אברהם בנעני

שלמה ניצן / צל של ספק / רומאן / מועדון קוראי מעריב / 1985

עטיפת הספר – עניין שולי כשלעצמו – מרמזת כי צפוייה לנו היכרות עם אנשים זקנים, עייפי־חיים, השקועים בהיותיהם בערוב־יומם. אך עם קריאת הספר מתבדה הרמיזה העטיפתית, ומתוך דפיו עולות דמויות, אמנם של אנשים זקנים, אך היודעים עדיין סערות ומצוקות נפש, ואיש־איש מהם „מעלה גירה את חייו בתהיית שוא לשורשיהם", כדברי הסופר.

אין שלמה ניצן עוסק בגיל הזיקנה ולא בגרנטולוגיה וכל המשתמע ממנה, כי אם באנשים זקנים התוהים על עברם, על פשר חייהם, מעשיהם ותסכוליהם. הם כמו צופים בסרט המוקרן מסופו לראשיתו.

גיבורי „צל של ספק" אנשים זקנים הם, אבל לא חורבות־אדם. עוד הם מלאי חיות, דעתם צלולה, רגישותם לא קהתה, עיניהם חומדות. אף־על־פי־כן השיב אותם הסופר בבית־אבות, מוסד שעצם תכליתו לפרוס חסות על הבאים בשעריו, לספק להם שירותים ונוחות, למנוע מהם טרדות חיים יומיומיות, אך בדי־עבד, הם הוצבו בשולי החיים. אבל „עוד כוחם במותניהם", ולכן התפאורה של בית־אבות אינה הולמת אותם ואת האווירה בה הם חיים.

תהיותיהם, וידוייהם ושיחותיהם שהם מנהלים תחת הצללון, אינם אופייניים לאנשים זקנים דווקא, שהרי מיום שעומד אדם על דעתו אינו חדל לתהות על חייו, חידתם ומשמעותם, ואף בזקנתו כך. „טעם בקיום שלי כבר ממילא אין לי מזמן", אומר לעצמו קוהלת, אחד מארבעת הזקנים התולה את עצמו בפרק הראשון, „אני עוזב אתכם בעולם שלא הבנתי אותו וגם הוא לא הבין אותי".

העולם היה לו זר וקר ומנוכר, כפי שמעיד עליו ידידו: „הוא היה יוצא את חדרו כמו אחד שיוצא לקרב". בהתאבדותו ציווה קוהלת את גופתו למדע כדי ששריד לא יישאר ממנו, וכך כאילו „לנקום" בעולם מנוכר זה. אבל רוחו תרחף תמיד בין החיים, וכצלדפאים הוא רודף את חבריו, כי „אני קיים בקרבכם" – הוא מכריז. ואי האדם שדם מדמו של קוהלת לא זורם בעורקיו?

גם האחרים תוהים על פשר חייהם וחשבונם. קוהלת מסכם את חייו בווידויו: „אף פעם לא הייתי כמו שרוצה ביקשתי מאוד להיות". מדוע לא היה מה שביקש להיות? חיי האדם הם לו בבחינת אתגר מתמיד, ובתהייתו על פשרם, מתייצבים מולו חייו והוא נשאל: איך אתה חיית אותי? מדוע לא היית את אשר ביקשת להיות?

גם בפני א.ג זאקס, משורר ה„קלוב", מתייצבים החיים ושואלים אותו: „מה

שלמה ניצן

עשית בי?" והוא עונה ביושר ובכנות: „עשיתי מה שיכולתי לעשות, שהרי התנעסות היתה לפי מידת שיעור אישיותי וכל מה שכלול בה, ובקצרה – זה כל האדם בחייו...הייתי כפי שהייתי וכפי שהנני".

בעיני ידידיו, בר־דויד ופנחס גולדין, זאקס אינו אלא זקן נבוך ותמהוני, שרוחו אינה חדלה להיות חותרת אל משהו הבורח ובורח שיבאר לו כל שהיה בחייו. ובלעדי ביאור כזה „כל שהיה כביכול סתם היה". בראשית דרכו הספרותית ראוהו כולם כ„הבטחה הגדולה" של השירה העברית, אבל הוא איכזב את המאמינים בו, אולי יותר משאיכזב את עצמו. כל תרומתו לשירה העברית היו שתי חוברות שירה צנומות. עכשיו הוא מרותק לכיסא גלגלים ובוחן שוב את חייו, חי אותם בשנית בתודה רוחנית. „האופן שאני חי את חַיי שנית ברוחי, לאחר שכבר חייתי אותם בפועל ממש, הוא האופן שאני חי אותם באמת".

הכשלון, האכזבה והתסכול שהוא חש בקרבו, הם חומר הגלם להיות את החיים כפריזמה רוחנית, ואלה הם חייו המלאים האינטנסיביים. זאקס הוא משורר, גם אם איננו כותב. להיות משורר, אין פירושו לכתוב שירים הרבה, אלא להיות גם את הכשלון הנצער במלוא הנשמה והתרשים. „יש בעולם ייסורים גדולים", אומר הוא בלבו, „המרוממים וממרקים ויש קטנוניים, מכוערים ומשפילים". אלה האלה מעשירים את נפשו. הוא חי את עצמו במלוא האינטנסיביות, בלי ניתוקים עצמיים ובלי להימוג בחמלה על עצמו.

להיות את החיים שוב, שנית, להופכם להוויה רוחנית – יכולת זו שמורה למשורר, לאיש הרוח. אך מה יעשה קוהלת שלא היה משורר אלא מהנדס ואיש מעשה, שחשיבתו בתוקף מקצועו היא רציונאלית בעיקרה? הנה, גם הוא מודה: „לא הייתי מה שביקשתי להיות". כי: „החברה, הרשויות, כל הארגונים והמכללות וגם כל המוסדות, כולם מלאכתו של השטן המתעתע באדם להדיחו מעצמו אל תוך חיים שאינם חייו".

ברוח זו קובע גם בר־דויד, העסקן הציבורי לשעבר, התוהה על חייו המסרבים להסתכם: „אדם נולד בזרימה, נישא בגלים בזרם, משתנה, מתרבה, ונעלם בזרם, אז איך אפשר לסכמו? כלומר, איך אדם יכול להיות את עצמו עם מעשיו, בעוד הוא נישא בזרם החיים ואין הוא אורזן להם? וקוהלת לעומתו: „באמת אי־אפשר לסכם, מפני שהחיים במובן המקובל אינם מכילים את האדם הנמצא בתוכם והחיים שהאדם מכיל בקרבו הם לגמרי אחרים". כך נוצר „פער" בין האדם לבין חייו.

מאחר שהאדם נישא בזרם וחייו מסרבים להסתכם, קובע בר־דויד: „לפי השקפה שלי אין חיים אלא חיים עכשיו". את ה„עכשיו" הפכה דונה, האחות בבית־האבות, לקרמנוזה בחייה, עימה מתנה אהבים איתמר, בנו של בר־דויד. כאשר איתמר מתוודה על אהבתו אליה, היא נענית לו ואומרת „ברגע זה", „ומה שעכשיו זה עכשיו, ומה שיהיה מחר, יהיה מחר". אין היא כופה את „העכשיו" על המחר, והאהבה תקפה ל„רגע זה", ואין ב„רגע זה" שום ערבות ל„רגע שיבוא אחריו". דומה כי דונה היא חסידה של הזן־הבודהיזם, תורת השחרור מהזמן, לפיה אין כל זמן אחר מלבד זמן ההווה: העבר והעתיד אינם אלא הפשטות. וכיוון שהאדם נישא בזרם החיים, ואין בהם קבע ויציבות, ויש רק „עכשיו" ו„הרגע הזה", נותרות העובדות בלבד.

וכאשר היא מספרת לאיתמר על חייה, היא מסבירה לו כי „רק עובדות אני מספרת לך, לא את החיים עצמם. עובדות אפשר תמיד להסביר. אבל ה„עובדות", כלשונה של דונה, כלומר הקונקרטיות של היום־יום, המעש והמחדל, התקווה והאכזבה, הם אולי חייו הממשיים, אך לא האמיתיים, האותנטיים, כדברי קוהלת: „החיים שהאדם מכיל בקרבו הם לגמרי אחרים". זה מצבו של האדם, כאשר כוחותיו הפנימיים אינם עומדים לו להגשים את עצמו ולהגיע לזהות עצמית שתחבר אותו אל העולם.

פנים רבות לזהות עצמית. השופט בדימוס גולדין־סופו מגלה, לתדהמתו, באחרית ימיו, שהתנהגו המשתולל בקרבו מקורו בנטיותיו ההומוסקסואליות, שפרצו פתאום ובלבלו עליו את זהותו. האמנם לא ידע? ואם ידע, חייו הם עכשיו „חיים שניצלו או חיים שהתבזבזו?"

לא כן חבריו של השופט. הם התמודדו עם כשלונותיהם, ואת הכשלון הם חיים כהוויה פנימית עזה, ודווקא הוא מעניק להם – על דרך הפרדוקס האירוני – משמעות לחייהם.

לכאורה, ספר פסימי: האדם נישא בזרם החיים כבול־עץ בנהר סוחף, ורק את „העובדות", כלשונה של דונה, נוכל להסביר, אך לא את החיים. מכאן המסקנה אליה מגיעים בר־דויד מחד ודונה מאידך, כי אין חיים אלא „עכשיו", „ברגע זה", „ומה שיהיה מחר, יהיה מחר".

ובתוך האווירה הזאת של חיים נגמרים ושל „ברגע זה" – צומחת לה פרשת אהבה בין דונה ובין איתמר, הנרקמת בין כותלי בית־האבות. פרשת האהבה אינה שזורה בסיפור באורח מלאכותי, כניגוד כביכול להוויית חבורת הזקנים. שהרי בכל עת ובכל מקום, כאשר עיני גבר ואשה מחליפות מבטים, צומחת ועולה ביניהם אהבה. אהבתם של דונה ואיתמר היא יותר מהתרחשות אירוטית. איתמר נכבש לה, כי אהבתו לדונה היא כפריצת סוגר בו הוא כלוא בחייו עם אשתו, כאשר בשעת האהבה „היו שניהם נמלטים מעצמם". וכאן, בחדרה של דונה, הוא יוצא מסגירותו ומבדידותו, אל עבר האשה האוהבת. קבלת האדם השני, ההליכה לקראתו, היא עצם מהותה ויסודה של כל אהבה. אין האהבה נעצרת בפתח בית־האבות, כאילו ביקש הסופר לרמוז, כי שקולה האהבה כנגד כל ניכור וכשלון וכנגד כל נסיון לסכם חיים, שמעצם מהותם אין לסכמם.

דומה, כי שלמה ניצן מצייד בעת כתיבתו, נוסף לעטו, במיקרוסקופ משוכלל הנתון בידיו של סופר חכם, החודר לתתתיות נפשם ותודעתם של גיבוריו, ואין דבר הנעלם מעינו החודרת. כל ניע ורטט בנשמתם, כל שינוי במצבי תודעתם, נחשפים באותנטיות רבה וחיים את חייהם כאילו לא היו יצירי־דמיונו. כל דמות ודמות היא בעלת קלסתר־פנים אינדיבידואלי, עבר וביוגרפיה משלה, הפועלת וחיה לפי החוקיות הפנימית והייחודית המאפיינת אותה. מצבי נפשם ותודעתם של גיבורים־לא־גיבורים אלה מעוצבים, תוך התבוננות עמוקה, בטכניקות ובצורות ביטוי אמנותיות שונות: במונולוג, בווידוי, בזכרונות או בדיאלוג פנימי, בלתי מנוסח במלים, שהוא כעין עימות בין הדמויות שבסיפור. הדיאלוג הפנימי הזה, הבלתי נשמע, מבטל כל חוקיות של זמן ומקום, ומאפשר זימון של דמויות רחוקות זו מזו למקום אחד. גם לשונם, סגנונם ודמות שיחותיהם של גיבורי שלמה ניצן, מאופיינים כל אחד על פי ייחודו, ואין לשונו של המשורר זאקס כלשונו של בר־דויד, ושפתו של הסופר היא לעתים יומיומית השזורה אירוניה ולעתים פיוטית־הגותית, המעניקה לקורא הנאה אסתטית ורוחנית רבה.

ספרי הראשון

מטען השורים

אהרן מגד

„הנמל היה שער לעולם חדש, זר, מרגש. היינו קמים בעוד חשיכה, יורדים אל הרכבת הבאה מעמק ומתעכבת רק שתי דקות [illegible] [illegible] אל הבוקר [illegible] בשער הנמל.

על הרציף היתה אוכלוסיה רב־גונית: [illegible] [illegible] סבלים „חורניים" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אנגלים ומקומיים [illegible] [illegible] ששלחו את [illegible] לכבוש עבודה.

שעות עבודה קבועות לא היו או משמרות. גבלבות אוניה לנמל – היינו עולים עליה, פורקים את מטענה, ולא יודעים מתנה אלא בשעת שבה הפריקה או הטעינה. לעיתים שתים־עשרה שעות ברציפות, לעיתים ארבע־עשרה או שש־עשרה, ביום או בלילה. כל אותו זמן [illegible] של מלבנים מיכלים, [illegible] רצועות [illegible] – לא היה קיים אז, בסוף שנות השלושים. העבודה כולה נעשתה בידים ועל גבי [illegible] [illegible] לשאת עליו שקים שמשקלם מאה קילו ויותר, ארגזים, [illegible] [illegible] לתפוס את השקים והארגזים, להרים, לגרור. עבודה מפרכת, שוחקת, מבצעת מכלה נשימה. בני שמונה־עשרה – תשע־עשרה היינו.

הנוף אוניות מכל קצות העולם: משבדיה, מיוון, מיוגוסלביה, ממצרים, מיפאן, מאמריקה. כל אחת היה בה אקלים משלה, ריחות משלה, וצבעים משלה. והנוף שבה [illegible] [illegible] האוניות שבראשן מנופים [illegible] [illegible] לפרוק או לטעון. כשהיינו עובדים בתוכן – מתחככים עם המלחים הקפטנים – טעמנו טעם של חוצלארץ, כרכים רחוקים ואיים, והיינו בארבע רוחות תבל.

לעיתים הביאו אוניות מרומניה או מאנטוליה מטען של שורים. את אלה היו מעלים מעוסקי האמברים במנופים, כשהם כרוכים בחבלים וברשתות, צואים, גועים, ומשמיעים געיות מחרידות. לאחר שהונחו לרציף היה עלינו להובילם אל בית המטבחיים, דרך ארוכה והגבעות עד גמל „שמן" – כשבדרך היו כמה שהתפרקו וברחו, או רבצו תחתם, או עמדו בעקשנות וסרבו לזוז ממקומם.

ובאותם ימים הגיעו גם ספינות המעפילים, שהיו נגררות מלכים אל הנמל על־ידי סירות המשמר הבריטיות. ספינות־עץ עלובות, עמוסות המון־אדם לבושי בלויים, רעבים וצמאים, נושאים את הסיפון המקולל בתרנים ובחבלים, [illegible] ובחוסר אונים להושיע, והיינו עומדים על הרציף ורואים איך ה„כלניות" החמושות מעלים אותם מן הסיפון [illegible] להוליכם אל מחנה־המעבר בעתלית.

ההוויה הזאת של הנמל – כה חדשה, כה שונה מכל אשר ידעתי עד אז, במושבה [illegible] או בעיר הלבנה והחיה עברית־יהודית פולנית־גרמנית – היתה לי כעין „התגלות" מסעירה, שער לעולם הבשראות, רב־עלילה. היא כאילו „התבקשה להיכתב", התפרצה להיאחז במילים, על כל העפלה והרגש שבה. בשעות ההפסקה שבין אניה לאניה, כשהיינו מטילים את עצמותינו על שקי האשלג או הסוכר שבמחסנים, היו המשפטים נשזרים בראשי, מצטרפים למארג ציורי.

באותם ימים לא עלה על הדעת – וגם חוצפה גדולה היתה זו – לבקש „ימי חופשה לכתיבה" [illegible] [illegible] – [illegible] כמהים רק למנוחה. ביקשתי איפוא להיות מועסק [illegible] בשמירת לילה בגן הירק, המרוחק כמה קילומטרים ממחנה הפלוגה – בשכונת לכפר־אתא.

לפנות ערב הייתי רותם את החמור לכירכרה הקטנה ויוצא ל„שטח". היתה זו עונת חורף גשומה והחשש מפני גניבות לא היה רב. מפעם לפעם, כשפסק הגשם, היה על־השומר להקיף את השטח ולבלוש את החשיכה. ישבתי בבקתת־העץ הקטנה, בין שקי הדשנים וכלי־העבודה, ולאור פנס־הרוח כתבתי. הגג דלף והעכברים רשרשו בין השקים. משנכנסתי לתנופה של הכתיבה – חשתי אותו עונג באצבעות שחשים בוודאי הפסל או הצייר כשהם מעצבים את החומר לצורה.

החומר היה „שלי", טמוע בתוכי; יכולתי ללוש בו כחפצי; והמגע „הפיזי" עם הלשון – כשאני בוחר באוצרותיה המונחים לפני מטבעות־מטבעות – היתה בו הנאה שלא ידעתיה לפני כן. (יום אחד, זכור לי, לקחתי „שבת" ונסעתי אל המורה לפיזיקה שלי מן הגימנסיה „הרצליה", מר [illegible], לשאול אותו על מונחים עבריים לחלקי ספינות ומכשירים שאת שמותיהם ידענו רק באנגלית או בערבית. גם הוא לא ידע. היה עלי להמציא לא מעט). כתבתי ותיקנתי, חזרתי וכתבתי – יפה היה מראה דף המחברת עם התיקונים לאין־ספור – ולבסוף הכל נראה לי „נכון", חי, רב־תנועה, פלאסטי. כאילו גם [illegible] התרחש לי. (רק לאחר זמן רב הכרתי ב„השפעות" שבלשון, בסגנון...).

כמה שבועות לאחר שסיימתי את כתיבת הסיפור, שקראתי לו „מטען של שורים", ביום שבת [illegible] שלאחר הגשם – נסעתי בטרמפים לעין־חרוד, להביאו אל עורך הירחון של הקיבוץ המאוחד „מבפנים" – אברהם תרשיש. הגעתי לחדרו, מסרתי לו את המחברת וביקשתיו שיקרא ויחווה את דעתו. אמרתי שאמתין בחוץ.

התהלכתי אנה ואנה בין גינות־הנוי והבתים של המשק – כאב צעיר המתהלך במסדרונות בית־חולים ליולדות ומחכה בלב רועד לצאת הרופא או האחות, שחיים ומוות ביד לשונם. היה זה הסיפור הראשון שלי שראיתיו כ„בוגר" דיו להידפס בכתב־עת מכובד. חרדתי מאוד למשפטו של האיש הראשון שיקראו.

תרשיש יצא מחדרו, המחברת בידו וחיוך על פניו. „יפה מאוד", אמר. „נדפיס".

„מטען של שורים" הופיע ב„מבפנים" ב־1940. לאחר עשר שנים הוא נכלל בקובץ סיפורי הראשון, „רוח ימים".

כתיבה בצל האיום הגרעיני

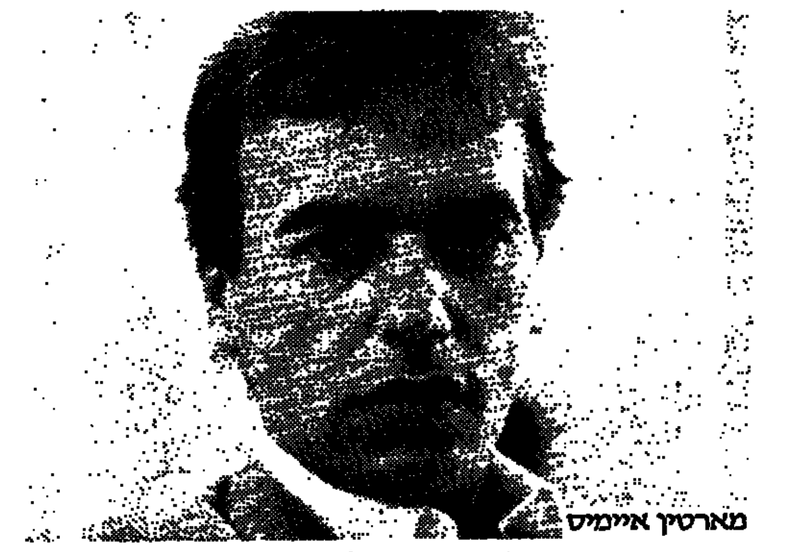

מארטין איימיס

רות שפירא

למרות גילו הצעיר, אין הבריטים מתייחסים למרטין איימיס בשוויון נפש. ולא רק בשל העובדה שהוא בנו של קינגסלי איימיס, מחשובי הסופרים האנגלים מאז מלחמת העולם השנייה. משנות השבעים ועד היום פירסם מרטין איימיס חמישה רומאנים, שזכו לתשומת לב רבה מצד הביקורת במולדתו ובארצות דוברות אנגלית אחרות, ואף תורגמו לשפות אחרות. חלק מן המבקרים גמרו עליהם את ההלל, אחרים טענו שהבחור אינו מתעניין אלא במין. מכל מקום, יצאו לו מוניטין של „הילד הרע" של הספרות הבריטית הצעירה.

איימיס, כיום בן 36, נראה אמנם כילד, אך בשום אופן לא ילד רע. כשפירסם את ספרו הרביעי, „אנשים אחרים: סיפור מסתורין", הוא מספר, אמרו המבקרים שטוב שהילד גדל סוף סוף, טוב שהוא יצא מהתפרצויות הזעם ומעיניות הבוסר שלו. אלא שבאותו זמן, הוא ממשיך, כבר עבד על הרומאן הבא שלו, „כסף" (שראה אור לפני כשנה וחצי), בו חזר הישר אל הנושאים המוכרים שלו מימים ימימה.

עם זאת, הוא מודה אחר הרהור, השתנתה השקפת עולמו מאז שסיים את „כסף", בעיקר משום שהפך בעצמו לאב. „בעקבות האבהות התחלתי פתאום להתעניין בשאלות הנוגעות לטובת הכלל. כמו שאלת הנשק הגרעיני", הוא מסביר, ונושא האיום הגרעיני על האנושות חוזר ועולה במהלך כל שיחתנו.

בקרוב יראה אור קובץ סיפורים קצרים פרי עטו בשם „המפלצת של איינשטיין", והוא כותב כרגע רומאן שעוסק אף הוא בעקיפין באיום הגרעיני. „בשהתחלתי להתעניין בנושא, תפסתי שבעצם עסקתי תמיד בכתיבתי בנשק הגרעיני", טוען איימיס, ומסביר שמדי חילת ודרכו הספרותית לא הפסיק לתהות מדוע שונה כל כל התקופה שלנו מתקופות היסטוריות אחרות. „כסופר", הוא מודה „התמזל מזלי לחיות בתקופה כה אפשר לכתוב על החיים במשמעותם הבסיסית ביותר, חיים הנתונים בסכנת העלמות טוטאלית, חיים מתוך מימד חדש להלוסין".

לארץ הגיע מרטין איימיס במסגרת משלחת סופרים מטעם ארגון בריטי יהודי בשם „קרן החינוך של ידידי ישראל". זה ביקורו הראשון אצלנו ובמזרח התיכון בכלל. הוא היה, כך הוא אומר, מאז ומתמיד פרו־ישראלי בלי לדעת הרבה על ישראל. מעולם לא הלך, לדבריו, על זכות הקיום המוסרית של מדינת ישראל, אם כי המדיניות שלנו לא עלתה תמיד בקנה אחד עם דעותיו.

בתום שבוע של סיורים ומפגשים לאורכה ולרוחבה של הארץ, הוא מרגיש כאן, הוא אומר, יותר נוח ממה שחשב. „ציפיתי ליותר התגוללות, סיכון, ואני מרגיש כאילו הייתי שוב כסטודנט המבלה שיחות מעניינות במסעדות רועשות עם אנשים מעניינים וטובי מראה". ובמיוחד, כך אני מתרשמת, הוא נפעם ממעמדו של הסופר בארץ לעומת עמיתו הבריטי. „באנגליה איש אינו לוקח את הסופר ברצינות יתרה. כאן מתייחסים אליו כאל רב חילוני. שום עיתונאי בריטי לא יטלפן לסופר כדי לשמוע את דעתו על נושאים מדיניים או שאלות שוטפות אחרות". אולי משום שהאחרונים פחות מעורבים בפוליטיקה היומיומית. איימיס מביע את סלידתו מן העסק הגרעיני בכתיבתו, אך לדבריו מעולם לא הצביע בבחירות. „שאחרים יצביעו, אני כותב" – זאת עמדתו כלפי הפוליטיקה.

איימיס ציפה למצוא בארץ ביטוי חד יותר ללחצים בהם נתונים הישראלים, אך להפתעתו מצא אנשים נינוחים ואדיבים ותרבותיים מאוד. לעת עתה טעם אך מעט, וברצונו לשוב לכאן לביקור ממושך יותר עם רעייתו.

בנוסף לכתיבה – גם באנגליה קשה להתפרנס מספרות, אפילו אביו אינו מתפרנס מכך – עוסק איימיס בעריכה וביקורת ספרותית. בעבר עבד כעוזר לעורך ה„טיימס ליטררי סאפלמנט" וכעורך הספרותי של ה„ניו סטייטסמן", ובשנים האחרונות הוא כותב ב„אובזרוור". על ספרות עברית לא כתב, לדבריו, מעולם והוא גם לא מתמצא כלל בעשייה הספרותית בארץ. הוא אינו סבור שהביקור יבוא לידי ביטוי ישיר בכתיבתו, אך מאמין שבעקיפין יתבטאו הרשמים בבוא היום זו או אחרת בביקורות וברשימות העיתונאיות שלו. והוא משוכנע שכך יעשו גם ארבעת הסופרים האחרים שהתלוו יחד עמו לביקור זה. „הם הרבו בתיעוד רשמיהם בפנקסיהם".

זרזירים

מעבר לגבול

● במערכת „מאזנים" התקבל מכתב מקורא ב...מצרים. הוא מבקש להיות מנוי על כתב־העת של אגודת הסופרים. גם ליפאן הגיע שמעו של הגליון, ושני קוראים מארץ השמש העולה ביקשו להיות מנויים.

שביט אחרי שביט

● בימים אלה נפרד מאתנו ההיסטוריון והסופר ד"ר יעקב שביט לתקופה של שנה וחצי. הוא יצא עם הילדים לקלן בעקבות אשתו, ד"ר זוהר שביט, אשר קיבלה מילגת מחקר באוניברסיטה המקומית. בגרמניה מתכוון ד"ר שביט להשלים כמה מספריו שבכתובים. בינתיים עומדים להופיע בלונדון, בהוצאה המתמחה בספרות פוליטית על המזרח התיכון, שני מחקרים מפרי עטו על תקופת המנדט, אחד מהם על יחסי יהודים–ערבים. במקביל יראה בישראל אור מחקרו על ראשית התנועה הרוויזיוניסטית.

המבקרים מחכים ליהושע

● „מולכו" הוא שם הרומאן החדש של א.ב. יהושע. המחבר נתון עכשיו בעיצומה של כתיבת הרומאן, העומד להתפרסם עד סוף השנה. יש לקוות שיזכה למחמאות רבות יותר ממחזהו החדש „חפצים", המועלה בימים אלה בתיאטרון חיפה. כזכור, רוב המבקרים לא אהבו מחזה זה.

ממעוף הציפור

● בהוצאה לאור של משרד הבטחון שוקדים עכשיו על ספר מיוחד במינו: הוא ישקיף על ארץ־ישראל ממעוף הציפור, ויכיל 200 צילומי אוויר של הארץ.

● „עיין ערך: אהבה" של דוד גרוסמן עומד לראות אור באה"ב בהוצאת „רנדום האוז". נוסף על כך גדולים הסיכויים שיופיע גם בתרגום לגרמנית, לשוודית, לאיטלקית ולצרפתית.

● „הדרך לעין חרוד" של עמוס קינן, שכבר יצא בלונדון על־ידי מו"ל ערבי (בתרגום לאנגלית כמובן), עומד להתפרסם גם בצרפתית וגרמנית. נמסר לנו, כי בספר זה יש התעניינות גם מעבר למסך הברזל.

● התעניינות חיובית קיימת גם ברומאן „ערבסקות" של אנטון שמאס, שיופיע בראשית אפריל בהוצאת עם עובד. התרגום לאנגלית, מעשה ידי ויוויאן אידן, עתיד לראות אור באה"ב בהוצאת „הארפר אנד רו", ויש גישושים להוצאתו בלשונות אחרות. עד כה פירסם שמאס, בן למשפחה ערבית־נוצרית מכפר פאסוטה שבגליל המערבי, שכתב את הרומאן שלו בעברית, שלושה ספרי שירה (שניים בעברית ואחד בערבית) וכתב מחזה דו־לשוני בשם „חור בקיר".

ספרות · אמנות · ביקורת

עיון ראשון

מב"ל

ביוגרפיה

הפרגל שיצא אל הכפור
שמואל שגב / בודד בדמשק – חייו ומותו של אלי כהן / עטיפה: דוד קדם / כתר / 1986 / 203 עמ'

בתולדות הריגול, שאינן חסרות פרשיות מופלאות, ניצבת שליחותו של אלי כהן בדמשק כמעשה יוצא דופן מבחינת התושיה, התעוזה וההצלחה. מעשיו ומותו הטראגי יוצרים סיפור חיים מרשים, כתוב היטב בעטו של שמואל שגב, על רקע פוליטי־צבאי רב תהפוכות.

פעולתו של אלי כהן בדמשק כוונה להשגת מידע מצמרת הצבא הסורי והראשות מפלגת הבעת' על תוכניות ההטיה של מקורות הירדן, על המאבקים בצמרת הצבא והמפלגה, על יחסי סוריה ומצרים, ועל ראשית ההתארגנות של הפלשתינאים ב„פתח". המחבר שקד על איסוף חומר רב, אשר חלק ניכר ממנו מתפרסם כאן לראשונה. הוא שוחח עם מפקדים וחברים עתירי־עלילה העלומי שם, ועם קרובי משפחה, ומן המעשים וקווי האופי נגלה כאן פרשת חיים מסעירה ורבת־תושיה.

הישגיו המעשיים של אלי כהן יישארו עלומים עוד שנים רבות. מקצת מן ההערכה אמר מאיר עמית בהוספה, עם היישמע דבר מותו של אלי כהן: „הוא הצליח במידה שכמעט לא היה איש לפניו שהצליח בה. תודות לו היתה לנו תמונה מושלמת על מה שנעשה בסוריה".

מאיטליה לנאיבה
צבי סוס / עוד נצחון כזה... / עטיפה: שלמה רותם / משרד הבטחון / 1986 / 352 עמ' מהדורה ראשונה – 1966

צבי סוס נפצע בסוף מלחמת העולם השניה בחזית איטליה ליד רבנה ורגליו נקטעו. סיפור חייו במלחמה הוא עיקרה של האוטוביוגרפיה. כסיפורו של חייל, סוס מוסר את מאורעות היומיום, שאין קוראים עליהם בסיפורי מדינאים וגנרלים. הנה עומד חייל עברי בין חבריו ומקשיב לתוכחתו של המפקד, הנוזף בחייל סקוטי ש„חטף" מחלת מין: „הסקוטי המנוול הזה, ימח שמו, שאינו ראוי ללבוש שמלת גבר. מטופלס שכמוך: שלא תזכה לשמוע את המתהוללים של אנשי כפרך האומיצים בהרי סקוטלנד". ומסתבר, שגם בסכנות הפשוט של סוס אפשר לספר סיפור מעניין.

יאיר שטרן ומדינות הציר
עדה אמיכל־ייבין / בארגמן: חייו של יאיר – אברהם שטרן / עטיפה: זאב ייבין / הדר / 1986 / 329 עמ'

אמיכל־ייבין אינה יכולה להיחשב לעדה עיונית על חייו של יאיר שטרן השקפת עולמו, אך גם היא אינה יכולה להרץ כהלכה פרשיות אחרות בחייו. יאיר שטרן היה מוכן להקים „ממשלה קוויזלינגית" שתתמוך בגרמניה ובאיטליה, אף אם ייחשב לבוגד. וכל זאת, כדי שחבריו יוכלו להגשים את תוכניתנו, שלפיה יוסכם שהגרמנים יעבירו יהודים מאירופה לצפון־אפריקה כדי שילחמו לצד הגרמנים נגד הבריטים. עם כיבוש הארץ היו הצעירים היהודים אמורים להגיע לארץ־ישראל עם צבא הכיבוש הגרמני. המחברת מצדיקה הלך מחשבה זה בעקביות, ששטרן נהרג שלושה שבועות לאחר הולדת בנו.

נספחים, הכוללים טיוטות הסכם לחתימה עם ממשלת איטליה הפאשיסטית, „בייר עבודה" לפתרון שאלת היהודים באירופה, השתתפותו הפעילה של האצ"ל במלחמה לצידה של גרמניה. שגיונותיו המדיניים של יאיר שטרן מוכיחים ככל היסטורי: מאבק לעצמאות תובע מחשבה מדינית מסודרת יותר מכפי שהיתה ליאיר שטרן וחבריו

ההופש השחור
ויני מנדלה / חלק מנשמתי הלך אתו / תרגמה: א. גאולה / עיצוב: רבקה בריסק / כרם / 1986 / 155 עמ'

מלחמת שחרור לאומית מוצאת לה, לעתים, מנהיגות בלתי צפויה. כך קרה בפיליפינים וכך קרה באפריקה הדרומית. ויני מנדלה, כיום, היא מנהיגה בלתי מוכתרת של השחורים הנאבקים לשוויון זכויות וחופש.

אחר מדידיה הלבנים, שליווה אותה פעם בדרכה למעצר, אמר עליה: „ויני התקרבה אל בית־הסוהר כמו מלכה אפריקנית". בספר פרקי אוטוביוגרפיה, דברי הוקרה משל הבישוף השחור בהולזי. בנספח מגילת החירות האפריקנית, שנתקבלה בקונגרס העם של „מועצת הפעולה הלאומית", שנערך בחודש יוני 1955.

יוסף ויתקין
שלמית לסקוב / קול קורא – חייו ומותו של יוסף ויתקין / עטיפה: דני קרמן / ספירות, אוניברסיטת ת"א / 1986 / 154 עמ'

היתה עליה ראשונה והיתה עליה שניה. והיתה עליה של יוסף ויתקין, שבא בגפו בשנת 1897. מן המורים הראשונים בהתיישבות החדשה בארץ־ישראל יצא מאלמוניותו בועידת המורים הראשונה, שהתקיימה בשנת 1903. נאומו בועידה קומם את מאוניו, כאשר אמר: „התפתחות שכלית לא באה על ידי ריבוי הלימודים כי אם על־ידי איכות הלימודים" ו„הדת היא אבן נגף לבית ספרנו".

שולמית לסקוב, המנוסה בז'אנר זה, כתבה ביוגרפיה מעניינת על אדם חריג, יחיד בעלייתו ובודד בחייו. אהבתו הנכזבת לביילה בנינסון ומחלתו הקשה, בעודו צעיר, מתוארות היטב ובאיפוק. אף שויתקין היה אדם צנוע, שברח מן העסקנות, הוא זכה לאחר מותו להערכה שומבית רבה. גם מי שלא נמנה עם נפילי הדור היה, כנראה, מן הענקים.

שירה

מעבר לאופק
רחל עוזיאל־פרחי / אשה נתנה לאיש בועה / עטיפה: יעקב שעיה / אל"ף / 1986 / 45 עמ'

"אולי אראה את הזים שבמות ואמשש את האופקים / המבטרים להמשיך הלאה אל מעבר לאופק העולם / המתרחק תמיד", רק השירנות מבילה את רוב השירים מן הבאנאליה או מן ההפלגה אל הפשטות שאין להן כיסוי.

בקול המעודן
י. בת מרים / מרחוק / הוצאת הקיבוץ המאוחד / תשמ"ה, מהדורה מצולמת / הוצאת קרן אנגביל ואגודת הסופרים, מהדורת תרצ"ב / 193 עמ'

ב„כו שירים" מביא אורלנד מפי אלתרמן דברים על יוכבד בת מרים: „בכו לראות אותה מתוך עיניה היא, / כלומר מתוך דכי הים המתמשל בה' ר'עיניים כאלו יש לתן דמעות / הכבדות פי ריבאו ממשקל גופה", התיאור באמן לאישיותה של בת מרים ולשירתה.

בת מרים היא משוררת מדור של שלונסקי ובת־זמנו של אלתרמן, אך שירתה שונה בתכלית השוני משירת שניהם. המיזן ההיסטורי לא עשה עמה צדק, ששירתה חרישית ומתבוננת פנימה. אין היא משוררת של זיקוקין דינור מילוליים הימוריים. שירה, עבודה, היא תפילה להשתפכות נפש: „אותך בחלומי ראיתי / היום. / דממה ועמק תכלת / מסביב. / יצאתי התוצה, / ושלושה כוכבים דולקים / הרימותי אל־מול השמים : / ויציצו בכל־הרחוב מלמעל / אלפי כוכבים מזהירים / בבניעות. / הקיצותי / ושבעתיים חרישית היתי".

עדות חקר עיון

על פרשת דרכים
עמנואל סיון / קנאי האסלאם / עטיפה: שמעון זנדהאוז / עם עובד, סדרת אפקים / 1985 / 247 עמ'

באנאלי להזכיר, כי כדאי לנו להכיר את תהליכי ההקצנה הדתית בחברות המוסלמיות. נדמה לנו, שתחיית הקנאות המוסלמית היא תופעה יציבה המצאות בקו עליה. עמנואל סיון מסייג מסקנה זו. לפי דעתו, קנאי האיסלם תופסים את תנועתם הם, האקטיביסטית, כתנועת מגננה, כבעד של יאוש בטרם שואה.

לבירור התופעה מנתח סיון את נפש הקבוצות המוסלמית ואת מקורותיה ההיסטוריים. כמו כן נסקרים בהרחבה ענינים כמהפכה הסונית, עמדת הפריפריה השמרנית ומצבו של השמאל בעידן התחיה המוסלמית. מן ההיבט האקטואלי מאוד מבהיר הספר את שייכותה של תופעת הקנאות המוסלמית למתרחש בלבנון, על כיתותיה ופלגותיה.

הומונקולוס
דינה שטרן / אצבעוני, בכור־שטן ומושיע – תבניות מן המעשיה בספרות־ילדים / צ'ריקובר / 1985 / 162 עמ'

גם בסיפור הילדים תבניות ספרותיות שונות, כבכל יצירה ספרותית. ספרה של דינה שטרן דן באריכות בתבנית סיפור ה„אצבעוני" ובעניינים ל„אנרים אחרים, במקומו של ה„קומיקס" בסיפור הילדים וב„המסע הקסום" בשירת הילדים של לאה גולדברג. בספר, הכתוב היטב, דיון ביצירות משל ביאליק (אצבעוני, קטינא כל־בו), עגנון (מעשה רבי גדיאל התינוק), לאה גולדברג (גן הכוכבים, דג הזהב, לבנה בשמים, סיפור שקרא הרוח, שיר ההפלגה, שלושה אורנים), אנדרסן, גרים ואחרים.

חינוך

המקל והגזר
גיראלד א. גלסון / נזיפה ופיוס ב־60 שניות / תרגום: נורית לונסון / עיצוב: איריס חכמון / הוצאת ר. סירקיס / 1986 / 135 עמ'

קשר נפשי בין הורה לילדו הוא תנאי לתפקודו התקין של הילד בחברה. קשר זה עומד למבחן כאשר הילד עושה דבר מה הדורש את התערבות ההורה. הספר מדריך את ההורה בבקרת הכעס ובאיזון היחסים על־ידי גילויי חיבה כדרך לתיקון התנהגותו של הילד, בלא פגיעה בתחושת הערך העצמי שלו.

האם קראה אמי ספרים לפני שהנחיתה פליק מצלצל ("מנה") כשחזרתי הביתה בנעליים קרועות?

כותבים לנו

אינני פאשיסט

סוקר הספרים של המוסף הספרותי של „מעריב" מן ה־14.3 מצטט שורה מתוך מאמר שכתבתי על יונה וולך (בתרים 5) כדי להציגני כפאשיסט. תבן, ברצוני להבהיר לקוראיו הנבונים של המוסף הזה שאינני פאשיסט. אני אדם ליבראלי הן בהשקפותי הפוליטיות והן בהתנהגותי כספר.

בקריירה הארוכה שלי כמבקר כתבתי מספר מאמרים שללים ואף חריפים, אך מעולם לא תלשתי שלא כהלכה שורה מתוך הקשרה כדי ליצור רושם מוטה ולהכפיש שמו של עמית. שהרי כל מי שקורא בתום לב את מאמרי על יונה וולך יודע יפה שהנושא שלי הוא המולה (מולת הנפש) התכנים של הבלתי־מודע: הפאשיסט הנזכר שם בא לצד עוד מספר דוגמאות שכולן סמליות ומטאפוריות, כגון: „המפלצת", „האריניות" „האדם" (הוא השאול היווני), „האוכלוסיה הדמונית", „השכבה הטראומטית", „הגן הרע" וכו'.

כשאני כותב „שצריך לגלות את הפאשיסט שבנו ולהשתמש בו כמו אוצר", אין כל קושי להבין למה בדיוק כוונתי, משום שמיד במשפט הבא אני מבאר ואומר במפורש שמדובר „בהפנמות הוראות שילד מוכרח להפנים", ושההפנמות הללו, „התרעלה" הזאת, הם לנו „אוצר זהב" במידה ונוכל להגיע להבנת עצמנו ולמודעות.

הרעין הוא להשתמש בתכנים הללו כגון „הפאשיסט" לשם עידון. וברוח זו אני אכן מסכם את הנושא בעמוד הבא של המאמר הנזכר (עמוד 21), ואומר שהמולה היא הלשון של הבריאות, ושהאוכלוסיה הדמונית שבנפשו של כל אדם, אם מאבחנים אותה בתור שכזו, יכולה להפוך (כפי שהדבר אכן קרה אצל יונה וולך) „לדימיון, ליצירה, ולחלק החיוני של העצמי". אכן, כשהזכרתי את הפאשיסט הסתמכתי על שיר של יונה וולך („היראכיה") שבו היא מרבבת על „עבודה פאשיסטית לא הכרחית".

ירושלים — אהרן שבתאי

ליקוטים מספרות העולם

איירלנסייד האבוד

נראה שהמולה האמיתית במחקר השייקספירי מתבטאת בגילוי טקסטים „חד־שים". לפני כמה שנים חשף גרי טיילור שיר, אשר על פי סיגנונו נכתב על־ידי שייקספיר, וסיעון זה עורר בכעור פולמוס בקרב החוקרים. עתה הגיע תורו של מחזה, ליתר דיוק – המחזה האבוד של שייקספיר „אמנתר איירלנסייד", בעריכתו של אריק סמאס. תגובת החוקרים לסיעוניו של סמאס – מוסיקולוג בעל שם – מעורבות. אך יתכן שהמחזה אכן של שייקספיר בתחילת דרכו, יתכן שנכתב על־ידי מחבר אחר בן זמנו. הטקסט, מכל מקום, מבוסס על הרשומות של הולינ־שד, המספר על המחלוקת בין אדמונד איירנסייד לבין הדנים, תחת שלטונו של קנוט, ומסתיים בפיוס והבטחה להסדר בין אנגליה לדנמרק. סמאס מאמין שהכבי־סיה אכבה את פירסום המחזה בשל חילופי דברים חריפים בין הארכיבישופים של יורק וקנטרברי.

תרבות זרה בחלל

האסטרונום האמריקני קארל סייגן, שהתפרסם בעולם כולו בזכות תוכנית הטלויזיה שלו „קוסמוס", פירסם לא מכבר רומאן ביכורים בשם „קונטאקט", הניצב מאז הופעתו ברשימת רבי המכר בארה"ב. עלילת הרומאן נפתחת בשנות ה־90, כשכאותר ממרכזי חקר החלל נקלט שדר ברור מתרבות זרה המוקמת ליד כוכב וגה. תגובת המדענים, הפוליטיקאים, אנשי דת קיצוניים, והאסטרונומית העומדת בראש צוות המחקר, רחוקה מאוד מהפולמוס המדעי המוכר. השדר שנקלט מן החלל הוצגן סתום, וחלק הארי של הרומאן מוקדש למלאכת הפיענוח שלו. מלאכה זו אף שופכת אור על דרך חשיבתם של המדענים, ועל האופן שבו הם משתפים פעולה עם ממשלותיהם.

ללא דיוואגו

בוריס פסטרנק

סוכנות „טאס" הסובייטית הודיעה לא מכבר על פירסום מבחר כתבי בוריס פסטרנק בברית"מ בשני כרכים עבי כרס. מיבחר זה מביא שירים מתוך „ד"ר זיוואגו", אך הרומאן המפורסם עדיין מוחרם. פסטרנק נחשב בעיני בני עמו קודם כל למשורר, והחרם הנמשך על „ד"ר זיוואגו", והתעלמות מאיזכורו בקובץ הנוכחי, מעידים במידת מה על חוסר הרצון של המימסד הספרותי בברית"מ לשנות את פני הדברים. עם זאת, הדעה הרווחת כיום בין סופרי ברית"מ היא שאילו נכתב אותו ספר כיום, היה ללא ספק עובר את הצנזורה, ושמחברו לא היה נאלץ לסרב בלחץ השלטונות על פרס נובל לספרות, כפי שעשה פסטרנק ב־1958. בנו, יבגני פסטרנק, שערך את המהדורה החדשה, אמר בראיון ל„הראלד טריביון" שכל כתבי אביו היו מגיעים לכדי ששה כרכים, ושהמהדורה ה„אקדמית" של כתביו, ובה כל מכתביו ונוסחיו לכתבים שונים, היתה ממלאת שנים־עשר כרכים לפחות.

נקודת תצפית אירית

אחד הספרים המאוזנים המשכבעים ביותר על ישראל שראו אור במערב, הוא ספרו החדש של הסופר האירי הנודע קונור אוברייאן, „המצור: סיפורה של ישראל והציונות". אוברייאן, העוסק בשאלות המפתח של הסיכסוך הערבי־ישראלי, ובצורות השונות והסבוכות שלבשו שאלות אלה הלכה למעשה, כותב מתוך הכרה פנימית עמוקה, אך גם מתוך נקודת תצפית של „אאוטסיידר". הוא משרטט דיוקנאות מאוזנים של אישים המומנים לרוב תגובות בלתי מאוזנות (בגין, ז'בוטינסקי) ומסב את תשומת לב הקורא לשאלות שחוקרים רבים אחרים התעלמו מהן, כמו סעיף האמנה הפלשתינית לפיה ייחשבו יהודים שחיו בפלשתין לפני תחילת „הפלישה הציונית" כפלשתינים. אוברייאן מזכיר לנו ש„פלישה" זו החלה ב־1882, ושהחידים שיוכלו להנות מסעיף זה הם בני מאה ומעלה... הוא כותב מתוך עמדה ליברלית, החולקת על רבים מהטיעונים הליברלים הרווחים בשאלות המזרח התיכון. הוא אינו מגנה את מדיניות ישראל מאז הקמתה ולא מסנגר עליה, אך מסיף לריאליזם רוחה פתרונות קלים, הנשמעים תכופות במערב, ליישוב הסכסוך.

באמנות

רצף של צורות

תערוכת־היחיד של ישראל רבינוביץ בגלריה „מימד קטן" מביאה לפני הקהל קבוצה של תמונות המזכירות במידת־מה את ה־pattern painting האמריקני. רבינוביץ מצייר בצבעים עבים, סמיכים וכבדים, מיני צורות קטנות, מיני דגמים קטנים, רצופים, על נייר. הנייר נאטם כולו בצבע, אינו מותיר שום פיסת־רקע בלתי־מצויירת ובלתי־צבועה.

יש המיתארים המלבניים של דף־הנייר משתנים – על ידי קו אלכסוני, למשל; קו מעוגל; קשת נחלים; שורה של זיגזגים, כמו שלבי־מדרגות.

הדגמים הקטנים, הצבעוניים, מצטיירים בראש וראשונה ברפיטיציה – הם חוזרים על עצמם ויוצרים הרגשה של כמעט־טקסטורה מיוחדת במינה.

יחידות הצורה, הבהות את הרגש, דר־מות לפעמים לפרחים קטנים באדום וש־חור; לעלים ירוקים בעלי מיתארים חד־מים; לשורה של אגסים מסוגננים או נורות חשמל. או שהן מעלות על הדעת דמויות־חיה קטנות, בצבע אוכר. או עש־בים קטנים ירקרקים, המכסים צלע של הר.

קומפוזיציות זעירות

במכון הצרפתי (רח' הירקון ת"א) נפתחה תערוכתה של סיוון סידוני (שסרן). שמה של התערוכה: „מיניאטורות ויצירות חדשות". מכאן אולי מותר להסיק ש„מיניאטורות" הן היצירות הוותיקות יותר. (שלא לדבר על הטעות הנפוצה מאוד, שלפיה „מיניאטורות" הן יצירות קטנות־מידה. לאמיתו של דבר זה הכינוי לציורי האילוסטרציות של כתבי יד).

ציורי ה„מיניאטורות", כלומר הציורים קטני־המידה בתערוכה הזאת, עדיפים בעינינו על „היצירות החדשות", הנוטות לעתים קרובות למיני סוריאליזם מרוחים, או ריאליזמים פנטסטיים. למשל ציור „העץ" (65), „החתונה" (72).

ואילו בין הפורמטים הקטנים יותר אתה מוצא לפעמים תמונה נחמדה, ללא יומרות, כמו למשל תאור ה„ארמון במי־לי", או נופים קטנים אחרים.

רחל אנגל

בגלל ריבוי החומר הנשלח למערכת המדור לספרות, לא נוכל להחזיר לבעליהם את כתבי־היד שלא יפורסמו.

יד טבנקין

פרסומים חדשים ב„יד טבנקין":

★ חבר ויריב – טבנקין במפלגת פועלי ציון 1905–1912. מוטניהו מוקי. המחיר: 11.– ש'.
★ שאלות היהודים ומדינת היהודים הסוציאליסטית. נחמן סירקין (סדרת מקורות). המחיר: 8.– ש'.
★ המאבק החשוב 1936–1948 (פרקי ליסוד). מהדורה חדשה ומעודכנת בחוברות אחת. המחיר: 8.– ש'. העורכים: אבינעם בר־יוסף; אסנת שירן; ד"ר נמאיר פעיל.

הזמנות ומכירות: „הפצה", יד טבנקין־אפעל 52960, טל. (03) 344367.

* „קיבוץ מקום" – ספר, אירוע. חוברת כ"ג בסדרת ימי־עיון בפרשיות הסטוריות (בעקבות ספרה של עמיה ליבליך). המחיר: 3 ש'

ארבעה נכנסו לפרדס

פניה עוז

יוסף בר־יוסף: „הפרדס", הוצאת „עם עובד", 48 עמ'

ארבעה הם הגיבורים האנושיים במחזה של יוסף בר־יוסף, הבנגים משתרע הגיבור החמישי. הפרדס „ממלא את הבית", נכנס אל הבמה ויוצא ממנה, ריחו תמיד בחלל, סטאטי ומשל בכיפה. ארבעת הגיבורים מתעמתים איש עם אחיו, אחותו, אהובתו, וגם עם הפרדס. כמו במדרש התלמודי, הם מגלמים ארבע אפשרויות של התמודדות, ארבע דרגות של הבנה ואינטרפרטציה. הפרדס הוא משאת־הנפש המשותפת, מרובעת הפנים. מעט־מעט גוששים הדברים העמוקים – הפשט, הרמז, הדרש והסוד: זה מחזה על אהבה ועל קנין, ועל הערבוב הבלתי־נמנע ביניהם.

זירת המעשה היא בית ישן במושבה, בית עם פרדס. חיים בו שני אחים: מנשה צירקין המבוגר, המצליח, בעליו של הרכוש והאלמן והמקורב לבעו אחיו הבכור, המורה מן הדרושה, הזר בצילה. שתי הנשים במחזה הן צביה, אותם הנשואה של השניים, „מרשעת" פרגמאטית שצפויה לה תהפוכת־לב מפתיעה; ואידה, האשה מבחוץ, משכירה הרענן, עולה מרוסיה ומורה לבלט. אידה מתאהבת במנשה, בפרדס, ובעצם בצירוף של שניהם. הרומנטיקה הנלהבת שלה מבלבלת את ורשבייהם המעשיים של שלושת בני המשפחה. בדרך לא מובנת להם היא מעזה לאהוב את הפרדס במקום להחזיר אותו, ולשאוב ממנו השראה אמנותית במקום להשב חשבונות ולהציב תנאים. את העלילה מזין, אפוא, יסוד עשיה: פקעת היחסים הסבוכה שבין אדם לרכושו, לקרוביו, לרכושם של קרוביו ושל אהוביו.

את „הפרדס" קראתי כמחזה כתוב, בלי לחזות בהצגה המועלית כעת בתיאטרון „הבימה", וניסיתי להתבונן בו כיצירת ספרות, ללא יסוד של תיאטרון. הקריאה היתה כרוכה בהפתעה: מה שנראה לי בראשיתו כמחזה רע, התגלה באחריתו כמחזה טוב, אולי מפני שחולשותיו נחשפות כבר בתמונות הראשונות ומעלותיו מתגלות אט־אט ומשתלבות לקראת סיומו.

הבריות היו משיחין ב„אופיו הצ'כובי" של „הפרדס", ודומה ששם המחזה ומהות העלילה אכן רומזים להיתלות כלשהי בעצי הדובדבנים של צ'כוב. כיוון שלא עמדתי על טיבו של הקשר, קראתי בעקבות „הפרדס" את „גן הדובדבנים". והנה, למרות ההנאה ממפגש מחודש עם שרלוטה ולופאחין, גאייב וסמירנוב־פישציק, לא התברר לי פשר המגוזה ומטרת הסמיכות. נכון, שם גן הדובדבנים וכאן פרדס; כאן ושם עתיד הנכס להימכר, להיעקר, להבים הרבן על עולם ישן; ואידה, גיבורת „הפרדס", טורחת לספר את אוזנינו כי „רוסיה, ארץ ישראל, הכל אותו הדבר". אולם הדמיון נותר מקרי, שרירותי, בתוכו החוצן של העלילה. „גן הדובדבנים" הוא מחזה חוזר תוגשה הברתית־מעמדית חזקה, האווירה מובהקת של תקופה. הוא מאכלס דמויות שמייצגות טרנספורמציה חברתית ברוסיה של שחר המאה: בעל האחוזה הנבונה, המהפכן הצעיר, הבורגני השאפתן. הכאבים האישיים, האהבה שהוחמצה, הילדות שאיננה עוד – כל אלה משולבים עמוק בנוקם של חברה ותקופה, בסיפור ההיסטורי של אצולה עייפה ומבולבלת, במוצצית הדרך בין שחרור הצמיתים והמהפכה הבולשביקית.

לא כן „הפרדס". הוא רווק ממיזוג דרמה אישית עם תיעוד של תקופה ומקום. יוסף בר־יוסף אינו מנסה להשתמש במחזהו בתהליכים היסטוריים־חברתיים בישראל של הדור. מצוקתן האוניברסלית של הדמויות, הכאב האישי והכלל־אנושי, הם שמעסיקים חברתית ומעמדית, כפי ששילבן צ'כוב. בדרך מה יותר למחזות של יונסקו או בקט, הוא דן בפרטי מכל ובאוניברסלי מכל, במנותק מבתנים היסטוריים מיידיים. הוא מציג דמויות אנוש אחוזות בדלת אמותיהן, כשיח ושיג עם חפצים דוממים, עם תקוות וכאבים שאינם פרי התקופה והמקום דווקא. צ'כוב, לעומת זאת, התעלה גם הוא אל האוניברסלי שבמצוקת בני האדם, אבל בדרך אחרת, תוך שימוש בחומרים אחרים.

תפקידו של הפרדס על הבמה, אצל בר־יוסף, שונה מתפקיד גן הדובדבנים אצל צ'כוב, וקרוב אולי יותר אל עצמים כמו „הכסאות" של יונסקו.

המחווה לצ'כוב, אם אמנם יש כזאת, משוללת אפוא הצדקה פנימית במחזה. ציטטה ספרותית, כלומר שאיבה מודעת של השפעה מסופר אחר, חייבת להתיישב עם הגיון העלילה, או עם נפש הגיבור, אם עם סוג הבעיה שמציקה לו, או אפילו עם אופי השפה. אין הצדקה, לדעתי, לציטטה לשם הציטטה, למובאה שהיא המנקת־עצמה.

לפרות שהדמויות, בחלקן, דוברות שפה נכונה ואמינה, אין לראות בבני משפחת צירקין נציגים טיפוסיים של בני מושבה, למשל. אילו תבענו מן המחזה נאמנות „ריאליסטית" מעין זו, אולי היינו מעקמים חוטמנו לנוכח אמינותן המפוקפקת של במה שובדות, למשל משקלו הכלכלי של פרדס במושבה בזמננו, מהי האפשרות המשפטית להסב אותו למגרש־לבניה, וכיוצא באלה זוטות. אולם אין אנו תובעים נאמנות כזו לפרטי הזמן והמקום ממחזה כמו „הפרדס", שכן אין הוא מתיימר לשלב דרמה אישית בדרמה הקבלה הסתמית למחזהו של צ'כוב.

אולי באשמת פתמיותו של „הקשר הרוסי", דמותה של אידה היא החלשה שבדמויות המחזה. כדי שנשתכנע בהיותה עולה מרוסיה, היא מוצגת במידה מוקצנת לבלט שאומרת בפרצי התלהבות גחמניים מלים כמו „רבולוציה", „פוגרום" ו„בלפס", בתחביר נוטה „שם שלי אידה". היא מתיירת ייסודים רוסיים של נשמת אמן תועה, ולא שוכחת להזכיר באורח סתום למרי את יוסי בעלה המנוח עם „המפלגה", שם ברוסיה. תוספים כאלה אינם אורגים דמות, ממש כשם שפיזור מתנחים כגון תעלות־השקאה, ניכוש חבלים אין בהם די כדי להקנות ממשות לפרדס. משיחות המכוחל, כדברי האימרה הגדושה, גסות מדי.

פגמים אלה מודקרים, כאמור, בעיקר בחלקו הראשון של המחזה. במהלך הקריאה מתברר, ששלוש הדמויות האחרות, ובעיקר בועז וצביה, דוברות שפה שאפשר להאמין בה.

הדמויות משתנות לנגד עינינו, מפתיעות אותנו. כולן עד אחת. צביה מתגלה כאדם מורכב יותר מבעלת־בית קרתנית. בועז מבין את אשליות הקורא ואת אשליות עצמו. מנשה מתנודע בין אהבה וחשדנות. אפילו אידה, למרות מאפייני הקריקטורה שלה, מתירה לבסוף טעם של ספק: מה טיב תאוותו נותנה מהו באמת המבדיל בין תאוות בצע ותאוות אהבים, בין רכשנות של ממש ורכשנות מטאפורית: המחזה מיטיב להשוף, בסופו של דבר, ואריאציה ישראלית מאוד על מצוקה אוניברסלית: קשרי משפחה בסבך רביק של יחסי אהבה, שנאה וקנין.

صكنا من الاجل

صكنا من الاجل

מכללת הדסה בירושלים
מודיעה על
הרשמה
לשנת הלימודים תשמ"ז 1986/87

1. **טכנאי שיניים**
שעת ייעוץ עם ראש המגמה מתקיימת בימי רביעי בשעה 11.30 עד 12.30.
2. **עובדי מעבדה רפואית ומדעית ולימודי איכות הסביבה**
שעת ייעוץ עם ראש המגמה מתקיימת בימי רביעי בשעה 8.30 עד 9.30.
3. **מינהל ומזכירות רפואית**
שעת ייעוץ עם ראש המגמה מתקיימת בימי חמישי בשעה 12.00 עד 13.00.
4. **טכנולוגיה של הדפוס**
שעת ייעוץ עם ראש המגמה מתקיימת בימי שלישי בשעה 12.00 עד 13.00.
5. **הנדסאי מחשב**
שעת ייעוץ עם ראש המגמה מתקיימת בימי רביעי בשעה 12.00 עד 13.00.
6. **צילום טכני מדעי**
שעת ייעוץ עם ראש המגמה מתקיימת בימי ראשון בשעה 12.00 עד 13.00.

קו פתוח
בנוסף לימי הייעוץ הקבועים והמפורטים לעיל, תקיים המכללה קו טלפון פתוח ביום רביעי 2.4.86 בין השעות 16.30 עד 18.30.
ראשי המגמות יענו לשאלות הפונים בטלפון מספר 02-222291.

מעטפת הרשמה כוללת חוברת מידע וטפסי הרשמה ניתן לרכוש במזכירות המכללה בימים א'-ה' בשעות 9.00—12.00 או בדואר לאחר משלוח סך 5.— שקלים לפי הכתובת: מכללת הדסה, רחוב הנביאים 37 ירושלים, מיקוד 91010.

האוניברסיטה הפתוחה
סמסטר קיץ 1986
האוניברסיטה הפתוחה מתכוונת לקיים:
סמסטר לימודים מרוכז – סמסטר קיץ

מיום ראשון, 29 ביוני 1986, כ"ב בסיון תשמ"ו, עד יום שישי, 29 באוגוסט 1986, כ"ד באב תשמ"ו.

סמסטר הקיץ מיועד לסטודנטים ותיקים שלמדו לפחות קורס אחד באוניברסיטה הפתוחה.

חומר הרשמה נשלח בימים אלה לכל הסטודנטים הלומדים באוניברסיטה הפתוחה בסמסטר 18 או שלמדו בסמסטר 19. סטודנטים ותיקים שלא קיבלו את חומר ההרשמה והמעוניינים להירשם לסמסטר קיץ יפנו למחלקה למידע ולמעקב.

במקרים מיוחדים תאושר הרשמה לסמסטר הקיץ לתלמידים חדשים.

בקשות יש להגיש על-ידי פנייה אישית לאוניברסיטה הפתוחה, למחלקה למידע למידשם ולמעקב, בימים א'-ה' בין השעות 09.00–15.00; בימי ו' בין השעות 09.00–12.00.

ההרשמה לסמסטר קיץ תיסגר ב-22.4.86.

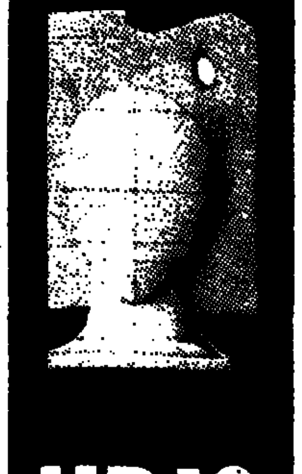

נפתחה ההרשמה
לשנת הלימודים תשמ"ז
•
ללימודים סדירים במסלול 4 שנתי לתעודה ולקורסים שנתיים

במקצועות:
ציור • פיסול • רישום • תחריט • ליטוגרפיה • גרפיקה • פיסול קרמי • צילום • תולדות האמנות

מסלול מיוחד למורים בשנת השתלמות — מוכר כלימודי חובה.

קורסי קיץ למבוגרים ונוער
בחודשים יולי-אוגוסט, במקצועות ציור ורישום.
מספר המקומות מוגבל.

מכון אבני
לאמנות הציור והפיסול

מרכז המכון: ת"א, רח' לחי 68
טל: 371364 מיקוד: 67623
בימי א-ה, בשעות: 9-18

שלוחת המכון: יפו, רח' אילת 6
טל: 820549 מיקוד: 68118
בימי א-ה בשעות 16-19
ובימי ג-ד גם מ-9-12

The English Ulpan
האולפן לאנגלית
הדוך הציונית ללימוד אנגלית

האולפן הוא בי"ס המלמד אנגלית בכל הרמות. המורים הם אנשי מקצוע דוברי אנגלית מלידה, השולטים גם בעברית, ואשר עברו קורסים מיוחדים להוראת האנגלית בשיטות המיוחדות של האולפן.

אנו אחד המוסדות הבודדים, היכולים להביא תלמיד שידיעתו בשפה מינימלית לדיבור שוטף.

הלימודים מבוססים על למידת שיחות יסוד המתגלגלות שוב ושוב, עד אשר התלמיד יכול להשתמש בהן למעשה.

התלמידים מתקדמים בדיבור וזוכרים את אשר למדו. אנו גם עובדים בכל הרמות על הבנת הנקרא. אוצר המילים משולב בכל מידות הדיבור והנקרא.

בספרים שלנו יש מילון על הדף, כך שהתלמידים תמיד מבינים בדיוק את אשר הם לומדים. לאחרונה הכנסנו חידוש נוסף: תרגיל באמצעות וידיאו, שבו אנו שמים את התלמידים במצבי לחץ יום יומיים שבהם הם צריכים להגיב – באנגלית כמובן.

אם אתה באמת וברצינות שואף ללמוד, לשפר ולהתקדם באנגלית – בוא אלינו והצלח!

אבן גבירול 83 תל-אביב
קבלת קהל 10-12.30 בבוקר, 7.30-4.30 בערב
הרצל 57 בת-ים
7.30-4.30 בערב
טל' 03-248089

המכון לפריון העבודה והייצור
מרכז ההדרכה

בית ספר למנהל עסקים
מתחילה ההרשמה לקורסים הבאים:
מועד פתיחה: מאי 1986

1. **מינהל עסקים**
מיועד: למנהלים בכירים ולמנהלים בדרגים התיכוניים במפעלים ובחברות עסקיות.
משך הלימודים: שנתיים.
מסלול ערב: שתי פגישות בשבוע, בשעות 17.00–20.00.
מסלול יום: יום ו' בשעות 8.00–14.00.
2. **מינהל עסקים למהנדסים**
(לימודי יום שישי)
מיועד: למהנדסים הממלאים תפקידים ניהוליים.
משך הלימודים: 16 חודש, פגישה אחת בשבוע ביום ו', בשעות 8.00–14.00.
3. **מינהל עסקים למנהלי הנדסה, תאום ובקרה**
מיועד: להנדסאים, טכנאים העוסקים בתפקידי ניהול ועובדי מינהל בתפקידי ניהול, תאום ובקרה.
משך הלימודים: 16 חודש, שתי פגישות בשבוע בשעות 17.00–20.00.

פרטים והרשמה: ביה"ס למינהל עסקים, המכון לפריון העבודה והייצור, רח' הנריטה סולד 4, תל אביב, מיקוד 64924, טלפונים: 03-430220, 03-430278.

— גזור ושלח —
אל: ביה"ס למינהל עסקים
המכון לפריון העבודה והייצור
רחוב סולד 4, תל אביב, 64924
נא לשלוח לי תשקיף קודם:
□ מינהל עסקים □ מינהל עסקים למהנדסים □ מינהל עסקים למנהלי הנדסה תאום ובקרה
שם ______
כתובת ______
ישוב ______ מיקוד ______ טלפון ______

שנקר
בית הספר הגבוה למדעי הטקסטיל ולאופנה
נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ז ללימודי תואר ראשון

במגמות:
- טכנולוגיה טקסטילית
- כימיה טקסטילית
- ניהול תעשייתי

קיימת אפשרות לקבלת מלגות ועזרה בדיור

הרשמה ופרטים נוספים: במזכירות האקדמית, רחוב אנה פרנק 12 רמת-גן 52526, טלפון: 03-719125, 03-719944, בימים א'–ה' בין השעות 08.30–15.00.

ידיעון וטופסי הרשמה אפשר לקבל באמצעות הדואר תמורת 4 ש"ח.

בחסות האגף לחינוך התיישבותי והאגודה לקידום החינוך במשרד החינוך, ובשיתוף עם מכון מחקר,
נפתחת בכפר הירוק
ע"ש לוי אשכול
מגמת לימודים יחודית:
מגמה ללימודי המדעים
המגמה תקנה לכל תלמידיה תשתית רחבה בלימודי המדעים ובלימודי הטכנולוגיה, ותלמידיה יתמחו באחד ממסלולי המישנה:
מדעי החיים והחקלאות, חינוך סביבתי, זואוטכניקה, מיחשוב.
תלמידי המגמה ישולבו במרכז לנוער שוחר מדע במכון מחקר.
תנאי קבלה:
1. בוגרי ח' כיתות.
2. בוגרי הקבצות א' במתמטיקה ובאנגלית.
3. תלמידים שיעמדו בבחינות הכניסה.

למידע נוסף: טל. 03-472231 ו/או ימי ביקור התלמידים והורים:
יום ב' 7.4.86 שעה 14.00, יום שבת 12.4.86 שעה 10.00.

משרד החינוך והתרבות — המחלקה להכשרת עובדי הוראה
מכללת בית ברל
המכון להכשרת מורים לאומנויות ולטכנולוגיה כללית
(לשעבר ביהמ"ד למורי מלאכה)
רח' פטאי 14 גבעתיים 53203 טל' 321308, 322408 *
נמשכת ההרשמה לשנה"ל תשמ"ז
מתקבלים:
תלמידים ותלמידות שעמדו: בבחינות בגרות עיוניות או מקצועיות. הנדסאים והנדסאיות. מורים מוסמכים ואקדמאים המבקשים להסב מקצועם. מורים משתלמים.
מקצועות הלימוד:
לימודים עבריים וחינוכיים
לימודי אומנויות:
אומנויות טקסטיליות, עבודות נוי, שרטוט, אריגה, כתב אמנותי, עיצוב, מלאכת מחשבת, רישום, תפירה, קרמיקה, עיצוב דו-ממדי ותלת-ממדי, השמלטרוניקה, עיבוד נייר וקרטון ועוד.
ההרשמה:
כל יום בין השעות 8.00–14.00 לפנה"צ.
הנרשמים מתבקשים להביא עמם: תעודת השכלה, 3 תמונות, ודמי הרשמה בסך 50 ש"ח
* חלק מהלימודים עשוי להתקיים במכללת בית-ברל.

כתיבה במכונה ב-12 שעות
בשיטה עיוורת
בי"ס למסחר "רימון" ת"א, דיזנגוף 85, טל' 281985

אורט ישראל
המערכת ללימודי מבוגרים
היחידה ללימודים בכתב
בגרות ניתן ללמוד בהתכתבות

להצלחתך, הכנו חומר חדש ללימוד עצמי בהדרכה אישית במקצועות:
- ספרות
- תנ"ך
- לשון
- חיבור
- מתמטיקה
- גאוגרפיה
- ידע העם והמדינה
- היסטוריה

תל-אביב: שד' דוד המלך 39 מיקוד 64594, טל' 233231/293, 234507. רח' התבור 32, מיקוד 65255, טל' 657065, 660086.
ירושלים: דרכות ראשונים 8, מיקוד 94625, טל' 02-226455, 02-221979.
חיפה: שמריהו לוין 30, מיקוד 33103, טל' 666182, 04-664671.
באר-שבע: הפלמ"ח 127, מיקוד 84244, טל' 057-33777.
נתניה: רח' ירושלים 1, טל' 053-32737.
אשדוד: רוגוזין 32, טל' 055-22261.

למד/י בביתך בזמנים הנוחים לך.

ספרית מעריב
סיפורי סופשבוע
הופיע חדש
להשיג בחנויות הספרים בכל הארץ או ישירות בחנות ספרית מעריב, דרך פ"ת 72א, ת"א, טל. 03-332211

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
היחידה הקדם-אקדמית
פתיחת ההרשמה לשנת תשמ"ז
ההרשמה למכינות תיפתח ב-1.4.86 ותמשך עד 30.6.86
הרישום נערך כל יום ג' בין השעות 9.00–11.00, במשרדי היחידה הקדם-אקדמית חדרים: 110, 111, בנין עין-גב, רח' ולפסון 4, באר-שבע.
תיפתחנה המכינות הבאות:
1. מכינה למדעי הטכנולוגיה (השלמה והסבה) נובמבר 86 – יוני 87.
2. מכינת רוזנזהבה, נובמבר 86 – יוני 87.
3. מכינת רענון לטכנולוגיה ולטבע, מרץ 87 – יוני 87 – (הרישום למכינה זו יתחיל בדצמבר 86).

1300 תלמידים אינם יכולים לטעות!
עובדה: 95% הצלחה לבוגרי הקורסים המזורזים שלנו
בגרות במתמטיקה בחודשיים וחצי!
עם אורה שינרמן.
מתאים גם לחלשים ביותר!
הלימודים למועד קיץ (יוני) '86
מתחילים ביום ג' הקרוב!

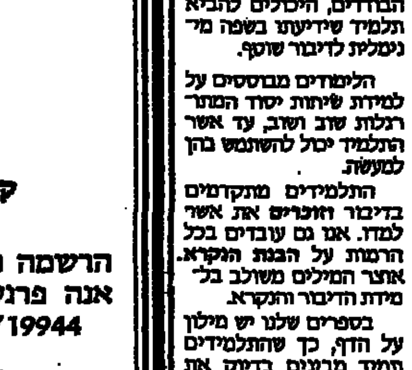
אורה שינרמן
מתמטיקה ומנהלת המכון

מכון שחר, אורה שינרמן, בית "בני ברית", קפלן 10 ת"א טל: 252637

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
בית הספר לרפואת שיניים

ההרשמה לבית הספר לרפואת שיניים לשנה ד' לשנה"ל תשמ"ז נמשכת ותסתיים ב-15.5.86

תנאי הקבלה:
א. 3 שנות לימודי רפואה או רפואת שיניים.
ב. בחינת כניסה פסיכומטרית.
ג. ראיון אישי.

פרטים נוספים ניתן לברר בטלפון 03-420675.